

D A G S O R D E N I

for

møte i Omsetningsrådet

fredag 8. desember 2023 kl. 08:30

i

Landbruksdirektoratet

Møtet ble hevet kl. 12:00.

Til stede:	Björg Tørresdal, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Hans Thorn Wittussen (vara for Trine Hasvang Vaag), Anne Jødahl Skuterud, Gaute Lenvik, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Anne Berit Aker Hansen (t.o.m. sak 94/23), Arnfinn Hongseth og Marit Haugen (digitalt)
Forfall:	Trine Hasvang Vaag, Thea Susanne Skaug (vara kunne heller ikke stille)
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Knut Berg, Kari Helen Telfer, Jannicke Jensen Myhre, Hege Heiberg, Sander Mardal, Ingvild Holth, Ida Louise Bjonness, Hans Peder Hvide Bang og Ellen Karin Solevåg

Saksliste

089/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	3
090/23	Godkjenning av protokoll fra forrige møte.....	5
091/23	Orientering fra markedsregulator.....	7
092/23	Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 1. halvår 2024.....	9
093/23	Kjøtt - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2024.....	13
094/23	Kjøtt - Satser i markedsreguleringen og ekstraordinære kostnader 2. halvår 2023.....	17
095/23	Melk – Endringer i retningslinjer for markedsreguleringen av melk og melkeprodukter.....	31
096/23	Melk - Budsjett til faglige tiltak 2024.....	38
097/23	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett faglige tiltak 2024 (Animalia).....	43
098/23	Egg og fjørfe - Budsjettsøknad for forsøkshus ved NMBU 2024.....	62
099/23	Korn - Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 – Prosjekt ProHøst.....	67
100/23	Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 - Prosjekt Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster.....	69
101/23	Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet 2024 - Prosjekt «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner».....	71
102/23	Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 - Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner - Forbedring av mathvetekvalitetsanalyser.....	75
103/23	Korn - Budsjett opplysningsvirksomhet brød og korn 2024.....	78
104/23	Melk - Budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter for 2024.....	81

105/23	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2024.....	87
106/23	Grønt - Budsjett for 2024 for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelse.....	106
107/23	Grønt – Budsjett for 2024 for en opplysningsvirksomhet for honning.....	118
108/23	Alle - Budsjett for markedsføring av Nyt Norge og for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2024.....	124
109/23	Melk - Budsjett Tines administrasjonsgodtgjørelse 2024.....	135
110/23	Kjøtt og egg - Budsjett Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2024.....	139
111/23	Korn - Administrasjonsbudsjett markedsregulering korn 2024.....	146
112/23	Melk - Omsetningsavgift for ku- og geitemelk 2024.....	149
113/23	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2024.....	157
114/23	Alle - Delegererte saker - Rapportering til Omsetningsrådets møte 8. desember 2023.....	170

Sak nr.: 089/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saks nr.: 23/66668-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Sak nr.: 090/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møte	Saks nr.: 23/66668-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Protokollen fra møtet 6. november 2023 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har ikke kommet merknader til utsendt protokoll.

Sak nr.: 091/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saks nr.: 23/66668-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Anne Jødahl Skuterud
- Kjøtt og egg Hans Thorn Wittussen
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene er lagt ut i skyløsningen Jottacloud.

Sak nr.: 092/23	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 1. halvår 2024	Saks nr.: 23/64807- 3

Beskrivelse

Ordningen med priskompensasjon for skilleprodukter av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon. Landbruksdirektoratet foreslår at satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for første halvår 2024 settes til kr 15,29 per kg hvite, en økning fra kr 13,82 per kg inneværende halvår.

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets medlemmer som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 8. desember 2023 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

Hjemmel

Forskrift 2020-06-22 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5 med hjemmel i lov 1936-07-10-6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra DAVA Foods Norway AS mottatt 7. november 2023 (unntatt offentlighet)
Brev fra Nortura SA mottatt 13. november 2023 (unntatt offentlighet)

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet fastsetter sats og tidsperiode for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg med følgende endringsforskrift:

«Forskrift om endring i forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg

Fastsatt av Omsetningsrådet 8. desember 2023 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 første ledd.

I

I forskrift av 22. juni 2020 nr. 1398 om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg, gjøres følgende endringer:

§ 5 Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter femte ledd skal lyde:

Satser for priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg i perioden 1. januar 2024 til 30. juni 2024 skal være 15,29 kroner per kilogram eggehvite.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2024.»

Egg - Priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg - sats 1. halvår 2024

Saksbehandling og høring

Varighet av tiltaket og sats for priskompensasjon, som skal fastsettes i forskrifts form, sendes herved på høring til rådets representanter som representerer et bredt utvalg av berørte interesser. Det legges til grunn at høringen skjer muntlig i møtet 8. desember 2023 jf. forvaltningsloven § 37. Dette er i tråd med langvarig praksis for behandling av endring av satser i Omsetningsrådet.

I henhold til forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg § 5 kan det gis priskompensasjon per kg solgte vare ved innenlands produksjon av skilleprodukter. Landbruksdirektoratet foreslår en kompensasjonssats basert på søknadene fra Nortura SA og DAVA Foods Norway AS, som vil gjelde for kommende halvår, dvs. fra 1. januar til 30. juni 2024. Omsetningsrådet fastsetter kompensasjonssatsen forskuddsvis.

Bakgrunn

Ordningen med priskompensasjon for skilleproduksjon av egg ble etablert med virkning fra 1. juli 2013. Omsetningsrådet skal halvårlig og forskuddsvis fastsette sats for priskompensasjon for skilleproduksjon av egg. Satsen for første halvår 2024 fastsettes i tråd med bestemmelsene vedtatt 19. februar 2014, sak 05/14. Før 2016 hadde ordningen kun Nortura SA som søker. I mai 2016 ble DAVA Foods Norway AS godkjent som skillevirksomhet og har sendt inn sine produksjonsprognoser for første halvår 2024.

Det er etterspørselen etter plomme som avgjør hvor mye egg som går til skilling. Behovet for skallegg til skilling er derfor beregnet utfra skillekalkylen med 29 prosent plomme og 52 prosent hvite. Hviten blir forsøkt solgt til ulike markeder i Norge, og den resterende hviten blir eksportert. Generelt produseres mer plomme for salg til majones og dressing på våren enn om høsten. Det medfører en høyere eggehviteproduksjon og dermed større eksportandel i vårhalvåret. Planlagt gjennomsnittlig engrospris for skallegg for første halvår 2024 er satt til kr 25,40 per kg. Dette er en økning av prisen på 40 øre i forhold til gjeldende planlagte gjennomsnittlig engrospris.

Sats for første halvår 2024

Satsen for første halvår 2024 beregnes ut fra aktørenes salgsprognoser for kommende halvår, og Landbruksdirektoratets vurdering av prisforhold på skallegg innenlands og plomme- og hviteprodukter innenlands og utenlands. Det er for første halvår 2024 to aktørers salgsprognoser, Nortura og DAVA Foods Norway, som ligger til grunn for Landbruksdirektoratets vurdering og forslag til sats for priskompensasjon av eggehvite. For første halvår 2024 er samlet salg av eggehvite anslått til 1 085 tonn, tilsvarende ca. 2 087 tonn egg og en budsjettert kostnad på 16,6 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet har ut fra antatt salgsverdi av skilleprodukter og kostnadene på skalleggene inkludert knekking/skilling, beregnet en sats for priskompensasjon ved salg av hvite til kr 15,29 per kg for første halvår 2024. Satsen for andre halvår 2023 er kr 13,82 per kg hvite.

Landbruksdirektoratets vurdering

Oppgaven fra Nortura SA og DAVA Foods Norway AS over skillevirksomhet første halvår 2024 er basert på deres prognoserte salg og priser. Landbruksdirektoratet har vurdert de prisene som er satt for de ulike produktene i kalkylen. Hovedårsaken til en økning i satsen er endring i priser. Utover dette har ikke Landbruksdirektoratet vesentlige merknader til de mottatte kalkylene. I oppgavene ligger det konkurransesensitiv informasjon, og disse er derfor ikke lagt ved innstillingen.

Med få reguleringstiltak bidrar tiltaket til å sikre en avsetningskanal for egg som bidrar til at det kan opprettholdes et tilbud om norske egg til konsum gjennom hele året.

Etter gjennomgang og vurdering av innkomne data, foreslår Landbruksdirektoratet at Omsetningsrådet vedtar en endringsforskrift som angir satsen for priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for første halvår 2024 til kr 15,29 per kg hvite.

Sak nr.: 093/23	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Kjøtt - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2024	Saks nr.: 23/65058- 12

Beskrivelse

Nortura foreslår satser for prisnedskrivning ved salg av kjøtt til spesialmarkeder for 2024.

Nortura foreslår satser for både svin, storfe, sau og lam. For enkelte varer av lam og sau er prisen på verdensmarkedet for øyeblikket lik eller noe høyere enn norsk, og det er derfor ikke oppgitt sats for disse varene.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3, fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 14. november 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Følgende satser vedtas for prisnedskrivning ved salg av kjøtt til spesialmarkeder i 2024. Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3-3-3 tredje ledd endres til følgende, med ikrafttredelse 1. januar 2024:

«Satser for prisnedskrivning til spesialmarkeder skal i perioden f.o.m. 1. januar 2024 t.o.m. 31. desember 2024 være som følger:

Produkt	Sats, kroner per kg
Svin indrefilet	57,80
Svin ytrefilet	83,40
Svin nakke m/bein	15,80
Svin nakke u/bein	43,10
Svin kam u/bein	7,80
Svin koteletter	4,80
Svin 23%	12,90
Lam - lår m/bein	54,90
Lam - lår u/bein	75,90
Lam - bog u/bein	11,10
Sau grytekjøtt u/bein	6,20
Sau 25%	3,30

Storfe mørbrad	90,30
Storfe 5%	72,30
Storfe 14%	55,90

»

Kjøtt - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2024

Nortura har i brev datert 14. november 2023 levert forslag til satser for prisnedskrivning ved salg av kjøtt til spesialmarkeder for 2024.

Listen over produkter som det kan utbetales prisnedskrivning for står i punkt 3-3-2 i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt. Nortura foreslår satser både for storfe, svin, sau og lam. For enkelte varer av lam og sau er prisen på verdensmarkedet for øyeblikket lik eller noe høyere enn norsk, og det er derfor ikke oppgitt sats for disse varene.

Markedsregulators beregningsgrunnlag for forslaget til satser

For å utarbeide forslag til satser for prisnedskrivning av kjøtt til spesialmarkeder har Nortura innhentet og vurdert verdensmarkedspriser på aktuelle stykningsdeler. De presiserer at det er usikkert hvordan valuta vil utvikle seg. De skriver også at det i tillegg finnes betydelig prisforskjell på disse stykningsdelene i markedet når man hensyntar kvalitet og holdbarhet.

Nortura har lagt til grunn dagens valuta, gjennomsnittlig kvalitet og normalt god holdbarhet. I tillegg er kostnader for transport til Oslo og salmonellatest i henhold til norske krav lagt til importprisen. Importen er vurdert ut fra leveranser fra Europa, New Zealand, Sør-Amerika og Island. Tollen er satt til null kroner.

Norturas forslag til satser for prisnedskrivning ved salg av kjøtt til spesialmarkeder 2024

Tabellen nedenfor viser Norturas forslag til satser. Satser for 2023 står i parentes.

Produkt	Sats, kroner per kg
Svin indrefilet	57,80 (78,60)
Svin ytrefilet	83,40 (87,30)
Svinenakke m/bein	15,80 (23,00)
Svinenakke u/bein	43,10 (46,30)
Svinekam u/bein	7,80 (17,80)
Svinekoteletter	4,80 (12,50)
Svinekjøttsortering 23%	12,90 (11,50)
Lammelår m/bein	54,90 (34,40)
Lammelårstek (lammelår u/bein)	75,90 (64,90)
Lammebrog u/bein	11,10 (9,20)
Får grytekjøtt u/bein (fårikålkjøtt u/bein)	6,20 (13,30)
Fåresortering 25%	3,30 (2,80)
Storfe mørbrad	90,30 (61,30)
Storfe sortering 5%	72,30 (65,40)
Storfe sortering 14%	55,90 (51,90)

Landbruksdirektoratets vurdering

Prisnedskrivning ved salg av kjøtt til spesialmarkeder er hjemlet i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt. Fra 1. juli 2020 er ordningen utvidet med produktene definert i retningslinjenes punkt 3-3-2. Det har siden da blitt vedtatt satser årlig, men ordningen har så langt ikke vært benyttet.

I søknaden fra Nortura fremgår ikke prisgrunnlaget for satsene. Landbruksdirektoratet har bedt om å få se prisgrunnlaget for å kunne kontrollere satsforslaget og har mottatt dette. Prisgrunnlaget for satsene inneholder internasjonale priser og norske internpriser fra Nortura. Prisgrunnlaget inneholder dermed konkurransesensitiv informasjon. I forbindelse med fastsettelse av satsene for 2022 i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 89/21,

redegjorde Landbruksdirektoratet for noen av vurderingene som er gjort knyttet til kontroll av prisgrunnlag. De samme vurderingene ligger til grunn i denne saken, og det vises derfor til sak 89/21 for beskrivelse av dette. Landbruksdirektoratets konklusjon var at det ikke er andre aktuelle kilder for internasjonale priser for stykningsdelene i denne ordningen og at det ikke er hensiktsmessig å innhente norske priser fra andre aktører. Dette lå også til grunn ved fastsettelse av satsene for inneværende år. Når det gjelder Norturas internpriser blir disse kontrollert opp mot prisinformasjon som direktoratet mottar fra Nortura gjennom året i forbindelse med andre ordninger direktoratet forvalter.

Det er stor usikkerhet knyttet til fastsettingen av satsene. De fastsettes for et helt kalenderår av gangen og i forkant, som gjør at man ikke får tatt høyde for prisutviklingen i det gjeldende året. Nortura peker også på usikkerhet knyttet til endringer i valuta.

Satsene for 2024 er vurdert opp mot prisinformasjon som direktoratet har tilgjengelig og er for øvrig basert på differansen mellom internasjonal pris innhentet av Nortura og Norturas interne priser. Prognosene for 2024 per november 2023 viser et overskudd på 200 tonn for svin, 200 tonn for lam og 100 tonn for sau. For storfe er det prognosert underskudd på 5 200 tonn for året isolert sett, men det er prognosert et reguleringslager på 7 000 tonn ved inngangen til året. Nortura har foreslått satser for alle kjøttslagene, men for enkelte varer av lam og sau er prisen for øyeblikket lik eller noe høyere enn norsk, og det er derfor ikke oppgitt sats for disse. Landbruksdirektoratet legger til grunn vilkåret som er gitt i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3-3-1, der det stilles krav til at markedsregulator i løpet av kalenderåret tar ut samme dyreslag og mengde fra reguleringslager som det dyreslag og mengde som er solgt til spesialmarkeder.

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar Norturas forslag til satser for prisnedskrivning ved salg av kjøtt til spesialmarkeder i 2024 og at retningslinjer for markedsregulering av kjøtt oppdateres, med ikrafttredelse 1. januar 2024.

Sak nr.: 094/23	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Kjøtt - Satser i markedsreguleringen og ekstraordinære kostnader 2. halvår 2023	Saks nr.: 22/76954- 49

Beskrivelse

Nortura foreslår satser for markedsregulerende tiltak for kjøtt for andre halvår 2023. De foreslår å videreføre satsene som er vedtatt for første halvår 2023.

Samtidig søker Nortura om å få dekket ekstraordinære kostnader knyttet til overskuddet av kjøtt andre halvår. Utgangspunktet for de ekstraordinære kostnadene er mangel på bisonpall som benyttes ved fryselagring av helt slakt. Nortura ber om en prinsipiell avklaring på om Nortura får dekket kostnader knyttet til innkjøp av jumbokartong/plastbakk, bruk av frysecontainere for lam, skyving, verditap ved salg av overskuddsvarer, overtid, frakt ved leieskjæring og kapitalkostnader.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Norturas søknad for både de ordinære satsene i markedsreguleringen av kjøtt og de ekstraordinære tiltakene andre halvår 2023. Endelig godkjenning av de ekstraordinære tiltakene skjer i forbindelse med fremleggelse av regnskapet for tiltakene.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, punkt 3-1-1, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 7-1.

Markedsreguleringsforskriften § 7-1 (dispensasjon)

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 23. november 2023

Forslag til vedtak

1. Satsene for markedsregulering av kjøtt som vedtatt for første halvår 2023 i Omsetningsrådets møte 23. juni 2023, sak 58/23, videreføres i andre halvår 2023.
2. Omsetningsrådet godkjenner med forbehold om endelig godkjenning av regnskapet (se punkt 3) at Nortura får dekket ekstraordinære kostnader knyttet til markedsreguleringsoppdraget ved følgende tiltak i andre halvår 2023:

	<u>Mill. kr (anslag)</u>
Innkjøp av jumbokartong og plastbakk	0,9
Frysecontainere for lam	3,2
Skyving av gris, storfe, sau og lam	1,5
Verditap ved salg av overskuddsvarer	9,0
Overtid	5,9
Frakt ved leieskjæring	1,2
Kapitalkostnader	<u>3,9</u>
Totalt	<u>25,6</u>

3. Nortura skal fremlegge regnskap for tiltakene omtalt i pkt. 2 i vedtaket innen 31. januar 2024. Nortura skal ved fremlegging av regnskapet kommentere problemstillingene som er omtalt i innstillingen når det gjelder hva som er omfattet av markedsreguleringsoppdraget og forholdet til reguleringslageret for svin. Regnskapet med Norturas kommentar vil bli lagt fram for Omsetningsrådet til godkjenning.

Møtebehandling

Bjørn-Ole Juul Hansen foreslo et alternativt forslag til vedtak. Forslaget innebar å opprettholde punkt 1 i sekretariatets forslag, med følgende nytt punkt 2:

«Omsetningsrådet aksepterer at det i forbindelse med en markedsreguleringsaktivitet kan oppstå situasjoner som utløser behov for ekstraordinær kostnadsdekning. Før OR kan behandle foreliggende sak om ekstraordinære reguleringskostnader, bes sekretariatet utrede og avklare ORs handlingsrom til å kunne bevilge midler til dekning fremlagte kostnadselementer og om rådet innehar nødvendige kompetanse til å beslutte dette. Rådet ber sekretariatet videre utrede hvilke lov- og konkurransemessige rammer som gjelder for type tiltak Rådet kan finansiere samt om det fins andre lovmessige krav som eventuelt regulerer bruk av slike tiltak.

Det må redegjøres for om det foreligger eventuell konkurranserettslige spørsmål som oppstår ved innfrielse av de ulike kostnadselementet, som må avklares.

Om Rådets har anledning til å bevilge kompensasjon for tiltak det samlet regulert mengde av et dyreslag går ut over «taket» for regulering av produksjonen, må fortas med Landbruks- og matdepartementet, jfr parallellitet til brev om utvidelse av mengde som kan legges på reguleringslager.»

Björg Tørresdal foreslo så et alternativt forslag til vedtak, der punkt 1 i sekretariatets forslag opprettholdes, med følgende nytt punkt 2:

«Omsetningsrådet ser at Nortura som markedsregulator har hatt behov for å gjennomføre ekstraordinære tiltak høsten 2023 som de ber om å få dekket av omsetningsavgiftsmidler. Nortura skal fremlegge regnskap for disse tiltakene innen 20. januar 2024. Nortura skal redegjøre for de ekstraordinære kostnadene som er omtalt i innstillingen innen 5. januar 2024. De skal også svare ut de spørsmålene som har blitt reist i forbindelse med Omsetningsrådets behandling av saken i møtet. Regnskapet med Norturas kommentar vil bli lagt fram for Omsetningsrådet til godkjenning i møtet 7. februar 2024. Sekretariatet bes utrede hvilke ekstraordinære tiltak som Omsetningsrådet kan beslutte i denne saken.»

Det ble stemt over Bjørn-Ole Juul-Hansens forslag. Forslaget falt med to mot åtte stemmer. Bjørn-Ole Juul-Hansen og Arnfinn Hongseth stemte for.

Det ble så stemt over Björg Tørresdals forslag. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Satsene for markedsregulering av kjøtt som vedtatt for første halvår 2023 i Omsetningsrådets møte 23. juni 2023, sak 58/23, videreføres i andre halvår 2023.
2. Omsetningsrådet ser at Nortura som markedsregulator har hatt behov for å gjennomføre ekstraordinære tiltak høsten 2023 som de ber om å få dekket av omsetningsavgiftsmidler. Nortura skal fremlegge regnskap for disse tiltakene innen 20. januar 2024. Nortura skal redegjøre for de ekstraordinære kostnadene som er omtalt i innstillingen innen 5. januar 2024. De skal også svare ut de spørsmålene som har blitt reist i forbindelse med Omsetningsrådets behandling av saken i møtet. Regnskapet med Norturas kommentar vil bli lagt fram for Omsetningsrådet til godkjenning i møtet 7. februar 2024. Sekretariatet bes utrede hvilke ekstraordinære tiltak som Omsetningsrådet kan beslutte i denne saken.

Kjøtt - Satser i markedsreguleringen og ekstraordinære kostnader 2. halvår 2023

Innledning, Norturas søknad

Nortura har i brev av 23. november 2023 henvendt seg til Omsetningsrådet med ønske om å få behandlet flere spørsmål som gjelder deres markedsreguleringsvirksomhet knyttet til kjøttmarkedet.

Brevet gjelder for det første forslag til satser for markedsregulerende tiltak for kjøtt andre halvår 2023.

For det andre søker Nortura om å få dekket noen ekstraordinære kostnader som Nortura har og vil få som følge av overskuddet av kjøtt som har oppstått andre halvår.

Norturas søknad gjengis i det følgende i sin helhet:

«Satser for markedsregulering av slakt 2. halvår 2023 og inndekning av ekstraordinære kostnader

Nortura fremmer med dette søknad om dekning av kostnader i markedsreguleringen for 2023. Kombinasjonen av stort overskudd og begrenset kapasitet til å fryse inn hele slakt, har tvunget Nortura til å finne nye praktiske løsninger for å håndtere overskuddet. Det har vært nødvendig for å holde slaktingen i gang og oppfylle mottakplikten. Dette er kostnader som ikke dekkes av de ordinære satsene i markedsreguleringen. Vi mener at det er mest riktig å skille ekstraordinære hendelser fra ordinære satser og ber derfor i denne saken både om en behandling av ordinære satser for markedsregulering av kjøtt og at de ekstraordinære satsene behandles separat. Det vil i praksis være tilnærmet umulig å bake disse kostnadene inn i satsene fordi det i liten grad er kostnader som knytter seg direkte til fryseriene, men i stor grad retter seg mot tiltak Nortura har gjort.

Søknaden omfatter følgende:

1. Satser i markedsreguleringen for 2. halvår 2023
2. Dekning av ekstraordinære kostnader knyttet til å håndtere overskudd av slakt høsten 2023

1. Satser i markedsreguleringen for kjøtt 2023

Satsene fastsettes av Omsetningsrådet for et halvt år om gangen etter søknad fra Nortura. Satsene for 1. halvår, som ble fastsatt 23. juni, var en videreføring av satsene for 2022.

Et forhold som har endret seg, og som har betydning for kostnadene, er innføringen av ny arbeidsmiljølov i mars i år. Markedsregulering av kjøtt er både svært sesongbasert, men også til tider svært uforutsigbart. Tidligere har dette vært løst med å innleie av arbeidskraft i de periodene det er stort behov. Fryseriene Totalmarked har avtaler med har løst disse utfordringene noe ulikt, men felles er at kostnadene fryseriene opplever som følge av ny arbeidsmiljølov er knyttet til håndtering av varer som i stor grad er sesongbasert og uforutsigbar på volum. Dette medfører at hoveddelen av kostnadsøkningen fryseriene opplever er knyttet til regulering av kjøtt, og fryseriene viderefører denne kostnaden.

Fryseriene har også måtte gjøre tilpassinger for å håndtere en svært krevende høst mtp. Innfrysning som har medført mye overtid og ekstraarbeid.

Kostnader til strøm har blitt vurdert. Det har vært perioder med noe lavere strømkostnader, men vi forventer en økning utover vinteren. Noen av fryseriene har avtaler på strøm som ligger over spot-prisen i dag. Med bakgrunn i dette er det ikke grunnlag for reforhandlinger av avtalene Totalmarked har med fryseriene.

Som følge av økte kostnader knyttet til økt bemanning (ny arbeidsmiljølov) og mye overtid, i tillegg til at enkelte fryserier har strømvtaler som i en periode har gitt noe høyere kostnader enn spot-pris, søker Nortura om at satsene for helt slakt og skåret vare videreføres for 2. halvår 2023.

2. Dekning av ekstraordinære kostnader

Nortura har høsten 2023 blitt nødt til å gjøre ekstraordinære tiltak for å håndtere overskuddet av helt slakt. Bakgrunnen for dette er i hovedsak knyttet til at det ikke er nok bisonpaller tilgjengelig for Nortura til å kunne fryse inn hele overskuddet som hele slakt. Bisonpaller er en form for stålbur som er tilpasset lagersystemene som benyttes. En bisonpall rommer eksempelvis én storfe, stykket i kvarte skrotter.

Som markedsregulator mottar Nortura en pallegodtgjørelse iht. retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, § 3-1-1, nest siste avsnitt. Ordningen innebærer at Nortura gis en kompensasjon for kapitalkostnader ved å binde kapital i lastbærere som benyttes i markedsreguleringen.

Bisonpaller er både kostbare og plasskrevende. En mest mulig effektiv markedsregulering tilsier at volumet av lastbærere tilpasses et nivå som gjenspeiler hva det normalt er bruk for. Dersom man skulle hatt en beholdning av bisonpaller som tilsvarer det nivået av innfrysing som har vært nødvendig nå, ville det medført svært høye kostnader og unødvendig bruk av omsetningsavgift for å håndtere ekstraordinære situasjoner som sjelden oppstår. Omsetningsrådet har definert at omfanget av bisonpaller som Nortura kan kompenseres for skal utgjøre det høyeste behovet innenfor de tre foregående år, jf. vedtak i Omsetningsrådet 15. juni 2015, sak 44/15)

Nivået på reguleringslagrene de siste tre har vært mye lavere enn hva som er situasjonen nå. En konsekvens av dette er at beholdningen av bisonpaller, som så langt har vært den eneste lastbæreren for helt slakt, er langt under behovet.

Nortura har ved flere anledninger henvendt seg til andre aktører i bransjen, men har ikke fått tilført noen betydelig mengde bisonpaller. Kombinasjonen av at det har vært lavere uttak fra reguleringslager i vår og sommer (som frigir bisonpaller) og et større overskudd av helt slakt som følge av uforutsette hendelser i sommer og høst, har tvunget frem alternative løsninger for å sikre at Nortura skal kunne håndtere mottak av slakt i henhold til mottaksplikten.

Mangelen på bisonpaller har de siste månedene vært flaskehalsen for å kunne håndtere innfrysing, og derav slakting. Nortura har på denne bakgrunn iverksatt følgende tiltak:

- Innfrysing og lagring i papp-emballasje
- Ompakking av varer på egne lagre for å frigjøre bisonpaller
- Skyving av slakt
- Skjæring for eget lager på egne anlegg og ved hjelp av tredjeparter.

Disse tiltakene har vært nødvendige for at Nortura har kunnet ivareta mottaksplikten. Hadde lageret av bisonpaller vært betydelig større, ville tiltakene i all hovedsak ikke blitt iverksatt. Etersom lageret av bisonpaller er tilpasset mer normale volum på reguleringslager og ellers i bransjen og at dette gjenspeiles i nivået på pallegodtgjørelsen, er Nortura av den oppfatning at kostnadene som er pådratt er dekningsmessige som konsekvens av at beholdningen av lastbærere ikke har vært holdt på et betydelig høyere nivå for å håndtere ekstraordinære situasjoner.

En bærende forutsetning for markedsreguleringen er at markedsregulator skal ha dekket alle kostnader forbundet med oppdraget. I den sammenheng viser vi til at kostnader for markedsregulering av kjøtt, herunder innfrysing, lagring, emballering, håndtering og

kapitalkostnader, dekkes etter faste satser fastsatt av Omsetningsrådet. Satsene er tilpasset en normal situasjon og fanger ikke opp ekstraordinære forhold. Når omstendighetene er slik at Nortura, har måttet ty til andre løsninger, mener vi det vil være i tråd med forutsetning om kostnadsdekning at Omsetningsrådet også dekker disse kostnadene som Nortura ikke har kunne unngått og samtidig løse regulatoroppdraget.

Vi vil i det følgende redegjøre nærmere for kostnadene som er pådratt.

a) Jumbokartong og plastbakk som alternativ lastbærer og for ompakking av varer

Når det nå ikke er tilstrekkelig med bisonpaller har Nortura måtte kjøpe inn en betydelig mengde med jumbokartong (pappemballasje) og plastbakk. Disse lastbærerne blir benyttet til å pakke sorteringskjøtt av storfe og sau, for å redusere innfrysningen av hele slakt, i tillegg til andre varer som normalt ville blitt lagret i bisonpall. Videre vil Nortura pakke om varer fra eget lager som i dag ligger på bisonpaller over i jumbokartong for å frigi bisonpaller som skal benyttes til innfrysning av helt slakt. Ekstra plastbakk er benyttet som en alternativ lastbærer til bisonpaller for lagring av skåret vare. Overtidsbetaling for ompakking av varer inngår i punkt d).

Foreløpig anslag: 300 000 kr for innkjøp av jumbokartong og 600 000 kr for innkjøp av plastbakk.

b) Benytte frysecontainere for lagring av lam

Som følge av mangel på bisonpaller er fryseriene i gang med å leie inn og rigge opp frysecontainere for lagring av lam etter at de er fryst inn i frysetunell. Lam vil bli stablet og lagret i frysecontainere fremfor den normale lagringen der lam legges i bisonpall og lagret inne på fryselageret. Stabling av lam i frysecontainere er den normale metoden for lagring og frakt av lam ved import/eksport og er kjent for bransjen. Fryseriene må også rigge midlertidig byggestrøm for å drifte frysecontainerne, håndtere og frakte disse til egnet sted og følge opp kvalitet. Dette er kostnader som vi mener ikke kan belastes lammene alene fordi årsaken til at vi velger å lagre lam i containere er at lam er det eneste dyreslaget som lar seg løfte og stable for hånd. Nortura vil be om at fryseriene får dekket inn disse ekstra kostnadene utover de normale satsene for markedsregulering.

Kostnadene er estimert til om lag 80 000 kr/container med en leieperiode på 6 mnd. Av dette utgjør engangskostnader som byggestrøm etc. om lag 2000 kr/container. Fryseriene har foreløpig rigget seg med ca. 40 containere. Salget av lam har økt noe mot slutten av sesong, så vi er usikre på hvor mange frysecontainere som vil bli fylt opp. Resterende containere blir da bli levert tilbake.

Foreløpig anslag: Dersom alle frysecontainere blir benyttet, anslår vi kostnaden til om lag 3 200 000 kr for en leieperiode på 6 mnd. Det vil trolig ikke bli behov for alle, men vi avventer med avbestilling til småfesesongen er avsluttet.

c) Skyving av gris, sau, lam og storfe

Nortura benytter seg alltid av muligheten til å tilpasse slaktetidspunktet best mulig til markedet. Det gjøres ved at det i dialog med bonden avtales om slaktet leverer litt før eller etter innmeldt slaktetidspunkt. Nortura må da kompensere bonden for eventuelt tap i slakteoppgjør og økte kostnader. Dette er penger som Nortura ikke får godtgjort ved videresalg.

I 2023 har Nortura måtte starte ekstraordinær skyving av gris og storfe allerede i juli som følge av mye innfrysning. Videre har Nortura måtte skyve på lam og sau når innfrysningskapasiteten har vært begrenset. I et normalt år bruker Nortura ca. 2 500 000 kr

på skyvetillegg. Fra uke 27-43 har Nortura utbetalt om lag 4 100 000 kr i skyvetillegg.

Nortura ber om å få dekket de ekstraordinære kostnadene med bakgrunn i Nortura sin mottaksplikt. Nortura ber om å få dekket 1 500 000 kroner for direkte kostnader ved å kompensere bonden for å holde tilbake slakt som følge av den ekstraordinære situasjonen i 2023.

- d) Økt skjæring (utover Nortura sitt behov) på grunn av manglende innfrysingsmuligheter for helt slakt

Nortura har økt sin egen skjæring for å kunne håndtere slaktingen i en periode der innfrysingskasatiten har vært sprengt og muligheten for skyving er utnyttet maksimalt. Dette har vært nødvendig for å kunne ta imot slakt fra bønder som har lite fôr og for å bidra til å slakte ut dyr fra produsenter som ikke har plass til å holde de lengre. I tillegg er det nå flere områder i Norge hvor det nærmer seg vinterforhold som gjør at dyrene ikke kan gå ute på beite.

For å øke skjæringen har Nortura blant annet måtte bruke mye overtid og helgejobbing for ansatte i Nortura. I tillegg har Nortura leid inn ekstra skjæring hos en annen aktør i mangel på mulighet for å fryse inn hele slakt. Vi vil be om å få dekket overtidskostnadene til Nortura og å få dekket ekstra frakt av varer i forbindelse med skjæring hos annen aktør. Frakten av dette er beregnet til 1,2 mill. kroner.

I tilfeller der Nortura ser seg nødt til å skjære betydelig mer enn eget behov, påfører det Nortura betydelige kostander. Av erfaring vil Nortura måtte gi store rabatter på enkelte stykningsdeler av overskuddsvolumet. Salgsavdelingen i Nortura har vurdert at dette i hovedsak knytter seg til enkelte stykningsdeler av gris og sau. Verditapet er beregnet til 11 mill. kroner, men vi ber kun om å få dekket 80 prosent av dette.

Nortura vil også be om å få dekket kapitalkostnadene for det ekstra volumet av skåret vare. Nortura vil ha på lager i minst 6 mnd. Fra uke 34-46 dreier dette seg om nedskjæring av 2300 tonn helt slakt av gris, sau og storfe.

Vi har lagt til grunn i våre beregninger at Nortura har skåret 10 423 gris, 3 595 storfe og 13 233 sau som skulle vært fryst inn som hele slakt, enten på reguleringslager eller på Norturas eget lager dersom det hadde vært bisonpaller tilgjengelig i markedet. Når det gjelder gris, har mangel på bisonpall ført til at Nortura ikke har hatt andre valg enn å skjære ned overskuddet av gris. Dekningsgraden viser i perioden et overskudd på 13 500 gris, som er noe høyere enn det volumet vi har lagt til grunn som ekstraordinær skjæring.

Dette utgjør følgende volumer ved bruk av gjennomsnittsvekt på helt slakt:

- Gris: 868 974 kilo- snitt vekt 83,4 kilo
- Storfe: 1 017 494 kilo- snitt vekt 292 kilo
- Sau: 397 817 kilo – snitt vekt 29,4 kilo.

Verditapet ved salg av overskuddsvarer:

For gris er det anslått et verditap på 3,2 mill. kroner og for sau er verditapet anslått til 7,8 mill. kroner. Dette dreier seg om et høyt verditap på enkelte stykningsdeler mens andre stykningsdeler vil kunne selges uten nevneverdig tap. Nortura ber om å få dekket 80 prosent av dette tapet. Dette beløper seg til 9 mill. kroner.

Overtid i Nortura

Regnskapet til Nortura viser kostnadene til overtid for å skjære ned det ekstraordinære volumet av storfe, gris og sau, i tillegg til ompakking av varer for å frigjøre bisonpaller. Dette beløper seg til 5,9 millioner.

Kapitalkostnad

Verdien av kjøttet fra 2300 storfe, gris og sau som er skåret ekstra i perioden fra uke 34 til 46 er beregnet til om lag 153,6 mill. kroner. Verdien er beregnet på laveste skjærenivå (grovstykkning til industrien for videre skjæring og foredling). Med gjeldende rentesats i marknedsreguleringen som er 5,2 prosent og 6 mnd. lagring blir kapitalkostnaden om lag 3,9 mill. kroner.

I beregningen er det med ekstra skjæring t.o.m. uke 46. Det er sannsynlig at det også i ukene framover vil være nødvendig for Nortura å skjære noe storfe utover budsjett for å opprettholde slaktingen. For gris og sau er det mindre sannsynlig.

Oppsummering av estimat for kostnader

Estimerte kostnader per uke 47	Mill. kr
Innkjøp av jumbokartong og plastbakk	0,9
Frysekontainere for lam	3,2
Skyving av gris, storfe, sau og lam	1,5
Verditap ved salg av overskuddsvarer	9,0
Overtid	5,9
Frakt ved leieskjæring	1,2
Kapitalkostnader	3,9
Totalt	25,6

Nortura ønsker å avvente til januar 2024 med å fremlegge et endelig regnskap over de kostnadene som har påløpt som følge den ekstraordinære situasjonen. Nortura har behov for en prinsipiell avklaring om at kostander knyttet til disse tiltakene vil bli dekket, slik at dette kan legges til grunn for konsernregnskapet til Nortura i 2023. Beløpene oppgitt i denne søknaden er foreløpige. Endelig regnskap som Nortura framlegger i begynnelsen av januar 2024 vil være grunnlaget for kompensasjonen Nortura vil få utbetalt.

Med vennlig hilsen

Totalmarked kjøtt og egg»

Landbruksdirektoratets vurdering

Innledning

Nortura har i brev av 23. november 2023 henvendt seg til Omsetningsrådet med et ønske om å få behandlet flere spørsmål som gjelder deres marknedsreguleringsvirksomhet knyttet til kjøttmarkedet.

Brevet gjelder for det første forslag til satser for marknedsregulerende tiltak for kjøtt andre halvår 2023. Nortura foreslår å videreføre satsene som er vedtatt for første halvår 2023. Satsene for første halvår ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 23. juni 2023, jf. sak 58/23. I den saken ble det lagt til grunn at satsene for andre halvår skulle behandles i Omsetningsrådets septembermøte. På grunn av den krevende markedssituasjonen for kjøtt var det stor arbeidsbelastning på Nortura inn mot septembermøtet, og det var derfor enighet

mellom Nortura og Landbruksdirektoratet at satsaken kunne utsettes og behandles i et senere møte i Omsetningsrådet. Saken legges derfor frem for Omsetningsrådet nå.

For det andre søker Nortura om å få dekket noen ekstraordinære kostnader som Nortura har og vil få som følge av overskuddet av kjøtt som har oppstått andre halvår. Nortura hadde opprinnelig ønsket at saken skulle behandles i Omsetningsrådets møte 6. november 2023. De sendte derfor en søknad til Omsetningsrådet 12. oktober 2023. Det var ikke mulig for Landbruksdirektoratet å fremme saken til møtet 6. november på grunn av kapasitet og behov for utfyllende informasjon om tiltakene, saken ble derfor utsatt til desembermøtet. Direktoratet ba Nortura om en oppdatert søknad med nærmere beskrivelse av de ekstraordinære tiltakene, og at disse ble vurdert i forhold til de ordinære satsene for markedsregulering av kjøtt for andre halvår som skulle behandles i samme møte. Nortura sendte en ny søknad 23. november 2023 som nå legges frem for Omsetningsrådet.

Nortura ønsker å avvente til januar 2024 med å fremlegge et endelig regnskap over de ekstraordinære kostnadene. Nortura fremholder at de har behov for en prinsipiell avklaring om at disse kostnadene vil bli dekket, slik at dette kan legges til grunn for konsernregnskapet til Nortura i 2023.

Rettslig grunnlag for Omsetningsrådets behandling

Omsetningsloven § 11 bestemmer at midler som kommer fra omsetningsavgiften bare kan brukes etter vedtak fra rådet. Omsetningsrådet har gitt nærmere regler og retningslinjer for hvordan disse midlene skal brukes i markedsreguleringsforskriften og retningslinjene.

Når det gjelder de tiltakene som Nortura ønsker å få dekket kostnadene for, er det særlig retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i markedsreguleringsforskriften § 7-1 som er relevante. Det systemet som Omsetningsrådet har etablert over lang tid, har gitt disse retningslinjene (slik som de øvrige retningslinjene for Omsetningsrådets virksomhet) en bestemt funksjon. Omsetningsrådets retningslinjer fungerer slik at dersom markedsregulatorene innretter seg i samsvar med disse, (og rådets regelverk og vedtak for øvrig), kan markedsregulator ha en forventning om å få utbetalt de midler som beskrevet i retningslinjene. Ofte har disse retningslinjene eller tilhørende vedtak, fastsatt bestemte satser som skal ligge til grunn for utbetalingene.

På den andre side, innebærer dette systemet at tiltak og kostnader som ikke er forhåndsbestemt i retningslinjer ikke uten videre kan forventes utbetalt dersom rådet ikke (som et unntak fra hovedregelen) bestemmer dette i et eget vedtak. Rådet kan i en slik situasjon eventuelt dispensere fra retningslinjene, jf. markedsreguleringsforskriften § 7-1. Denne bestemmelsen lyder: «Omsetningsrådet kan gi dispensasjon fra og utfyllende retningslinjer til denne forskriften.» Som det fremgår, legger ikke denne bestemmelsen i seg selv noen begrensninger for rådet når det gjelder i hvilken utstrekning rådet kan dispensere fra forskriften og tilhørende retningslinjer. Vedtaket må imidlertid være innenfor Omsetningsrådets sentrale hjemmelsbestemmelse, omsetningsloven § 11, og dessuten innenfor de grensene for myndighetsutøvelse som rammeforskriften trekker opp for rådet når det gjelder konkurranse. Endelig følger det av markedsreguleringsforskriften § 7-2 at forvaltningsloven gjelder for rådets virksomhet, og at rådets vedtak skal oppfylle de kravene som forvaltningsloven stiller. Dette krever blant annet at saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes (fvl § 17). Det ligger uansett i dispensasjonsadgangens karakter at det må foreligge en situasjon som ikke var forutsett, og derfor krever en særskilt behandling.

Behovet for å dispensere fra retningslinjene kan oppstå i ulike situasjoner. I noen tilfeller kan det dreie seg om en helt ekstraordinær situasjon som sjelden eller aldri før har forekommet, og det derfor naturlig nok ikke forekommer noen praksis som har gitt grunnlag for å regulere dette spørsmålet i en generell retningslinje. I slike situasjoner er det som regel grunn til å behandle saken som et enkeltstående tilfelle, og de prinsipielle spørsmålene som saken reiser

trer i bakgrunnen. I andre tilfeller reiser saken en problemstilling som det er grunn til å behandle som en prinsipiell sak, fordi dette spørsmålet sannsynligvis vil dukke opp på nytt. I slike saker er det grunn til å behandle saken grundig med tanke på hva som vil være en god regel for fremtidig behandling av liknende saker. Denne saken er av den første typen, dvs. en enkeltstående ekstraordinær situasjon.

Nortura har i sin søknad fremholdt at samvirket som markedsregulator har krav på å få dekket alle kostnader med markedsreguleringsoppdraget. Det medfører riktighet at det er et prinsipielt utgangspunkt at markedsregulator skal ha en slik kostnadsdekning, noe som markedsreguleringsforskriften § 3-3 er et uttrykk for når det gjelder administrative kostnader. Det er i denne forbindelse likevel grunn til å understreke at det er Omsetningsrådet som til enhver tid skal vurdere hvilke kostnader som ligger innenfor markedsreguleringsoppdraget og dermed skal dekkes over omsetningsavgiften. Noen kostnader ligger således i kjernen av dette oppdraget, andre ligger i periferien, dvs. at kostnaden må anses å være påført markedsregulator som en mere eller mindre fjerntliggende konsekvens av markedsreguleringen.

En problemstilling som reiser seg i denne saken er hvilken betydning det skal ha at Nortura har nådd taket når det gjelder mulighet for å legge svin på reguleringslager (se nedenfor). Svin kan sies å konkurrere med storfe når det gjelder både fryselagringskapasitet og bruken av den begrensede lastbærende ressursen bisonpaller. Generelt kan det sies at Nortura i en situasjon hvor det ikke er anledning til å legge ytterligere mengde svin på reguleringslager, ikke kan kreve dekket kostnader som samvirket har til å øke omfanget av denne lagringen. Slike kostnader må evt. tas over Norturas egen forretningsvirksomhet. Det kan på den andre siden hevdes at en nedskjæring av svin og salg av denne varen med rabatter for å sørge for å frigi fryselager og bisonpaller til storfe er et tiltak for å motvirke problemene med for store reguleringslagre, og dermed må kunne dekkes av omsetningsavgiften. Slike kostnader vil ligge i et grensesland mellom kostnader som kan og kostnader som ikke kan dekkes. I slike tilfeller må Omsetningsrådet ut fra en konkret vurdering ta stilling til om Nortura skal få dekket kostnadene.

Faktisk grunnlag for å behandle saken

Nortura beskriver i sin søknad andre halvår 2023 som en ekstraordinært vanskelig tid å drive markedsbalansering av kjøttmarkedet. Det pekes særlig på hvordan reguleringslageret på storfekjøtt og svin har økt til en størrelse som ikke tidligere har forekommet. Dette har ført til problemer med å skaffe nok frysekapasitet og vanskeligheter med å skaffe nok bisonpaller til å legge slaktene i på fryselagrene. Bisonpaller er en form for stålbur som er tilpasset lagersystemene som benyttes. En bisonpall rommer eksempelvis én storfe, stykket i kvarte skrotter.

Problemer med frysekapasiteten og mangel på bisonpaller har videre ført til problemer med å kunne ta imot slakt fra primærprodusentene, noe Nortura er forpliktet til å gjøre etter samvirkets mottakplikt overfor medlemmer (medlemmene har rett og plikt til å levere til Nortura), og også fra uavhengige etter markedsreguleringsforskriften (mrf) § 5-1. I en slik situasjon øker lageret også fordi markedet generelt ikke kjøper på forsyningsplikten, jf. mrf § 4-1. Dette fører til at man ikke har fått frigitt frysekapasitet og bisonpaller. For å frigi bisonpaller har Nortura økt skjæringen av flere kjøttyper som kan egne seg å fryse uten at disse ligger i bisonpaller. Dette har ført til behov for kjøp av pappemballasje, og bruk av frysecontainere. Dette har igjen ført til økt bruk av arbeidskraft. Endelig beskriver Nortura at samvirket, for å sørge for kapasitet for å motta slakt, har betalt primærprodusentene for å vente med å sende dyra til slakt (såkalt skyving). Alle disse tiltakene koster penger. Nortura ber om en prinsipiell avklaring om selskapet får dekket disse kostnadene.

Nærmere vurdering om dispensasjonsadgangen

Kostnadene som fremgår av postene fra Norturas søknad er etter Landbruksdirektoratets syn alle forårsaket av den helt ekstraordinære situasjonen som er oppstått som en konsekvens av at reguleringslageret for storfekjøtt har økt på grunn av omstendigheter som Nortura som markedsregulator i liten grad kunne forutse, og dermed forebygge. Omsetningsrådet har behandlet flere saker denne høsten (2023) hvor det er igangsatt tiltak for å håndtere denne situasjonen. At situasjonen er ekstraordinær kommer bl.a. tydelig frem i en rapport fra KPMG, som er utarbeidet i forbindelse med en sak om finansieringen av reguleringslageret for kjøtt. Det heter i rapport: «Vurdering av størrelse på omsetningsfondet for kjøtt og alternativ lånefinansiering av vareverdien av kjøtt på reguleringslager» av 6. november 2023 (fremlagt i sak 88/23).

«(...) Gjeldende situasjon i 2023 anses som ekstraordinær grunnet omstilling fra et raskt voksende til et raskt synkende marked. KPMG legger til grunn at tilsvarende nivåer på reguleringslager vil inntreffe så sjeldent at det ikke bør tillegges vekt.» (vår strek)

Som nevnt ovenfor i gjennomgangen av det juridiske grunnlaget for behandlingen av søknaden, er dette en situasjon hvor det kan være aktuelt å dispensere fra gjeldende regelverk. Det er imidlertid bare i den utstrekning tiltaket og den tilhørende kostnaden er forårsaket av den ekstraordinære oppbygningen av lageret for storfekjøtt, som får den konsekvens at det er mangel på bisonpaller og frysekapasitet, at det er grunnlag for å dekke kostnadene. Det er i en slik situasjon både grunn til å gjøre unntak fra regelen om at alle tiltak hvor det er behov for midler fra fondet skal *forhåndsgodkjennes* av rådet, og også fra ordlyden i retningslinjene. F.eks. gjelder dette det forhold at jumbokartong ikke er nevnt som middel til lagring, bare paller. Det er i den foreliggende situasjonen grunn til også å dekke kostnadene til kartong, som erstatter pallene.

Landbruksdirektoratet vil i det følgende behandle søknaden med dette utgangspunktet. Direktoratet vil først behandle forslag til satser for markedsregulerende tiltak for kjøtt andre halvår 2023. Direktoratet vil deretter behandle søknaden om å få dekket noen ekstraordinære kostnader som Nortura har og vil få som følge av overskuddet av kjøtt som har oppstått andre halvår.

Ordinære satser for markedsregulering av kjøtt andre halvår 2023

Nortura foreslår at satsene for markedsregulering av kjøtt for første halvår 2023 videreføres for andre halvår. Satsene for første halvår ble behandlet i Omsetningsrådets møte 23. juni 2023, sak 58/23. Satsene innbefatter pallehold, innfrysing, håndtering, emballering, svinn og lagringsgodtgjørelse. Satsene for første halvår var en videreføring av satsene for andre halvår 2022, som ble vedtatt 13. oktober 2022, i sak 84/22. Dette halvåret ble satsene økt særlig på grunnlag av økte strømkostnader. Nortura skriver at satsene fastsettes for hvert halvår. Praksis har vært at satsene fastsettes for et kalenderår av gangen. Det siste året har imidlertid satsene av ulike grunner blitt fastsatt per halvår. Landbruksdirektoratet legger til grunn at satsene for 2024 vil bli fremmet for hele kalenderåret.

Nortura viser til at endringer i arbeidsmiljøloven medfører økte kostnader for fryseriene. Nortura utdyper dette med at fryseriene har mistet muligheten til innleid arbeidskraft. Fryseriene løser utfordringen noe ulikt, men enkelte har måttet velge økt bemanning på fast basis som løsning. Dette medfører økte kostnader. Nortura har også vurdert strømkostnadene. I perioder har det vært noe lavere strømkostnader, men Nortura forventer en økning utover vinteren. Det er også noen av fryseriene som har strømvtaler som ligger over spotprisen i dag. Som følge av økte kostnader knyttet til økt bemanning og mye overtid, i tillegg til at enkelte fryserier har strømvtaler som i en periode har gitt noe høyere kostnader enn spot-pris, vil Nortura videreføre de ordinære satsene for helt slakt og skåret vare for

andre halvår 2023.

I Norturas forslag til satser pleier det å følge med et beregningsgrunnlag basert på blant annet fordeling av slakt mellom de ulike dyreslagene, gjennomsnittsverdi på kjøttet på reguleringslager, energi og kostnader ved administrasjon (lønn, sosiale kostnader, husleie osv.). På spørsmål om dette svarer Nortura at satsforslaget er vurdert ut fra nivået på antall slakt i første halvår. Samtidig viser Nortura til at bruken av fryseriene er innleide tjenester, og det er derfor ikke kun tekniske beregninger som ligger til grunn, men det er altså også en forhandling med fryseriene. Det er for øvrig enighet mellom Nortura og fryseriene om at beregningene av satsene skal forenkles fremover og justeres basert på SSB-indeksler. Dette vil være mer i tråd med avtaler andre kunder har med fryseriene. Landbruksdirektoratet ser at det kan være behov for å justere beregningen av satsene etter hva som er praktisk inn mot fryseriene, og legger til grunn at Nortura vil redegjøre for eventuelle endringer i beregningene ved behandling av fremtidige satser.

Pallehold er en av satsene for markedsregulering av kjøtt. Nortura får kompensert kapitalkostnadene pallehold til markedsreguleringen medfører. I retningslinjer for markedsregulering av kjøtt punkt 3-1-1 fjerde ledd står det følgende:
«Til dekning av kostnader til pallehold som markedsreguleringen medfører, gis en godtgjørelse med et beløp som fastsettes per halvår.»

Omsetningsrådet vedtok i møtet 15. juni 2015, sak 44/15, at man for pallehold tar utgangspunkt i det høyeste antallet paller på reguleringslager de tre siste årene, og runder opp til nærmeste tusen. Med de tre siste årene tolker man de tre siste foregående årene. For første halvår 2023 ble det lagt 23 000 paller til grunn, og Landbruksdirektoratet vil legge samme antall til grunn for palleholdsatsen for andre halvår. Palleverdien ble 31. desember 2015 endret til 2 300 kroner. I tillegg legger man til grunn rentesatsen som fastsettes av Landbruksdirektoratet for hvert halvår. Høsten 2023 har Nortura slitt med mangel på bisonpaller, og de har derfor gjennomført alternative tiltak. De ekstraordinære kostnadene som strekker seg ut over satsen for pallehold er omtalt og søkt om særskilt.

Landbruksdirektoratet innstiller på at satsene for første halvår 2023 videreføres for andre halvår.

Jumbokartong, plastbakk og ompakking av varer

På grunn av mangel på bisonpaller har Nortura kjøpt inn en betydelig mengde med jumbokartong og plastbakk. Disse lastbærerne vil bli benyttet til å pakke sorteringskjøtt av storfe og sau for å redusere innfrysingen av helt slakt og andre varer som normalt vil bli lagret på bisonpall. I tillegg pakker de om varer fra eget lager som ligger på bisonpaller over i jumbokartong for å frigi bisonpaller til innfrysing av helt slakt. Pallehold og emballasje er kostnader som normalt dekkes i satsene for markedsregulering av kjøtt, men reglene omfatter ikke kostnadene Nortura beskriver ved bruk av jumbokartong/plastbakk og arbeid ved å pakke om. I regelverket er sats for emballering kun beskrevet for helt slakt og ikke skåret vare, som her er det mest relevante. Regelverket beskriver heller ikke ompakking. De ordinære satsene beregnes også for all vare på reguleringslager, mens det her er snakk om enkelte partier som må legges i annen emballasje. De ordinære satsene blir også i hovedsak videreført til fryseriene, mens disse ekstraordinære kostnadene i hovedsak tilfaller Nortura. Selv om kostnadene ikke er omfattet av regelverket mener Landbruksdirektoratet det er rimelig at Nortura får dekket disse kostnadene. Jumbokartong/plastbakk med ompakking er tydelig koblet til reguleringslagringen, som Nortura har mulighet for å gjennomføre etter retningslinjene. Med et rekordstort reguleringslager som medfører mangel på bisonpaller må Nortura se etter alternative løsninger. Kostnadene med innkjøp av jumbokartong og plastbakk er beregnet til 0,9 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet mener at kostnadene til bruk av jumbokartong/plastbakk og

medfølgende ompakking av varer som tydelig er koblet til reguleringslagringen, kan godkjennes.

Frysecontainere for lagring av lam

En annen erstatning for bisonpaller er å bruke frysecontainere for lagring av lam. Lam vil bli lagret på denne måten i stedet for i bisonpall på fryselager. I tillegg til å leie inn og rigge opp containerne, må fryseriene rigge midlertidig byggestrøm for å drifte containerne, håndtere og frakte de til egnet sted og følge opp kvaliteten. På samme måte som for jumbokartong mener Landbruksdirektoratet at dette er en kostnad som tydelig er knyttet til reguleringslagringen og som Nortura bør få dekning for. Direktoratet er også enig i Norturas vurdering av at kostnadene ikke bør belastes lammene alene, da årsaken til at man velger å lagre lam på denne måten er fordi det er det eneste dyreslaget som lar seg løfte og stable for hånd. For tiden utgjør sau/lam en liten andel av reguleringslagret vare. Det er også usikkert hvor mange frysecontainere det blir behov for, da salget av lam har økt noe mot slutten av sesongen. Ved inngangen av uke 46 var det 357 tonn sau og 26 tonn lam på reguleringslager, mens lagerets totale størrelse var på 10 181 tonn. Nortura vil avbestille containere som det ikke er behov for når småfesesongen er avsluttet og man vet det nøyaktige behovet.

Kostnadene til leie av frysecontainere for lagring av lam er beregnet til 3,2 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet anbefaler at tiltaket med tilhørende kostnader godkjennes.

«Skyving» av storfe, svin, sau og lam

Nortura skriver at de benytter seg alltid av muligheten til å tilpasse slaktetidspunktet best mulig til markedet. Det gjøres ved at det i dialog med bonden avtales om slaktetidspunktet leverer litt før eller etter innmeldt slaktetidspunkt. Nortura må da kompensere bonden for eventuelt tap i slakteoppgjør og økte kostnader. Dette er penger som Nortura ikke får godtgjort ved videresalg. I 2023 har Nortura måtte starte ekstraordinær skyving av svin og storfe allerede i juli som følge av mye innfrysning. Videre har Nortura måttet skyve på lam og sau når innfrysningskapasiteten har vært begrenset. I et normalt år bruker Nortura ca. 2,5 mill. kroner på skyvetillegg. Fra uke 27-43 har Nortura utbetalt om lag 4,1 mill. kroner i skyvetillegg.

Nortura ber om å få dekket de ekstraordinære kostnadene med bakgrunn i Nortura sin mottakplikt. Nortura ber om å få dekket 1,5 mill. kroner for direkte kostnader ved å kompensere bonden for å holde tilbake slakt som følge av den ekstraordinære situasjonen i 2023.

Når det gjelder kostnaden knyttet til svin vil Landbruksdirektoratet påpeke at taket for innfrysning av dette dyreslaget ble nådd i uke 34. Landbruksdirektoratet ber om at Nortura i det endelige regnskapet over ekstraordinære kostnader tydelig klargjør årsakssammenhengen mellom mangel på bisonpall/innlegg på reguleringslager og skyving av svin.

Landbruksdirektoratet vil under forutsetning av en klargjøring som nevnt i forrige avsnitt anbefale at Nortura får dekket disse kostnadene.

Kostnader ved økt skjæring på grunn av manglende innfrysningsmuligheter for helt slakt

Nortura skriver i sin søknad at selskapet har økt sin egen skjæring for å kunne håndtere slaktingen i en periode der innfrysningskapasiteten har vært sprengt og muligheten for skyving er utnyttet maksimalt. Dette har vært nødvendig for å kunne ta imot slakt fra bønder som har lite fôr og for å bidra til å slakte ut dyr fra produsenter som ikke har plass til å holde de lengre. I tillegg er det nå flere områder i Norge hvor det nærmer seg vinterforhold som gjør at dyrene ikke kan gå ute på beite.

For å øke skjæringen har Nortura blant annet måtte bruke mye overtid og helgejobbing for ansatte i Nortura. I tillegg har Nortura leid inn ekstra skjæring hos en annen aktør i mangel av mulighet til å fryse inn hele slakt. Nortura ber om å få dekket overtidskostnadene til Nortura og å få dekket ekstra frakt av varer i forbindelse med skjæring hos en annen aktør. I tilfeller der Nortura ser seg nødt til å skjære betydelig mer enn eget behov, påfører det Nortura betydelige kostnader. Av erfaring vil Nortura måtte gi store rabatter på enkelte stykningsdeler av overskuddet. Salgsavdelingen i Nortura har vurdert at dette i hovedsak knytter seg til enkelte stykningsdeler av svin og sau. Verditapet er beregnet til 11 mill. kroner, men Nortura ber om å få dekket 80 prosent av dette.

Nortura har lagt til grunn for sine beregninger at selskapet har skåret 10 423 svin, 3 595 storfe og 13 233 sau som skulle vært fryst inn som hele slakt, enten på reguleringslager eller på Norturas eget lager dersom det hadde vært bisonpaller tilgjengelig i markedet. Når det gjelder svin, har mangel på bisonpall ført til at Nortura ikke har hatt andre valg enn å skjære ned overskuddet av svin. Dekningsgraden viser i perioden et overskudd på 13 500 svin, som er noe høyere enn den mengden de har lagt til grunn som ekstraordinær skjæring.

Dette utgjør i følge Nortura følgende mengder ved bruk av gjennomsnittsvekt på helt slakt:

- Svin: 868 974 kilo- snitt vekt 83,4 kilo
- Storfe: 1 017 494 kilo- snitt vekt 292 kilo
- Sau: 397 817 kilo – snitt vekt 29,4 kilo

Kostnadene til overtid for å skjære ned det ekstraordinære kvantumet av storfe, svin og sau, i tillegg til ompakking av varer for å frigjøre bisonpaller, beløper seg til 5,9 mill. kroner. Nortura har hatt kostnader til frakt til leieskjæring på 1,2 mill. kroner. Tapet ved salg av overskuddsvare er på 11 mill. kroner, fordelt på 3,2 mill. kroner på svin og 7,8 mill. kroner på sau. Nortura ber om å få dekket 80 prosent av dette, som vil si 9 mill. kroner.

Videre beskriver Nortura kapitalkostnadene knyttet til økt skjæring. Verdien av kjøttet de har måttet skjære ned grunnet manglende innfrysingsmulighet beløper seg til 153,6 mill. kroner. Denne verdien er beregnet på laveste skjærenivå, det vil si grovstyking til industrien. Kjøttet er forventet å bli lagret i seks måneder, og vil med det utgjøre en kapitalkostnad på 3,9 mill. kroner når man legger til grunn rentesatsen for markedsreguleringen 2. halvår 2023 på 5,2 prosent.

Den kapitalkostnaden Nortura har ved å binde midler i reguleringslageret blir normalt kompensert ved at de får gjøre et låneopptak i kjøttfondet tilsvarende verdien av kjøttet som befinner seg på lager. Når det ikke er tilstrekkelig med midler tilgjengelige på fondet har Nortura mulighet til å dekke overskytende lagerverdi gjennom opptak av trekkrettighet. Kostnadene knyttet til trekkrettigheten dekkes av fondet. I nåværende situasjon har ikke Nortura kunnet be om økt utlån eller trekkrettighet, fordi varene ikke har kunnet bli fryst inn.

Landbruksdirektoratet anser at kostnadene Nortura beskriver er knyttet til den ekstraordinære situasjonen og vil anbefale at Nortura får dekket disse kostnadene. Når det gjelder kostnadene knyttet til svin vil Landbruksdirektoratet påpeke at taket for innfrysing av dette dyreslaget ble nådd i uke 34. Dersom det hadde vært tilgjengelig bisonpaller til å fryse inn slakt av svin etter uke 34, ville dette ha funnet sted uten kostnadsdekning for Nortura, etter gjeldende regelverk. Landbruksdirektoratet ber om at Nortura i det endelige regnskapet over ekstraordinære kostnader tydelig klargjør årsakssammenhengen mellom mangel på bisonpall/innlegg på reguleringslager og nedskjæringen av svin.

Konklusjon og videre saksbehandling

Landbruksdirektoratet vil understreke at denne saken har blitt behandlet under betydelig tidspress. Det gis en prinsipiell og overordnet behandling av spørsmålet om Nortura skal få dekke kostnader knyttet til markedsbalanseringen i en ekstraordinær situasjon.

Landbruksdirektoratet vil foreslå at Omsetningsrådet dekker kostnadene til de tiltakene som Nortura foreslår, men vil presisere at dette bare kan gjelde oppgaver som er knyttet til reguleringsoppdraget. Landbruksdirektoratet vil på vegne av Omsetningsrådet forbeholde seg muligheten for å vurdere disse spørsmålene nærmere i forbindelse med Norturas fremleggelse av regnskapet for disse tiltakene.

I tilknytning til ovennevnte, vil Landbruksdirektoratet på vegne av Omsetningsrådet be om at Nortura kommer tilbake med et separat og detaljert regnskap for de ekstraordinære tiltakene som er nevnt i denne saken innen 31. januar 2024 slik Nortura skriver i sin søknad. Det bes i forbindelse med regnskapet klargjort de forhold som er nevnt i forrige avsnitt, og spesielt forholdet til lagring av svin nevnt ovenfor under overskriften ««Skyving» av storfe, svin, sau og lam» og «Kostnader ved økt skjæring på grunn av manglende innfrysingsmuligheter for helt slakt». Regnskapet med kommentarer vil bli fremlagt for Omsetningsrådet. Regnskapet skal følge reglene for bevilgningsoppgaver som gitt i markedsreguleringsforskriften § 3-2.

Landbruksdirektoratet innstiller med dette på at satsene for markedsregulering av kjøtt for første halvår 2023 videreføres for andre halvår, og at Omsetningsrådet godkjenner de ekstraordinære kostnadene som Nortura søker om å få dekket, med forbehold om endelig godkjenning av regnskapet.

Sak nr.: 095/23	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Melk – Endringer i retningslinjer for markedsreguleringen av melk og og melkeprodukter	Saks nr.: 23/61350-7

Beskrivelse

Tine SA foreslår å endre innholdet av artikler i listen over reguleringsvare under punkt 8 i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter. Forslaget innebærer å ta inn 12 artikler samt fjerne 11 artikler fra listen.

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar de foreslåtte endringene, med unntak av Bremykt (artikkel 1324 og 13242), i retningslinjenes punkt 8. Dette innebærer at:

- Pkt. 8-1 blir utvidet med to produkter, mens to produkter fjernes.
- Pkt. 8-2 blir utvidet med tre produkter, mens fire produkter fjernes.
- Pkt. 8-3 blir utvidet med tre produkter, mens et produkt fjernes.
- Pkt. 8-4 blir utvidet med to produkter, mens fire produkter fjernes.

Tine søker om at endringene vedtas med tilbakevirkende kraft fra 01.01.2023.

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar de foreslåtte endringene fra 01.01.2024.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Vedlegg

Brev fra Tine SA av 29. juni 2023.

Mail fra Tine SA av 17. oktober 2023

Forslag til vedtak

1. Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter pkt. 8 skal lyde:
 8. Reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode

8-1 Melkefettprodukter

Art.nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
1018	½ KG MEIERISMØR	14
10192	½ KG SMØR	14
10452	25 KG SMØR SYRNET/SALTET	14
1048	25 KG SMØR NORMALTSALTET	14
1157	25 KG SMØR SYR.USALT INDUSTRI	14
1200	25 KG SMØR USALTET USYRNET	14
1203	25 KG SMØR TIL SMØRFLØTE	14
1205	25 KG SMØR USY. USALT INDUSTRI	14
1119	10 KG SMØR NORMALSALTET	14

8-2 Hvitostprodukter

Art.nr	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
1458	20 KG NORVEGIA 26% SKORPEFRI	14
1473	10 KG NORVEGIA 26% SKORPEFRI	14
1973	20 KG NORVEGIA 16% SKORPEFRI	14
6009	10 KG NORVEGIA 16% SKORPEFRI	14
6010	20 KG NORVEGIA 26% SKORPEFRI	14
1763	20 KG JARLSBERG 27% SKORPEFRI	14
1719	10 KG JARLSBERG 27% SKORPEFRI	14
17192	10 KG JARLSBERG 27% (PALL)	14
1685	850 G EDAMER	14
1693	1/2 PALL EDAMER	14
6920	20 KG EKTE HVIT GEITOST	14

Landbruksdirektoratet kan, etter søknad fra markedsregulator, tilføye magre Norvegia-artikler til listen i denne bestemmelsen som et tiltak for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen i markedet.

8-3 Brunostprodukter

Art. nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
2808	1/2 KG GEITOST	14
2810	750 G GEITOST	14
2825	EKTE GEITOST 27% LØSVEKT	14
2844	1 KG GUDBRANDSDALOST 28%	14
2839	1/2 KG GUDBRANDSDALOST 28%	14
2929	4,1 KG GUDBRANDSDALOST	14
2842	1 KG FLØTEMYSOST 26%	14
2843	1/2 FLØTEMYSOST 26%	14
2930	4,1 KG FLØTEMYSOST	14

8-4 Tørrmelksprodukter

Art. nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
3800	25 KG MELKEPULVER 20%	21
3811	25 KG SKUMMETMELKPULVER	21
3812	750 KG SKUMMETMELKPULVER	21
3784	600 KG FLØTEPULVER 42%	21
3782	25 KG FLØTEPULVER 42%	21

2. Endringene trer i kraft 1. januar 2024.

Møtebehandling

Marit Haugen fremmet forslag om at endringen i retningslinjens liste med reguleringsvarer, pkt. 2 i forslag til vedtak, skulle gjelde fra 1. januar 2023. Det ble påpekt at dette krevde dispensasjon fra retningslinjens bestemmelse om at tiltak skal forhåndsgodkjennes av Omsetningsrådet.

Bjørg Tørresdal opprettholdt Landbruksdirektoratets innstilling.

Det ble stemt over Marit Haugens forslag, som fikk seks stemmer (Marit Haugen, Gaute Lenvik, Hans Thorn Wittussen, Bjørn Gimming, Tor Jacob Solberg, Anne Jødahl Skuterud), mens tre stemte for Bjørg Tørresdals forslag (Bjørg Tørresdal, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Arnfinn Hongseth).

Endringen i retningslinjen ble med dette vedtatt med ikrafttredelse fra 1. januar 2023 jf. markedsreguleringsforskriften § 7-1 (dispensasjon).

Vedtak

- Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter pkt. 8 skal lyde:

8. Reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode

8-1 Melkefettprodukter

Art.nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
1018	1/2 KG MEIERISMØR	14
10192	1/2 KG SMØR	14
10452	25 KG SMØR SYRNET/SALTET	14
1048	25 KG SMØR NORMALTSALTET	14
1157	25 KG SMØR SYR.USALT INDUSTRI	14
1200	25 KG SMØR USALTET USYRNET	14
1203	25 KG SMØR TIL SMØRFLØTE	14
1205	25 KG SMØR USY. USALT INDUSTRI	14
1119	10 KG SMØR NORMALSALTET	14

8-2 Hvitostprodukter

Art.nr	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
1458	20 KG NORVEGIA 26% SKORPEFRI	14
1473	10 KG NORVEGIA 26% SKORPEFRI	14
1973	20 KG NORVEGIA 16% SKORPEFRI	14
6009	10 KG NORVEGIA 16% SKORPEFRI	14
6010	20 KG NORVEGIA 26% SKORPEFRI	14
1763	20 KG JARLSBERG 27% SKORPEFRI	14
1719	10 KG JARLSBERG 27% SKORPEFRI	14
17192	10 KG JARLSBERG 27% (PALL)	14
1685	850 G EDAMER	14
1693	1/2 PALL EDAMER	14
6920	20 KG EKTE HVIT GEITOST	14

Landbruksdirektoratet kan, etter søknad fra markedsregulator, tilføye magre Norvegia-artikler til listen i denne bestemmelsen som et tiltak for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen i markedet.

8-3 Brunostprodukter

Art. nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
2808	1/2 KG GEITOST	14
2810	750 G GEITOST	14
2825	EKTE GEITOST 27% LØSVEKT	14
2844	1 KG GUDBRANDSDALOST 28%	14
2839	1/2 KG GUDBRANDSDALOST 28%	14
2929	4,1 KG GUDBRANDSDALOST	14
2842	1 KG FLØTEMYSOST 26%	14
2843	1/2 FLØTEMYSOST 26%	14
2930	4,1 KG FLØTEMYSOST	14

8-4 Tørrmelksprodukter

Art. nr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
3800	25 KG MELKEPULVER 20%	21
3811	25 KG SKUMMETMELKPULVER	21
3812	750 KG SKUMMETMELKPULVER	21
3784	600 KG FLØTEPULVER 42%	21
3782	25 KG FLØTEPULVER 42%	21

2. Endringene trer i kraft 1. januar 2023.

Melk – Endringer i retningslinjer for markedsreguleringen av melk og og melkeprodukter

Tine foreslår i brev av 29. juni 2023 å endre innholdet av artikler på «positivlisten» under punkt 8 i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter. Tine foreslår å ta inn 12 artikler samt fjerne 11 artikler fra listen. Tine foreslår at endringene gis virkning fra og med 1. januar 2023.

Tine foreslår at følgende artikler tas inn på listen:

Art. nr.	Artikkelnavn	Kommentarer
10452	25 kg smør syrnnet saltet	Erstatter 1045
1324	500 g Bremykt	
13242	500 g Bremykt	
1119	10 kg smør normalsaltet	
1719	10 kg Jarlsberg 27% skorpefri	Erstatter 5280
17192	10 kg Jarlsberg 27% skorpefri	Salgsartikkel av 1719
6920	20 kg ekte hvit geitost	
2842	1 kg fløtemysost 26%	
2843	½ kg fløtemysost 26%	
2930	4,1 kg fløtemysost	
3784	600 kg fløtepulver 42%	
3782	25 kg fløtepulver 42%	

Tine forklarer at det er artikler som har endret artikkelnummer, og at det i praksis har vært en vridning i hvilke artikler som brukes til regulering. I forslaget er det også inkludert artikler som tidligere ikke har stått på listen over reguleringsvarer, og at disse likevel brukes til reguleringslagring. Dette gjelder Bremykt, Fløtemysost, Fløtepulver og Ekte hvit geitost.

I tillegg foreslår Tine at følgende produkter fjernes fra positivlisten:

Art. nr.	Artikkelnavn	Kommentar
1045	25 kg smør normalsaltet	Erstattes av 10452
4868	25 kg smør normalsaltet, Sandnessjøen	
1477	5 kg Norvegia skorpefri	
1501	10 kg lettere Norvegia 16% skorpefri	
1527	10 kg lettere Norvegia 4% skorpefri	
5280	20 kg Jarlsberg 27% pall	Erstattes av 1719
2846	1/3 pall gudbrandsdalsost 28%	
3801	750 kg melkepulver 20%	
3819	25 kg skummetmelkpulver høyvarmet	
38192	600 kg skummetmelkpulver høyvarmet	
3821	650 kg skummetmelkpulver agglomer	

Tine søker om at disse endringene blir vedtatt med tilbakevirkende kraft fra 01.01.2023.

Landbruksdirektoratets vurdering

Vurdering av artikler som er foreslått tatt inn på positivlisten

Tine forklarer at det er artikler som har endret artikkelnummer, og at det i praksis har vært en vridning i hvilke artikler som brukes til regulering. I forslaget er det også inkludert artikler som tidligere ikke har stått på listen over reguleringsvarer. Dette gjelder Bremykt, Fløtemysost, Fløtepulver og Ekte hvit geitost.

Artikkel 10452 (25 kg smør syrnnet saltet) erstatter artikkel 1045. Dette er tilsvarende produkt som andre produkter som i dag allerede er på positivlisten. Artikkelnummer 1119 er et annet produkt som allerede befinner seg på reguleringslisten, men i et annet kg-format.

Artikkel 1324 og 13242 (500g Bremykt) er et blandingsprodukt bestående av meierismør og rapsolje, hvor sistnevnte har en varierende andel fra 30-36 prosent. Tine begrunner i e-post av 18. oktober at de bygger lager av denne for å sikre tilgang til ferske fløteprodukter i 2. halvår. Det må brukes produkter med store salgskvanta for å sikre fremtidige avsetningsmuligheter for produkter på lager, og andre store produkter som brukes til lagring av fløte er allerede med.

Landbruksdirektoratet antar at Bremykt er en RÅK-vare, som dermed er omfattet av EØS-avtalen jf. EØS-avtalens protokoll 3 jf. artikkel 8 nr. 3 bokstav b. HS-kommentaren til posisjon 21.06. viser i punkt 3 at posisjonen omfatter "produkter på basis av smør eller annet fett eller oljer fra melk, til bruk i for eksempel bakverk". Varenummeret viser at det må være mer enn 15 vektprosent melkefett i produktet for å kunne klassifiseres på dette varenummeret. Da det er en forutsetning at markedsreguleringen ikke omfatter RÅK-varer, vurderer Landbruksdirektoratet det slik at positivlisten ikke kan omfatte Bremykt-produktene.

Artikkel 1719 (10 kg Jarlsberg 27%) erstatter tidligere artikkel 5280. Dette er samme produkter i forskjellige kg-format. Artikkel 17192 er tilsvarende produkt som artikkel 1719, men salgsartikkelen, og Landbruksdirektoratet vurderer derfor at dette kan legges inn på listen.

Artikkel 6920 (20 kg ekte hvit geitost) er et produkt som varierer fra år til år, og selve melkeinngangen er skjev. Det er sesongråvare, og det er bare deler av året hvor man normalt har tilgang på råvaren. Tine ser det derfor som nødvendig å kunne regulere på et av melkens hovedprodukter og ikke bare biproduktet slik som i dag. Landbruksdirektoratet er enig i denne vurderingen.

Artikkel 2840 (1 kg fløtemysost), 2843 (1/2 kg fløtemysost) og 2930 (4,1 kg fløtemysost) er forskjellige kg-format av fløtemysost. Produktene på reguleringslisten er knyttet til sesongvariasjon i melkemottak. Det finnes også tilsvarende myseprodukter på listen. Landbruksdirektoratet mener derfor at disse artikkelnumrene kan tas inn på listen.

Artikkel 3784 (600 kg fløtepulver 42%) og 3782 (25 kg fløtepulver 42%) er ønsket inkludert på positivlisten for å sikre tilgang på fløte. Landbruksdirektoratet vurderer at disse artikkelnumrene kan tas inn på listen.

Vurdering av artikler som er foreslått tatt ut av positivliste

Artikkel 1045 (25 kg smør normalsaltet) og 5280 (20 kg Jarlsberg pall) er direkte erstattet av tilsvarende produkter i annet kg-format.

Artikkel 1501 (10 kg lettere Norvegia 16% skorpefri) og 1527 (10 kg lettere Norvegia 4% skorpefri) er produkter som Landbruksdirektoratet kan tilføye til positivlisten som et tiltak for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen i markedet. Produktene som foreslås fjernet ligger også allerede inne på listen i andre formater. Når det ikke er et slikt behov og markedsregulator søker om å fjerne slike artikler, vurderer Landbruksdirektoratet at disse burde fjernes fra listen.

De øvrige produktene Tine foreslår å fjerne fra listen er produkter som allerede ligger inne på positivlisten i forskjellige kg-format. Landbruksdirektoratet ser på dette som praktiske endringer, og vurderer at produktene kan fjernes fra listen.

Tine har videre søkt om at et eventuelt vedtak har tilbakevirkende kraft, og at det skal gjelde fra 01.01.2023. Markedsregulator skal i utgangspunktet søke om forhåndsgodkjenning før man endrer listen for reguleringslagrede produkter, og dette skal (i de fleste tilfeller) vedtas av rådet. Landbruksdirektoratet ønsker ikke å etablere en praksis med at vedtak gis

tilbakevirkende kraft, og mener det bør foreligge svært gode grunner for at et slikt forslag skal kunne vedtas. Direktoratet anbefaler at et eventuelt vedtak er gjeldende fra 01.01.2024.

Konklusjon

Landbruksdirektoratet anbefaler at Omsetningsrådet vedtar de foreslåtte endringene, med unntak av Bremykt (artikkel 1324 og 13242) i retningslinjenes punkt 8 og at endringene trer i kraft fra 1. januar 2024.

Sak nr.: 096/23	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Melk - Budsjett til faglige tiltak 2024	Saks nr.: 23/66303- 2

Beskrivelse

Tine SA søker om til sammen 12 799 368 kroner i støtte til faglige tiltak og avlsarbeid i 2024. Det er 3,9 prosent høyere enn i 2023.

Søknaden er godkjent i Tines konsernstyre 1. november 2023.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det bevilges midler til faglige tiltak og avlsarbeid og innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2.2 og 2.3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Tine er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til salgsfremmende tiltak, kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Tine er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Tine skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på melk dekker. Tine er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Vedlegg

Brev fra Tine datert 6. november 2023.
Søknad budsjett Geno
Søknad budsjett Norsk Sau og Geit
Søknad budsjett KOORIMP
Søknad budsjett Helsetjenesten for storfe

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift på melk bevilger Omsetningsrådet for 2023 inntil

- 7 080 220 kroner til Geno SA til avlsarbeid
- 1 675 000 kroner til Norsk Sau og Geit til avlsarbeid
- 477 000 kroner til KOORIMP v/Animalia til faglige tiltak
- 3 567 148 til Helsetjenesten for storfe

Melk - Budsjett til faglige tiltak 2024

Tine SA fremmer i brev av 6. november 2023 forslag til budsjett for faglige tiltak i 2023. Tine søker om støtte til Geno, Norsk Sau og Geit (NSG) og Animalia. Midler til Geno og NSG går til avlsarbeid, mens midlene til Animalia går til KOORIMP og Helsetjenesten for storfe (HT).

Søknaden er behandlet og vedtatt av konsernstyret 1. november 2023. Konsernstyret anbefaler overfor Omsetningsrådet at det på grunnlag av søknader fra Geno, NSG, KOORIMP og Helsetjenesten for storfe kan anvendes totalt 13 116 518 kroner fra omsetningsavgiften på melk til faglige tiltak i 2024.

Tabellen nedenfor viser fordelingen av midler mellom Geno, NSG, KOORIMP og Helsetjenesten for storfe (HT) for regnskap 2022, budsjett 2023 og søknad 2024.

Institusjon	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Søknad 2024	Endring fra budsjett 23 til 24, kr	Endring fra 23 til 24, prosent
Geno	6 500 000	6 870 000	7 080 220	210 220	3,1
NSG	1 500 000	1 575 000	1 675 000	100 000	6,3
KOORIMP	450 000	450 000	477 000	27 000	6,0
Helsetjenesten for storfe	3 365 000	3 417 000	3 567 148	150 148	4,4
Totalt	11 815 000	12 312 000	12 799 368	487 368	4,0

Tines anbefaling

Tine anbefaler at det i 2024 bevilges 7,08 mill. kroner til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl i Geno, 1,68 mill. kroner til gjennomføring av avlsopplegget for geit i NSG, 477 000 kroner til Animalia for arbeidet i KOORIMP og 3,84 mill. kroner til Animalias arbeid i Helsetjenesten for storfe.

Geno

Geno søker gjennom Nortura og Tine om til sammen 10,1 mill. kroner fra omsetningsavgiftene på melk og kjøtt til utvikling og gjennomføring av avlstiltakene på NRF. Dette er en økning fra budsjett for 2023. Fra fondet for melk søkes det om en andel på 70 prosent, tilsvarende 7 080 220 kroner. Dette er en økning på 210 220, eller 3,1 prosent sammenlignet med 2023. Dette er lavere enn SSBs forventede i KPI i 2024 på 4,0 prosent. Totalbudsjettet for avlsarbeidet til Geno øker fra 53,5 mill. kroner i 2023 til 56,2 mill. kroner i 2024. Hovedårsaken til økningen av budsjett er generell kostnadsvekst. Omsetningsmidlene utgjør en andel på 18,0 prosent av Genos direkte kostnader knytte til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl. Andelen i 2023 var 18,4 prosent.

Norsk Sau og Geit (NSG)

NSG søker gjennom markedsregulator om tilskudd på 1,68 mill. kroner til gjennomføring av avlsopplegg for geit fra fondet for omsetningsavgift på melk i 2024. Dette er en økning på 100 000 kroner eller 6,35 prosent sammenlignet med 2023. Dette er over SSBs prognoserte KPI for 2024 på 4,0 prosent.

NSG har ansvaret for det organiserte avlsopplegget på melkegeit i Norge. Avlsopplegget på melkegeit at de senere årene gjennomgått store endringer, med målsetning om å sikre avlsmateriale av topp kvalitet til hele geiteholdet.

De jobber både med avlsarbeid og semin, og samlet budsjett for 2024 for dette er på totalt 4 419 000. Andelen de søker om fra omsetningsavgiften på melk utgjør 38 prosent av de totale avlskostnadene, noe som er noe høyere enn i 2023 da andelen utgjorde 33 prosent.

Omsetningsmidlene gis kun til avlsarbeid og ikke til semin. Omsetningsmidlene til NSG er fordelt på poster innenfor avlsarbeidet.

KOORIMP

Tine søker om et tilskudd på 477 000 kroner til KOORIMP fra omsetningsavgiften på melk i 2024, en økning på 27 000 kroner sammenlignet med bevilgningen i 2023. KOORIMP er husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import, og ble opprettet av en samlet norsk husdyrnæring for å hindre innførsel av smittestoffer som kan gi sykdom hos dyr og mennesker. Arbeidet i KOORIMP ledes av en styringsgruppe og sekretariatet er lagt til Animalia.

Styringsgruppen består av Tine SA, Nortura SA, KLF, Q-meieriene AS, Norsvin, Geno, TYR, NSG, Norsk Fjølfeag, Gjensidige Forsikring, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og småbrukarlag, som har inngått et samarbeid om

- Kvalitetssikring av import
- Beredskap for smittsomme dyresykdommer
- Strategiske problemstillinger knyttet til smittsomme dyresykdommer

Tabellen nedenfor viser finansieringen av KOORIMPs budsjett for 2023 og søknad for 2024.

	Budsjett 2023	Søknad 2024	Endring, kr	Endring i prosent
	Kroner	Kroner		
Omsetningsmidler kjøtt	1 055 000	1 082 000		
Omsetningsmidler melk	450 000	477 000		
Forsikringsbransjen	105 000	110 000		
Sum inntekter	1 610 000	1 669 000	59 000	3,7

For 2024 har KOORIMP budsjettet med 1,66 mill. kroner, en økning på 59 000 kroner (3,7 prosent) sammenlignet fra budsjett for 2023. Det er lagt til grunn at 477 000 kroner blir finansiert av fondet for omsetningsavgift på melk.

Tine mener arbeidet i KOORIMP kommer alle melkeprodusenter til gode. Det er ingen endringer i avtale og forutsetninger sammenlignet med i fjor. Ut fra dette mener Tine at kostnadsandelen som tilfaller melkesektoren bør dekkes av Omsetningsavgiften for 2024.

Helsetjenesten for storfe (HT)

Avtalepartene i HT er Geno, Tyr, Tine SA, Q-meieriene AS, Nortura SA og KLF.

Tine anbefaler at midler fra omsetningsavgiften på melk kan dekke 3 567 148 kroner av budsjettet til Helsetjenesten for storfe (HT) i 2024. Dette er en økning fra budsjett 2023 med ca. 150 000 kroner. Økningen er begrunnet i at melkesektoren har et behov for å utvikle en IT-løsning som legger til rette at Animalia kan hente data fra Mimirol (Mimiro leverer digitale verktøy til gårdsbruk) i deres hub og bruke disse inn i helseattester for melkeprodusenter. En slik kontroll er allerede på plass for medlemmer i storfekjøttkontrollen.

Avtalepartene foreslår en gradvis overgang til fordelingsnøkkel mellom melk og kjøtt for driften av dyrevelferdsprogrammet for storfe til 55:45 i 2024. For øvrig fordeles kostnadene etter standard fordelingsnøkkel som er 65:35.

Med utgangspunkt i kostnadsfordelingen beskrevet ovenfor, og et kostnadsbudsjett på 5,7 mill. kroner for 2024 i alt, tilfaller 3 567 148 omsetningsavgiften på melk, og 1,9 mill. kroner omsetningsavgiften på kjøtt.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet har vurdert søknaden i henhold til retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, punkt 2-2 og punkt

2-3.

Vedrørende støtte til avlsarbeid viser vi til protokoll fra møte i Omsetningsrådet 29. april 2005 hvor dert fremkommer at kostnader knyttet til avlsprosjekter og løpende avlsarbeid (dvs. avlsbelastninger, teststasjoner, avlsdatabank med mer) kan finansieres ved omsetningsavgift, mens kostnader knyttet til semin og drift i avlsorganisasjonene ikke skal gis støtte. I tillegg legger omsetningsrådet vekt på at det er naturlig å behandle avlsarbeidet innenfor de ulike husdyrlagene etter samme prinsipper, men at det må tas hensyn til avlsorganisasjonenes ulike forutsetninger til å hente inntekter gjennom løpende salg av avlsmateriale. Videre er det viktig at tilskuddet til avlsorganisasjonene skal komme alle produsenter til gode.

Geno

Tine søker på vegne av Geno om å få dekket 7,1 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til forsknings- og utviklingstiltak innen storfeavl i 2024. Beløpet er en ca. 3 prosent høyere enn hva Geno fikk tildelt i 2023.

Geno redegjør for hva som inngår i de ulike budsjettpostene og hvorfor bestemte poster øker. Landbruksdirektoratets vurderer at dette er i tråd med retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-3. Direktoratet vurderer også at dette er i tråd med Omsetningsrådets tidligere vurderinger av at avlsarbeid er i starten på produktutviklingen og dermed fremmer omsetningen.

Landbruksdirektoratet anbefaler at det bevilges 7 080 220 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til avlsarbeid i Geno i 2024, i tråd med forslaget til Tine.

Norsk sau og geit

Tine søker på vegne av NSG om å få dekket 1 675 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift for melk til arbeid med avlsopplegget på geit. Dette er en økning på 100 000 kroner, eller 6,35 prosent sammenlignet med 2023.

Alle postene i budsjettet det søkes for bidrar til utvikling av avlsarbeidet, og er på denne måten i tråd med Omsetningsrådets vurdering av at avlsarbeidet er starten på produktutviklingen og dermed fremmer omsetningen. Videre er andre tiltak som gentesting i tråd med retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, punkt 2-3.

KOORIMP

Tine søker på vegne av KOORIMP om 477 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk for 2024. Beløpet er en økning på 27 000 kroner sammenlignet med budsjett 2023. I protokoll fra Omsetningsrådet 10. desember 2013 (OR-sak 64/13) ble det vurdert at dette tiltaket kan bidra til å øke kvaliteten i melkeproduksjonen og bidra til å øke produksjonen i den grad en oppnår redusert utbredelse av dyresykdommer som følge av tiltaket. I så måte vil tiltaket være innenfor formålet med bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak.

Budsjettet til KOORIMP er en del av Animalias samlede budsjett, og de redegjør for hvilke budsjettposter som er deres bidrag til Animalias budsjett. Dette inkluderer personalkostnader og driftskostnader som husleie, IKT-tjenester, eksterne tjenester og administrasjonskostnader.

Den delen av KOORIMP som er knyttet til kjøttsektoren finansieres av omsetningsavgiften på kjøtt. I budsjettet for 2024 utgjør dette 1 082 000 kroner, og inngår i Animalias budsjettøkning for 2024. I protokoll fra Omsetningsrådet 10. desember 2013 (OR-sak 64/13) ble det påpekt likebehandling av sektorene, når det gjelder finansiering av KOORIMP. Likebehandling av sektorene tilsier at omsetningsavgiften på melk kan finansiere melkesektorens bidrag til samarbeid.

Landbruksdirektoratet vurderer at det for 2024 bevilges 477 000 kroner til KOORIMP fra fondet for omsetningsavgift på melk, i tråd med forslaget fra Tine.

Helsetjenesten for storfe (HT)

Tine søker på vegne av HT om 3 567 148 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til finansiering av HT i 2024. I tillegg søker Nortura om å få dekket 1 857 357 kroner fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Direktoratet vurderer at søknaden er i henhold til retningslinjer om anvendelse av faglige midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-2.

Helsetjenesten for storfe skal bidra til å sikre en bærekraftig norsk storfeproduksjon gjennom god dyrehelse, velferd og riktig legemiddelbruk. De omsøkte midlene skal gå til tiltak for å nå dette målet. Direktoratet mener at tiltakene det søkes om midler til er kollektive tiltak som vil kunne komme alle storfeprodusenter til gode. I den grad tiltakene medfører god dyrehelse og velferd, samt redusert legemiddelbruk, er Landbruksdirektoratets vurdering at disse tiltakene bidrar til økt potensial for omsetningsvekst. Vi vurderer dermed at midler til tiltakene vil være i tråd med formålet med omsetningsloven.

Direktoratet anbefaler at inntil 3 567 148 kroner kan dekkes av omsetningsfondet på melk til HT i 2024, i tråd med forslag fra Tine.

Krav til informasjon og rapportering

Tine er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til salgsfremmende tiltak, kvalitets- og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Tine er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Tine skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også framgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på melk dekker. Tine er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Sak nr.: 097/23	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett faglige tiltak 2024 (Animalia)	Saks nr.: 23/62540- 5

Beskrivelse

Nortura SA søker om midler til faglige tiltak i 2024. Søknaden er utarbeidet av Animalia og godkjent av styrene i begge selskapene. For fjørfekjøtt søker Animalia direkte. Forslaget er som følger:

Fondet for kjøtt: 104,067 mill. kroner

Dette innebærer en økning på 11,518 mill. kroner. Dette tilsvarer en økning på 12,4 prosent sammenlignet med 2023. Av dette er det foreslått 62,073 mill. kroner, en økning på 5,3 prosent, til faglige tiltak for kjøtt i regi av Animalia, samt 41,994 mill. kroner, en økning på 25,0 prosent, til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid.

Fondet for egg: 4,724 mill. kroner

Dette innebærer en økning på 238 000 kroner, tilsvarende 5,3 prosent sammenlignet med 2023.

Fondet for fjørfekjøtt (kylling og kalkun): 10,406 mill. kroner

Dette innebærer en økning på 524 000 kroner, tilsvarende 5,3 prosent sammenlignet med 2023.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-2, 2-3 og 3, med hjemmel forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11

Forutsetninger

Animalia er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgede budsjettmidler. Animalia er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Animalia skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også fremgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på kjøtt dekker.

Vedlegg

Brev fra Animalia av 27. oktober 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt bevilges det i 2024 inntil
 - a. 62 073 000 kroner til Animalia til faglige tiltak
 - b. 41 994 000 kroner til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid
2. Av fondet for omsetningsavgift på egg bevilges det til faglige tiltak i 2024 inntil 4 724 000 kroner til Animalia.
3. Av fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt bevilges det til faglige tiltak i 2024 inntil 10 406 000 kroner til Animalia.
4. Til forebyggende tiltak i tilfelle en akutt sykdomssituasjon kan det i 2024 brukes inntil 1,4 mill. kroner likt fordelt mellom fondet for omsetningsavgift på egg og fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt, utenfor rammen gitt i punkt 2 og punkt 3, jf. vedtak i Omsetningsrådet 01.12.2008.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett faglige tiltak 2024 (Animalia)

Norturas søknad om budsjettet for faglige tiltak for kjøtt og egg i 2024 ble vedtatt i konsernstyret 17. oktober 2023, etter innstilling fra styret i Animalia. Styret i Animalia fremmer søknad om budsjett for faglige tiltak for fjørfekjøtt i 2024 direkte til Omsetningsrådet.

Søknadene ble oversendt av Animalia i brev av 27. oktober 2023. Tabellen under viser Norturas og styret i Animalia sitt forslag til budsjett for 2024 fordelt på de ulike fondene, samt regnskap for 2022 og budsjett for 2023.

Omsetningsavgift fordelt på fond og tiltak	2022	2023	2024		Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag	Avvik i kr ¹⁾	
Animalia - svin, storfe, sau/lam (kjøttfondet)	55 770 000	58 949 000	62 073 000	3 124 000	5,3
Forsøksvirksomhet, forskning, avlsarbeid (kjøttfondet)	31 268 475	33 600 000	41 994 000	8 394 000	25,0
Ekstra bevilgning Ingris (kjøttfondet)	2 500 000	0	0	0	0,0
Animalia - egg (eggfondet)	4 276 000	4 486 000	4 724 000	238 000	5,3
Animalia -kylling og kalkun (fjørfefondet)	9 420 000	9 882 000	10 406 000	524 000	5,3
Totalt	103 234 475	106 917 000	119 197 000	12 280 000	11,5

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023

Budsjettforslaget for finansiering av Animalias drift i 2024 er på 77,2 mill. kroner. Finansieringen foreslås økt med 5,3 prosent både for kjøtt, egg og fjørfekjøtt. I tillegg er det foreslått 42,0 mill. kroner til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid fra fondet for kjøtt. Dette er en økning på 25,0 prosent. Til sammen er budsjettforslaget på 119,2 mill. kroner.

Prioriteringer 2024

De viktigste prioriteringene i handlingsplanen for 2024 er:

- Strategisk satsing på dyrevelferdsprogrammer (DVP) i alle produksjoner. Dette er en hovedprioritering også i 2024. DVP-sau rulles ut, produsentene gjennomfører kurs og får veterinærbesøk, og velferdsportal sau videreutvikles. DVP-storfe videreutvikles og evalueres og nytt produsentkurs i DVP-svin utvikles. Alle fire DVP-fjørfe videreutvikles og nytt fagsystem for DVP-fjørfe utvikles. Det etableres en felles ramme for resultatrapportering fra alle programmer.
- Videre oppfølging av prosessen med ny stortingsmelding om dyrevelferd.
- Videreutvikling av Animalia sine fagsystemer, inkludert nye integrasjoner for å sikre helhetlige løsninger for bonde og industri. Modernisere og tilby offline-funksjonalitet i Sauekontrollen, tilgang til førplanleggingsverktøy i Storfekjøttkontrollen, og modernisere Ingris videre for purkebesetninger og slaktegrisbesetninger.
- Å bidra i prosessen med implementering av EUs nye dyrehelseslov for husdyrnæringen.
- Økt satsing på klauv sykdommer og kalvehelse
- Faglig arbeid og kommunikasjon på området bærekraftig produksjon og kosthold med særlig vekt på oppfølging av nye nasjonale kostråd.
- Å utvikle risikobaserte og kostnadseffektive løsninger for trygg norsk kjøtt- og eggproduksjon.
- Videreføre utviklingen av klassifiseringsområdet i retning objektiv og automatisert klassifisering, med riktig og stabil klassifisering som mål.
- Å forbedre datamaterialet fra Pilotanlegget og optimalisere bruken av dette.
- Å forsterke satsingen på flermedial og brukerorientert fagformidling med hovedfokus på Animalias primærmålgrupper.
- Økt satsing på kursutvikling og -salg med særlig vekt på digitalisering med nye produsentrettede kurs og oppdatering av etablerte kurs.
- Høy forskningsaktivitet, som prosjektene «EyeAM», CRC-3p» og «Foreldrevelferd».
- Forskning på årsaker og tiltak mot PSE-lignende kvalitetsavvik i skinkeråvare.
- Å videreutvikle arbeidet med automasjon og robotisering.
- Kompetanseheving og identifisering av muligheter innen kunstig intelligens.

Endringer og bruk av omsetningsavgift 2024

Nedenfor beskrives de viktigste endringene i 2024, og hvordan de vil påvirke bruken av omsetningsavgiften.

Husdyrkontrollene

Bruken av omsetningsavgift til husdyrkontrollene øker marginalt for både Storfekjøttkontrollen, Sauekontrollen og Ingris med til sammen med 0,4 mill. kroner.

Andre inntekter fra kontrollene øker med 0,9 mill. kroner. Dette skyldes både prisvekst og medlemsøkning.

Dyrehelse og dyrevelferd

Kylling og kalkun

Det har over år krevd mer ressurser å følge opp de ulike faglige utfordringene innen verdikjedene for fjørfekjøtt. I 2024 skal dyrevelferdsprogrammene for slaktekylling, kalkun og foreldre dyr videreutvikles og oppdateres. Som følge av dette skal også velferdsmodulen i fagsystemet Helsefjørfe fornyes. Ulike sykdomskompleks, med varierende forekomst over tid, krever oppfølging på generisk nivå, og tiltak for kontroll av ESBL videreføres. Kurstilbudet for produsenter og veterinærer skal styrkes.

Beredskapsarbeidet på fjørfesektoren er omfattende, vesentlig på grunn av det kontinuerlige nærværet av fugleinflensa i faunaen. Disse faglige utfordringene innen helse og velferd medfører høyt aktivitetsnivå både på fag og kommunikasjon (beredskap, kunnskapsformidling), koordinering i bransjen og myndighetskontakt.

Eksterne inntekter går opp 0,2 mill. kroner på grunn av økte kursinntekter. Omsetningsavgiftsfinansieringen går opp 0,5 mill. kroner.

Egg

Dyrevelferdsprogrammene for verpehøner og oppdrett skal videreutvikles og oppdateres. Som følge av dette videreutvikles Helsefjørfe som beskrevet tidligere. Eggsektoren må ta sin andel av kostnadene ved dette. Det vil tilbys kompetansekurs for helseovervåkingsveterinærer med vekt på verpehøner. Fugleinfluensasituasjonen har samme betydning her som for fjørfekjøttproduksjonene.

Eksterne prosjektinntekter på området er ca. 0,9 mill. kroner som følge av sluttutbetaling på prosjektet «Velferdshøna». Salgsinntekter fra kurs går noe ned. Omsetningsavgiftsfinansieringen går opp 0,2 mill. kroner.

Helsetjenesten for storfe

Helsetjenesten for storfe ble etablert som en del av Animalia AS fra 1. januar 2018. Helsetjenesten finansieres som et spleiselag med Tine, slik at 3,6 mill. kroner av kostnadene belastes omsetningsavgiften for melk. Bruken av omsetningsavgift på kjøtt går ned med knapt 0,2 mill. kroner.

Helsetjenesten for sau

Det etableres dyrevelferdsprogram for sau (utsatt fra 2023). Tilhørende personalbehov og IT-utvikling gjør at bruken av omsetningsavgiftsmidler blir ca. på samme nivå som budsjettert for 2023. Et eksternt finansiert prosjekt, «Sau360», blir utsatt til 2024 og utgjør ca. 0,2 mill. kroner.

Helsetjenesten for svin

Dyrevelferdsprogrammet for svin, inkl. «Helsegris - fagsystem helse og velferd gris», følges opp i 2024. Nytt kurs for svineprodusenter utvikles. Salgsinntekter fra kurs går ned med 0,2

mill. kroner. Bruken av omsetningsavgift øker med ca. 0,3 mill. kroner.

Helsetjenester felles

Her inngår fagområde Beredskap, og dermed kompensasjonen for oppfølging av «Friske føtter», der Mattilsynet kjøper tjenester fra Animalia AS. Dette tjenestekjøpet er lagt inn med budsjetterte personalkostnader og tilsvarende salgsinntekter. Prosjektinntekter består av prosjektet «Diginostics» og KIL-støtte «Ansvarlig legemiddelbruk». Budsjettet for omsetningsavgift blir likt som 2023.

KOORIMP

Det er ingen store endringer, bruken av omsetningsavgift går marginalt opp.

Dyrevelferd transport og slakteri

Salgsinntektene går noe ned, bruken av omsetningsavgift går opp ca. 0,3 mill. kroner.

Mattrygghet

Prosjektet «EyeAM» fortsetter, prosjektinntektene går noe ned, men er fortsatt på et høyt nivå. Salgsinntekter går noe opp. Bruken av omsetningsavgift går opp ca. 0,1 mill. kroner.

Råvare og foredling

Klassifisering

Prosjektet «OBKLAS» avsluttes i 2023, og prosjektinntektene går dermed ned ca. 0,3 mill. kroner. Salgsinntekter øker med ca. 0,4 mill. kroner. Bruken av omsetningsavgift blir uendret.

Skjæring og analyse

Salgsinntekter øker med 1,8 mill. kroner i 2024. Varekostnad øker med 1,5 mill. kroner. Dette skyldes både pris og volumvekst og inkluderer et etterslep grunnet for lavt budsjett for 2023. Personalkostnader øker med 1,0 mill. kroner delvis grunnet overlapp av antall kjøttskjærere i forbindelse med forestående pensjonering. Bruken av omsetningsavgiftsmidler øker med 0,5 mill. kroner fra 2023.

Prosess og produkt

Prosjektinntektene er budsjettert med en oppgang på 1,3 mill. kroner på grunn av flere nye prosjekter, mens salgsinntektene går opp med 0,6 mill. kroner på grunn av økt aktivitet som oppdrag i andres prosjekter. Kostnadene øker tilsvarende, slik at bruken av omsetningsavgift går opp med 0,1 mill. kroner.

Bærekraftig produksjon og kosthold

Kostnadsstedet består av de tre store omdømmemessige samfunnstemaene; 1) Bærekraft, miljø og klima, 2) Kjøtt og egg i kostholdet og 3) Overordnet dyrevelferd.

Det er foreløpig vanskelig å skaffe eksterne inntekter av betydning på området samtidig som det er et stort behov for ytterligere satsing i et bransjeperspektiv. Salgs- og prosjektinntekter øker med ca. 0,4 mill. kroner. Totalt øker omsetningsavgiftsbruken for alle tre fond sett under ett med 0,2 mill. kroner fra 2023.

FoU

I dette kostnadsstedet ligger overordnet ansvar for Animalias deltakelse i Forskning og utvikling, bl.a. utvikling av en FoU-strategi for kjøtt- og eggbransjen, kontakt med forsknings- og forskningsfinansieringsmiljøer nasjonalt og internasjonalt, koordinering av prosjektsøknadsprosesser og satsingen på måleteknikk, automasjon og robotisering bl.a. gjennom automasjonsklyngen AutoMEATe for norsk matproduksjon. EU-prosjektet «RoButcher» ble avsluttet i 2023 og fører til nedgang i prosjektinntekter på 1,1 mill. kroner. FoU vil sammen med andre avdelinger bidra i prosjektet «EyeAM» som ledes av

Mattrygghet. Salgsinntekter går ned ca. 0,1 mill. kroner. Finansiering ved omsetningsavgiftsmidler går opp med 1,0 mill. kroner.

Kommunikasjon, kurs/opplæring, økonomi, IT, salg og marked

Fagformidling; Kommunikasjon og kurs/opplæring

Kravet til kommunikasjon på områdene dyrevelferd/dyrehelse, mattrygghet, bærekraft og helse/ernæring er økende. Dette gjelder både løpende proaktiv virksomhet, beredskap for saker som kommer opp og generell kunnskapsspredning gjennom troverdig og dokumentert kunnskap. I 2024 skal Animalia fortsette arbeidet med å automatisere arbeidsprosessene i nytt kundesystem og optimere brukerstøtte. Den årlige rapporten Kjøttets tilstand skal digitaliseres, og det skal kartlegges muligheter for salg av kurs internasjonalt. Fagformidlingen fortsetter arbeidet med digitalisering, visualisering og økt bruk av film og animasjoner.

Det skal utvikles mange e-læringskurs for bransjen og i samarbeid med andre. Dette vil være et viktig satsingsområde i 2024. Inntektene fra e-læringsprogrammene går opp med 1,1 mill. kroner mens prosjektinntekter går opp 0,6 mill. kroner. Bruken av omsetningsavgiftsmidler går ned med 0,2 mill. kroner.

Økonomi og IT

IT leverer i samarbeid med fagområdene produkter og tjenester til bonde og bransje. IT-avdelingen har ekstra vekt på utvikling av gode sikkerhetsløsninger, brukervennlighet og tilgjengeliggjøring av data.

Avdelingen skal levere god IT-utvikling til fagområdene slik at Animalias applikasjoner forbedres. IT skal optimalisere sine driftssystemer gjennom tidsriktige løsninger og samtidig sikre at dette skjer i tråd med lovkrav innen persondata.

Økonomiavdelingen vil jobbe for at vi har systemer og rutiner som sørger for god oppfølging og rapportering, både internt, til styret og offentlige instanser.

Salg og marked skal gjennomføre analyse av nye forretningsmuligheter og øke kampanjetrykket gjennom nytt kundesystem.

Finansiering via omsetningsavgiftsmidler går opp med 0,6 mill. kroner.

Dyrehelseportalen

Det brukes ikke omsetningsavgift til finansiering av Dyrehelseportalen.

Fagtjenesten for ull

Det brukes ikke omsetningsavgift til finansiering av Fagtjenesten for ull.

Totalt budsjettforslag for faglige tiltak 2024, samt regnskap 2022 og budsjett 2023

Animalia totalt	2022	2023	2024	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Husdyrkontrollene					
Omsetningsavgift ²⁾	13 007 751	9 761 000	10 177 000	416 000	4,3
Prosjekt/oppdrag	8 829 895	9 383 000	10 223 000		
Totalt	21 837 646	19 144 000	20 400 000		
Dyrehelse og -velferd					
Omsetningsavgift	27 380 189	29 647 000	30 807 000	1 160 000	3,9
Prosjekt/oppdrag	11 689 620	11 986 000	12 547 000		
Totalt	39 069 809	41 633 000	43 354 000		
Mattrygghet					
Omsetningsavgift	2 804 872	2 694 000	2 828 000	134 000	5,0
Prosjekt/oppdrag	2 799 464	4 099 000	3 883 000		
Totalt	5 604 336	6 793 000	6 711 000		
Råvare og foredling					
Omsetningsavgift	14 764 971	17 202 000	17 712 000	510 000	3,0
Prosjekt/oppdrag	16 776 078	15 439 000	19 140 000		
Totalt	31 541 049	32 641 000	36 852 000		
Bærekraft og kosthold					
Omsetningsavgift	4 295 858	4 695 000	4 917 000	222 000	4,7
Prosjekt/oppdrag	566 962	193 000	530 000		
Totalt	4 862 820	4 888 000	5 447 000		
FoU					
Omsetningsavgift	1 482 647	1 246 000	2 205 000	959 000	77,0
Prosjekt/oppdrag	2 138 668	1 844 000	680 000		
Totalt	3 621 315	3 090 000	2 885 000		
Ekstra FoU					
Omsetningsavgift	500 000	500 000	500 000	-	0,0
Totalt	500 000	500 000	500 000		
Kommunikasjon, IT, økonomi					
Omsetningsavgift	7 729 712	7 571 000	8 056 000	485 000	6,4
Prosjekt/oppdrag	4 157 950	4 773 000	6 465 000		
Totalt	11 887 662	12 344 000	14 521 000		
Dyrehelseportalen					
Prosjekt/oppdrag	4 649 514	4 580 000	4 966 000		
Totalt	4 649 514	4 580 000	4 966 000		
Fagtjenesten for ull					
Prosjekt/oppdrag	1 710 038	1 697 000	1 810 000		
Totalt	1 710 038	1 697 000	1 810 000		
SUM					
Omsetningsavgift	71 966 000	73 317 000	77 203 000	3 886 000	5,3
Prosjekt/oppdrag	53 318 189	53 994 000	60 244 000	6 250 000	11,6
¹⁾ Differanse budsjettforslag 2024 og budsjett 2023					
²⁾ Inkludert ekstrabevilgning Ingris i 2022					

Samlet summeres Animalias aktiviteter tenkt finansiert over omsetningsavgiften til 77,2 mill. kroner i 2024. Dette er 3,9 mill. kroner høyere enn budsjetttrammen for 2023. Økningen i omsetningsavgift tilsvarer forventet generell pris- og lønnsstigning inkludert en ekstraordinær økning i kostnader knyttet til IKT-drift.

Animalia har budsjettert med en økning i salgsinntekter på 13,9 prosent. Inntekt gjennom offentlige midler knyttet til FoU-prosjekter går opp 7,2 prosent. Korrigert med fratrukk av midler fra omsetningsavgift på melk utgjør prosjekt- og salgsinntekter 42 prosent av virksomhetens totale finansiering.

Kostnadene i budsjettet øker med 10,2 mill. kroner sammenlignet med 2023. Det er estimert med en lønnsvekst på 5,1 prosent i 2024 basert på prognoser fra SSB.

Driftsresultatet er budsjettert som overskudd fra den kommersielle delen av virksomheten. Den omsetningsavgiftsfinansierte delen skal skje til kostnadsdekning og forutsettes å ikke generere regnskapsmessig overskudd.

Budsjettet for storfe, svin og sau/lam

Budsjettet for den omsetningsavgiftsfinansierte virksomheten for kjøtt i regi av Animalia er på 62,1 mill. kroner. Dette er 3,1 mill. kroner høyere enn for 2023.

Animalia kjøtt; Svin storfe, sau og lam	2022	2023	2024	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Bærekraft og kosthold	4 295 858	4 695 000	4 917 000	222 000	4,7
Kommunikasjon, økonomi og IT utvikling	7 729 712	7 571 000	8 055 000	484 000	6,4
Helsetjenester felles (Husdyrfag)	1 177 750	1 163 000	1 163 000	0	0,0
Husdyrkontrollene ²⁾	13 007 751	9 761 000	10 177 000	416 000	4,3
HT Storfe	2 181 769	2 034 000	1 873 000	-161 000	-7,9
HT Sau	3 225 325	3 696 000	3 658 000	-38 000	-1,0
HT Svin	4 956 244	5 848 000	6 108 000	260 000	4,4
Dyrevelferd transport/slakt	1 353 122	1 682 000	1 992 000	310 000	18,4
KOORIMP	989 979	1 055 000	1 083 000	28 000	2,7
Skjæring og analyse	6 230 397	6 749 000	7 199 000	450 000	6,7
Prosess og produkt	2 235 834	3 402 000	3 462 000	60 000	1,8
Mattrygghet	2 804 872	2 694 000	2 828 000	134 000	5,0
Klassifisering	6 298 740	7 051 000	7 051 000	0	0,0
FoU	1 482 647	1 246 000	2 205 000	959 000	77,0
Ekstra FoU	300 000	300 000	300 000	0	0,0
Sum omsetningsavgift	58 270 000	58 949 000	62 073 000	3 124 000	5,3
¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2023					
²⁾ Inkludert ekstrabevilgning Ingris i 2022					

Tabellen nedenfor viser endringen i finansieringen på kjøtt for 2024.

Poster - kjøtt: Svin, storfe, sau og lam	2022	2023	2024	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	74 593 408	80 657 000	88 264 000	7 607 000	9,4
Aktivitetskostnader	33 482 475	29 440 000	31 073 000	1 633 000	5,5
Totale kostnader	108 075 883	110 097 000	119 337 000	9 240 000	8,4
Annen inntekt	47 498 102	48 407 000	54 680 000	6 273 000	13,0
Resultat	1 507 219	1 127 000	1 460 000	333 000	29,5
Sum omsetningsavgift	58 270 000	58 949 000	62 073 000	3 124 000	5,3
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023					

Nøkkeltall - kjøtt: Svin, storfe, sau og lam	2023	2024
	Personal og drift	73,3 %
Aktiviteter	26,7 %	26,0 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Budsjettet for egg

Budsjettforslaget for midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak på egg er på 4,7 mill. kroner, som er en økning på 238 000 kroner sammenlignet med budsjettet for 2023. Som for fjørfekjøtt er forebyggende tiltak i tilfelle akutt sykdomssituasjon ikke foreslått som en del av rammen for budsjettet i 2024, men Animalia ber om at det tas høyde for det ved beregning av fondets størrelse.

Animalia opplyser at det er tenkt brukt 0,6 mill. kroner til kommunikasjon, 0,4 mill. kroner til ledelse fra felles helsetjenester, 0,1 mill. kroner til FoU, 0,5 mill. kroner til bærekraft og kosthold, 0,02 mill. kroner til faglig arbeid mattrygghet, 0,8 mill. kroner til IT-utvikling og økonomitjenester og 0,09 mill. kroner til prosjektbistand for velferdsportal fjørfe. Disse postene er spesifisering av tjenester som utføres felles i Animalia og fordeles per fond, dvs. at mesteparten står på kjøtt, men deler belastes egg. Resten av budsjettet for egg er «rene» funksjoner for egg, dvs. personalkost, eksterne tjenester osv.

Poster - egg	2022	2023	2024	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	2 363 465	2 180 000	2 285 000	105 000	4,8
Aktivetskostnader	2 898 702	3 172 000	3 388 000	216 000	6,8
Totale kostnader	5 262 167	5 352 000	5 672 000	320 000	6,0
Annen inntekt	988 334	912 000	993 000	81 000	8,9
Resultat	2 167	45 000	45 000	0	0,0
Sum omsetningsavgift	4 276 000	4 486 000	4 724 000	238 000	5,3
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023					

Budsjettet viser en økning i kostnader på 6,0 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023. Bruken av omsetningsavgift er foreslått økt med 5,3 prosent.

Nøkkeltall - egg	2023	2024
Personal og drift	40,7 %	40,3 %
Aktiviteter	59,3 %	59,7 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Budsjettet for fjørfekjøtt (kalkun/kylling)

Budsjettforslaget for midler fra omsetningsavgiften for faglige tiltak på fjørfekjøtt i 2024 er på 10,4 mill. kroner, som er en økning på 0,5 mill. kroner fra 2023. Som for egg er forebyggende tiltak i tilfelle akutt sykdomssituasjon ikke foreslått som en del av rammen for budsjettet for 2024, men Animalia ber om at det tas høyde for det ved beregning av fondets størrelse.

Animalia opplyser om at det er tenkt brukt 1,6 mill. kroner til kommunikasjon, 0,6 mill. kroner til ledelse fra felles helsetjenester, 0,2 mill. kroner til FoU, 0,8 mill. kroner til bærekraft og kosthold, 0,1 mill. kroner til hygieniske regnskap fjørfeslakterier, 0,5 mill. kroner i bidrag i ECC/transportkurs/etisk regnskap, 1,7 mill. kroner til IT-utvikling og økonomitjenester og 0,2 mill. kroner til prosjektbistand for Velferdsportal fjørfe. Som for egg er disse postene en spesifisering av tjenester som utføres felles i Animalia og fordeles per fond, dvs. at mesteparten står på kjøtt, men deler belastes fjørfekjøtt. Resten av budsjettet for fjørfekjøtt er «rene» funksjoner for fjørfekjøtt, dvs. personalkost, eksterne tjenester osv.

Poster - fjørfekjøtt	2022	2023	2024	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Personal og drift	3 887 502	4 043 000	4 418 000	375 000	9,3
Aktivitetskostnader	8 302 808	7 897 000	8 203 000	306 000	3,9
Totale kostnader	12 190 310	11 940 000	12 621 000	681 000	5,7
Annen inntekt	2 858 671	2 176 000	2 326 000	150 000	6,9
Resultat	88 361	118 000	111 000	-7 000	-5,9
Sum omsetningsavgift	9 420 000	9 882 000	10 406 000	524 000	5,3
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023					

Budsjettet viser en økning i kostnader på 5,7 prosent. Bruken av omsetningsavgift er foreslått økt med 5,3 prosent.

Nøkkeltall - fjørfekjøtt	2023	2024
Personal og drift	33,9 %	35,0 %
Aktiviteter	66,1 %	65,0 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid

Tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid gjelder storfe, svin og sau/lam og omfatter midler som brukes utenom Animalia. Den enkelte organisasjon sender søknad til Animalia, som saksbehandler søknadene og legger frem forslag for styret. I vurderingen av søknadene er det lagt til grunn at tiltakene må ligge innenfor retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-3, og dermed gjelde tiltak med hensikt å fremme kvalitetsproduksjon, bedre varebehandlingen eller øke salget av produktene. Videre har Animalia vektlagt at støtten primært skal gå til utviklings-/endingsprosjekter som gir konkrete og varige resultater. Generelt organisasjons-/informasjonsarbeid for den enkelte organisasjon gis ikke støtte. Hoveddelen av budsjettposten går til finansiering av avlsarbeidet.

Tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid	2022	2023	2024	2024	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Søkt beløp	Budsjettforslag		
Norsk Sau og Geit	3 250 000	3 436 000	3 900 000	3 900 000	464 000	13,5
TYR, ordinært avlsarbeid	4 340 000	4 589 000	6 300 000	5 200 000	611 000	13,3
TYR, spesielle prosjekter	750 000	793 000	2 450 000	850 000	57 000	7,2
Geno	2 790 000	2 950 000	3 034 000	3 034 000	84 000	2,8
Norsvin, ord. avlsarbeid, hvite raser	12 370 000	13 077 000	17 000 000	14 700 000	1 623 000	12,4
Norsvin, omstillings- og utviklingsprosjekter	1 108 475	1 903 000	-	1 800 000	-103 000	-5,4
Norsk Duroc, ordinært avlsarbeid	5 100 000	5 392 000	9 000 000	9 000 000	3 608 000	66,9
Norsk Duroc, omstillings- og utviklingsprosjekter	-	-	2 565 000	2 000 000	2 000 000	-
Scanpig/KLF	610 000	610 000	610 000	610 000	-	-
Moo-ve	250 000	100 000	-	-	-100 000	-
PreparePig	250 000	250 000	250 000	250 000	-	-
SusCow	100 000	100 000	-	-	-100 000	-
MethanePasture	-	-	250 000	250 000	250 000	-
Psoroptes smitteforsøk	250 000	-	-	-	-	-
Ammeku på beite - kjøttproduksjon og metanutslipp	100 000	-	-	-	-	-
Diverse/uforutsett	-	400 000	400 000	400 000	-	-
Sum kvalitets- og avlsarbeid	31 268 475	33 600 000	45 759 000	41 994 000	8 394 000	25,0
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023						

Det søkes om 45,8 mill. kroner i støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid for 2024. Forslaget er en budsjettert støtte på 42,0 mill. kroner. Budsjettforslaget er 8,4 mill. kroner høyere enn tildelingen i 2023, en økning på 25 prosent.

Tabellen nedenfor viser hvor mye kostnadene til avlsarbeidet koster per kilo kjøtt. Estimert

produksjon for 2023 og 2024 baserer seg på markedsregulators prognoser per august 2023.

	Sau/lam		Svin		Storfe	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Budsjettforslag	3 436 000	3 900 000	20 982 000	28 110 000	8 332 000	9 084 000
Tilførsel av kjøtt (kg) ¹⁾	22 900 000	22 300 000	130 900 000	130 600 000	89 700 000	86 000 000
Tilskudd per kg, (i øre)	15,0	17,5	16,0	21,5	9,3	10,6
¹⁾ Norsk produksjon basert på markedsregulators prognoser per august 2023						

Animalias kommentarer til det enkelte avlstiltaket

For utdypende beskrivelse av søknadene og Animalias vurderinger vises det til vedlegg 4 i Animalias brev av 27. oktober 2023.

Norsk Sau og Geit (NSG)

NSG søker om 3,9 mill. kroner, som er en økning på 13,5 prosent fra tildelt beløp i 2023. Økningen bygger på økte kostnader i avlsarbeidet og forventet prisstigning. De søker om midler til drift av avlstiltakene, utviklingstiltak og væreringene/registreringsbesetningene. Animalia innstiller på at søknaden innvilges.

NSG har innført to nye avlstiltak de siste tre årene, genomisk seleksjon og registreringsbesetninger. Genomisk seleksjon ble tatt i bruk på norsk kvit sau (NKS) i avlsopplegget i 2020 og medfører større avlsfremgang enn tidligere, spesielt for søyeegenskapene. Når registreringene i registreringsbesetningene kombineres med gentesting av de samme dyrene, etableres en referansepopulasjon. Dyr som ikke har en egen registrering av en egenskap, kan likevel få beregnet en relativt sikker avlsverdi for egenskapen ut fra den statistiske sammenhengen mellom genprofil og fenotypene i referansepopulasjonen. På denne måten kan det inkluderes en egenskap i avlsarbeidet som er arbeidskrevende, teknisk vanskelig og/eller kostbar å registrere. Dette utnyttes når NSG nå skal i gang med avl for redusert metanutslipp.

I 2023 har NSG startet med genomisk seleksjon på spælsau, den nest største rasen i Norge med 10-15 prosent av produksjonen. NSG har et spesielt ansvar for spælsauen som genetisk ressurs.

Mastitt er den økonomisk viktigste sjukdommen på sau. Arvegraden på mastitt er svært lav. I 2024 planlegger NSG et større prosjekt i felt der det skal testes ut om en enkel, praktisk undersøkelse av melka kan fungere som indikator for mastitt, og om sammenheng og arvegrad er så høy at dette kan brukes i avlsarbeidet.

NSG er med i prosjektet «SustainSheep», nærmere beskrevet nedenfor. NSG må finansiere deltakelsen med egne midler.

NSG vil i 2024 støtte væreringene for deres arbeid med avkomsgransking av ca. 2 000 værere. Det vil også bli brukt midler til å støtte ekstraarbeidet som gjøres av registreringsbesetningene. Tilskuddet til væreringene bidrar til en lav livdyrpris i Norge, som er en medvirkende årsak til at bruksbesetningene kjøper værere av god kvalitet fra væreringene. Alle værere som skal settes inn som prøvewær i værering, skal være gentestet for å sikre at registrert far er korrekt, og at væren ikke er bærer av en av de uønskede mutasjonene. For NKS og spælsau benyttes gentesten til å beregne genomiske avlsverdier. For å øke sjansen for at ringen tar tilstrekkelig mange gentester av kandidatene for innsetting av ring, ønsker NSG å støtte prøvetakingen i 2024 med en rabatt per gentest. Registreringsbesetningene kompenseres for ekstraarbeidet de gjør for fellesskapet med gratis gentesting av 0,2 søyelam per søye som lammer. NSG budsjetterer med å genteste 3000 NKS og 700 spæl søyelam.

NSG har investert i et mobilt laboratorium med 10 kamre (PAC) der en kan måle

metanproduksjonen hos det enkelte dyret. I Jordbruksavtalen 2023–2024 er det bevilget 2 mill. kroner til avlsarbeidet for redusert metanutslipp i 2024, og dette er tilstrekkelig for arbeidet i 2024. I tillegg får NSG også betydelig øvrig støtte fra jordbruksavtalen gjennom tilskudd til avlsorganisasjoner. Totalt er derfor støtten til avlsarbeidet for sau relativt større enn for de andre dyreslagene.

TYR

Søknadssummen er vel 60 prosent høyere enn innvilget beløp i 2023. Økningen fordeler seg likt på løpende avlstiltak og prosjekter.

Det løpende avlsarbeidet omfatter innsamling og registrering av data, prioritering og utvelgelse av ungokser og gjennomføring av fenotypetest av 80 okser årlig. Arbeid knyttet til import og eksport av semin samt tiltak overfor aktive avlsbesetninger er også en del av det løpende avlsarbeidet. Sammenlignet med tidligere år økte kostnadene til avlsarbeidet i 2023 med om lag 1,4 mill. kroner. Det er ikke budsjettert særlige kostnadsøkninger i 2024 utover justering for prisvekst. TYR bidrar i tillegg med avlsrådgivning for alle som driver storfekjøttproduksjon, herunder utvikling og vedlikehold av avlsplan i storfekjøttkontrollen. TYR søker om 4,5 mill. kroner til løpende avlstiltak, dette er 864 000 kroner høyere enn bevilget for i år. Animalia foreslår at støttebeløpet justeres noe høyere enn forventet prisstigning, til 3 850 000 kroner (+6 prosent).

Aktive Avlsbesetninger er reinrasebesetninger som bidrar med viktig dokumentasjon i avlsarbeidet. De pålegges krav til avstammingskontroller, genotyping, stambokføring, seminbruk og kåring. TYR dekker noe av disse kostnadene da det er til nytte for felleskapet i form av større kontroll over avlspopulasjonen og med det økt avlsfremgang. Det søkes om 800 000 kroner, og Animalia foreslår at det bevilges 650 000 kroner, som er kr 50 000 høyere enn i år.

Fenotypetesten fra Staur gir resultater fra grovfôropptak og fôrutnytting som er unike i verden. TYR søker om 1 mill. kroner til drift av Staur, av en forventet totalkostnad på 4,5 mill. kroner. Begrunnet i kostnader med utskifting av utstyr forslås det at det gis 0,7 mill. kroner til drift av Staur, en økning på 247 000 kroner fra inneværende år.

TYR er i gang med å ta i bruk genomisk seleksjon (GS) i avlsarbeidet. Det er mål om å lansere genomiske avlsverdier tidlig i 2024. I første omgang vil det bli lansert avlsverdier for fødselsvekt og 200-dagers vekt, men det vil jobbes videre med å lansere nye genomiske avlsverdier. TYR søker om 750 000 kroner til dette. Det foreslås å støtte tiltaket med 650 000 kroner, uendret fra 2023.

Det er økt etterspørsel etter kjøttfesemin i melkemarkedet. Det etterspørres derfor kjøttfeokser som er tilpasset krysning med NRF. Internasjonale avlsselskap tilbyr semin som passer for krysning på melkeraser, men disse er ikke gransket mot NRF-rasen. Nærmere 75 prosent av seminsalget til TYR er på melkebruket. TYR ønsker å etablere et prosjekt sammen med Geno for å utvikle avlsverdier på okser for krysning på melkebruket. Dette er viktig for å sikre det framtidige markedet, og økonomien til å utvikle avlsarbeidet i TYR. Målet er å utvikle avlsverdier for krysning med NRF, og at det i 2024 gjennomføres et forprosjekt med sikte på å etablere et hovedprosjekt. TYR søker om 400 000 kroner av totalt budsjettert 800 000 kroner til forprosjektet. Det foreslås å støtte tiltaket med 200 000 kroner.

Videre søker TYR om midler til nye egenskaper i Storfekjøttkontrollen, utvikling av avlsverdier, preseleksjon av kandidater til fenotypetesten og metanmåling på Staur. Ut fra total budsjetttramme og totalt støttebeløp til TYR foreslår Animalia at det ikke blir gitt støtte til dette i 2024.

Sum støtte til TYR foreslås til 6 050 000 kroner, som er en økning på 668 000 kroner fra 2023 (+ 12,4 prosent).

Geno

Geno har i løpet av de siste årene tatt i bruk genomisk seleksjon (GS) og IVP/MOET (embryooverføring) som øker den avlsmessige fremgangen. Samtidig er fenotypedataene fra kukontrollen fortsatt avgjørende i avlsarbeidet.

Geno har mål om å redusere metanutslippet fra NRF-kua med 20 prosent innen 2030 ved å ta i bruk metanmåler i avlsarbeidet. I tillegg er det nå installert fôrkar for å registrere eksakt fôropptak basert på vekter, fôranalyser, robotdata, kraftfôr og data fra kukontrollen. Ifølge driftsgranskninger utgjør fôrkostnader over 60 prosent av de variable kostnadene på gårder med melkeproduksjon. Fôreffektivitetsprosjektet har som målsetting å utvikle en fôreffektivitets indeks innen 2024. Indeksen vil bidra til ei mer bærekraftig og lønnsom ku gjennom å velge genetikk/storfe som er spesielt gode på denne egenskapen. Dette arbeidet inngår som et viktig element i Genos ambisjon om å utvikle en bærekraftsindeks.

Geno har investert i fjøs med enkeltbinger til hver okse for å bedre HMS for ansatte, bedre dyrevelferd og økt produksjonskapasitet. Fjøsset er planlagt ferdigstilt 1. november 2023.

Genos kostnader knyttet til avlsarbeidet øker i takt med ny teknologi og nye avlsmål for å møte behovet for bærekraftig matproduksjon. De søker om 3,0 mill. kroner fra omsetningsavgiften på kjøtt. De søker om midler til forskning/utvikling avl inkludert GS-prøver, sædproduksjon avlsokser, økt bruk av hunndyr i avl (IVF/MOET), smittesikring av karantenestasjonen, fenotypedest og innsamling av fenotypedata fra kukontrollen.

Støtten til avlsarbeidet i Geno har hatt en beskjeden økning siden 2006. Samtidig er det gjennomført store omlegginger og mye utviklingsarbeid. Animalia foreslås at Genos søknad innvilges, som medfører en økning på 3 prosent fra inneværende år. Geno får også støtte fra omsetningsavgiften på melk, med en fordelingsnøkkel der kjøtt dekker 30 prosent. Det står følgende i Norturas konsernstyre og Animalias styre sitt vedtak: «Støttebeløpet til avlsarbeidet i Geno er foreslått under forutsetning om at Tine gjør tilsvarende ut fra fordelingsnøkkel mellom melk og kjøtt.» Totalbevilgning til Geno er på 10,1 mill. kroner, der kjøtt står for 3,0 mill. kroner av bevilgningen.

Norsvin – støtte til forskning/avl

Norsvin sitt avlsarbeid har som hovedmål å gi økt konkurransekraft til norske svineprodusenter, og best mulig genetikk. For å lykkes med et nasjonalt avlsarbeid på gris er de avhengige av å lykkes internasjonalt for å kunne finansiere den nasjonale svineavlen. Hovedsatsingsområdene i landsvinavlen de nærmeste årene er økt omfang av genotyping, konvertering av foredlingsbesetningene til Spesifikk Patogenfri (SPF) og utvidelse av rånetestkapasiteten. Tiltakene er nødvendige for å oppnå tilstrekkelig konkurransekraft, og er utfordrende med hensyn til kostnader.

Norsk Landsvin har kommet svært godt ut i en rekke sammenligninger med de viktigste konkurrentene, og TN70-purka er ansett som en av verdens beste hybridpurker som blant annet skiller seg fra konkurrentene på purkeholdbarhet, antall spener i forhold til antall levendefødte, lav spedgrisdødelighet og slaktegris med høy fôrutnyttelse. Den gunstige posisjonen Norsk Landsvin har nå er å betrakte som «ferskvare», og det kreves økt satsing. I budsjettet for 2024 gjenspeiles dette gjennom omfanget av genotyping, FoU-innsatsen generelt og ny rånetest med økt kapasitet. Kapasiteten for testing av landsvinrånere øker til 2 500 rånere per år. I oppstartsåret 2024 forventes det å teste 1992 landsvinrånere.

Norsvin implementerte genomisk seleksjon i 2014. I senere år har tiltaket blitt forsterket ved å immunokastrere rånene og preselektering av småpurker slik at kun de beste 50 prosent fremføres til unggriismåling. Ledig fremføringskapasitet kan benyttes til ukastrede rånere, noe som vil forsterke effekten av genotyping på handysiden.

Norsvin har som mål å konvertere alle foredlingsbesetninger til SPF innen utgangen av 2024. Tiltaket vil bedre dyrevelferden ved for eksempel å fjerne APP som gir hjertesekk- og brysthinnebetennelse. Konvertering til SPF vil også være det tiltaket som bidrar mest til økt bærekraft i form av redusert CO₂ og klimaavtrykk fra norsk svineproduksjon. Det vil også bidra til redusert fôrforbruk, som igjen betyr at selvforsyningen av energi- og proteinbaserte råvarer øker til grisens fôr. Utfordringen med konvertering til SPF er besetningenes bekymring for kostnadene, og man må inn med en viss økonomisk kompensasjon for å nå målet innen fristen.

Norsvin har også startet planleggingen av en utvidelse av rånetestkapasiteten, og ferdigstillelsen er antatt våren 2024.

Norsvin søker om 17 mill. kroner i støtte inkludert implementering av SPF, en økning på 2,0 mill. kroner fra 2023. På grunn av at mye av de økte kostnadene er ekstraordinære, knyttet til utvidelse og omlegging av rånetesten inkludert karanteneopplegg, samt at behovet for kompensasjon til avlsbesetningene øker, foreslår Animalia at støtten ekskludert SPF økes noe mer enn forventet generell prisstigning, til 14,7 mill. kroner. Animalia foreslår samtidig at implementering av SPF budsjetteres i egen post med 1,8 mill. kroner. Dette er siste året i dette prosjektet. Totalt foreslår Animalia at det innvilges 16,5 mill. kroner til avlsarbeidet i Norsvin i 2024, som er 10,1 prosent mer enn i 2023.

Norsvin – støtte til faglige tiltak

Norsvin har også søkt om støtte til faglige aktiviteter som de utfører og som kommer alle svineprodusenter til gode. Dette er aktiviteter som Norsvin mener bidrar til å styrke konkurransekraften for svineprodusentene og kjøttbransjen i Norge. Norsvin nevner følgende aktiviteter:

- utvikling av studiekurs, manualer og informasjonsmateriell
- utvikling av fôrmanualer i takt med den genetiske utviklingen av grisen
- kompetansebygging innen dyrevelferd, dyrehelse og driftssystemer
- bidra til framtidige faglige og forskningsbaserte løsninger i svineproduksjon
- støtte HT Svin sine aktiviteter
- regionale prosjekter for SPF-konvertering i formerings- og bruksbesetninger
- dokumentasjon av bærekraft og klimaavtrykk i norsk svineproduksjon
- økonomiske kalkyler for ulike driftsformer svineproduksjon

Norsvin søker om 1,3 mill. kroner av totale 3,9 mill. kroner.

Budsjettet for faglige tiltak finansiert med omsetningsavgift har to rammebudsjetter for kjøtt; «faglige tiltak» og «støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid». Disse to rammebudsjettene blir budsjettert og rapportert hver for seg og det er ikke anledning til å overføre midler mellom disse. Faglige tiltak er aktivitet som markedsregulator Nortura i samarbeid med KLF har valgt å legge til Animalia. Disse aktivitetene følges løpende opp i Animalias styre. Støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid går til aktivitet utenfor Animalia og benyttes hovedsakelig til støtte til avlsarbeid, der den enkelte avlsorganisasjon har ansvaret og den løpende oppfølgingen. Animalias rolle her er å vurdere budsjettsøknader og regnskap, inkludert å sjekke at midlene er benyttet i tråd med retningslinjene. Norsvins søknad om støtte til faglige tiltak er en ny praksis som etter Animalias oppfatning ikke kan inngå i rammebudsjettet for støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid. Søknaden vil derfor komme i samme rammebudsjett som Animalia. Dersom midler til faglige tiltak skal tildeles direkte til andre miljøer enn Animalia vil det bidra til å svekke det felles fagmiljøet som bransjen ønsker å bygge opp, splitte og spre ressursbruken, svekke potensialet for målrettet, helhetlig og optimal ressursbruk der synergieffekter utnyttes og svekke oppfølgingen med bruk av midlene når aktiviteten ikke kan følges opp på ordinær måte gjennom Animalias styre. Alle avlsorganisasjonene driver faglig aktivitet i forskjellig omfang, men ingen har støtte fra omsetningsavgiften til det. Det vises for øvrig til protokoll fra

Omsetningsrådet 29. april 2005 vedr. bruk av omsetningsavgift til finansiering av avlsarbeidet.

Animalia foreslår at Norsvins søknad avslås på prinsipielt grunnlag.

Norsk Duroc

Norsk Duroc har ekstraordinære økninger i fôrutgifter og energi- og drivstoffkostnader. Selv om fôrforbruket per kg tilvekst er betydelig redusert har fôrkostnadene økt kraftig på grunn av økte fôrpriser. Til forskjell for resten av næringen er ikke disse kostnadene kompensert av økte kjøttpriser på rånekjøtt.

Med oppstart av «nye Delta» i 2024 øker testkapasiteten av råner fra 3 000 til 5 000 råner, og planen er å teste 4 200 råner i 2024. Dette er et kostnadskrevende tiltak som blir ytterligere kostnadskrevende ved at avregningsprisen for rånekjøtt er redusert over tid.

Norsk Duroc har ambisjon om dobling av den avlsmessige fremgangen for rasen norsk duroc. For å oppfylle ambisjonen har de utarbeidet en avlsplan og et langtidsbudsjett frem mot 2027. Hovedsatsingsområdene i 2024 er økning i SPF-populasjonsstørrelsen, økt genotyping og økt rånetesting med ny teststasjon.

I budsjettet for 2024 er det forutsatt at 83 prosent av alle fødte griser genotypes. Det legges opp til å beholde råner ukastret frem til 6-7 ukers alder da resultatet fra genotyping foreligger. Dette legger til rette for en betydelig preseleksjon før Delta råneteststasjon og derigjennom økt avlsfremgang.

Råneteststasjonen Delta skal være SPF innen 2024. Ved utgangen av 2023 er 7 av 9 besetninger SPF. Det er planlagt at de to siste konverteres i 2024.

Avlsbudsjettet viser en økning i driftskostnader på 31 prosent. Som følge av store prisøkninger, nytt anlegg og endrede rutiner for innkjøring av SPF vil stasjonstesting av duroc-råner medføre en kostnadsøkning på litt over 11 mill. kroner i 2024. Kompensasjon til foredlingsbesetningene øker med 2,6 mill. kroner.

Omsetningsrådet vedtok ved førstegangsbehandling av søknaden fra Norsk Duroc AS i møte den 14. desember 2017 å bevilge 6,0 mill. kroner til avlsarbeid i 2018, men med en planlagt nedtrapping på 15 prosent per år i perioden 2019 – 2022. I tråd med dette ble det bevilget 5,1 mill. kroner til gjennomføring av avlsfaglige tiltak i 2019. Ved budsjettbehandlingen i Omsetningsrådet i 2019 ble vedtaket fra 2017 om gradvis nedtrapping revurdert, og det ble bevilget 5,1 mill. kroner i støtte både for 2020, 2021 og 2022. I 2023 er det bevilget 5,392 mill. kroner. Det er fra bransjen uttrykt et felles strategisk mål om løfte fellesfinansieringen av Duroc-avlen til en større basis og dermed sikre en robust finansiering av det langsiktige avlarbeidet som har gitt norske svineprodusenter svært god avlsmessig fremgang. Det påløper nå også ekstraordinære kostnader bl.a. knyttet til omlegging av stasjonstesten. På bakgrunn av dette foreslår Animalia at støtten til det løpende avlsarbeidet økes til 9 mill. kroner. Til SPF-prosjektet foreslås det bevilget 2,0 mill. kroner. Total bevilgning er dermed 11,0 mill. kroner, som gir en økning på 104 prosent fra 2023.

ScanPig

ScanPig AS får støtte til avl på rasen Hampshire. ScanPig AS sin avlsbesetning produserer ca. 150 kull per år og beregner å selektene 90-110 råner til produksjon av semin eller til salg som bruksråner samt eksport av råner til Sverige. Det er etablert en regelmessig eksport av råner til Sverige og det planlegges med ca. 40 råner i året. Dette gir grunnlag for å ha en stor produksjon og dermed også mulighet for streng seleksjon i avlsarbeidet. ScanPig AS bemerker at Hampshire regnes som en nordisk griserase som har særlig stor utbredelse i Sverige, med 75 prosent markedsandel. Hampshiregrisen avles fram med tanke på skandinaviske produksjonsforhold på bakgrunn av tilbakemeldinger fra markeder og

produsenter. Spedgrisene med Hampshire som far refereres å være sterke og livskraftige og har høy tilvekst. Slaktegrisene har høy tilvekst med moderat fôrforbruk og høy kjøttprosent. Hampshire er en robust gris som egner seg meget godt i produksjoner med store krav til dyrevelferd. Hampshiregrisen vurderes å ha et rolig lynne.

Hamshireavlen blir i hovedsak finansiert ved salg av genetikk, samt gjennom betaling fra Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund og fra frittstående slakterier. ScanPig opplyser at omsetningsavgiftsmidler er avgjørende for å opprettholde tilbudet.

De siste årene er det spesielt to forhold som har påvirket salget av Hampshiresemin i Norge negativt. Markedet for seminsalg generelt har falt, og produsenter som leverer til de private slakteriene har fått tilgang til også å benytte Duroc som farrase. Til tross for et tøft marked viser tallene nå en positiv trend og ScanPig merker en økende interesse for farrasen. Salgstallene til og med august 2023 viser en økning på 8 prosent fra samme periode i 2022. I tillegg selges det råner i Norge til egen tapping/bedekking som anslås å tilsvare ca 10 000 doser.

For 2024 forventer ScanPig en svak vekst i salg av både semin og råner i Norge. Salg av råner til Sverige prognoseres til 40.

ScanPig søker om samme beløp som de ble tildelt i årene 2021–2023, på 610 000 kroner. Omfanget av avlsarbeidet forventes å ligge på samme nivå. Totale avlskostnader er litt høyere enn i 2023 på grunn av økning i produksjonskompensasjon. Støtte på kr 610 000 utgjør 30 prosent av avlskostnadene. Den foreslåtte støtteandelen til Norsvin er til sammenligning 19 prosent, tilsvarende for Norsk Duroc er 22 prosent. Animalia foreslår å innvilge søknaden.

Prosjekter

PreparePig

Prepare Pig – Preparing the Norwegian pig population for control of emerging and re-emerging diseases er et fireårig KPN-prosjekt (2021-2024). Prosjektet er ledet av Veterinærinstituttet. Samarbeidspartnere er NMBU, Københavns Universitet, University of Edinburgh, Animalia (HT svin), Nortura, KLF og Norsvin. Prosjektet har som mål å øke beredskapsvevnen ved å kontrollere smittsomme sykdommer i norsk svinepopulasjon gjennom å utvikle ny diagnostikk (multiplex), kartlegge smittevern, utvikle spredningsmodeller og effektive risikoreduserende tiltak. Animalia skal bidra med data, faglige bidrag og penger, til en verdi av 1,26 mill. kroner. Det foreslås å bevilge 250 000 kroner til prosjektet i 2024, tilsvarende som i 2023.

MethanePasture

Mitigating methane emissions from dairy and beef cattle through pasture grazing (MethanePasture) er et 4-årig samarbeidsprosjekt (2024-2027) med NMBU (Biovit) som prosjekteier og Agroscope (Sveits), Agri-Food (Canada), Tine, Felleskjøpet Fôrutvikling, Tyr, Nortura, KLF og Animalia som samarbeidsparter. Prosjektets formål er å vurdere effekten av beite på metanutslipp generelt og effekten av metanhemmer ved beiting spesielt. Prosjektet har en ramme på 17 mill kroner og det er planlagt totalt 1,37 mill kroner omsetningsavgift til prosjektet. Det foreslås å bevilge 250 000 kroner til prosjektet i 2024.

Diverse

Denne posten skal kunne disponeres til prosjekter som ikke er avklart ved tidspunktet for budsjettering eller som dukker opp i løpet av budsjettåret. Dette kan være støtte til nye prosjekter som er i planleggingsfasen eller til behandling i Norges forskningsråd/fondsstyret, der Animalia på vegne av bransjen må inn med en egenandel. Animalia ser også at det kan dukke opp akutt behov for noe midler i forbindelse med sanering for dyresykdommer etc. Støtte til faglige møteplasser for bransjen er også aktuelt. Animalia foreslår på bakgrunn av

dette å sette posten Diverse til 400 000 kroner, uendret fra 2023.

Landbruksdirektoratets vurdering

Animalia

Animalia skal bidra til økt verdiskapning, reduserte kostnader og høy tillit til norsk kjøtt- og eggproduksjon. De skal styrke langsiktig konkurransekraft for bonde og bransje gjennom å levere kunnskapsbaserte, nyttige og kostnadseffektive tjenester.

Animalia foreslår at det brukes 12,3 mill. kroner mer av omsetningsavgiften på kjøtt, egg og fjørfekjøtt til faglige tiltak samt forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid i 2024 enn i 2023. Dette er en økning på 11,5 prosent. For Animalias drift for både kjøtt, egg og fjørfekjøtt er det budsjettert med en økning på 5,3 prosent, mens det for forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid, som går over omsetningsavgiften på kjøtt, er budsjettert med en økning på 25 prosent.

Animalias arbeid omfatter et bredt spekter av tiltak, og de bidrar blant annet til kunnskapsformidling, utvikling, forskning, økt verdiskapning og tillit til næringen. Noen av fagområdene de satser ekstra på i 2024 er dyrevelferdsprogrammene, oppfølging av prosessen med ny stortingsmelding om dyrevelferd, å bidra i prosessen med implementering av EUs nye dyrehelselov for husdyrnæringen, faglig arbeid og kommunikasjon på området bærekraftig produksjon og kosthold med særlig vekt på oppfølging av nye nasjonale kostråd og å videreføre utviklingen av klassifiseringsområdet i retning objektiv og automatisert klassifisering, med riktig og stabil klassifisering som mål.

Klassifiseringssystemet er i hovedsak finansiert av omsetningsavgiften. Budsjettet for 2024 viser at 7,0 mill. kroner av 9,2 mill. kroner i inntekter kommer fra omsetningsavgiften. Utvikling av klassifiseringsområdet er også noe av det Animalia trekker frem som prioriteringer i 2024. Fagområdet Klassifisering skal bidra til tillit mellom produsenter, slakterier og nedskjæringsvirksomheter gjennom rett klassifisering av slakt i norske slakterier. Dette oppnås gjennom opplæring, sertifisering, klassifiseringskontroll og forsknings- og utviklingsprosjekter. Animalia skal også bidra til en overgang til automatisert klassifisering basert på objektive målinger. Den siste tiden har det vært flere medieoppslag som omhandler klassifiseringssystemet og dette tydeliggjør hvor viktig det er med kontroll og oppfølging av systemet. Et fungerende klassifiseringssystem er særlig viktig for produsentene som får betalt på grunnlag av klassifiseringen, men også for tilliten til bruken av omsetningsavgiftsmidler og næringen som helhet.

Landbruksdirektoratet anbefaler at beløpet på 1,4 mill. kroner i tilfelle en akutt sykdomssituasjon i fjørfeholdet videreføres. Tilsvarende avsetning har også blitt gjort de senere årene, men foreløpig har det ikke vært behov for å benytte de avsatte midlene. Det siste årene har det imidlertid vært påvist både høypatogen fugleinfluenza og Newcastle Disease i fjørfebesetninger Norge, noe som aktualiserer tiltaket.

Det vises ellers til Animalias handlingsplan for 2024 for nærmere beskrivelse av de ulike tiltakene. Landbruksdirektoratet mener at områdene for aktivitetene er godt begrunnede satsingsområder innenfor rammen av regelverket. Direktoratet innstiller derfor på foreslåtte prioriteringer for bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak i 2024.

Forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid

I vurderingen av søknadene er det lagt til grunn at tiltakene må ligge innenfor retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-3, og dermed gjelde tiltak med hensikt å fremme kvalitetsproduksjon, bedre varebehandlingen eller øke salget av produktene samt avlsarbeid. Hoveddelen av budsjettposten går til finansiering av avlsarbeidet.

Vedrørende støtte til avlsarbeid viser vi til protokoll fra møtet i Omsetningsrådet 29. april 2005 hvor det fremkommer at kostnader knyttet til avlsprosjekter og løpende avlsarbeid (dvs. avlsbesetninger, teststasjoner, avlsdatabank med mer) kan finansieres ved omsetningsavgift, mens kostnader knyttet til semin og drift i avlsorganisasjonene ikke skal gis støtte. I tillegg legger Omsetningsrådet vekt på at det er naturlig å behandle avlsarbeidet innenfor de ulike husdyrslagene etter samme prinsipper, men at det må tas hensyn til avlsorganisasjonenes ulike forutsetninger for å hente inntekter gjennom løpende salg av avlsmateriale. Videre er det viktig at tilskuddet til avlsorganisasjonene skal komme alle produsenter til gode.

Avlsarbeidet på svin er den største belastningen på omsetningsavgiftsmidler fra kjøtt med 21,5 øre per kg. For storfe og sau/lam er kostnadene henholdsvis 10,6 og 17,5 øre per kg. I den sammenheng bør det nevnes at de siste årene har vært gitt betydelige midler til avlsarbeidet i regi av TYR og NSG over jordbruksavtalen. De andre organisasjonene har ikke fått midler til sitt avlsarbeid fra denne posten i jordbruksavtalen som kalles «Tilskudd til avlsorganisasjoner». I budsjettet er det også lagt til grunn en økning på ca. 13,5 prosent for NSG og TYR. For 2023 ble det bevilget 21,0 mill. kroner over omsetningsavgiften på kjøtt til avlsarbeidet på svin. Forslag til budsjett for 2024 viser et samlet budsjett på 28,1 mill. kroner. Økningen tilsvarer 34,0 prosent økning fra 2023 for svin. Norsvin får en økning på 10,1 prosent, mens Norsk Duroc får en økning på hele 104 prosent. Scanpig har søkt om og fått innvilget tilsvarende beløp som i 2023. Animalia begrunner økningen til Norsk Duroc med at det fra bransjen er uttrykt et felles strategisk mål om å løfte fellesfinansieringen av Duroc-avlens til en større basis og dermed sikre en robust finansiering av det langsiktige avlsarbeidet som har gitt norske svineprodusenter svært god avlsmessig fremgang, samtidig som det nå påløper ekstraordinære kostnader blant annet knyttet til omlegging av stasjonstesten. På spørsmål om den store økningen generelt sett svarer Animalia at de begrunner den med ekstraordinære kostnadsøkninger dette året. De forutsetter at utviklingen videre vil bli på et ordinært nivå som ikke overstiger generell pris- og kostnadsvekst. De viser samtidig til at konvertering av avlsbesetninger til Spesifikk Patogenfri (SPF) for både landsvin og duroc skal være gjennomført i løpet av 2024. Kostnadene ved dette vil falle bort fra 2025. I budsjettforslaget for 2024 utgjør dette 3,8 mill. kroner. Landbruksdirektoratet legger dette til grunn for budsjettet for 2024 og har dermed ingen innvendinger mot Animalias forslag.

I tillegg til avlsarbeidet har Norsvin søkt om midler til faglige tiltak. Animalia har avslått søknaden på prinsipielt grunnlag. De mener at Norsvins søknad om støtte til faglige tiltak er en ny praksis som ikke kan inngå i rammebudsjettet for støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid. Den vil derfor komme i samme rammebudsjett som Animalia. Landbruksdirektoratet er enig i at denne søknaden ikke omfattes av retningslinjene punkt 2-4 forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid. Animalia mener at dersom midler til faglige tiltak skal tildeles direkte til andre miljøer enn Animalia, så vil det bidra til å svekke det felles fagmiljøet som bransjen ønsker å bygge opp, splitte og spre ressursbruken, svekke potensialet for målrettet, helhetlig og optimal ressursbruk der synergieffekter utnyttes og svekke oppfølgingen med bruk av midlene når aktiviteten ikke kan følges opp på ordinær måte gjennom Animalias styre. Animalia peker også på at alle avlsorganisasjonene gjennomfører faglige tiltak i varierende omfang, uten å få støtte over omsetningsavgiften til dette arbeidet. Nortura, som etter regelverket er søker av midlene, har gitt sin tilslutning til Animalias søknad.

Landbruksdirektoratet ser at det totalt for forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid er søkt om 45,8 mill. kroner, som er 3,8 mill. kroner mer i tilskudd enn det som er foreslått å innvilge. Direktoratet mener det er gjort et grundig arbeid i vurderingen av søknadene og innstiller på foreslått ramme på 42,0 mill. kroner.

Krav til informasjon og rapportering

Animalia er ansvarlig for å informere mottakere av tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning

og avlsarbeid om Omsetningsrådets vedtak om innvilgende budsjettmidler. Animalia er videre ansvarlig for at organisasjonene gjøres kjent med hvilke vilkår midlene er gitt under, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Animalia skal også påse at organisasjonene dokumenterer hvilke tiltak midlene er brukt til. Landbruksdirektoratet forutsetter at dokumentasjonen viser regnskapstall som er sammenlignbare med budsjett. Det må også fremgå at midlene er brukt til det tiltenkte formålet. Budsjett og regnskap skal også synliggjøre de totale kostnadene for de enkelte tiltakene. Dette for å synliggjøre hvor stor andel av tiltakene omsetningsavgiften på kjøtt dekker. Animalia er mottaker og formidler av pengene som blir tildelt disse organisasjonene av Omsetningsrådet.

Sak nr.: 098/23	Sektor: Egg og fjørfe	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Egg og fjørfe - Budsjettsøknad for forsøkshus ved NMBU 2024	Saks nr.: 23/57385- 3

Beskrivelse

Nortura SA søker om midler over omsetningsavgiften i 2024 til finansiering av byggingen av forsøkshuset for fjørfe ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås gård. Forsøksbygget stod ferdig mot slutten av 2019 og ble tatt i bruk i begynnelsen av 2020.

Finansiering av 62,5 prosent av 35,5 mill. kroner til huset med inventar, skal etter planen dekkes av fondene for egg og fjørfe. Den resterende finansieringen dekkes gjennom en bransjeavgift på alt fjorfefôr som selges i Norge. Avtalen om bransjeavgift er inngått under forutsetning av at 62,5 prosent av huset finansieres over omsetningsavgiften.

Omsetningsrådet kan bare bevilge penger for ett år av gangen, og derfor må budsjettet for forsøkshuset vedtas hvert år. 2024 er sjette og siste året med nedbetaling av lånet til NMBU for byggingen av forsøkshuset fra fondene for egg og fjørfe.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med Norturas søknad.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Dersom forsøkshuset for fjørfe, som det er bevilget tilskudd til av midler fra omsetningsavgiften, selges eller tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen, kan Omsetningsrådet kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt fra Nortura. Tilbakebetalingsplikten gjelder i 25 år og reduseres med 10 prosent årlig. Til og med år tre, forutsatt at Omsetningsrådet bevilger midler, er tilbakebetalingsplikten hele det utbetalte beløpet.

Det forutsettes at finansiering av 37,5 prosent av inntil 35,5 mill. kroner dekkes av andre midler enn omsetningsavgiften.

Vedlegg

Brev fra Animalia datert 27. oktober 2023

Søknad fra Nortura datert 12. september 2023

Nedbetalingsplan mellom Nortura og NMBU datert 8. oktober 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner at for 2024 kan inntil 1 477 333 kroner av fondet for egg overføres til Nortura SA til finansiering av bygging av forsøkshus for fjørfe ved NMBU.

2. Omsetningsrådet godkjenner at for 2024 kan inntil 2 216 000 kroner av fondet for fjørfekjøtt overføres til Nortura SA til finansiering av bygging av forsøkshus for fjørfe ved NMBU.

Egg og fjørfe - Budsjettsøknad for forsøkshus ved NMBU 2024

Nortura SA søker om midler over omsetningsavgiften i 2024 til finansiering av byggingen av forsøkshuset for fjørfe ved NMBU. Finansiering av forsøkshuset har vært til behandling i Omsetningsrådet flere ganger, og rådet har vedtatt utbetaling av midler for hvert år siden 2017. Det har imidlertid vært en forutsetning at det ikke ville bli utbetalt midler før ferdigattest var mottatt av Landbruksdirektoratet. Bygget stod ferdig og ferdigattest ble levert mot slutten av 2019, og første innsett av kyllinger ble satt inn på nyåret i 2020. Det har derfor blitt utbetalt midler til dette tiltaket årlig fra 2019 til 2023. Omsetningsrådet kan bare bevilge penger for ett år av gangen, og derfor må budsjettet for forsøkshuset vedtas hvert år. Søknaden fra Nortura er i tråd med tidligere fremlagt finansieringsplan.

Sakens bakgrunn

Forsøkshuset ble ferdigstilt i 2019, og til nå er det utbetalt 1 477 334 kroner fra fondet for egg og 2 216 000 kroner fra fondet for fjørfekjøtt per år for 2019, 2020, 2021, 2022 og 2023. De årlige utbetalingene tilsvarer en sjettedel av de forelagte utbetalingene til forsøkshuset, så 2024 er det siste året det søkes om midler for.

Omsetningsrådet kan bare bevilge penger for ett år av gangen, derfor må budsjettet for forsøkshuset vedtas hvert år. Landbruksdirektoratet har fått delegert myndighet etter møte 13. desember 2019 å følge opp de årlige budsjettvedtakene om tildelinger til fjørfehuset.

Det er ikke ny eller endret informasjon i saken etter at Omsetningsrådet behandlet budsjettet for fjørfehuset forrige gang den 9. desember 2022, sak 103/22. For mer bakgrunnsinformasjon viser vi til protokollene og vedleggene til disse fra tidligere behandlinger av saken i Omsetningsrådets møte den 13. desember 2019, 11. desember 2020, 6. desember 2021 og 9. desember 2022.

Behandling av søknaden i Bransjestyret og Norturas konsernstyre

Vedtak i Bransjestyret, 5. oktober 2023

«Styret foreslår at det fra omsetningsavgiften bevilges kr 1 477 333 fra fondet for egg og kr 2 216 000 fra fondet for kylling og kalkun til Fjørforsk i 2024. Midlene vil bli betalt til NMBU for nedbetaling av lån til forsøkshus.»

Vedtak i konsernstyret i Nortura 17. oktober 2023

«Konsernstyret foreslår at det fra omsetningsavgiften bevilges kr 1 477 333 fra fondet for egg til Fjørforsk i 2024. Konsernstyret gir administrasjonen fullmakt til å oversende budsjettforslaget til Omsetningsrådet. Konsernstyret tar forslaget om støtte fra omsetningsavgiften for kylling og kalkun på kr 2 216 000 til Fjørforsk til orientering»

Investeringsramme og anmodning om utbetaling av tilskudd for 2024

Forsøkshuset sto ferdig mot slutten av 2019 og ble formelt overtatt av NMBU fra entreprenøren Gråkjær 27. november 2019. Ferdigattest fra Ås kommune ble mottatt av Landbruksdirektoratet 21. november 2019. Forsøkshuset for fjørfe ble offisielt åpnet i desember 2019 og første innsett med kyllinger ble satt inn på nyåret 2020. Det har blitt utbetalt finansiering til fjørfebygget årlig fra 2019 til og med 2023. Forsøkshuset har hatt forventet aktivitet siden 2020. I 2023 har Senter for husdyrforsøk hatt totalt syv fjørfeforsøk fordelt på fjørfenæringa og forskningsprosjekter. Den planlagte fasiliteringen for konsumeggproduksjon i 2023 har blitt forsinket og vil nå komme på plass i begynnelsen av 2024.

Investeringsrammen for forsøkshuset, inkludert brukerstyr, og eksklusiv 25 prosent mva., er 33 770 000 kroner. 25 prosent mva. utgjør 8 442 500 kroner. Det legges til grunn at merverdiavgiften refunderes med 80 prosent, slik at den samlede økonomiske rammen er på 35 458 500 kroner (33 770 000 kroner + 20 prosent av 8 442 500 kroner), avrundet til 35 500 000 kroner. Nortura skriver at prosjektet har holdt seg innenfor investeringsrammen.

Investeringen finansieres i første omgang gjennom internt lån ved NMBU. Dette lånet er forutsatt betalt tilbake, med tillegg for den til enhver tid gjeldende standardrente for interne lån ved NMBU, på følgende måte:

Tilskudd fra Omsetningsrådet, omsetningsavgift for egg	25 %	kr 8 864 000
Tilskudd fra Omsetningsrådet, omsetningsavgift for fjørfekjøtt	37,50 %	kr 13 296 000
Tilskudd fra forprodusentene, krevd inn gjennom bransjeavgift på fôr	37,50 %	kr 13 296 000
SUM		kr 35 456 000

Endringene i fremtidsplanen for byggingen av forsøkshuset, der byggestart ble ca. to år senere enn opprinnelig plan, gjør at også tidsperioden for finansieringen er forskjøvet med to år. Nortura planlegger en tilbakebetalingstid på syv år. Forutsatt gjeldende lånerente i NMBU på 0,0 prosent p.a., planlegger Nortura følgende betaling:

År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Sum
Oms.avg. egg, kr	1.477.334	1.477.334	1.477.333	1.477.333	1.477.333	1.477.333		8.864.000
Oms.avg. fjørfe, kr	2.216.000	2.216.000	2.216.000	2.216.000	2.216.000	2.216.000		13.296.000
Delsum oms.avg., kr	3.693.334	3.693.334	3.693.333	3.693.333	3.693.333	3.693.333		22.160.000
Bransjeavgift fôr, kr		2.220.000	2.220.000	2.220.000	2.220.000	2.220.000	2.220.000	13.320.000
Sum oms.avg. og bransjeavgift fôr, kr	3.693.334	5.913.334	5.913.333	5.913.333	5.913.333	5.913.333	2.220.000	35.480.000

Landbruksdirektoratets vurdering

Byggingen av forsøkshuset for fjørfe ved NMBU ble tidligere beregnet av Nortura til å starte våren 2017 og stå ferdig før 2017 var over. I vedtaket fra OR-møte 9. desember 2016, sak 91/16, fra OR-møte 14. desember 2017, sak 82/17, og fra OR-møte 7. desember 2018, sak 116/18, er det forutsatt at bygget står ferdig før OR utbetaler midler til huset.

Landbruksdirektoratet mottok i november 2019 ferdigattest på bygget og det har, etter vedtak fra OR 13. desember 2019, 11. desember 2020, 6. desember 2021 og 9. desember 2022, blitt utbetalt midler fra både egg- og fjørfefondet for 2019, 2020, 2021, 2022 og 2023.

I årets søknad er finansieringsplanen lik som da den ble lagt frem for rådet i fjor. Finansieringen av forsøkshuset fra fondet for egg og fjørfe er delt inn i seks like store summer og 2024 er sjette og siste år med utbetaling fra fondet for egg og fjørfe.

For å sikre at pengene fra omsetningsavgiften går til det formålet det er tiltenkt i denne saken, mener Landbruksdirektoratet at det er viktig å videreføre forutsetningene om at dersom forsøkshuset for fjørfe selges eller tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen, kan Omsetningsrådet kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt fra Nortura. Tilbakebetalingsplikten gjelder i 25 år fra første utbetaling og reduseres med ti prosent årlig. Til og med år tre, forutsatt at Omsetningsrådet bevilger midler, var tilbakebetalingsplikten hele det utbetalte beløpet.

I tråd med formålet til undervisnings- og forskningslokalene for fjørfe ved NMBU, har det også i 2023 vært stor aktivitet med økt etterspørsel fra både fjørfenæringa og forskningsprosjekter. Vi registrerer at den planlagte fasiliteringen for konsumeggproduksjon i forsøkslokalene for 2023 er utsatt til 2024. Med denne endringen blir det bedre tilrettelagt for forsøk rettet mot eggproduksjonen.

Omsetningsrådet er gitt anledning gjennom omsetningslovens § 3 siste ledd til å delegere saker av ikke-prinsipiell karakter til sekretariatet. I sak 114/19 vedtok OR å delegere

oppfølging av ORs årlige budsjettvedtak om tildelinger til fjørfehuset til Landbruksdirektoratet.

Finansieringen av forsøkshus for fjørfe ved NMBU har blitt nøye vurdert og diskutert i Omsetningsrådet. Forsøksbygget er ferdigstilt og tatt i bruk. Summen det søkes finansiering for, er tilnærmet lik det som det har blitt søkt om i foregående år, og er i tråd med Norturas nedbetalingsplan. Landbruksdirektoratet foreslår derfor at søknad om midler for 2024 vedtas og får de samme vilkårene som fremgår av sak 116/18.

Sak nr.: 099/23	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Korn - Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 – Prosjekt ProHøst	Saks nr.: 20/75865- 21

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri (FKA) søker om midler til Nibio-prosjektet «Klimarobust og markedstilpasset produksjon av høstvetete i Norge» tidligere kalt «Bærekraftig og markedsrettet produksjon av høstvetete», med kortnavnet ProHøst, som pågår i perioden 2021-2025. Det søkes om 50 000 kroner per år i fire år, til sammen kr 200 000.

Styret i FKA har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 30.10.2023, og foreslår at Omsetningsrådet bevilger 50 000 kroner for 2024. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknaden.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Prosjektet finansieres som fremlagt i saksinnstillingen vedlagt sak 112/20.

Vedlegg

Brev fra FKA av 30.10.2023.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til faglige tiltak i 2024 inntil 50 000 kroner til prosjektet «Klimarobust og markedstilpasset produksjon av høstvetete i Norge» (ProHøst).

Korn - Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 – Prosjekt ProHøst

I brev av 14.10.2020 søkte Norske Felleskjøp om midler til Nibio-prosjektet ProHøst «Tilpasningsstrategier for kornproduksjon i et fremtidig, våtere klima» se sak 118/18. Prosjektet går nå under navnet «Klimarobust og markedstilpasset produksjon av høsthvete i Norge».

Prosjektet går i perioden 2021-2025 med total kostnadsramme på 13,0 mill. kroner. Saken ble behandlet under sak 112/20. Bevilgningen gjelder per år, og det må derfor søkes på nytt for hvert budsjettår. Styret i FKA har behandlet søknaden i styremøte 30.10.2023 og ber om at Omsetningsrådet bevilger 50 000 kroner for 2024.

ProHøst vil se nærmere på utfordringene ved å produsere mathvete av høstkorn av like god kvalitet som vårkorn.

Ytterligere detaljer om prosjektet framgår av sak 112/20 med tilhørende vedlegg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Av søknaden av 30.10.23 framgår det at prosjektet pågår som planlagt og har en samlet kostnadsramme som forutsatt.

Landbruksdirektoratet anbefaler at søknaden om bevilgning av 50 000 kroner for 2024 innvilges.

Sak nr.: 100/23	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 - Prosjekt Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster	Saks nr.: 20/75998- 18

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri (FKA) søker om midler til NMBU-prosjektet «Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster», som pågår i perioden 2022-2026. Det søkes om 50 000 kroner per år i fire år, til sammen 200 000 kroner.

Styret i FKA har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 30.10.2023, og foreslår at Omsetningsrådet bevilger 50 000 kroner for 2024. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknaden.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Prosjektet finansieres som fremlagt i saksinnstillingen vedlagt sak 114/20.

Vedlegg

Brev fra FKA av 30.10.2023.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til faglige tiltak i 2024 inntil 50 000 kroner til prosjektet «Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster».

Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 - Prosjekt Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster

I brev av 14.10.2020 søkte Norske Felleskjøp om midler til NMBU-prosjektet «Økt og markedsrettet produksjon av belgvekster».

Prosjektet skulle gå i perioden 2021-2025, men oppstart ble utsatt til andre halvår 2022. Saken ble behandlet under sak 114/20. Prosjektperioden er 2022-2026 med en total kostnadsramme på 21,5 mill. kroner.

Styret i FKA har behandlet søknaden i styremøte 30.10.2023 og ber om at Omsetningsrådet bevilger 50 000 kroner for 2024.

Prosjektet vil se nærmere på produksjon av belgvekster bl.a økte avlinger, bedre kvalitet, kamp mot sykdommer i belgvekster, utvikle norske varianter av fadabønner og erter, samt kvalitetskrav til mat og fôr.

Ytterligere detaljer om prosjektet framgår av sak 114/20 med tilhørende vedlegg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Av søknaden av 30.10.22 framgår det at prosjektet pågår som planlagt og har en samlet kostnadsramme som forutsatt.

Landbruksdirektoratet anbefaler at søknaden om bevilgning av 50 000 kroner for 2024 innvilges.

Sak nr.: 101/23	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet 2024 - Prosjekt «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner»	Saks nr.: 21/39508- 31

Beskrivelse

I brev av 30. oktober 2023 søker Felleskjøpet Agri om 400 000 kroner i støtte til prosjektet «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner». Omsetningsrådet vedtok i sak 95/21 og 106/22 en bevilgning på inntil 400 000 kroner til prosjektet fra fondet for omsetningsavgift korn for henholdsvis 2022 og 2023.

Partnerskapet er et forpliktende samarbeid mellom aktører i verdikjeden og ble opprettet sommeren 2021. Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein skal øke bruken av norsk matkorn og planteprotein til mat. Partnerskapet har gjennomført en planperiode fra 2021 til 2023, og samarbeidsavtalen er nå forlenget for en ny 3-årsperiode fra 2024 til 2026.

Styret i Felleskjøpet Agri har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 30.10.2023. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknad fra Felleskjøpet Agri.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Felleskjøpet Agri av 30.10.2023.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i 2024, inntil 400 000 kroner til prosjektet «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner».

Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet 2024 - Prosjekt «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner»

I brev av 30.10.2023 søker FKA om midler til prosjektet «Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner». Styret i FKA behandlet søknaden 30.10.2023 og foreslår at Omsetningsrådet bevilger 400 000 kroner over omsetningsavgiften for korn for 2024.

Prosjektet det søkes om midler til er en forlengning av planperioden som går ut i 2023, og videreføres i perioden 2024-2026.

Det er for 2024 innvilget finansiering på 750 000 kroner i utredningsmidlersmidler fra FFL/JA, samt at det er budsjettet med en medlemsavgift på 527 000 kroner. Omsetningsrådet vedtok i sak 95/21 og 106/22 en bevilgning på inntil 400 000 kroner til prosjektet fra fondet for omsetningsavgift korn for henholdsvis 2022 og 2023.

Tabellene under viser finansieringsplan og kostnadsoverslag per november 2023:

Finansieringsplan	Prognose per november 2023	Foreløpig budsjett 2024
Overført fra forrige år	790 931	740 000
Utredningssmidler FFL/JA	-	750 000
Medlemsavgift	465 000	527 000
Omsetningsmidler	400 000	400 000
Støtte til "Årets hvetekvalitet" ¹⁾	465 000	465 000
Totalt	2 120 931	2 882 000

¹⁾ Se egen sak OR-møte 8. desember 2023

Kostnadsoverslag	Prognose per november 2023	Foreløpig budsjett 2024
Personal	737 500	977 500
Utredninger/utvikling	600 345	1 295 000
Drift/møter/regnskap mm	43 795	150 000
Totalt	1 381 640	2 422 500

Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein ble med utgangspunkt i «Plan for en FoU - satsing på matkorn og proteinvekster til mat», opprettet 17.06 2021.

Partnerskapet er videre et forpliktende samarbeid mellom aktørene i verdikjeden. Partnerskapet skal bidra til økt bruk og produksjon av norsk matkorn og planteprotein til mat, med mål om 90 % norsk matkornandel. Prosjektet hadde en plan for perioden 2021-2023, som nå er forlenget til 2026, samt ambisjon om drift til 2030.

Partnerskapet ledes av en styringsgruppe bestående av en representant fra følgende organisasjoner: Felleskjøpet Agri, Strand Unikorn, Fiskå Mølle, Norgesmøllene, Lantmannen Cerealia, TINE, Yara, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, NHO Mat og Drikke, Baker- og Konditorbransjens landsforening (BKLF), NIBIO, NOFIMA, NMBU, Norsk landbruksrådgivning, Graminor, Orkla, Norgesgruppen, Coop og Rema 1000. Alle medlemmer i partnerskapet har forpliktet seg til et samarbeid ut 2026.

Partnerskapet har som mål:

1. Økt produksjon og bruk av norsk matkorn.
2. Økt produksjon og bruk av norsk planteprotein til mat

Ifølge ledelsen i Partnerskapet har arbeidet gått som planlagt, og Partnerskapet opplever god oppslutning og interesse for arbeidet blant medlemmene og samfunnet generelt.

Detaljer om organisering og delmål framgår av sak 095/21 og 106/23.

Følgende aktiviteter har vært gjennomført i 2023:

1. Økt fokus og viktighet av norsk matkorn.
Målsetting om 90 % norskandel i matkornet har i stor grad festet seg som en nasjonal politisk målsetting, og etablerer seg i stadig større grad i strategiene til ulike bedrifter/næringsaktører.
2. Årets mathvetekvalitet Pilot gjennomført 2022.
Analyse videreført 2023 med plan om videreføring av pilot 2024- 2025.
3. Faglige utredninger
-Falltallsutredning - rapport avgitt desember 2022
-«Markedet for norsk matkorn» - rapport avgitt til Kornkonferansen januar 2003 -
Nytt prosjekt: «Økt, miljøtilpasset og robust norsk mathveteproduksjon».
Planlegges for 2024 - utredningssøknad sendt høsten 2023
4. Forskningsprosjekter initiert/godkjent og samspill med andre:
- Spesielt nevnes «DiversityOats» med oppstart 2024 hvor partnerskapet var sentral initiativtaker og vil være ansvarlig for arbeidspakke i prosjektet.
5. Promotering av norsk matkorn og partnerskapets ambisjoner: Innlegg holdt på Kornkonferansen, Korn 2023 og Cerealfagdagaen 2023

Landbruksdirektoratets vurdering

I søknaden av 30.10.23 blir det framhevet at arbeidet i 2023 har gått etter planen, og at Partnerskapet opplever god oppslutning og interesse for arbeidet blant medlemmene og samfunnet generelt.

Partnerskapet har med forankring i sine målsetninger, i løpet av 2022 og 2023, tatt tak i utfordringer knyttet til omsetning og bruk av norsk korn.

Kostnaden til prosjektet i 2024 ble også lagt til grunn ved beregning av omsetningsavgift for kornåret 2023/24. Ref. sak 067/23.

Vurdert opp mot Omsetningsrådets retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, spenner aktivitetene over både opplysningsvirksomhet (2-1. Salgs- og etterspørselsfremmende tiltak), Faglige tiltak (2-2) og forskningsarbeid (2-3. Forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid).

Direktoratet vil nevne følgende premiss knyttet til opplysningsvirksomhet: «Med salgs- og etterspørselsfremmende tiltak menes tiltak som tar sikte på å øke omsetningen gjennom bruk av de kommunikasjonskanaler som til enhver tid regnes som hensiktsmessige. Informasjonen skal være saklig og faktabasert. Tiltakene skal være generiske, ikke reflektere varemerke eller omsetningsledd og ikke ha noen form for diskriminerende effekt.»

Etter Landbruksdirektoratets vurdering er målsetninger og aktiviteter i prosjektet av en slik karakter at det kan anvendes omsetningsavgiftsmidler til dette.

Landbruksdirektoratet anbefaler at søknaden om at det tildeles inntil 400 000 kroner for 2024 fra fondet for omsetningsavgift korn, innvilges.

Sak nr.: 102/23	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 - Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner - Forbedring av mathvetekvalitetsanalyser	Saks nr.: 21/39508- 32

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri (FKA) foreslår at Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein blir støttet med 465 000 kroner i 2024 over omsetningsavgiften på korn, for å finansiere et prosjekt med siloprøver og baketester.

Prosjektet er et treårig pilotprosjekt, og har for perioden 2023-2025, en kostnadsramme på 1,395 mill. kroner.

Styret i FKA har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 30.10.2023.
Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknad fra FKA.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Felleskjøpet Agri av 30.10.2023.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Felleskjøpet Agri til faglige tiltak i 2024 inntil 465 000 kroner til prosjektet med siloprøver og baketester, ledet av Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner.

Korn – Søknad om støtte til faglige tiltak 2024 - Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner - Forbedring av mathvetekvalitetsanalyser

FKA har i brev av 30. oktober 2023 anbefalt å støtte et 3-årige pilotprosjekt ledet av Partnerskapet for norsk matkorn og planteprotein (Partnerskapet), med 465 000 kroner for 2024 over omsetningsavgifta på korn.

Prosjektet sørger for at siloprøver og baketester blir gjennomført årlig for å komplementere eksisterende praksis. Omsetningsrådet vedtok 9. desember 2022 å støtte prosjektet med 465 000 kroner for 2023, sak 107/22.

Prosjektet har for perioden 2023-2025 en kostnadsramme på 1,395 mill. kroner.

Partnerskapet har som mål å bidra til økt produksjon og forbruk av norsk matkorn. Gjennom Partnerskapet ble det derfor i 2022 påbegynt et arbeid med å utvide og forbedre de årlige kvalitetsanalysene for mathvete gjennom et samspill mellom eksisterende og nye tiltak:

- Sortsprøver fra feltforsøk (sikre kunnskap om variasjon på bakekvalitet mellom sorter)
- Siloprøver (analyse, rens/maling av korn, farinograf og ekstensograf analyser, databehandling og rapportgrunnlag for baketester)
- Baketester (videreføre baketestmetode utviklet i 2022)

Arbeidet ble fram til 2023 utført i samarbeid med forskningsprosjektet «Mathvete» og kvalitetsanalysene har derfor delvis blitt finansiert over budsjettposten «Innkjøp av prognosetjenester» hos markedsregulator FKA. Forskningsprosjektet «Mathvete» ble avsluttet i mars 2023, ref. sak «Administrasjonsbudsjett markedsregulering korn 2023».

Videreføring av arbeidet med kvalitetsanalyser vurderes til å være av høy verdi og bør derfor sikres en egen finansiering i flg. Partnerskapet, slik at kontinuitet er uavhengig av Partnerskapet og forskingsprosjekter.

Årlige kvalitetsanalyser av mathvetekvalitet gir i flg. Partnerskapet:

- Sikrere grunnlag for fastsettelse av importkvoter. Tidligere og bedre kunnskap som grunnlag for økt forbruk
- Grunnlag for styring av markedssignaler/priser og framtidige forskningsprosjekter
- Grunnlag for lavere reguleringskostnader ved økt forbruk
- Økt tillit mellom aktører i verdikjeden og forbruker, knyttet til optimalt forbruk av norsk mathvete

Finansieringsbehov for videreføring av kvalitetsanalyser med sortsprøver, siloprøver og baketester i 2024 er estimert som følger:

- Sortsprøver 200 000 kroner
- Siloprøver 295 000 kroner
- Baketester 170 000 kroner

Gjennomføring av sortsprøver har vært og vil finansieres over post for «Innkjøp av prognosetjenester» i markedsregulator, FKA's, administrasjonsbudsjett.

Etter 3 år vil det bli gjennomført en evaluering av merverdien av kvalitetsanalysene basert på siloprøver og baketester i tillegg til sortsprøver. Hvis evalueringen bekrefter merverdi, etableres en ny standard for de kvalitetsanalyser som markedsregulator skal legge til grunn for utarbeidelse av sine prognoser.

Landbruksdirektoratets vurdering

I søknaden av 26.10.22 blir det påpekt at dette er en videreføring og utviding av Forskningsprosjektet «Mathvete» som ble avsluttet i 2023. På bakgrunn av søknad av 30.10.23 framgår det at rammene for prosjektet er uendret.

Den delen av det framlagte budsjettet som omhandler sortsprøver inngår i administrasjonsbudsjettet for Markedsregulator FKA for 2024. De øvrige to kostnadspostene som utgjør søknaden er tatt hensyn til ved fastsetting av omsetningsavgiften for kornåret 2023/24.

Landbruksdirektoratet vurderer prosjektet til å være innenfor regelverket om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak, og anbefaler at FKA tildeles inntil 465 000 kroner for 2024 fra fondet for korn til prosjektet med siloprøver og baketester, ledet av Partnerskapet for norsk matkorn og planteproteiner.

Sak nr.: 103/23	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Korn - Budsjett opplysningsvirksomhet brød og korn 2024	Saks nr.: 23/63396- 2

Beskrivelse

Opplysningskontoret for brød og korn (OBK) ble oppløst 31. desember 2020, ref. sak 115/20. Opplysningsarbeidet har fra og med 1. januar 2021 blitt gjennomført som tjenestekjøp av Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK). Det er opprettet et markedsråd bestående av aktørene som finansierer opplysningsvirksomhet for brød og korn, og en rammeavtale om kjøp av merkenøytral opplysningsvirksomhet om brød og korn med OEK.

Felleskjøpet Agri (FKA) har lagt fram forslag til budsjett på 4 800 000 kroner for Opplysningsvirksomhet for brød og korn i 2024, og søker om at 2 400 000 kroner belastes fondet for omsetningsavgift korn.

Øvrig finansiering fordeles som følger:

Norgesmøllene AS 582 000 kroner og Lantmännen Cerealia AS 582 000 kroner. For øvrig bidrar Bakehuset AS med 290 000 kroner, Gomanbakeren AS med 271 000 kroner, Mesterbakeren med 242 000 kroner, United Bakeries med 114 000 kroner og Idun Industri AS med 228 000 kroner, Pals AS med 91 000 kroner.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med forslaget.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra FKA av 30. oktober 2023 med forslag om budsjett og strategiplan for opplysningsvirksomhet brød og korn 2023, samt samarbeidsavtale med OEK.

Møtebehandling

Anne Jødahl Skuterud bemerket at opplysningsarbeidet for brød og korn har en avtale om tjenestekjøp og kontorleie med OEK. Dette blir rettet i protokollen.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettet for opplysningsvirksomhet for brød og korn i 2024 på 4 800 000 kroner godkjennes, og inntil 2 400 000 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift korn.

Korn - Budsjett opplysningsvirksomhet brød og korn 2024

I brev av 30. oktober 2023 oversender FKA budsjettforslag og strategiplan for opplysningsvirksomhet brød og korn for 2024, samt samarbeidsavtale med OEK. Budsjettet er godkjent av styret i FKA 30. oktober 2023. Samlet forslag til budsjetttramme er 4 800 000 kroner. I budsjettforslaget er det forutsatt at 2 400 000 kroner bevilges fra fondet for omsetningsavgift korn.

Fordelingen mellom de øvrige bidragsyterne følger av tabell under:

Bidragsytere	Bidrag
Fondet for omsetningsavgift for korn	2 400 000
Norgesmøllene AS	582 000
Lantmännen Cerealia AS	582 000
Bakehuset AS	290 000
Gomanbakeren AS	271 000
Mesterbakeren AS	242 000
United Bakeries AS	114 000
Idun AS	228 000
Pals AS	91 000
Totalt (kroner)	4 800 000

Samlet budsjett øker fra 2023 med 206 000 kroner, tilsvarende 4,8 prosent.

Regnskaps- og budsjettoversikt for opplysningsvirksomhet for brød og korn med framlagte forslag til budsjett i 2024, kr:

Kostnader	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjettforslag		
			2024	Endring kr	Endring, prosent
Personal og drift	1 885 587	2 000 000	2 100 000	100 000	5,0
Markedsaktiviteter	2 485 587	2 594 000	2 700 000	106 000	4,1
Totale kostnader	4 371 174	4 594 000	4 800 000	206 000	4,5

Sammenligning budsjett for 2023 mot budsjett for 2024, prosent:

	2023	2024
Personal og drift	43,5	43,8
Markedsaktiviteter	56,5	56,3
Totale kostnader	100	100

For 2024 utgjør bidragene fra Norgesmøllene AS, Lantmännen Cerealia AS og bake- og konditorene til sammen kroner 2 400 000 kroner, 50 prosent av totalt budsjett. Midlene som er foreslått belastet fondet for omsetningsavgift for korn utgjør de resterende 50 prosent av budsjettet. Totalbudsjettet blir da på 4 800 000 kroner.

Strategiplanen for opplysningsvirksomheten for brød og korn videreføres i store trekk fra 2023, og har følgende hovedstrategier:

1. Ta en tydelig og aktiv rolle i digitale/sosiale medier med satsing på tilpasset innholdsproduksjon, søkemotoroptimalisering og målrettet annonsering.

2. Aktivt formidle kunnskap om korn og kornbasert mat sine fordeler/styrker når det gjelder god bærekraft og sunn ernæring til, og i prioritert rekkefølge: media, relevante, organisasjoner og opinionsdannere samt myndigheter.
3. Ha et tett samarbeid med andre opplysningskontor og andre relevante aktører for å hente ut synergi og merverdi, både faglig, produksjonsmessig og formidlingsmessig.

Det er videre konkretisert to hovedområder i strategiplanen, som gjengis i korte trekk under:

1. Strategi for mediekontakt og kommunikasjon:
 - Være en proaktiv og tydelig aktør som belyser og kommuniserer forbrukerrettet om relevante temaer innen korn, kornproduksjon og kornbasert mat
 - Være en proaktiv og attraktiv samarbeidspartner for skoleverket, og levere oppdatert materiell og kompetanse til skolene innen bærekraft, korn som råvare, matlaging og ernæring.
 - Delta aktivt i det offentlige brøddorskiftet, ta initiativ til møter og arrangementer innen våre sentrale satsingsområder samt være talsorganisasjon for korn og brød og andre bakerevarer.
2. Strategi for innholdsproduksjon:
 - Forbruker: Framskaffe, utvikle og formidle faglig fundert innhold for å bygge et godt omdømme og positive holdninger til norsk korn og kornprodukter
 - Myndigheter/skole: Framskaffe, produsere og formidle fagkunnskap om ernæring, helse og bærekraft relatert til norsk korn og norske brød og kornprodukter
 - Media/opinionsdannere/storsamfunn: Framskaffe, produsere og tilrettelegge for faglig kunnskap om ernæring og helse og miljø, relatert til norsk korn og norske brød og kornprodukter

Landbruksdirektoratets vurdering

Det er også for 2024 lagt opp til en 50 prosent finansiering fra omsetningsgiften for korn til opplysningsarbeid for brød og korn, som medfører at 2 400 000 kroner belastes fondet for omsetningsavgift korn.

Opplysningskontoret for brød og korn ble avviklet 31.12.2020, og opplysningsarbeidet har fra og med 1. januar 2021 blitt gjennomført som tjenestekjøp av OEK. Dette er nærmere redegjort for i sak 115/20 og 116/20. Det er markedsregulator, her ved FKA, som skal fremme budsjettsøknad og følge opp anvendelsen av tildelte omsetningsavgiftsmidler til opplysningsvirksomheten i kornsektoren.

Det er oppnevnt et markedsråd, som representerer bidragsyterne nevnt over, med en tilhørende rammeavtale som regulerer aktiviteten og ansvarsforholdene mellom bidragsyterne, og en samarbeidsavtale som regulerer forholdet mellom markedsrådet og OEK. Avtalen er per dags dato forlenget til 31.12.2026.

I Samarbeidsavtalen mellom FKA og OEK er det presisert at forretningsideen som gjaldt for OBK ved avviklingen av selskapet skal videreføres som grunnlag for avtalen.

Landbruksdirektoratet forutsetter at markedsregulator FKA sørger for at kravet til konkurransenøytralitet blir oppfylt.

Landbruksdirektoratet vurderer med dette at søknaden tilfredsstillende oppfyller kravet i gjeldende retningslinjer for opplysningsvirksomhet, og innstiller på at Omsetningsrådet godkjenner budsjettet og tildeler midler fra fondet for korn i henhold til søknaden.

Sak nr.: 104/23	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Melk - Budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter for 2024	Saks nr.: 23/65996- 2

Beskrivelse

Tine SA (Tine) har lagt frem forslag til budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) for 2024, og søker om en bevilgning på 27 450 000 kroner fra omsetningsfondet for melk. I tillegg bidrar eierne i 2024 med 2 250 000 kroner, som betyr at 2 250 000 kroner av omsetningsmidlene er bundet opp til eierfinansiering til melkekampanjen. Totalbudsjettet for Melk.no blir etter dette på 29 700 000 kroner, hvorav 27 450 000 kroner søkes dekket av fondet for melk.

Totalt sett er dette en økning i budsjettet som er dekket av omsetningsmidlene på totalt 1 450 000 kroner, eller 5,6 prosent sammenlignet med 2023. Økningen er jevnt fordelt utover driftskostnader og kostnader til markedsaktiviteter.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-1 og 3 med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine SA av 6. november 2023
Søknad fra Melk.no
Handlingsplan fra Melk.no for 2024-2026
Strategisk plattform for Melk.no for 2024-2026

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter AS for 2024 på 29,7 mill. kroner godkjennes.
2. Av fondet for omsetningsavgift på melk kan det i 2023 anvendes inntil 27 450 000 kroner, inkludert søtmeelkskampanjen.

Melk - Budsjett for Opplysningskontoret for meieriprodukter for 2024

Tine søker i brev av 6. november 2023 om midler til Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS for 2024. Tine søker om 27 450 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift for melk. I tillegg til dette bidrar eierne med 2 250 000 kroner i 2024 til videre arbeid med søtmelkskampanjen, som ble startet opp i 2020. Totalbudsjettet for Melk.no i 2024 vil dermed bli 29 700 000 kroner, hvorav 27 450 000 kroner søkes dekket av fondet for melk.

Budsjettforslaget er godkjent i konsernstyret i Tine og i styret til Melk.no.

Budsjettforslag Melk.no 2024

Budsjettforslaget for Melk.no er på totalt 29 700 000 kroner, hvor 27 450 000 kroner dekkes av fondet for omsetningsavgift på melk. De resterende 2 250 000 kroner finansieres av eierne i Melk.no. Totalt sett er det budsjettet med 1 450 000 kroner mer enn i 2023. Beløpet satt av til søtmelkskampanjen er det samme i 2024 som i 2023. Som i inneværende år forutsettes det at det tildeles et tilsvarende beløp fra omsetningsmidlene som eierfinansiering til søtmelkskampanjen i 2023. Dette innebærer at av de 27 450 000 kroner det søkes om fra fondet for melk, øremerkes 2 250 000 kroner til søtmelkskampanjen i 2024.

Totalt sett foreslås det å øke bruken av omsetningsmidler med 1 450 000 kroner, eller 5,6 prosent. Ettersom beløpet som er satt av til søtmelkskampanjen er budsjettet med samme beløp i 2024 som i 2023, er det i andre budsjettposter det er lagt inn en økning i 2024.

Oppsummering av budsjettforslag (uten eierfinansiering) for 2024, budsjett 2023 og regnskap 2022, i kroner.

	2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	2024-2023	Avvik %
Personal og drift	11 408 891	11 922 000	12 713 400	791 400	6,6 %
Markedsaktiviteter	13 588 457	14 078 000	14 736 600	658 600	4,7 %
Totalt	24 997 348	26 000 000	27 450 000	1 450 000	5,6 %

Hovedposter i budsjettforslag, i kroner

	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 2022	Differanse budsjett 2024 og 2023	Differanse budsjett 2024 og budsjett 2023, prosent
Personal og drift					
Personalkostnader	10 326 000	9 541 000	9 171 918	785 000	8,2
Andre driftskostnader	2 387 400	2 381 000	2 236 973	6 400	0,3
Sum Personal og drift	12 713 400	11 922 000	11 408 891	791 400	6,6
Markedsaktiviteter					
Forbruker	12 362 600	11 625 600	10 566 386	737 000	6,3
Samfunnsmiljø	1 176 000	1 277 500	1 709 487	- 101 500	-7,9
Kompetanse, innsikt, strategi	1 198 000	1 174 900	1 312 584	23 100	2,0
Totalt markedsaktiviteter omsetningsmidler	14 736 600	14 078 000	13 588 457	658 600	4,7
Eierfinansiering	2 250 000	2 250 000	2 250 000	-	0,0
Sum markedsaktiviteter	16 986 600	16 328 000	15 838 457	658 600	4,0
Sum drift+marked omsetningsmidler	27 450 000	26 000 000	24 997 348	1 450 000	5,6
Sum drift+marked totalt	29 700 000	28 250 000	27 247 348	1 450 000	5,1

Personal- og driftskostnader

Personal- og driftskostnader består av personalkostnader på 10 236 000 kroner og driftskostnader på 2 387 400 kroner.

Personalkostnadene er økt med 8,2 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023. Dette

inkluderer en gjennomsnittlig lønnsøkning på 5,1 prosent og i tillegg endringer i bemanning for 2024 på grunn av permisjoner og vikarbruk i 2024. Videre har det vært en økning på posten indirekte personal, og da spesielt på beregnet pensjonskostnad for 2024. Her har det vært en økning på totalt 462 000 kroner, eller 12,9 prosent.

Driftskostnadene økes med 6 400 kroner, som utgjør 0,3 prosent i forhold til 2023. Det betyr at det totalt sett ikke er en økning i driftskostnadene sammenlignet med 2023. Det er ulike avvik på innenfor selve posten. De største økningene er på leiekostnader, som inkluderer økte parkeringskostnader og felleskostnader. Samtidig er det beregnet en nedgang i IT-kostnader, frakt og inventar/vedlikehold.

Totalt utgjør personal- og driftskostnadene 43 prosent av det totale budsjettet (inkludert eierfinansiering).

Markedsaktiviteter

Markedsaktiviteter består av flere delaktiviteter. Markedsbudsjettet som søkes det over omsetningsmidlene er på totalt 14 736 600 kroner. Dette innebærer en økning på 658 600 kroner, eller 4,0 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2023.

I tillegg til dette går eierne i Melk.no inn med 2 250 000 kroner til søtmelkskampanjen.

Markedsbudsjettet for 2024 er inndelt i tre hovedområder i tråd med strategisk plan for 2022 – 2024: forbruker, samfunnsmiljø og kompetanse/analyse/innsikt.

Forbruker

På posten er det satt av 12 362 600 kroner for 2024. Dette tilsvarer 86 prosent av de totale markedsmidlene. Posten er økt med 737 000 kroner, eller 6,3 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023. Melk.no informerer om at denne økningen skyldes mediekjøp relatert til melkekampanjen, utviklingskostnader og produksjon av kampanjemateriell. Sistnevnte har økt med 1 055 000 kroner (639 prosent) da det etter to års gjenbruk må suppleres med nye uttak og nye formater for å holde oppmerksomheten oppe med forbruker.

Det blir også budsjettet med 150 000 kroner (300 prosent) mer til ekstern rådgivning for å utvikle et mediekonsept som kan brukes over tid. Økningen på posten betalt og organisk søk øker med 184 000 kroner (11,4 prosent). Søk er en stadig viktigere kanal med kontinuerlig mer konkurranse i flg. Melk.no, og budsjettøkningen bidrar med å opprettholde markedsandelen mot andre aktører innenfor samme søkeord. Utviklingskostnadene til nettside og digitale verktøy har en signifikant nedgang grunnet at overgangen til den nye publiseringsplattformen ble fullført i 2023. Denne posten er derfor redusert med 900 000 kroner (62 prosent) i 2024.

Samfunnsmiljø

Posten samfunnsmiljø omfatter aktiviteter knyttet til kontakt og dialog med sentrale samfunnsmiljøer. Posten er på totalt 1 176 000 kroner, noe som er 7,9 prosent mindre enn i 2023. Totalt reduseres posten med 101 500 kroner.

Nedgangen skyldes hovedsakelig mindre brukt av eksternt kommunikasjonsbyrå i 2024. Denne reduksjonen er på 172 000 kroner (48 prosent) i forhold til 2023.

Videre er det lagt inn en økning i kostnadene til arrangementer. OFM planlegger å holde arrangementer på lik linje som i 2023, og det inkluderer også et jubileumsseminar for å markere at Melk.no er 20 år. Økningen er på 35 000 kroner (12 prosent). Beløpet til mediekjøp i fagpressen er også økt med 35 000 kroner (41,2 prosent), som Melk.no mener er

en viktig kanal for å få frem til fagfolk.

OFM fortsetter medlemskapet i ulike internasjonale meieriorganisasjoner (IDF, EMF, GDP og IMP). Dette er viktige nettverk for å følge med på internasjonale saker, diskusjon av felles problemstillinger og deling av forskning og kunnskap. I EMF fortsetter man de felles aktivitetene rettet mot helsepersonell og på forskningssiden. OFM fortsetter også med brosjyrepakke inn mot helsesykepleiere og jordmødre med fokus på jod.

Kompetanse/analyse/innsikt

Til kompetanse, analyse og innsikt er det budsjettet med 1 198 000 kroner. Det er en kostnadsøkning på 23 100 kroner (2 prosent) sammenlignet med 2023. Midlene går primært til strategi- og kompetanseutvikling, resultatmålinger, analyser og medieovervåking. Strategi og kompetanseplanlegging er i 2024 lagt i samme post, og det er totalt en reduksjon på 48 000 kroner (20 prosent) på denne posten sammenlignet med 2023.

Søtmelkskampanjen

Året 2024 er det femte året Melk.no vil bruke midler til denne kampanjen. Den er delvis finansiert av eierne, under forutsetning av at det også settes av midler fra omsetningsmidlene til kampanjen. Bakgrunnen for kampanjen var utfordringene i melkemarkedet, med et ønske om å øke synligheten ut mot forbruker på søtmelk. Eierne bidro med 3 mill. kroner i 2020 og 2,25 mill. kroner i 2021, 2022 og 2023. I budsjettforslaget for 2024 ligger det inne tilsvarende beløp som i 2023, med 2,25 mill. kroner fra eierne og 2,25 mill. kroner fra omsetningsmidlene. Omsetningsmidlene inngår i budsjettposten forbruker, som er omtalt ovenfor. For mer informasjon om søtmelkskampanjen, se tidligere behandlinger av budsjettet for Melk.no som omhandler denne kampanjen.

Formål og strategi for Melk.no

Formålet til Melk.no er å bidra med størst mulig verdiskapning for den norske melkebonden ved å fremme forbruket av melk, ost, yoghurt og andre meieriprodukter.

Melk.no har utarbeidet en ny strategisk plattform for perioden 2024 – 2026. I denne plattformen tydeliggjør de en klar, strategisk retning: Melk.no skal styrke positive holdninger til at melk, ost og yoghurt har høy ernæringsverdi og er sunne og gode valg både i dag og i fremtiden. Dette skal gjøre ved å kombinere ulike strategiske grep i kommunikasjonen mot forbrukere.

Målgruppen til Melk.no er forbrukere og samfunnsmiljøer, hvor forbrukere er den viktigste. Menn og kvinner i alderen 20-55 år er pekt ut som den viktigste målgruppen i strategiperioden. Det er viktig å sikre at unge som flytter hjemmefra opprettholder sine gode holdninger til melk i sitt nye liv, og at meieriprodukter blir en viktig del av kostholdet når de etter hvert skal etablere familie. For videre styrking av meieriproduktenes posisjon er kommunikasjonen med utvalgte grupper og enkeltpersoner blant samfunnsmiljøet viktig. Spesielt viktig er dialogen med de som direkte eller indirekte påvirker meieriproduktenes posisjon i kostrådene, samt mot helsepersonell. For å realisere dette skal Melk.no kombinere fire strategiske grep i kommunikasjonen mot forbrukere og samfunnsmiljøer.

Delstrategi 1 dreier seg om å opprettholde oppfatningen om at melk er et sunt, naturlig og næringsrikt produkt. Her skal den naturlige pakken av næringsstoffer fremheves, som er Melk.no sin viktigste begrunnelse for hvorfor folk bør inkludere melk og meieriprodukter i kostholdet sitt. Delstrategi 2 innebærer å fremheve at melk og meieriprodukter er anbefalt av helsemyndighetene, både direkte og via samfunnsmiljøer. Dette skal blant annet gjøres gjennom faktabasert dialog med helsemyndigheter og andre samfunnsmiljøer, samt viderebygge kjennskapet til og bruken av «3-om-dagen» merket. Delstrategi 3 sikter mot å

løfte frem melk, ost og yoghurt som del av kalde måltider som spises hjemme. Dette skal gjøres gjennom å bevisstgjøre forbrukeren om merverdien til melk i motsetning til drikker som vann og juice, samt bidra til at samfunnsmiljøer i større grad løfter frem verdien av melk som måltidsdrikk. Delstrategi 4 skal bidra til å sikre oppfatningen blant forbrukere og samfunnsmiljøer om at meieriprodukter er en naturlig del av et bærekraftig norsk kosthold.

Melk.no har også utarbeidet en handlingsplan for 2024. De tre viktigste aktivitetene for Melk.no i 2024 vil være:

1. Markedskampanjer i betalte kanaler for å nå en bredde av sin forbrukermålgruppe med relevante budskap.
2. Spre sine synspunkter og skape dialog i egne og andres kanaler, samt gjennom oppslag i fortjente medier.
3. Systematisk arbeid rettet mot enkeltpersoner og grupper innenfor relevante samfunnsmiljøer for å sikre og styrke meieriproduktenes status.

Samarbeid mellom opplysningskontorene

I samsvar med Omsetningsrådet vedtak 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtak), og videreføring av tidligere etablert samarbeid, har Melk.no i 2023 fortsatt samarbeidet med opplysningskontorene i landbruket. I 2024 planlegger opplysningskontorene i landbruket og Stiftelsen Norsk Mat å lansere et nytt samarbeidsprosjekt i landbruket med arbeidstittel «Heia bonden», som har som formål å fremme og markere innsatsen den norske bonden gjør for forbrukere og samfunnet. Andre samarbeidsprosjekter er det digitale undervisningsmateriellet Matopedia og prosjektet «Food Lessons», med mål om å fremme norsk matkultur sammen med Oslo Met og en rekke andre aktører.

Landbruksdirektoratets vurdering

Budsjettforslaget for omsetningsmidler i 2024 er totalt sett på 1 450 000 kroner mer enn i 2023, noe som er en økning på 5,6 prosent.

Personal- og driftskostnader økes med 791 400 kroner, en økning på 6,6 prosent. Selv om både personal- og driftskostnadene øker, er det kun økningen i personalkostnader som er av betydning. Melk.no har lagt inn en lønnsutvikling på 5,4 prosent, som inkluderer en gjennomsnittlig lønnsøkning på 5,05 prosent og i tillegg endringer i bemanning for 2024 på grunn av permisjoner/vikarbruk. Landbruksdirektoratet registrerer at de økte personalkostnadene også inkluderer en økning i pensjonskostnader.

Kostnader til markedsaktiviteter økes med totalt 658 600 kroner (4,7 prosent). Dette er inkludert omsetningsmidler til søtmelkskampanjen på 2 250 000 kroner, men uten midlene fra eierfinansiering. Direktoratet registrerer en stor økning på utviklingskostnader grunnet et behov for nytt kampanjemateriell etter to års gjenbruk. Midler til søtmelkskampanjen er uendret fra 2023.

Tall fra SSB viser at veksten i gjennomsnittlig årslønn prognoseres i 2024 til 5,1 prosent, mens konsumprisindeksen prognoseres til 4,0 prosent. Melk.no har budsjettert med en lønnsvekst på 5,4 prosent samt en totaløkning i budsjettet for omsetningsmidler på 5,6 prosent.

Direktoratet registrerer at arbeidet med søtmelkskampanjen blir en viktig del av Opplysningskontorets aktivitet også i 2024. Direktoratet vurderte søtmelkskampanjen i behandlingen av budsjett for Melk.no for 2020 den 13. desember 2019, sak 121/19, og kom blant annet til at det er flere grunner til å tildele midler til en kampanje rettet mot økt forbruk av søtmelk, og at tiltak som kan bidra til å styrke norsk melkeproduksjon er i kjernen av Melk.no sine oppgaver. Landbruksdirektoratet understreket at det er viktig med effektmåling

av kampanjen.

Budsjettet til søtmelkskampanjen er det samme som i 2023. Landbruksdirektoratet ser det som positivt at de seneste års arbeid med kampanjen kan utnyttes videre i 2024. Det forutsettes at det rapporteres resultater i forbindelse med regnskapet for 2024.

Omsetningsrådet vedtok i møte 20. mai 2019, sak 67/19, punkt 8 i vedtaket, at opplysningskontorene skal samarbeide på bestemte områder. Det ble også fulgt opp videre i Omsetningsrådets møte 22. juni 2020, sak 63/20, punkt 2 i vedtaket, ved at Omsetningsrådet forutsatte at kontorenes samarbeid synliggjøres i fremtidige budsjetter. Direktoratet merker seg at det i 2024 er planlagt lansering av samarbeidsprosjektet «Heia bonden» sammen med de andre opplysningskontorene, og at det er en økning på 50 000 kroner på denne posten som gjør at totalt budsjett er på til sammen 250 000 kroner. Direktoratet forutsetter at midler til samarbeidsprosjekter mellom opplysningskontorene synliggjøres i regnskapet.

Melk.no har gjennomført årlige resultatmålinger fra og med 2006. Landbruksdirektoratet forutsetter at Melk.no rapporterer resultatene fra de årlige målingene med regnskapsrapporteringen. Effekten av søtmelkskampanjen bør måles særskilt.

Oppsummert mener Landbruksdirektoratet at aktivitetene som er lagt inn i budsjettsøknaden for 2023 er i tråd med retningslinjer om bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-1. Siden tildelingen blir gitt som en ramme, vil det være opp til Melk.no å prioritere aktiviteter innenfor rammen.

Landbruksdirektoratet har ingen kommentar til fordelingen mellom de ulike budsjettpostene utover det som er omtalt over. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Sak nr.: 105/23	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2024	Saks nr.: 23/61768- 2

Beskrivelse

Nortura SA og Bransjestyret søker om godkjenning av budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) for 2024. Budsjettet har en totalramme på 84,78 mill. kroner. Dette er en økning på 3,58 mill. kroner, og 4,4 prosent, fra budsjettet for 2023.

Landbruksdirektoratet innstiller på omsøkt totalramme.

Hjemmel

Retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet punkt 2-1 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juni 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11 første ledd.

Forutsetninger

Vedlegg

Søknad med vedlegg fra Opplysningskontoret for egg og kjøtt mottatt 19. oktober 2023

Møtebehandling

Bjørn Gimming ønsket følgende presisering tillagt i punkt E Dyrevelferd i strategidokumentet for 2024. (Gimmings presiseringer er understreket)

«E. Dyrevelferd

God dyrevelferd er en svært viktig faktor, først og fremst for dyrene selv, men også for bransjens omdømme og forbrukernes valg av matvarer. MP skal i samhandling med Animalia produsere og tilby kunnskapsbasert og lett tilgjengelig innhold til relevante kanaler for å vise et sannferdig bilde av hvordan norsk husdyrproduksjon foregår.

God dyrevelferd er avgjørende for både bransjens troverdighet, omdømme og økonomisk bærekraft og nye markedsmuligheter. Det er viktig for bransjen å forstå hvordan norske forbrukere og storsamfunnet tenker om dyrevelferden i Norge og hvordan de definerer hva som er god dyrevelferd. MP vil derfor dele innsikt som kan brukes av eksempelvis varemottakere og faglag.»

Tor Jacob Solberg påpekte at MatPrat i sitt arbeid må ta utgangspunkt i samfunnsmålet om 50 prosent selvforsyning.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt for 2024 godkjennes med en totalramme på inntil 84,78 mill. kroner.
2. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det i 2024 anvendes inntil 53 280 000 kroner til opplysningsvirksomhet for kjøtt, herav anslagsvis 12 717 000 kroner i kortsiktige markedstiltak på kjøtt.

3. Av fondet for omsetningsavgift på egg kan det i 2024 anvendes inntil 13 500 000 kroner til opplysningsvirksomhet på egg.
4. Av fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt kan det i 2024 anvendes inntil 18 000 000 kroner til opplysningsvirksomhet for fjørfekjøtt.

Kjøtt, egg og fjørefkjøtt - Budsjett for Opplysningskontoret for egg og kjøtt 2024

Generelt om søknaden

Landbruksdirektoratet mottok 19. oktober 2023 budsjettforslag fra Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK).

OEK mottar finansiering fra fondene for omsetningsavgift for kjøtt, egg og fjørefkjøtt. Norturas konsernstyre fremmer søknaden til Omsetningsrådet for egg, storfe, svin og småfe (sau og lam), mens Bransjestyret søker midler til opplysningsvirksomhet for kylling og kalkun. Opplysningskontoret sammenstiller søknadene og oversender Landbruksdirektoratet.

Budsjettforslaget som legges fram for 2024 har en totalramme på 84,78 mill. kroner som er en økning fra 2023 på 3,58 mill. kroner, tilsvarende 4,4 prosent økning.

Grunnlaget for budsjettet er en forventet vekst på 5,1 prosent på lønsmassen og forventet prisvekst på 4,0 prosent, samt en ny strategi som krever midler.

OEK søker om en bevilgning hvor 12,7 mill. kroner av totalbudsjettet er satt av til kortsiktige tiltak for svin og storfe. Det utgjør 15 prosent av totalbudsjettet og 19 prosent av totalbudsjettet når fjørfe (kylling og kalkun) er holdt utenom. Det vises til behandlingen av budsjettet for 2021 hvor prinsippet om 0-15 prosent av midlene til kortsiktige tiltak ble slått fast.

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett - forslag 2024	Endring kroner fra 2023 til 2024	Endring prosent
Kjøtt	51 481 668	51 500 000	53 280 000	1 780 000	3,5
Egg	15 486 407	12 700 000	13 500 000	800 000	6,3
Fjørefkjøtt	15 687 375	17 000 000	18 000 000	1 000 000	5,9
Sum OEK	82 655 450	81 200 000	84 780 000	3 580 000	4,4

Behandling av søknaden i Norturas konsernstyre og Bransjestyret

Vedtak i Bransjestyret, 2. oktober 2023

«Bransjestyret slutter seg til ny strategi for MatPrat, Opplysningskontoret for egg og kjøtt.

Bransjestyret godkjenner videre forslaget til rammebudsjett 2024 for Opplysningskontoret for egg og kjøtt på kr 84 780 000.

Fordelt på fondene utgjør dette følgende:

Storfe, svin, lam:	kr 53 280 000
Kylling, kalkun:	kr 18 000 000
Egg:	kr 13 500 000

Søknad om bruk av budsjettmidler fra fondene for egg og rødt kjøtt, samt totalbudsjett går til Norturas konsernstyre for videre behandling før oversendelse til Omsetningsrådet. Søknad om bruk av midler til hvitt kjøtt og budsjett sendes direkte til Omsetningsrådet fra OEK.»

Vedtak i konsernstyret i Nortura 17. oktober 2023

«Konsernstyret godkjenner følgende budsjetter, finansiert av omsetningsavgift, for Opplysningskontoret for egg og kjøtt:

- For storfe/kalv, svin og sau/lam 53 280 000 kr
- For egg 13 500 000 kr

Saken oversendes til Omsetningsrådet for endelig behandling»

Markedssituasjonen

Nye tall for kjøttforbruket i Norge fra Animalias rapport «Kjøttets tilstand» var ikke tilgjengelig da søknaden til OEK ble skrevet. Men som OEK har indikert i tidligere søknader, har de grunn til å anta at kjøttforbruket vil reduseres.

I en forbrukerundersøkelse gjennomført for MatPrat (YouGov august 2023) svarer eksempelvis 25 prosent av de spurte at de har spist mindre storfekjøtt det siste året, og pris/økonomi oppgis som viktigste årsak. Samtidig intensiveres diskusjonene rundt rødt kjøtt sin status når det gjelder temaene ernæring/helse, dyrevelferd og bærekraft/klima, og disse diskusjonene vil på et nivå virke som barrierer mot å opprettholde dagens nivå av kjøttforbruk.

Nortura totalmarked ber om kortsiktige tiltak for 2024 for svin og storfe/kalv

Nortura Totalmarkeds prognose for 2024 per november 2023, viser et forventet stort overskudd av storfe/kalv og svin. I tillegg ligger det mye kjøtt av storfe og svin på reguleringslager. OEK har et tett samarbeid med Totalmarked og satsningsområdet for kortsiktige tiltak for OEK vil være råvarer fra storfe/kalv og svin i 2024. Storfe og svin som på toppen av de utfordringene som dyrevelferdsspørsmål, klimautslipps-/bærekraftsspørsmål og helse-/ernæringsspørsmål allerede utgjør for disse råvarene, nå også møter prisutfordringer (gjelder særlig storfe) knyttet til dårligere økonomi hos en del forbrukere.

MatPrat vil lansere «Biffguiden» som blir et viktig satsningsområde for storfe i 2024. «Biffguiden» vil hjelpe folk med å utforske forskjellige stykningsdeler, tilberedningsmetoder og vil gi inspirasjon til å lage middager med storfe. Biffguiden vil også inkludere informasjon og kunnskap om ernæringsverdi av ulike typer biffer og hvordan storfekjøtt har en naturlig plass i et variert og balansert kosthold.

OEK har laget en tredelt kommunikasjonsplan for storfe:

1. Middagstips/inspirasjon – gi inspirasjon til å bruke råvaren
2. Sesong/høytid - sørge for at råvaren storfe er til stede der det er forbrukerbehov. For eksempel i helg, høytider, grill og gryter.
3. Bygge matkunnskap og gi forbruker muligheten til å foreta et informert valg om storfe, gjennom å gi forbruker informasjon om hvordan storfeproduksjon foregår, og hvilket fotavtrykk storfekjøttproduksjon setter når det gjelder bærekraft, helse og klima. Dette gjør OEK gjennom innholdsproduksjon basert på fakta om råvaren og mer salgsutløsende innhold for å inspirere til bruk av storfe, med biffguide som skal vise biffråvarenes kvaliteter, ulike stykningsdeler, næringsinnhold og tilberedningsteknikker.

For svin vil OEK i 2024 ha et opplegg basert på:

1. Middagstips/inspirasjon (som for storfe, men med svin som råvare)
2. Grill og jul
3. Omdømmebyggende tiltak rundt svineproduksjonen med særlig vekt på dyrevelferd

For å hjelpe til på salget av ribbe, har OEK valgt å «starte» julen tidligere enn vanlig i år, allerede 1. november.

Samarbeid mellom opplysningskontorene

I samsvar med Omsetningsrådets vedtak 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8 i vedtaket), og videreføring av tidligere etablert samarbeid, vil OEK for 2024 fortsette samarbeidet mellom opplysningskontorene i landbruket. Opplysningskontoret for brød og korn (OBK) ble oppløst 31. desember 2020 og opplysningsvirksomhet for brød og korn er nå en del av OEK. I 2022 har følgende prosjekter pågått, sammen med alle eller et av de følgende kontorene: Opplysningskontoret for meieriprodukter (melk.no) og Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG).

- Matopedia – digitalt læreverk i mat og helse (OEK, opplysningsvirksomhet for brød og korn og Opplysningskontoret for meieriprodukter)
- Markering av den norske bonden (alle og Stiftelsen Norsk Mat)

I 2024 vil alle opplysningskontorene i landbruket i tillegg til Stiftelsen Norsk Mat, lansere et nytt samarbeidsprosjekt med arbeidstittelen «Heia den norske bonde». Prosjektet tar utgangspunkt i at den norske bonden har en avgjørende rolle for matforsyningen i Norge. OEK skriver at formålet med prosjektet er å fremheve og feire innsatsen den norske bonden gjør for norske forbrukere og samfunnet. OEK planlegger at denne aktiviteten skal gå i en tre-årsperiode fra 2024 til 2027.

OEK ønsker å videreføre samarbeidet mellom alle opplysningskontorene også i 2024, og det pågår en prosess for å fastsette hvilke prosjekter som gir mest effekt og nytte for de ulike kontorene separat og samlet. OEK vil bruke opptil 1,0 mill. kr på disse samarbeidsprosjektene for 2024.

Strategisk skifte for OEK

Avgrenset målgruppe

MatPrat endret i 2022 sin strategi ved å gjøre en stor endring i målgruppe, nemlig å sette gruppen 15-25 år som primærmålgruppe. Denne gruppen har vesentlig forskjellig flate-, innhold- og kanalvalg enn aldersgruppen 25-40 år. For å kunne lykkes i denne strategiske omleggingen skriver OEK at det må avsettes nok midler til omlegging av målgruppe og utvikling av nytt innhold i samsvar med strategiendringen, men OEK skal også holde på oppmerksomheten til gruppen 25-40 år, og over, for å styrke trafikken til matprat.no.

Opprettholde trafikk og gjennomslag

MatPrat er avhengig av å bruke nok ressurser på matprat.no for å opprettholde trafikkmålet sitt, for å kunne nå målgruppen med deres strategiske satsingsområder. Det har derfor vært helt nødvendig for OEK å investere i digitalutvikling, innholdsproduksjon, markedsføring og søk i takt med økt konkurranse.

Drift og resultater OEK 2023

Hovedsatsningen for OEK digitalt er matprat.no og tilhørende/integrerte MatPrattjenester. I 2023 har OEK prioritert forenkling, opprydding og tydeliggjøring når det gjelder design, funksjonalitet og navigasjon for sine digitale plattformer. Basert på innsikt og testing er det fortløpende utviklet og lansert nye tjenester på matprat.no, som for eksempel inspirasjonsside og «Mål & Vekt-side». I tillegg til optimalisering av eksisterende tjenester som ukemeny og ukeplanlegger. Dette er gjort for å øke brukervennligheten av matprat.no. Brukervennligheten og nytteverdien til «Min MatPrat» har OEK også jobbet med. OEK har testet løsninger for bruk av kunstig intelligens, både for generering av tekster knyttet til søkeordsoptimalisering (internt bruk) og som mulig chatløsning i sine kanaler (ekstern bruk).

Strukturert data er viktig for å rigge OEK for fremtidig teknologiløsninger, og i 2023 har OEK jobbet videre for å strukturere oppskrifter og ingredienser. I år har OEK brukt den

strukturerte dataen til å lansere automatisk næringsberegning og kalkulatorer for å konvertere vekt, volum og temperatur.

I januar 2023 trådte lov om universell utforming i kraft, og i den forbindelse har OEK hatt en gjennomgang av alle sine tre nettstedet og utbedret disse i tråd med nye retningslinjer. OEK har også forbedret løsninger for statistikk og analyse, samt prioritert kontinuerlig teknisk utvikling for å treffe best mulig i søk. Opinions kundepanel er tatt i bruk, for å kunne raskt teste nye løsninger eller problemstillinger på OEKs brukere.

Innholdsproduksjon

Det er stadig flere andre aktører som interesserer seg for eller produserer innhold på mat, så konkurransebildet har endret seg de siste årene. Dette gjør at MatPrat må opprettholde et høyt trykk på produksjonen for å holde på sin posisjon og være den ledende aktøren på mat, matinspirasjon og matkunnskap.

I 2023 har OEK produsert et variert innhold på områder som matsvinn, sunt kosthold og informasjon om råvarer, i tillegg til matinspirasjon. Totalt har OEK produsert 146 matfilmer. Disse er produsert i 268 formater til ulike kanaler.

Markedsføring og mediemiks

OEKs primære målsetning for 2023 har vært å øke effekten av medieinvesteringene sine ved å prioritere kostnadseffektive aktiviteter, formater og kanaler. Aktivitetsplanen for 2023 inkluderer omdømmebyggende aktiviteter, som omhandler samfunnstemaene helse/ernæring og matsvinn, i tillegg til kontinuitetsaktiviteter for å svare til sesong- og forbrukerbehov gjennom året.

Gjennom samarbeid med Nortura Totalmarked er det utarbeidet kortsiktige tiltak for storfe med ekstra trykk i andre og tredje kvartal, for å avhjelpe markedssituasjonen dette året. Kombinasjonen av omdømmebyggende og kortsiktige tiltak er avgjørende for å skape lyst, inspirere til og gi kunnskap til å lage mat med egg og kjøtt.

Prioriterte kanaler i 2023 har vært digitale kanaler, online video, sosiale medier og søk. Dette er kostnadseffektive medier sammenliknet med mer tradisjonelle medier som TV. En digital mediestrategi gir OEK mer segmenteringsmuligheter, inkludert målgruppetilpasning, geografisk målretting og tidspunktstyring, som OEK benytter for å øke effektiviteten.

Ung målgruppe

OEK har målgruppen unge voksne 15 – 25 år som sin prioriterte strategiske målgruppe. OEK definerte i begynnelsen av 2023 at de skulle gjøre mer for å nå den unge målgruppen bedre og øke andelen av yngre brukere. I løpet av året ble YouTube-serien «Dagen derpå med Cecilie» lansert. Ønsket med serien er å inspirere og bidra til økt matkompetanse hos brukere gjennom enkle, fengende retter.

Søk

MatPrat sin største trafikkdriver er søk. Forbrukere anvender først og fremst søkemotorer for å finne frem til informasjon og over 86 prosent av trafikken til matprat.no kommer gjennom søk i søkemotorer som Google og Bing. En sterk søkestrategi er derfor et sentralt virkemiddel for å nå frem til forbruker. Som et resultat av en søkestrategi over mange år, oppnår MatPrat en naturlig topp 3-plassering hos søkemotorene på de relevante områdene. Det er en ressurskrevende posisjon å holde på grunnet økt konkurranse i markedet, men gjennom kontinuerlig arbeid med optimalisering av eksisterende innhold, produksjon av nytt, tekniske forbedringer og nok ressurser på betalt søk vil matprat.no kunne fortsette å være Norges største matformidler.

For OEK er det også viktig fremover å møte konkurransen fra KI i søkemotorene. Det er foreløpig ulike meninger rundt hvordan dette vil påvirke oss.

Betalt søk

På betalt søk er OEK synlige med betalte annonser på matoppskrifter og samfunnstematikk. Selv om konkurransen er økende, ser OEK i 2023 at klikkprisen totalt sett er redusert gjennom året sammenlignet med 2022. Prisene har variert gjennom året og med lave klikkpriser har synligheten til MatPrat gått ned. Så trolig må OEK betale mer for å opprettholde synligheten sin.

For samfunnstematikk er det ekstra høy konkurranse, spesielt innen ernæring, helse og kosthold. Her er det utfordrende å rangere med en topp 3-plassering organisk, grunnet aktører (Helsenorge, NHI, Folkehelseinstituttet) som har høyere autoritet hos søkemotorene på dette tema. Mange helseaktører og apotek tar i bruk relaterte søkeord som for dem er selgende. Men OEK møter også konkurranse fra andre interesseorganisasjoner som Kavlifondet, økologisk.no og lignende.

Resultater (trafikk fra 1. januar til 30. september):

Fra 16. februar 2022 trådte krav om brukeradministrert cookie-samtykke i kraft, dermed blir del av trafikken til matprat.no ikke lenger registrert. Måling av måneder før og etter kravet trådte inn viser at ordningen med cookie-samtykke har gitt OEK en nedgang i målbare økter i Google Analytics på ca. 15 prosent.

- MatPrat: 42 533 251 økter (12,0 prosent fra 2022)
- MatStart: 554 571 økter (-30,0 prosent fra 2022)
- Matopedia: 222 708 økter (55,2 prosent fra 2022)

Sosiale medier

MatPrats tilstedeværelse og aktivitet på sosiale medier er en viktig del av innsatsen OEK gjør for å nå strategiske mål og målgrupper, og skal bidra til den overordnede omdømmebyggingen for MatPrat som virksomhet og formålet. MatPrat har opparbeidet seg god kunnskap om hva som fungerer i sosiale medier etter å ha jobbet mange år med det og utført kontinuerlige målinger og evalueringer. Sosiale medier vurderes alltid som en del av kanalmiksen i MatPrats eksterne kommunikasjon for å skape best mulig synergier og mediemiks for budskap sett opp mot målgruppe.

OEK ser et skifte i bruk og valg av kanaler med tanke på målgrupper og målsettinger for de ulike kanalene, for 2023 opp imot 2022. Den tydeligste endringen ligger i justeringen av prioritet og betydningen til hver kanal innenfor de respektive målgruppene. Det blir stadig viktigere å benytte det riktige formatet, til rett tid og sted, og betydningen av innhold og budskap som er tilpasset kanal og målgruppen vektlegges høyere. Dette betyr at OEK må forsterke budskapet for å fortjene oppmerksomheten til mottaker, ved aktivt å engasjere seg og være relevante i kommunikasjonen sin.

Meta (tidligere Facebook og Instagram) er fortsatt en viktig kanal for OEKs digitale strategi, spesielt for å nå målgruppen 25 år og oppover. Meta i tillegg til søkemotoren driver kostnadseffektiv trafikk til matprat.no gjennom OEKs betalte aktiviteter. Blant den yngre målgruppen (18-29 år) viser OEKs nye tall en nedgang i daglig bruk på 49 prosent i andre kvartal i år. Dette signaliserer en mulig endring i bruk av kanaler.

YouTube er en god bidragsyter til å sikre lengre økter på matprat.no og en relevant kanal for forbrukere som ønsker å fordype seg i for eksempel matkunnskap eller omdømmebyggende tema som kosthold. Snapchat har en god vekst i daglig bruk, spesielt i aldersgruppen 18 – 29 år, og en viktig kanal for OEK for å effektivt engasjere den yngre målgruppen.

OEK har i større grad enn tidligere løftet sine egne fageksperter innen fagområdene matinspirasjon, matproduksjon, ernæring og matsvinn, med målsetning om å øke troverdigheten og tilliten til MatPrat innen disse temaene.

Satsning på kosthold

I 2023 har OEK jobbet videre med satsingen på kosthold for å fremheve egg og kjøtt sin plass i et sunt, balansert og bærekraftig norsk kosthold. OEK skriver at innholdet er basert på solid vitenskapelig basis, og er utformet på en lettfattelig, etterrettelig og transparent måte.

Kampanjeperiodene for 2023 har levert gode resultater, og evaluering viser at budskapet kommer tydelig fram. Å fortsatt ha fokus på egg og kjøtt, og særlig rødt kjøtt, som sentrale matvarer i et sunt og næringsriktig kosthold også i 2024 anses av OEK som avgjørende for å opprettholde omdømmet til råvarene gjennom formidling av kunnskapsbasert innhold.

OEK vurderer å inkludere innhold og budskap knyttet til ernæring og kosthold i MatPrats kontinuerlige arbeid, i tillegg til dedikerte kampanjeperioder.

Oppdatert kunnskap om næringsinnhold i ulike kjøttslag og stykningsdeler til bruk i offentlig database (Matvaretabellen) er nyttig for næringen så vel som storsamfunnet. Data for kjøtt i denne databasen er om lag ti år gamle, så OEK deltar i prosjekt for oppdaterte næringsstoffanalyser for kjøtt. I 2023 er analyser av lam og svin gjennomført. Prosjektet ledes av Animalia, og både næringen, samt Mattilsynet og Universitet i Oslo deltar i prosjektene.

MatPrat har initiert flere pågående vitenskapelige prosjekter på ernæringsområdet knyttet til kvalitet på forskning og hvor stor innflytelse metodiske forutsetninger har på resultater og tolkning av funn i ernæringsepidemiologiske studier. I 2023 er én rapport publisert (mer om dette under avsnitt om nordisk ernæringsanbefalinger), og en vitenskapelig posterpresentasjon gitt på “American Society of Nutrition sin Nutrition 2023 Conference”. Det er forventet at det vil bli publisert minst tre vitenskapelige artikler knyttet til pågående prosjekter i 2024.

I perioden 2021-2023 har MatPrat ledet den internasjonale ernæringskomiteen i International Meat Secretariat (IMS). Komiteen har gjennom mange år vært en viktig arena for kunnskapsbygging og -utveksling for MatPrats rådgivere på fagområdet, og ledervervet de siste to årene har vist seg nyttig på flere områder for MatPrats arbeid.

Læreverk i mat og helse

OEK har siden høsten 2017 tilbudt læreverket Matopedia til bruk i mat- og helsefaget i grunnskolen. I 2021 ble læreverket revidert i henhold til fagfornyelsen og ny læreplan i faget, og nettsiden redesignet og oppgradert. Fra høsten 2021 ble Matopedia en samutgivelse med Opplysningskontoret for meieriprodukter (melk.no) og opplysningsvirksomhet for brød og korn. Opplysningskontoret for egg og kjøtt er ansvarlig redaktør, og står for oppfølging og daglig drift.

Matopedia er et heldigitalt læreverk som består av til sammen 56 leksjoner med tilhørende lærerveiledning fordelt på 5. – 7. trinn og 8. – 10. trinn. Læreverket omfatter alle kompetansemål i læreplanen, er i tråd med de nasjonale kostrådene og tilbys på både bokmål og nynorsk. I 2023 har det blitt gjennomført nødvendige tekniske og innholdsmessige oppdateringer, jevnlig utsendinger av tilpassede nyhetsbrev til skolene og markedsføring av læreverket. Læreverket er lisensbasert per skole/klasse, men for skoleåret 2023/2024 tilbys læreverket til skolene gratis. Ved inngangen til oktober var det 1466 registrerte brukere.

Nye nordiske ernæringsanbefalinger (NNR) og oppdatering av norske kostråd

Arbeidet med nye nordiske næringsstoffanbefalinger (NNR2022), initiert av nordiske helsemyndigheter, har pågått over flere år. Dette arbeidet skulle munne ut i anbefalinger for inntak av næringsstoffer, samt kostråd som integrerer helse og bærekraft. Videre hadde NNR ambisjon om at både prosessen og det tilhørende vitenskapelige arbeidet skulle være transparent i sin utforming. Transparens er avgjørende for å kunne ettergå og forstå arbeidet – noe som igjen bidrar til tillit til rapporten. OEK skriver at dessverre ble det underveis svært

tydelig at prosjektet ikke klarte å levere på dette på en dekkende måte. Samtidig fremsto arbeidet lite systematisk på flere områder, og det var vanskelig å sammenholde slutninger som ble dratt i høringsdokumenter opp mot litteraturen som var anvendt. Dette både på helse- og bærekraftsområdet. Dessuten ble bærekraftsperspektivet underveis besluttet redusert til enkelte elementer knyttet til miljøpåvirkning. Av disse grunnene har NNR-prosessen særlig de to siste årene krevd betydelige ressurser fra MatPrat, og spesielt fra avdeling for bærekraft, ernæring og dyrevelferd. Det har også vært nødvendig å søke ekstern vitenskapelig bistand for uavhengige gjennomganger og vurderinger av arbeidet. Blant annet har EpiX Analytics nylig publisert en rapport med særlig søkelys på rødt kjøtt og helse.

MatPrat har sammen med Animalia sendt inn en lang rekke høringsinnspill, utarbeidet materiell til næringen, avholdt dialogmøter med bransjeaktører og holdt en rekke presentasjoner på ulike møteplasser. I tillegg har MatPrat deltatt aktivt i samfunnsdebatten om NNR.

NNR-rapporten ble lansert i juni 2023, og danner grunnlag for oppdatering av nasjonale kostråd. Dette er imidlertid kun komiteens oppsummering, og fullstendig rapport med bakgrunnsmateriale er enda ikke publisert.

Prosessen med revideringen av norske kostråd startet høsten 2023, og er ventet å bli lansert i løpet av første halvår av 2024. OEK forventer å fortsatt måtte legge ned betydelige ressurser også i dette arbeidet for å sikre at norske råd om kjøtt og egg har solid vitenskapelig forankring. OEK vil dessuten jobbe videre med å formidle de svært kritiske funnene om mangler ved NNR-prosessen i den vitenskapelige gjennomgangen av NNR fra EpiX Analytics. Disse funnene vil og resultere i vitenskapelige publikasjoner i 2024.

Videre vil oppdateringen av norske kostråd ha ressursmessige konsekvenser for MatPrat også etter lansering. MatPrat har gjennom de senere årene utviklet et komplett ernærings- og kostholdsunivers på matprat.no, samt annet innhold til andre kanaler om kosthold. Dette innholdet legger dagens gjeldende kostråd til grunn, og omfatter ikke kun innhold direkte om egg og kjøtt, men er dessuten komplett for alle matvaregrupper og næringsstoffer. Nye norske kostråd vil kunne beslaglegge betydelige ressurser i 2024 for oppdatering av eksisterende innhold.

Dyrevelferd

I 2023 har MatPrat fortsatt med innholdsproduksjon av forbrukertilpasset kunnskapsbasert informasjon om dyrevelferd i norsk husdyrproduksjon. Å fortelle norske forbrukere og storsamfunnet om status for dyrevelferden i norsk husdyrproduksjon generelt og om den enkelte produksjonen spesielt, på en åpen, ærlig og lettfattelig måte, er svært viktig innsats for å opprettholde og bygge tillitt til og omdømme for norsk landbruk. Dette er et område OEK vil jobbe videre med i 2024.

I 2023 har MatPrat engasjert seg i prosessen med ny stortingsmelding for dyrevelferd. Dette ved å ha deltatt på bransjemøter, innspillmøter i regi av Landbruks- og matdepartementet, og sendt høringsinnspill.

Bærekraft, klima og miljø

Det er stort samfunnsmessig og politisk press på husdyrproduksjon i både nasjonal og internasjonal kontekst knyttet til bærekraft generelt og klimapåvirkning spesielt. Dette illustreres også godt gjennom blant annet den nylig lanserte NNR-rapporten. For MatPrat har det på vegne av bransjen vært et viktig satsningsområde i 2023 å bygge kunnskap om temaet i storsamfunnet i et helhetlig perspektiv, og å bidra til å nyansere debatten. Gjennom 2023 har OEK utviklet nytt innhold til egne kanaler, publisert en rekke debattinnlegg og avholdt flere foredrag for egen næring og andre aktører. Deriblant et plenumsforedrag under den nordiske Bioingeniørkongressen til NITO med 600 deltakere hvor temaet var kompleksiteten i bærekraftfeltet, kommunikasjon og samarbeid. Denne måten å jobbe på vil

også ha høy prioritet i 2024.

Matsvinn er et område OEK har jobbet videre med i 2023. OEK har blant annet produsert mye nytt innhold om teamet. Informasjon, råd og tips knyttet til reduksjon av matsvinn har også i større grad blitt en integrert del av MatPrats generelle kommunikasjon. Denne satsingen vil videreføres i 2024.

Sammen med Animalia har MatPrat i 2023 påbegynt et prosjekt med formål å utarbeide kvantitative modeller for ulike aspekter knyttet til det norske matsystemet, slik som selvforsyning, ressurs-/arealbruk, gjødsel, fôrråvarer, klimagassutslipp, økonomi, sysselsetting og ernæring. Prosjektet har som mål å avdekke det reelle bidraget fra norsk husdyrproduksjon til norsk matproduksjon og konsum. Arbeidet med å samle inn og formattere offentlige tilgjengelige data er påbegynt, og vil fortsette i 2024. I tillegg skal det utvikles modeller for å kunne teste ulike scenarier knyttet til norsk husdyrproduksjon. Arbeidet gjøres av Animalia og MatPrat i samarbeid med Riddet Institute i New Zealand. Det kommende året planlegges det å involvere også norske forskningsinstitusjoner.

OEK har i 2023 vært partner i forskningsprosjektene Klimasmart sau og “Sustainable Eaters”, samt deltaker i referansegruppen i MetanHUB. Prosjektet “Visions and the consequences - analysing visions for Norwegian agriculture and its consequences for food security,” hvor MatPrat også er partner, har i 2023 sikret finansiering, og er i oppstartsfasen. Alle prosjektene har finansiering fra Forskningsrådet og industrien, og vil videreføres i 2024.

Kommunikasjon

OEKs oppgave er å fremme den norske bonden og skape tillit til norske matvarer, gjennom å formidle korrekt og nyansert kunnskapsbasert informasjon om samfunnstemaer relevant for norsk landbruk og husdyrproduksjon. Spesielt i en tid preget av økende engasjement i og interesse for ernæring og egen helse, dyrevelferdssituasjonen i norsk landbruk og matproduksjon og bærekraft.

I 2023 har helse/ernæring, bærekraft og dyrevelferd, vært de viktigste områdene OEK har prioritert for å styrke sin kommunikasjon i MatPrats kanaler. For å skape økt tillit til norsk kjøtt og egg er det avgjørende å vise åpenhet om hvordan produksjonen skjer og med hvilke konsekvenser samt hvilke forbedringsområder som finnes. Derfor engasjerer MatPrat seg i omdømmebyggende aktiviteter knyttet til sin rolle som samfunnsaktør.

Som en del av arbeidet med å bygge omdømmet til norske kjøttårvarer, har MatPrat inngått samarbeid med Stiftelsen Norsk Gastronomi/ Bocuse d'Or Norge, for å særlig vise fram kjøtt fra kombikua, Norsk Rødt Fe (NRF). NRF er kjent for sin gode helse, gode produksjonsegenskaper og god kjøttkvalitet. Gjennom 2023 har OEK deltatt aktivt i arrangementer i Stavanger og Trondheim, og i Trondheim var temaet NRF og bærekraft. MatPrat profilerte seg også under kåringen av «Årets kokk» i Stavanger, innledningen til Bocuse d'Or Europe. Neste store arrangement er i Trondheim i mars 2024, der Europafinalen i Bocuse d'Or avvikles. Fram til dette vil MatPrat bruke samarbeidet med Bocuse d'Or til å produsere og formidle omdømmebyggende innhold knyttet til norsk storfe og kombikua, og skape oppmerksomhet rundt kjøttkvalitet, bruk av norsk storferåvarer og bærekraft i norsk storfekjøttproduksjon.

Merkevare

OEK bygger sin kommunikasjon på merkevaren MatPrat, og merkevarestyrke forteller hvordan forbrukerne oppfatter en aktør i forhold til de øvrige aktørene i markedet. Basert på målingene er MatPrat en sterk merkevare med stor påvirkningskraft. Dette til tross for sterkere og stadig økende konkurranse fra andre aktører de seneste årene har MatPrat fortsatt posisjon som den ledende aktøren innen matformidling i Norge.

MatPrat har en uhjulpen kjennskap på 65 prosent (målt som snittverdi hittil i 2023), og 50

prosent nevner MatPrat først (Top-of-mind). Nærmeste konkurrent har til sammenligning uhjulpet kjennskap på 27 prosent (Meny og TINE). Ønsket posisjon for MatPrat er «Det du trenger å vite om mat og matproduksjon, når du trenger det». 25 prosent av befolkningen oppgir at de oppfatter MatPrat som dette. Nærmeste konkurrent ligger på 17 prosent (frukt.no).

MatPrat er også den klart mest foretrukne aktøren som tilbyr tips og matoppskrifter for matlaging: per utgangen av september 2023 er det 35 prosent som oppgir at de foretrekker MatPrat. Dette er en liten økning fra samme tid i 2022 (33 prosent). Nærmeste konkurrent ligger på 10 prosent (Google).

MatPrat har et godt omdømme, og alle omdømmeparameterne som måles har hatt en årlig positiv utvikling siden målingene startet i 2016. Per utgangen av september 2023 er nivåene på disse parameterne høyere enn ved utgangen av 2022. Det vil si at merkevaren MatPrat styrkes gjennom 2023. Mange forbrukere opplever stadig at MatPrat har høy nytteverdi, er brukervennlige, er tilgjengelige og har troverdighet. Resultatene per utgangen av september viser følgende snittverdier for omdømme:

- høy nytteverdi 66 prosent
- brukervennlighet 83 prosent
- tilgjengelighet 75 prosent
- troverdig kilde til informasjon om mat 78 prosent
- godt eller svært godt inntrykk av MatPrat 75 prosent

Resultatene svinger noe fra måned til måned og det er derfor gjennomsnitt på årsbasis vi måler opp imot satte måltall i strategien. Gode resultater på disse parameterne er en forutsetning for å oppnå god effekt av OEKs innsats og å oppnå OEKs formål om å bidra til størst mulig verdiskapning for den norske egg- og kjøttproduserende bonden samt øke omsetningen av norske egg og norsk kjøtt.

Dokumentert effekt

Som en del av samfunnskontrakten mellom norsk landbruk og det norske storsamfunnet forutsettes det at bonden skaper inntekter i markedet gjennom å selge sine produkter til en best mulig pris. Skal dette lykkes må det bygges og opprettholdes et godt omdømme, skapes engasjement og aktiviteter som er relevante og interessante for norske forbrukere når det gjelder norske landbruksråvarer. Opplysningskontoret for egg og kjøtt bidrar dokumentert til dette og til å styrke norsk egg og kjøtt i markedet.

OEK har iverksatt et nytt prosjekt, som heter «Effekter av MatPrats generiske markedsføring». Dette er økonomiske analyser, hvor hovedformålet med prosjektet er å utvikle og iverksette en økonomisk modell som måler det økonomiske bidraget av MatPrats innsats og følger utviklingen i dette bidraget over tid. Modellen skal også gi innsikt i hvilke faktorer som styrker og svekker bidraget. Denne innsikten vil gi grunnlag for å effektivisere MatPrats aktiviteter. Prosjektet gjennomføres ved NHH, og ansvarlige er Magne Supphellen og Nhat Quang Le. Foreløpige hovedfunn og beregnede effekter viser at besøk til matprat.no har signifikant effekt på salg av kjøtt (på ukesnivå). Videre at MatPrats reklame forsterker effekten av merkevarenes/produktene egen reklame (på salget av kjøtt, ukesnivå). MatPrats reklame påvirker også trafikken til matprat.no positivt. Holdninger til MatPrat har effekt på salg av kjøtt (på ukesnivå) og positive holdninger til MatPrat øker salget av kjøtt.

Strategidokument for 2024

I forbindelse med arbeidet med ny strategi for MatPrat/OEK 2024, har OEK gjennomført en større kartleggings- og analyseprosess for å identifisere trusler og muligheter, for at MatPrat/OEK skal kunne oppfylle sitt formål og nå sine mål. Blant alle trusler og muligheter som ble identifisert, vil OEK prioritere følgende områder i 2024. For alle områdene har OEK identifisert og satt interne mål.

«A. Debatt om kjøtt og klima

MatPrat (heretter kalt MP) ser muligheten av å styrke vår posisjon gjennom en mer engasjerende og visuell tilnærming i vår kommunikasjon. Arbeid med målgruppetilpasset innhold og valg av virkemidler blir her viktig. Målet er å formidle kunnskapsbasert innsikt og dypere forståelse rundt sentrale temaer som norsk kjøttproduksjon og kjøttforbruk knyttet opp mot bærekraft. Ved å tilpasse vårt budskap bedre til ulike målgrupper, vil vi sikre at informasjonen er relevant og treffende for den enkeltes forbruker sine behov. Videre vil en revurdering av valg av, og sterkere prioritering relatert til målgrupper og bruk av våre kommunikasjonskanaler bli gjennomført.

B. Nedgang i kjøttforbruket og svekkelse av omdømme

MP skal styrke sin kommunikasjonsinnsats knyttet til temaer som omhandler kjøttproduksjon og -forbruk, temaer som dyrevelferd, ernæring/helse (og dyrevelferd) for å lykkes bedre. Dette skal gjøres gjennom målgruppetilpasset budskap og virkemiddelbruk. Videre skal vi revidere bruken av kommunikasjonskanaler, for å bedre nå ut til de prioriterte målgruppene med kunnskapsbasert innhold.

C. Forbruker opptatt av helse

At det er tillit til at maten vi spiser bidrar til god helse er avgjørende. For animalske matvarer er dette utfordrende da sterke krefter fremmer at kjøtt generelt, og rødt kjøtt spesielt, er usunt. Det er solid vitenskapelig dekning for å hevde at kjøtt og egg kan inngå i et sunt og balansert kosthold. Likevel har det festet seg et bilde hos en del forbrukere om at dette ikke stemmer. Å skape trygghet hos forbrukere gjennom kunnskapsbygging om at en trygt kan spise animalske produkter i et balansert kosthold, og at en ikke trenger å ha dårlig samvittighet for å spise slike produkter er avgjørende for tilliten til hele denne matvaregruppen. Kunnskapsbasert, lett tilgjengelig informasjon er derfor et høyt prioritert innsatsområde.

D. Debatt om NNR

MP skal fortsette vårt arbeid med å fremme en nyansert og faglig begrunnet forståelse av bærekraft, en forståelse som hensyntar både nasjonale og lokale produksjonsbetingelser, økonomi og matsikkerhet. Hovedsatsingen vil være å formidle dette budskapet til politikere, forvaltning, media og forbrukere. Det skal gjøres gjennom å publisere vårt budskap i aktuelle kanaler, delta i debatter, være synlig i relevante fora og produsere kronikker m.m. MP skal fronte et variert og balansert kosthold med mye frukt og grønt, og støtte opp under de offentlige kostråd som det er vitenskapelig grunnlag for.

E. Dyrevelferd

God dyrevelferd er en svært viktig faktor, først og fremst for dyrene selv, men også for bransjens omdømme og forbrukernes valg av matvarer. MP skal produsere og tilby kunnskapsbasert og lett tilgjengelig innhold til relevante kanaler for å vise et sannferdig bilde av hvordan norsk husdyrproduksjon foregår.

God dyrevelferd er avgjørende for både bransjens troverdighet, omdømme og økonomisk bærekraft og nye markedsmuligheter. Det er viktig for bransjen å forstå hvordan norske forbrukere og storsamfunnet tenker om dyrevelferden i Norge og hvordan de definerer hva som er god dyrevelferd.

F. Førstepartskundedata

For å få bedre forståelse av våre brukere og deres atferd og preferanser gjennom datadrevet innsikt, vil vi prioritere opp arbeidet med å samle inn og analysere relevante førstehandsdata av høy kvalitet, direkte fra brukerne (førstepartskundedata). Hensikten er å kunne levere mer målrettede tilbud til MP sine brukere, og å kunne personalisere våre tjenester med henblikk på både mer lojale brukere og flere nye brukere. Innhenting og analyse av førstepartskundedata skal skje på en etisk og ansvarsfull måte og basert på til enhver tid gjeldende personvernlovgivning.

G. Generativ KI

KI (kunstig intelligens) vil være en «game changer» i hvordan MP og våre konkurrenter vil jobbe på flere områder. MP skal ha en bevisst strategi og taktikk bak å gjennomføre og ta i bruk KI-verktøy, slik som ChatGPT og andre KI-verktøy. Formålet er å betydelig forbedre effektiviteten og kvaliteten på MPs innholdsproduksjon og andre relevante områder, samt øke MP sin rekkevidde. Det opprettes en gruppe for å utarbeide MP sin KI-strategi og handlingsplan basert på den. Nødvendige tiltak vil bli utviklet og iverksatt i 2024.

H. Teknologi (KI): maskinlæring, tekst-, bilde- og videoproduserende KI samt AR/VR

For å sikre at MP ikke bare holder tritt med den pågående digitale transformasjonen, men også beholder en sterk konkurranseposisjon i et marked som stadig utvikler seg, er det avgjørende at vi tar i bruk løsninger basert på kunstig intelligens (KI) i vår organisasjons arbeid. Vi skal derfor prioritere nødvendige tiltak og investeringer for å realisere de mulighetene KI tilbyr: 1 - En klar strategisk retning samt konkrete målsetninger og handlingsplan for hvordan vi skal jobbe med den nye teknologien på aktivitets- og ressursnivå skal utarbeides. 2 - Nødvendige organisatoriske endringer undersøkes og gjennomføres. 3 - En dedikert gruppe (se pkt. G) får ansvaret for å samordne arbeidet med teknologisk innovasjon og strategisk eksperimentering, for å sikre at vi har et målrettet og koordinert arbeid med KI.

I. Tillit og verdier

For å sikre best mulig formåls- og måloppfyllelse for MP er det helt avgjørende at forbrukerne/våre kunder har tillit til MP og finner samhörighet med de verdier MP står for. MP har et uttalt mål om å reelt være og oppfattes som en pålitelig avsender av kunnskap og informasjon. Dette skal sikres gjennom å være en etisk fundamentert og kunnskapsbasert organisasjon. Dette gjelder begge markedene MP er i, men blir særlig eksponert når det gjelder samfunnstemaene dyrevelferd, bærekraft og ernæring.»

Hovedmål 2024

Overordnet mål for OEK er gjennom sin virksomhet å bidra til å sikre avsetningen av, og øke verdiskapingen for norskprodusert egg og kjøtt, gjennom å bygg, vedlikeholde og styrke omdømmet for disse produksjonene. Måloppnåelsen måles gjennom graden av realisering av de følgende målene, samt markedsbalansen:

OEKs mål

For å se og styrke kvalitetsaspektene ved MatPrats arbeid og tjenester, ønsker de å oppnå at:

- At 75 prosent av forbrukerne opplever at MatPrat er faktabasert
- At 80 prosent av forbrukerne opplever at MatPrat er troverdig
- At 70 prosent av forbrukerne opplever matprat.no som brukervennlig
- At 75 prosent av forbrukerne opplever at MatPrat er etisk
- At 70 prosent av forbrukerne opplever at MatPrat er nyttig
- At 70 prosent av forbrukerne opplever at MatPrat er inspirerende
- At 70 prosent av forbrukerne opplever at MatPrat er tilgjengelig
- At 65 prosent av forbrukere oppgir at MatPrat er en foretrukket kilde til informasjon og kunnskap om mat
- At 65 prosent av forbrukerne oppgir at MatPrat er en foretrukket kilde til informasjon og kunnskap om hvordan norsk matproduksjon foregår

OEKs mål for effektivitet og gjennomslag i sitt arbeid:

- Oppnå en økt "Share of voice" på ernæring +10 prosent
- Oppnå en økt "Share of voice" på bærekraft +10 prosent
- Oppnå en økt "Share of voice" på dyrevelferd +10 prosent

OEKs trafikkmål 2024

- Minimum 58 millioner økter samlet på matprat.no.
- Minimum 150 000 timer konsumert videoinnhold fordelt på egne og fortjente videoplattformer, som YouTube, Meta, Snapchat og WebTV og matprat.no. Delmål settes for de respektive kanaler/flater.

Prioriterte områder for 2024

Budsjettsøknaden fra OEK for 2024 er basert på følgende prioritering av områder og tiltak:

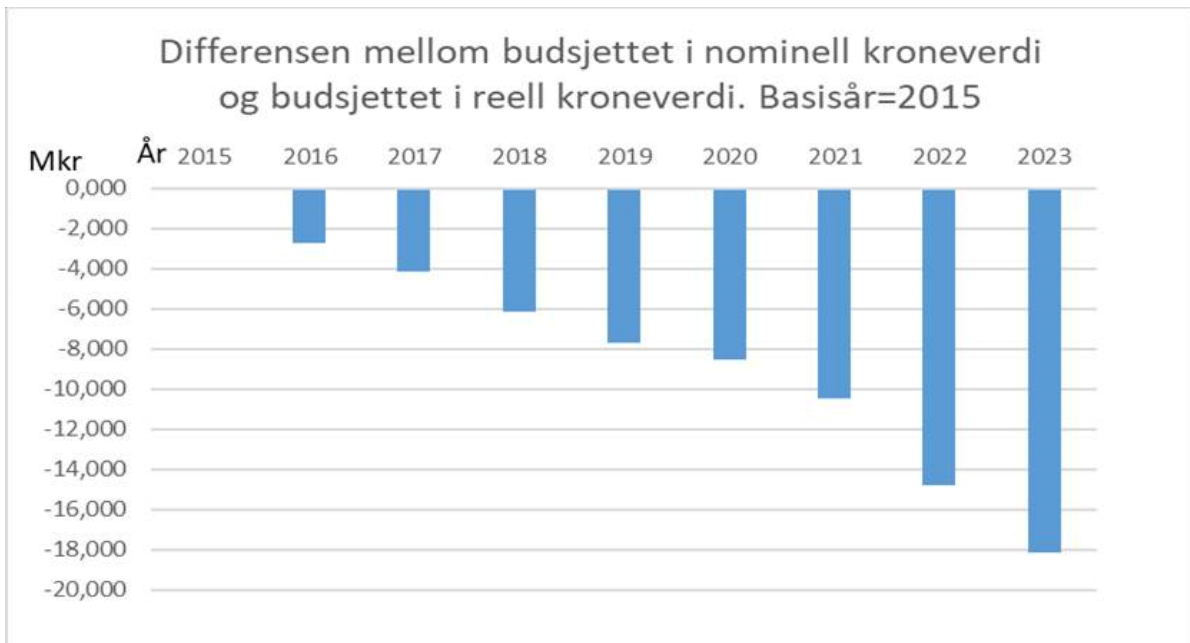
- «Generisk markedsføring av egg og kjøtt for å holde markedsetterspørselen
- Strategisk kommunikasjon/PR som omdømmebyggende tiltak
- Matkunnskap og -inspirasjon – for å skape matglede og være til nytte for norske forbrukere
- Samfunnstemaene – (dyrevelferd, bærekraft og ernæring) for å styrke dyrevelferden og norske egg og kjøtt sitt omdømme, og svare ut de negative påstandene og motkreftene til animalsk mat.
- Merkevarerbygging av MatPrat - for å styrke organisasjonens gjennomslag
- KI og det digitale marked – som skaper store muligheter, men også utfordringer for OEK
- Effektivisering og kost/nytte-fokus- for å målrette innsatsen og finne de beste løsningene når det gjelder effekt/kostnad»

Budsjettforslag for OEK 2024

Budsjettforslaget som legges fram for 2024 har en totalramme på 84,78 mill. kroner som er en økning fra 2023 på 3,58 mill. kroner, en økning på 4,4 prosent fra 2023.

Grunnlaget for budsjettet er en forventet vekst på 5,1 prosent på lønnsmassen og forventet prisvekst på 4,0 prosent, samt en ny strategi som krever midler.

OEK påpeker at deres budsjettutvikling siden 2015 i reell kroneverdi er relevant å se på i forbindelse med den foreslåtte oppjusteringen av budsjettet for å dekke inn KPI-utviklingen og økte lønnskostnader. Grafen under viser en betydelig nedgang i OEKs budsjetter hvis man ser på reell kroneverdi.

Med tanke på de store utfordringene som animalske produkter som kjøtt og egg står overfor markeds- og omdømmemessig, mener OEK det er viktig at budsjettet deres svarer til behovene, for å kunne levere på formål, strategi og målene deres.

Budsjettet det søkes om til OEK for 2024

Oversikten under viser all aktivitet som er finansiert over omsetningsavgiften for kjøtt, egg og fjørfe.

I tillegg har OEK en avtale med Felleskjøpet Agri SA om å drifte opplysningsvirksomhet for korn. Dette er finansiert av omsetningsmidler og bidrag fra omsetningsavgift, norske møller og bakerier og andre aktører innen brød og korn. Viser til egen søknad om disse midlene til Omsetningsrådet. Videre har markedsutvalget for reinkjøtt en avtale med OEK generisk markedsføring av reinkjøtt. Samarbeidet finansieres over Reindrifftsavtalen. I 2023 er det også inngått en avtale mellom Norges Birøkerlag og MatPrat om opprettelse av en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Dette finansieres over Jordbruksavtalen og det er Norges Birøkerlag som er ansvarlig.

Oversikt over budsjettet til OEK for 2023 og 2024

	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Administrasjon/Drift, sum	36 680 000	38 479 200
Lønn og personalkostnader	30 280 000	31 823 200
Husleie/felleskostnader	4 900 000	5 096 000
Utviklingskostnader	1 250 000	1 300 000
Kompetanseutv/reiser	250 000	260 000
Konseptutvikling, produksjon og marketing, sum	32 180 000	33 467 200
Digital Drift	1 700 000	1 768 000
Kjøp av tjenester	820 000	852 800
Mediekjøp	19 500 000	20 280 000
Produksjonskostnader	8 800 000	9 152 000
Utviklingskostnader	900 000	936 000
Driftsmidler/vareforbruk	160 000	166 400
Kompetanseutv/reiser	300 000	312 000
Kommunikasjon og samfunnskontakt, sum	6 170 000	6 416 800
Effekt/resultatmåling	1 500 000	1 560 000
Ekstern kommunikasjon	2 400 000	2 496 000
Innsikt/analyser	2 100 000	2 184 000
Kompetanseutv/reiser	170 000	176 800
Sammfunnsaktør, sum	6 170 000	6 416 800
Utredninger og kjøp av tjenester	3 550 000	3 692 000
Fou-prosjekt og kunnskapsinnhenting	2 500 000	2 600 000
Kompetanseutvikling/reiser	120 000	124 800
Totalsum	81 200 000	84 780 000

Budsjetteringsprinsipp - kortsiktige og langsiktige midlene

I samsvar med avklaring gjort i Omsetningsrådet under behandling av OEKs budsjett for 2021, har det under utarbeidelsen av budsjettet og i tett dialog med Nortura totalmarked, blitt gjort en vurdering av behovet for kortsiktige midler for 2024. Omsetningsrådet fastslo at prinsippet om kortsiktige midler skal forstås slik at mellom 0 – 15 prosent av samlet budsjett for OEK øremerkes til kortsiktige tiltak etter markedsbehov og føringer fra Nortura totalmarked. Kortsiktige tiltak defineres da som tiltak som har som formål å avhjelpe volummessige forstyrrelser i markedet, knyttet til overproduksjon, omdømmesvikt, markedssvikt osv. På denne bakgrunnen setter OEK 15 prosent av samlede budsjettforslag av til kortsiktige tiltak for svin og storfe i 2024. Hvis vi trekker fra budsjettposten for fjørfe, som ikke er markedsregulert, utgjør de kortsiktige tiltakene 19 prosent av totalbudsjettet. Dette er slik vi tidligere har regnet ut prosentandelen for kortsiktige tiltak av budsjettet til OEK. Den økte andelen av kortsiktige tiltak OEK søker om, forklarer de med at det for 2024 er ekstra behov med slike tiltak som i definisjonen av kortsiktige tiltak på storfe- og svinekjøtt for å avhjelpe den store overproduksjonen gjennom hele året. OEK skriver at de hele tiden balanserer virkemiddelbruken mellom kortsiktige tiltak og langsiktige/omdømmebyggende tiltak, så for 2024 ønsker de å bruke mer midler på storfe og svin på salgsutløsende tiltak i 2024 enn 15 prosent nivået.

Kortsiktige midler utgjør ca. 12,7 mill. kroner med utgangspunkt i et totalbudsjett på 84,8 mill. kroner som ble vedtatt av konsernstyret i Nortura SA.

Oversikt over de kortsiktige og langsiktige midlene i budsjettet for 2024

	Storfe/svin/småfe	Kylling/kalkun	Egg	Sum
Basisaktivitet (langsiktig - 85%)	40 563 000	18 000 000	13 500 000	72 063 000
Markedsavhengig aktivitet (kortsiktig- 15 %)	12 717 000	0	0	12 717 000
Totalt budsjett 2024	53 280 000	18 000 000	13 500 000	84 780 000
Fordeling sektor %	62,8	21,2	15,9	100,0
Totalt budsjett 2023	51 500 000	17 000 000	12 700 000	81 200 000
	Totalt	Herav svin	Herav storfe	Herav sau/lam
Sektor 4-beinte dyr/rødt kjøtt	53 280 000	28 000 000	20 400 000	4 880 000

Oversikten over de kortsiktige midlene til svin og storfe i detalj, budsjett 2024

	Kortsiktige midler Svin 2024	Kortsiktige midler Storfe 2024
Administrasjon/Drift, sum	1 949 940	3 743 211
Lønn og personalkostnader	1 695 600	3 222 632
Husleie/felleskostnader	254 340	520 579
Utviklingskostnader	-	-
Kompetanseutv/reiser	-	-
Konseptutvikling, produksjon og marketing, sum	2 246 670	4 598 447
Digital Drift	84 780	173 526
Kjøp av tjenester	42 390	86 763
Mediekjøp	1 483 650	2 974 737
Produksjonskostnader	494 550	991 579
Utviklingskostnader	141 300	371 842
Driftsmidler/vareforbruk	-	-
Kompetanseutv/reiser	-	-
Kommunikasjon og samfunnskontakt, sum	42 390	136 342
Effekt/resultatmåling	-	-
Ekstern kommunikasjon	42 390	136 342
Innsikt/analyser	-	-
Kompetanseutv/reiser	-	-
Sammfunnsaktør, sum	-	-
og kjøp av tjenester	-	-
Fou-prosjekt og kunnskapsinnhenting	-	-
utvikling/reiser	-	-
Totalsum	4 239 000	8 478 000

Landbruksdirektoratets vurdering

OEKs budsjettforslag innebærer en økning i totalbevilgningen på 3,58 mill. kroner, tilsvarende en økning på 4,4 prosent. Dette begrunnes med en økning i lønn på generelt 5,1 prosent. Det var i fjor lagt inn i budsjettet til OEK en økning i lønnskostnadene på 4,4 prosent. Tall fra nasjonalregnskapet viser at veksten i gjennomsnittlig årslønn prognoseres i 2024 til 5,1 prosent. For konsumprisindeksen er det lagt inn en prognose på 4,0 prosent. Landbruksdirektoratet har ikke innvendinger til de omsøkte justeringene i henhold til den generelle kostnadsutviklingen.

OEK satser videre med arbeide med samfunnstemaene helse, ernæring, dyrevelferd, matsvinn, klima, miljø og bærekraftig matproduksjon. Landbruksdirektoratet viser til Klimakur 2020-2030 Meld. St. 13 (2020-2021) og mener OEKs videre satsing på de nevnte samfunnstemaene synes riktig.

Samarbeid med andre kontorer

Det ligger en føring om samarbeid mellom opplysningskontorene fra Omsetningsrådets møte 20. mai 2019 (sak 67/19, punkt 8). Her framgår det at opplysningskontorene skal samarbeide på en del områder. Dette ble også fulgt opp videre i Omsetningsrådets møte 22. juni 2020 (sak 63/20, punkt 2 i vedtaket), hvor OR gir «sin støtte til kontorenes forslag om samarbeid, og forutsetter at dette synliggjøres i fremtidige budsjetter». For OEK sin del, har de i praksis overtatt driften av opplysningsvirksomheten for brød og korn. I tillegg skriver OEK om to områder de vil samarbeide med Opplysningskontoret for frukt og grønt og Opplysningskontoret for meieriprodukter i 2024.

1. Markering av den norske bonden – der alle opplysningskontorene i landbruket i tillegg til Stiftelsen Norsk Mat, lansere et nytt samarbeidsprosjekt med arbeidstittelen «Heia den norske bonde». Planlegges å være et treårig prosjekt.
2. Matopedia – der opplysningsvirksomhet for brød og korn, Opplysningskontoret for meieriprodukter og OEK har hatt et stort og omfattende samarbeid for å lage et nytt læreverk til faget Mat og helse. Opplysningskontoret for frukt og grønt var invitert med i samarbeidet, men ønsket ikke å være med.

OEK skriver at de ønsker å fortsette samarbeidet på disse to områdene med de andre opplysningskontorene, slik som føringen fra Omsetningsrådet sier.

Til sammen har OEK satt av 1,0 mill. kroner av samlet budsjett til samarbeidsområdene i 2024.

Kortsiktige tiltak

I behandlingen av budsjettet for 2021 ble det gjort en vurdering av vedtaket fra 2019 om 85 prosent basisbevilgning. Landbruksdirektoratet vurderte det den gang til at dette forholdstallet var en føring som bare var gyldig for 2020. Det er likevel en føring at en del av bevilgningen bør øremerkes kortsiktige tiltak. Markedsregulator ba om, og OEK foreslo i søknaden, at det i 2024 avsettes midler til kortsiktige tiltak til svin og storfe. Det er sektorene hvor det ifølge novemberprognosen fra Nortura Totalmarked er et betydelig overskudd i 2024, når også kjøttet på reguleringslagrene tas med i betraktningen.

Tabellen under viser fordelingen av kortsiktige tiltak og basisaktivitetene for budsjettforslaget til OEK. Andelen kortsiktige tiltak det søkes om, når budsjettposten for fjørfe, som ikke er markedsregulert, trekkes fra, er utover den vanlige praksisen på 15 prosent av budsjettet. Definisjonen på kortsiktige tiltak er de tiltakene som har som formål å avhjelpe kvantumsmessige forstyrrelser i markedet, knyttet til overproduksjon, omdømmesvikt, markedssvikt osv. Utfra Nortura Totalmarkeds prognoser per november 2023 for markedsbalansen i 2024, som inkluderer 7 000 tonn med storfekjøtt og 3 700 tonn med svinekjøtt på reguleringslager ved inngangen til året, er Landbruksdirektoratet enig i at det

trengs midler utover normalen for disse to vareslagene for å bidra til nedbygging av reguleringslagrene.

	Kjøtt og egg, minus fjørfe	Kjøtt	Egg	Totalt
Basisaktivitet (langsiktig - 85%)	81 %	76 %	100 %	85 %
Markedsavhengig aktivitet (kortsiktig- 15 %)	19 %	24 %	0 %	15 %

Til regnskapsrapportering våren 2025

Landbruksdirektoratet ber OEK om å rapportere på de målevariablene som er spesifisert under overskriften «Hovedmål 2024».

Landbruksdirektoratet ber om at midler til samarbeidsprosjekter mellom opplysningskontorene synliggjøres i regnskapet.

Innstilling

Landbruksdirektoratet innstiller på at Omsetningsrådet bevilger en totalramme for OEKs budsjett for 2024 på inntil 84,78 mill. kroner.

Sak nr.: 106/23	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Grønt - Budsjett for 2024 for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelse	Saks nr.: 23/60516- 4

Beskrivelse

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) - produsentretta rådgiving, Fruktlagerinspektøren, Fagforum Potet og GPS – administrasjon av avsetningstiltak søker i sum om 31 462 000 kroner til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og godtgjørelse for administrasjon av avsetningstiltak for 2024. Det ble bevilget 28 309 000 kroner til de samme organisasjonene for 2023.

For 2024 er det bevilget 38,9 mill. kroner over statsbudsjettet som skal dekke opplysningsvirksomhet og faglige tiltak i grøntsektoren, samt administrasjon av avsetningstiltak for epler og matpoteter. Dette er en økning på 3,0 mill. kroner fra 2023, og det fremgår i jordbruksavtalen at økningen er øremerket OFG.

I tillegg skal bevilgningen være med å finansiere fondet for omsetningsavgift hagebruks sin andel av merkeordningen Nyt Norge (1 425 000 kroner) og Stiftelsen Norsk Mats arbeid med forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk (530 000 kroner). Ubrukte midler tilføres fondet for omsetningsavgift hagebruk, og skal dekke kostnadene ved markedsregulering av epler og matpoteter.

Landbruksdirektoratet innstiller på å tildele i alt 31 462 000 kroner til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og administrasjon av avsetningstiltak i grøntsektoren i 2024.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pkt. 2 og 3, med hjemmel i forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev av 12. oktober 2023 fra Opplysningskontoret for frukt og grønt vedlagt overordnet aktivitetsplan og budsjett for 2024.

Brev datert 10. oktober 2023 fra GPS vedlagt søknad om tilskudd til produsentrettet rådgivning for hagebruk 2024 med budsjett og virksomhets- og tiltaksplan.

Brev av 10. oktober 2023 fra GPS med søknad om tilskudd til GPS – administrasjon av avsetningstiltak og Fruktlagerinspektøren vedlagt arbeidsplan og budsjett for 2024 for begge tiltak.

Brev av 12. oktober 2023 fra Fagforum Potet med søknad om støtte for 2024 vedlagt oversikt over arbeidsoppgaver og budsjett.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettene for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak godkjennes. Av fondet for omsetningsavgift hagebruk kan det til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak i 2024 anvendes inntil 31 462 000 kroner fordelt slik:

1. Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) kan anvende inntil 28 920 000 kroner.
2. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil 1 000 000 kroner til produsentrettet rådgivning.
3. Fruktlagerinspektøren kan anvende inntil 665 000 kroner til faglige tiltak.
4. Fagforum Potet kan anvende inntil 200 000 kroner til faglige tiltak.
5. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil 677 000 kroner til administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter.

Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2024.

Grønt - Budsjett for 2024 for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelse

Bakgrunn

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren bevilges over jordbruksavtalen og er avsatt på kap. 1150 post 70.11 i statsbudsjettet. Midlene overføres til fondet for kollektivt dekt omsetningsavgift i grøntsektoren.

I jordbruksoppgjøret 2023 ble det bevilget 38,9 mill. kroner for 2024. Dette er en økning av rammen på 3,0 mill. kroner fra 2023. I Prop. 121 S (2022 – 2023) er det presisert at økningen er øremerket Opplysningskontoret for frukt og grønt.

Det fremkommer også i Prop. 121 S (2022 – 2023), kap. 8.1.2, at fondet for omsetningsavgift hagebruk skal styrkes med 10,0 mill. kroner i 2023. Dette er ledige midler fra 2022 som omdisponeres til nye formål. Midlene ble overført til fondet i oktober 2023.

Bevilgningen på 38,9 mill. kroner skal også være med å finansiere fondet for omsetningsavgift hagebruks sin andel av merkeordningen Nyt Norge og Stiftelsen Norsk Mats arbeid med forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat på henholdsvis 1 425 000 kroner og 530 000 kroner (se egen sak i dette møtet).

Ubrukte midler fra bevilgningen tilføres fondet for omsetningsavgift hagebruk, og skal dekke kostnadene ved regulering av epler og matpoteter.

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS), Fruktlagerinspektøren, Fagforum Potet og GPS – administrasjon av avsetningstiltak søker i sum om 31 462 000 kroner til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og godtgjørelse for administrasjon av avsetningstiltak for 2024. Det ble bevilget 28 309 000 kroner til de samme organisasjonene for budsjettåret 2023.

1. Budsjett 2024 – Opplysningskontoret for frukt og grønt

OFG har som formål å stimulere til økt totalforbruk av frukt, bær og grønnsaker i Norge. I tillegg skal OFG arbeide for å sikre potetens posisjon som en del av et balansert norsk kosthold. Hovedhensikten med bruk av midlene som kommer fra Jordbruksavtalen er å styrke omsetningen og forbruket av norske varer.

OFGs budsjett og aktivitetsplan for 2024

OFG sitt budsjett og overordnet aktivitetsplan for 2024 ble behandlet og godkjent av styret i stiftelsen OFG den 11. oktober 2023.

Hovedpostene i OFGs regnskap for 2022, budsjett for 2023 og budsjettforslag for 2024. De to siste kolonnene viser avvik mellom budsjett for 2023 og budsjettforslag for 2024 i kroner og prosent. Alle tall er oppgitt i kroner

Kostnader	2022 Regnskap	2023 Budsjett	2024 Budsjett	Endring kr	Endring %
Administrasjonskostnader	10 091 913	11 265 000	11 390 000	125 000	1,1 %
Markedsaktiviteter	13 824 895	14 655 000	17 530 000	2 875 000	19,6 %
Sum	23 916 808	25 920 000	28 920 000	3 000 000	11,6 %

OFGs totalbudsjett for 2024 er økt med 3,0 mill. kroner sammenlignet med 2023 som følge av den øremerkede bevilgningen over jordbruksavtalen. Det er lagt opp til en økning i personal- og driftskostnader på 1,1 prosent. Budsjettets for markedsaktiviteter er økt med 19,6 prosent.

I Jordbruksavtalen 2023 – 2024 står det følgende om den økte bevilgningen: «Midlene skal benyttes til å øke forbruket av norsk frukt og grønt. Tverrsektorielt arbeid skal vektlegges.»

OFG skriver at de vil gjennomføre flere samarbeidsprosjekter som knytter ulike aktører i verdikjeden sammen for å øke etterspørsel og derav forbruket. Av prioriterte samarbeidsprosjekter trekker de frem prosjekter med fokus på ulike råvarer sammen med grøntprodusenter tilknyttet GPS, prosjektet «Markedsføring» i samarbeid med Stiftelsen Norsk Mat, og prosjektet «Heia den norske bonden» som starter opp i 2024, og som er et samarbeid mellom alle opplysningskontorene i landbruket.

Nøkkeltall fra budsjettene angitt i prosent av totale kostnader

	2023 Budsjett	2024 Budsjett	Endring %
Administrasjonskostnader	43,5	39,4	-4,1
Markedsaktiviteter	56,5	60,6	4,1
Sum	100,0	100,0	

Budsjettet er delt opp i kostnader til administrasjon og kostnader knyttet til markedsaktiviteter. Budsjettforslaget viser at det i 2024 er avsatt en større andel til markedsaktiviteter sammenlignet med budsjettet for 2023.

Under følger en gjennomgang av hovedpostene i administrasjonsbudsjettet og hovedpostene i aktivitetsbudsjettet.

Hovedposter i OFGs budsjett

	2022 Budsjett	2023 Budsjett	2024 Budsjett	Endring i kr ¹	Endring i % ¹
Personalkostnader	8 665 000	8 980 000	9 608 600	628 600	7,0 %
Driftskostnader	2 105 000	2 285 000	1 781 400	- 503 600	-22,0 %
Sum administrasjonskostnader	10 770 000	11 265 000	11 390 000	125 000	1,1 %
Påvirke gode vaner til barn	850 000	850 000	1 050 000	200 000	23,5 %
Forbrukerkommunikasjon	8 350 000	9 305 000	10 660 500	1 355 500	14,6 %
Innsikt og analyse	1 030 000	1 230 000	1 230 000	-	0,0 %
Påvirke mat og helsekapital	1 690 000	1 820 000	2 162 000	342 000	18,8 %
Samarbeidsprosjekter	450 000	450 000	542 500	92 500	20,6 %
Web	400 000	600 000	1 350 000	750 000	125,0 %
Påvirkning av verdikjeden	380 000	400 000	535 000	135 000	33,8 %
Sum aktivitetskostnader	13 150 000	14 655 000	17 530 000	2 875 000	19,6 %
Sum adm. + aktivitetskostnader	23 920 000	25 920 000	28 920 000	3 000 000	11,6 %

¹ Differanse mellom budsjettforslag for 2024 og budsjett for 2023.

Administrasjonskostnader

Administrasjonskostnadene består av kostnader til personal (lønn, kurs og organisasjonsutvikling) og drift (husleie, regnskap, kontorutstyr, reisekostnader etc.). I budsjettet for 2024 er de totale administrasjonskostnadene økt med 125 000 kroner fra 2023 til 2024, en økning på 1,1 prosent.

OFG hadde åtte ansatte per 1. januar 2023. OFG har også to ansatte tilknyttet Skolefrukt, men disse finansieres via Helsedirektoratet, og er ikke tatt med i dette budsjettet.

I budsjettet er **personalkostnadene** økt med 7 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023. Lønnsdannelsen i OFG følger frontfagsoverenskomsten. I en epost sendt 7. november 2023 forklarer OFG den budsjetterte økningen i personalkostnader slik: «Utfordringen for OFG i budsjettssammenheng har vært at OFG spiller inn til avtalepartene i Jordbruksforhandlingene (JBF) ett år før lønnsforhandlingene. Med andre ord ett år før man vet hva nivået blir. OFG har derfor, i innspillet til JBF, benyttet SSBs estimerte KPI for 2024.

SSBs KPI-estimat på innspillstidspunktet i første kvartal 2023 var 7%. OFG benyttet dette anslaget i budsjettsoknaden. Det er forventet at lønnsoppjøret i 2024 blir lavere enn det, men vi har valgt å beholde budsjettet da vi i 2024 kommer til å få ekstra rekrutteringskostnader etter at en ansatt går av med pensjon. Oppsummert, OFG vil holde seg innenfor Frontfagsoverenskomsten.»

I budsjettet for **driftskostnader** går det frem at kostnader for reklamelager og «web løsning» er flyttet over til aktivitetsbudsjettet. Dette er med på å forklare hvorfor driftskostnadene er redusert med 22 prosent fra 2023 til 2024. Korrigert for disse to summene, viser budsjettet en økning i driftskostnadene for 2024 på 2,4 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023.

Aktivitetskostnader

Det totale aktivitetsbudsjettet for 2024 er økt med 2 875 000 kroner sammenlignet med budsjettet for 2023. Dette tilsvarer en økning på 19,6 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023.

Aktivitetsbudsjettet er satt sammen av en rekke faste poster. OFG opplyser om at mange av postene er justert som følge av den generelle kostnadsøkningen i samfunnet. Under følger en gjennomgang av de ulike budsjettpostene. OFG har svært mange større og mindre prosjekter i løpet av et år, og kun et fåtall blir presentert her.

Posten «**Påvirke gode vaner til barn**» er økt med 200 000 kroner i 2024. Det er underposten «5 om dagen – barnehage» som styrkes. Prosjektet «5 om dagen barnehage» skal bidra til å etablere og påvirke gode matvaner hos barn fra tidlig alder. For 2024 er målet å ha med 80 prosent av barnehagene i Norge, tilsvarer 160 nye registreringer av barnehager. Prosjektet «Gulrot- fra jord til bord» er en av flere aktiviteter som skal videreføres i 2024. Målet er å få med 1 300 barnehager i dette prosjektet. OFG tilbyr både e-læringskurs og nyhetsbrev rettet mot barnehagesektoren, og vil i 2024 jobbe for å øke deltakelsen og antall abonnenter.

Budsjettposten «**Forbrukerkommunikasjon**» har en ramme på 10,6 mill. kroner, og er styrket med 1 355 500 kroner sammenlignet med budsjett for 2023. I denne posten inngår blant annet kommunikasjonskonseptet «halve tallerken» og fremheving av norsk frukt, grønt og poteter i norsk sesong.

Den største økningen på denne budsjettposten gjelder imidlertid kampanjemidler i sammenheng med prosjektet «Markedsføring». Det er Stiftelsen Norsk Mat som leder prosjektet, mens OFG inngår i arbeidsgruppen. I løpet av prosjektperioden skal det etableres en kommunikasjonsplattform og et årshjul som gjør det mulig for omsetningsleddet å forsterke effekten av den overordnede kampanjeaktiviteten slik at det selges mer norsk frukt og grønt. Prosjektet delvis finansiert gjennom Nasjonale tilretteleggingsmidler.

I aktivitetsplanen for 2024 står det: «I OFGs innspill til jordbruksforhandlingene ble det spilt inn en budsjettøkning på kr 11 millioner for å sette i gang kommunikasjonsaktiviteter i tråd med markedsføringsprosjekt ihht Rapporten «Grøntsektoren mot 2035», som en opptrapping til å få realisert behovet for tydelig kommunikasjon som påvirker økt etterspørsel. I jordbruksforhandlingene ble det i begrenset grad innvilget beløp til dette som er hensyntatt i 2024 budsjettet.» OFG opplyser videre at de «vil toppfinansiere forbrukerkommunikasjons-budsjettet (...) med 1,2 millioner og bruker til sammen for 2024 kr 10,66 millioner.»

Ved siden av dette har OFG høstet positive erfaringer fra ni kampanjesamarbeid med norske grøntprodusenter (via flere av styringsgruppene i GPS) og Stiftelsen Norsk Mats merkeordning Nyt Norge. Kampanjene kan vise til høy kost/nytte-effekt for alle parter i samarbeidet og modellen vil i videreføres i 2024.

OFG skriver at de skal ha en tydelig rolle og fungere som et sentrum for målgrupper som ønsker tall på utvikling i forbruk, volum og verdi på frukt og grønt. Videre skal OFG være en ledende innsikts- og kunnskapsaktør om norske forbrukere relatert til grøntsektoren. I budsjettet for 2024 er budsjettposten «**Innsikt og analyse**» beholdt uendret, men med mindre endringer i underpostene. OFG skriver at aktivitetene i så stor grad som mulig skal kobles til det pågående prosjektet «Dialog og innsikt» finansiert av Nasjonale tilretteleggingsmidler.

Budsjettposten «**Påvirke mat og helsekapital**» er økt med 342 000 kroner. I denne posten inngår blant annet redaksjonelle aktiviteter, presseovervåkning og sesongkalender (norsk i norsk sesong). OFG skriver at budsjettposten koordineres i så stor grad som mulig med aktiviteter i prosjektet Markedsføring.

OFG har økt tildelingen til ulike «**Samarbeidsprosjekter**» med i underkant av 100 000 kroner hvorav samarbeidsprosjekter med de andre opplysningskontorene i landbruket er styrket med 12 500 kroner. OFG skriver at de i 2024 vil ha et ekstra fokus på å få til et godt samarbeid med opplysningskontorene i landbruket. «I 2024 vil opplysningskontorene i landbruket lansere et nytt samarbeidsprosjekt. Formålet med prosjektet «Heia den norske bonden» er å fremheve og feire innsatsen den norske bonden gjør for norske forbrukere og samfunnet. Aktiviteten «Heia norske bonden» skal gå i en 3 årsperiode fra 2024 til 2027. OFG skal være en aktiv bidragsyter til å gjennomføre prosjektet. Mandat for prosjektet skal foreligge ila 2023 og for 2024 skal det utvikles et felles kommunikasjonskonsept og prosjektplan for 2024-2027.

Nettstedet www.frukt.no er OFGs landingsplattform for kampanjeaktiviteter, prosjektaktiviteter og egne aktiviteter i sosiale mediekanaler. For 2024 blir en viktig prioritet å omstrukturere [frukt.no](http://www.frukt.no) for å forbedre brukeropplevelsen, for å oppnå økt engasjement og en mer strømlinjeformet navigasjon for alle brukergrupper (forbrukere, skoler, bransjen, presse og media). Budsjettposten «**WEB**», hvor utvikling av [frukt.no](http://www.frukt.no) inngår, er styrket med 750 000 kroner. Av disse er 650 000 kroner knyttet til kostnader til drift av nettsiden, og er flyttet fra driftsbudsjettet til aktivitetsbudsjettet.

«**Påvirkning av verdikjeden**» er en budsjettpost som består av kostnader til arrangementene NM i frukt og grønt dagligvare, Sunn mat i farta og Sunn mat i kantina.

OFGs formål og visjon

Med bakgrunn i målsetningene om økt konkurransekraft, økt etterspørsel og mer norsk, som er formulert i utvalgsrapporten «Grøntsektoren mot 2035», vedtok styret i OFG høsten 2020 en justert strategiplan for OFGs arbeid for perioden 2020 – 2024. OFGs forslag til budsjett og aktivitetsplan for 2024 er utarbeidet i henhold til den nye strategien.

I den nye strategien fremkommer det at OFGs visjon er at frukt og grønt skal være naturlig til alle dagens måltider. OFGs formål er formulert slik: «Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) har som formål å stimulere til økt totalforbruk av frukt, bær og grønnsaker i Norge. Hovedhensikten med bruk av midlene som kommer fra Jordbruksavtalen er å styrke omsetningen og forbruket av norske varer. I tillegg skal OFG arbeide for å sikre potetens posisjon som en del av et balansert norsk kosthold.»

I strategiperioden vil OFGs prioriteringer og satsingsområder innebære:

1. Fokus på å øke norskandel og norsk preferanse i tråd med rapporten «Grøntsektoren mot 2035»
2. Tre satsingsområder:

- I. Merkevarebygging - «halve tallerken»
- II. Styrke omdømme og samfunnsansvar
- III. Styrke OFGs rolle, som et av verdikjedens og den norske redaksjonelle pressens, ledende innsikts- og kunnskapsaktør på norske forbrukere innenfor grøntsektoren

OFG skal være en aktiv part i at nasjonale målsettinger for grøntsektoren og for helsesektoren nås. Målsettinger på begge områder danner grunnlag for OFGs fokus og prioriteringer.

OFG skal bidra til høyere forbruk og økt verdiskaping. Med utgangspunkt i konseptet «halve tallerken» skal OFG jobbe strukturert mot forbrukerbehov og endring av forbrukeradferd. Norsk preferanse skal være førende for arbeidet for å fremheve norske sesong- og lagringsprodukter. OFG skal være kunnskapsrik, inspirerende og troverdig. OFG skriver videre at «Profilkonseptet «Spis deg god- ved å ta sunne og grønne valg» ivaretar på en god og relevant måte den mentale forståelse av Halve tallerken for forbrukeren.»

Kommunikasjonsfokus i 2024

I aktivitetsplanen for 2024 skriver OFG at de vil «følge samfunnsutviklingen nøye og tilpasse sin kommunikasjon og aktiviteter for å framstå som relevant og til enhver tid dekke aktuelle forbrukerbehov. Vi skal fortsette å gi råd til forbrukeren om hvordan en spise seg mett og god (og sunn) på norske råvarer til en rimelig penge, samt at helsegevinstene ved å gjøre gode valg skal trekkes fram. Vi ser også at bevissthet hos forbruker på klimaspørsmål og hvor maten kommer fra er økende i 2023 og at det blir viktige elementer i forbrukerkommunikasjonen. Kommunikasjonskonseptet «Spis deg god» skal implementeres i all kommunikasjon mot den norske forbrukeren i 2024.»

Landbruksdirektoratets vurdering av OFGs budsjett for 2024

Landbruksdirektoratet mener at OFGs budsjettforslag sammen med OFGs overordnede aktivitetsplan for 2024, tilfredsstillende forutsetningene i retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Ved jordbruksoppgjøret i 2023 ble bevilgningen til avsetningstiltak hagebruk for 2024 økt med 4,5 mill. kroner, hvorav 3,0 mill. kroner er øremerket OFG. På bakgrunn av dette foreslår Landbruksdirektoratet at det avsettes 28 920 000 kroner til opplysningsvirksomhet for frukt og grønt i 2024, 3,0 mill. kroner mer enn i 2023.

2. Budsjett 2024 – GPS, produsentretta rådgivning

GPS søker i brev av 10. oktober 2023 om 1 000 000 kroner i tilskudd til produsentrettet rådgivning i hagebrukssektoren for 2024, 90 000 kroner mer enn den som ble innvilget for 2023. GPS begrunner økningen i omsøkt beløp med den generelle kostnadsutviklingen de senere år. Støtte til driften av Markedsmøtet på Langhus er inkludert i søknadsbeløpet.

GPS' visjon og mål

GPS sin visjon er: «Vekst gjennom samhold!» Organisasjonens overordnede mål er: «Verdi-, volumvekst og økte norskandeler for poteter, grønnsaker, frukt og bær med like konkurransevilkår for produsenter og omsetningsledd – gjennom samhold og ved pris anbefalinger som gir god markedsbalanse - ut fra muligheter og særtrekk i de ulike kulturene.» GPS' daglige arbeidet går ut på rådgivning og informasjon rettet mot produsentene og omsetningsleddene om produksjons- og markedsforhold.

Styringsgrupper

Det praktiske arbeidet er organisert gjennom styringsgrupper for de enkelte kulturer (25 kulturer og 28 styringsgrupper totalt). En styringsgruppe er sammensatt av de kulturansvarlige produsentene fra de produsentorganisasjonene som til enhver tid er aktuelle. I tillegg kan det velges enkeltprodusenter ut fra at de er av stor betydning for den aktuelle kulturen; strategisk, volummessig eller distriktsmessig.

De fleste styringsgrupper har ukentlige møter når det er sesong for den enkelte kultur. Produsentene som deltar i en styringsgruppe forutsettes å ha god oversikt over produksjonen og markedet for sin kultur og spesielt i eget omsetningssystem. Styringsgruppene gir ukentlig forslag til prisbefalinger ut fra inngående kjennskap og en helhetlig vurdering av produksjons- og markedssituasjonen, inkludert importpriser.

Fra og med sommeren 2023 er også produsenter som produserer til industriformål innlemmet i GPS. Kontraktdyrkernes Landslag (KDL) og GPS har inngått en samarbeidsavtale hvor GPS overtar sekretariatsfunksjonen i markedsarbeidet som KDL hittil har utført. En ny styringsgruppe i GPS, GPS-industri, er opprettet. Sekretariatsfunksjonen består hovedsakelig av å organisere jevnlig produsentmøter. Målet er å gi stabile vilkår for industriaktører og industriprodusenter, og på den måten sikre en robust produksjon til industrien i Norge. For industri-produsentsamarbeidet samkjøres prisbefalinger i forkant av at kontrakter inngås.

GPS' arbeid i 2024

GPS arbeider med produksjonstilpasning, markedstilpasning, prisbefalinger, utarbeiding av avlingsprognoser og kvalitetsarbeid i grøntsektoren. Informasjonsarbeid inngår som en sentral del av GPS sine aktiviteter. GPS omfatter alle produsenter uavhengig av grossist- og kjedetilknytning. Strategiske fokusområder for GPS er markedstilpasning, sesongoverganger, informasjon, kvalitetsarbeid, profilering av norske produkter, samt kartlegging av produksjonsomfang og lagerbeholdninger.

I 2024 har GPS planer om å videreutvikle samarbeidet med OFG, spesielt med tanke på bedre målretting av opplysningsvirksomhet ved ubalanse i ulike markeder. GPS vil også fortsette samarbeidet med Stiftelsen Norsk Mat, Forum for Norsk Grønt, Norsk Gartnerforbund, kontraktdyrkerlagene, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, samt Landbruksdirektoratet, med sikte på å understøtte GPS' visjon og overordnet mål.

GPS ønsker i 2024 å styrke jobben med å synliggjøre GPS sine kjerneoppgaver, og å dele egen kompetanse om markeder og utviklingstrekk i grøntsektoren, blant annet gjennom å ta i bruk sosiale medier. GPS vil fortsette å ha en fast spalte i hvert nummer av Bondebladet og Gartneryrket. GPS vil i 2024 også jobbe videre med å kartlegge krav til varekvalitet, priser og tilgjengelighet av norske varer i storhusholdningsmarkedet.

Ansatte

De ansatte konsulentene i GPS vil i 2024 utgjøre 4,8 årsverk. De ansattes oppgaver består i hovedsak av deltakelse og tilrettelegging av styringsgruppemøter, reiseaktivitet for å holde kontakt med dyringsmiljøene i hele landet, oppfølging av produktkvalitet og informasjonsaktiviteter.

Markedsmøtet på Langhus

GPS har det formelle ansvaret for Markedsmøtet på Langhus. Markedsmøtet er et samarbeids- og informasjonsmøte for grøntprodusentene i Norge. På basis av innsamlede forventede mengder og noteringspris i uka som gikk, målpriser, tollsatser, importpriser, lagerstatus og årstid, diskuterer Markedsmøtet markedssituasjonen og anbefaler priser for kommende uke.

Landbruksdirektoratets vurdering

Rådgivningsarbeidet som GPS utfører kommer alle produsenter som leverer frukt, bær, grønnsaker og poteter til friskkonsummarkedet til del. Fra og med 2023 er også produsenter som leverer til industrimarkedet innlemmet. GPS' styringsgrupper bidrar til bedre produksjons- og markedstilpasning, og arbeider for at den norske grøntproduksjonen lettere kan finne avsetning i markedet.

Landbruksdirektoratet mener også at markedsmøtet bidrar positivt til å stabilisere priser og omsetning av grøntvarer i Norge.

GPS søker om 90 000 kroner mer enn i 2023, en økning på 9,9 prosent. Tilskuddet har vært uforandret siden 2020. GPS begrunner økningen med generelle kostnadsøkninger i samfunnet. Ifølge SSB sin priskalkulator har prisstigningen fra 2020 til september 2023 tilsvart 15,7 prosent, altså langt mer enn den økningen GPS søker om. Landbruksdirektoratet anbefaler derfor at GPS kan anvende inntil 1 000 000 kroner av fondet for omsetningsavgift hagebruk til sitt arbeid med de tiltakene som går fram av GPS' virksomhets- og tiltaksplan for 2024.

3. Budsjett 2024 – Fruktlagerinspektøren

GPS har i brev datert 10. oktober 2023 oversendt arbeidsplan og budsjett for Fruktlagerinspektøren sitt arbeid i 2024.

Arbeidsplan for 2024

Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS, og arbeidet knyttet til funksjonen som fruktlagerinspektør utgjør 0,5 årsverk. Oppgaver som skal utføres i 2024 er blant annet sammenstilling av avlingsoppgaver, føre oversikt over utvikling i areal og kvantum, møter med fruktlagrene, sekretæroppgaver for foreningen Norske Fruktpakkerier, og arbeid med å fremme kvalitet, lagring og pakking av frukt. I 2024 vil Fruktlagerinspektøren fortsette arbeidet med å påvirke til bedre produksjonsplanlegging, kompetanseheving innen lagring av frukt gjennom Fruktlagerskolen, og påvirke til bedre rutiner og verktøy for å lage riktige avlingsprognoser.

Budsjett for 2024

Budsjettet utgjør totalt 665 000 kroner, 30 000 kroner mer enn det som ble innvilget for 2023.

I forslag til budsjett er lønnskostnader foreslått økt med 17 000 kroner i 2024. GPS har tidligere opplyst at det inngår både lønn til Fruktlagerinspektøren og lønnskostnader for administrasjon og oppfølging fra daglig leder i denne budsjettposten. Lønnsøkningen har en budsjettert ramme på ca. 4,5 prosent med virkning fra 1. mai 2024. GPS skriver i søknaden at: «Det er avgjørende at vi opererer med lønnsutvikling som ellers i samfunnet for å kunne beholde kompetent arbeidskraft.» Statistisk sentralbyrås prognose for årslønnsvekst i 2024 er på 5,1 prosent.

Reiseutgiftene er økt med 25 prosent, og GPS begrunner økningen med at «Fruktlagerinspektøren planlegger reiseaktivitet med flere besøk til alle fruktpakkeriene gjennom sesongen og på diverse møter ellers. I et normalår (uten korona) er det også lagt opp til at fruktlagerinspektøren reiser på messa Fruit logistica i Berlin hvert år der det også arrangeres et nordisk møte.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Foruten en økning i budsjettet for 2023, har ikke tildelingen til Fruktlagerinspektøren økt siden 2015 på grunn av begrensede fondsreserver. Dersom tildelingen skulle vært justert i henhold til KPI ville det krevd en økning på nærmere 30 prosent. Økningen i budsjettet fra 2022 til 2023 tilsvarte 1,8 prosent. Budsjettet for 2024 viser en økning på 6,4 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023. Landbruksdirektoratet anbefaler dermed at det kan avsettes inntil 665 000 kroner til Fruktlagerinspektøren for 2024.

4. Budsjett 2024 - Fagforum Potet

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), NLR og store deler av norsk potetbransje etablerte i 2006 Fagforum Potet. Forumet skal være et effektivt og samlende kontaktledd for all potetfaglig aktivitet i Norge, og skal bidra til å sikre en markedstilpasset kvalitetsproduksjon av poteter. I 2023 har Fagforum Potet 35 samarbeidspartnere som favner

produsentforeninger, pakkerier, næringsmiddelindustri, plantevernfirmaer m.fl.

Målet med Fagforum Potet er å bidra til økt verdiskaping for norske poteter. Fagforumet skal bidra med formidling av oppdatert informasjon om potet på tvers av verdikjeden, samt koordinering innen forskning og utvikling. Aktivitetene organiseres av to koordinatorene med støtte fra en styringsgruppe. Styringsgruppen består av representanter fra mat- og industripotetbransjen, potetprodusentene, NLR og NIBIO. Fagforum Potet drifter nettstedet www.potet.no hvor det formidles fagstoff, fagartikler og sortsinformasjon. I tillegg formidler forumet informasjon gjennom nyhetsbrev og gjennom årlige bransjemøter.

I 2024 ønsker Fagforum Potet å fortsette sitt arbeid med å samle og samordne bransjen, utvikle og drifte www.potet.no, være pådriver for prioriterte prosesser til bransjens beste, og å formidle kunnskap internt og eksternt. I sin arbeidsplan for 2024 skriver Fagforum Potet at de vil avholde fysisk bransjemøte i januar. I tillegg vil de være sterkt involvert i planleggingen og gjennomføringen av en internasjonal forskerkonferanse for den europeiske forskerforeningen på potet (EAPR) som skal avholdes i Oslo sommeren 2024. De vil også utarbeide nyhetsbrev, delta i prosjekter, utarbeide årlig statistikk for skader og sykdommer på norske poteter, arbeide med rekruttering til potetbransjen, arbeide med bærekraft i potetproduksjonen og bistå bransjen med utfordringer knyttet til plantehelse.

Budsjett for 2024

Fagforum Potet søker om 200 000 kroner for 2024, samme sum som i 2023. Budsjettet viser at midlene er med på å finansiere lønn, kontorhold, reiser og møter, arbeid med nettsiden m.m. Fagforum Potet skriver i sin søknad: «Med utgangspunkt i en begrenset betalingssevne i potetbransjen, og at Fagforum Potet gjennomfører viktige samfunnsrelaterte aktiviteter, har Fagforum Potet fortsatt ønske og behov for finansiering fra Landbruksdirektoratet.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet vurderer at Fagforum Potets søknad ligger innenfor det som det kan avsettes midler til etter formålet med bruken av midlene. Landbruksdirektoratet anbefaler at Fagforum Potet kan anvende inntil 200 000 kroner til sitt arbeid i 2024.

5. Budsjett 2024 – GPS administrasjon av avsetningstiltak i hagebrukssektoren

Avsetningstiltakene i hagebrukssektoren omfatter i dag kun tiltak innenfor epler og poteter. Det er GPS som administrerer avsetningstiltakene. For epler er det årvisse tiltak i form av reguleringslagring og fabrikklevering. For poteter vil imidlertid markedssituasjonen det enkelte år avgjøre om det gjennomføres tiltak.

GPS har i brev av 10. oktober 2023 oversendt arbeidsplan og budsjett for GPS – Avsetningstiltak for 2024. Arbeidsplanen og budsjettet omfatter de samme typer aktiviteter som ble gjennomført av GPS – Avsetningstiltak i 2023: administrere reguleringslagring og fabrikklevering av epler kl. 1, administrere arbeidet med avlingsprognoser i poteter (graveprøver), administrere en eventuell regulering av matpoteter, opprettholde tett kontakt med bransjen, arrangere møter med potetpakkerier m.m. Arbeidet knyttet til funksjonen som fruktlagerinspektør og som administrator av avsetningstiltak på grøntområdet utgjør til sammen 0,75 årsverk. Fruktlagerinspektørens stilling utgjør 0,5 årsverk, mens administrasjon av avsetningstiltakene utgjør 0,25 årsverk. Fordelingen av årsverk mellom de to funksjonene har vært den samme i flere år.

Budsjett for 2024

GPS søker om 677 000 for 2024, 33 000 mer enn innvilget budsjett for 2023.

I forslag til budsjett for 2024 er lønnskostnadene foreslått økt med 11 000 kroner. Lønnsøkningen har en budsjettert ramme på ca. 4,5 prosent med virkning fra 1. mai 2024. Statistisk sentralbyrås prognose for årslønnsvekst i 2024 er på 5,1 prosent.

Regnskap for 2022, budsjett for 2023 og forslag til budsjett for 2024 for GPS – Avsetningstiltak i hagebrukssektoren

Kostnader	2022	2023	2024	Endring	Endring
	Regnskap	Budsjett	Budsjett	kr ¹	% ¹
Personal	260 834	267 000	278 000	11 000	4,12
Drift (inkl. kontorhold)	39 545	47 000	47 000	-	0,00
Reiseutgifter	14 592	15 000	20 000	5 000	33,33
Møter og kurs	-	13 000	13 000		
Prognose tjenester (graveprøver)	249 300	292 000	304 000	12 000	4,11
Innleid hjelp (kontroller)	6 300	10 000	15 000	5 000	50,00
Sum	570 571	644 000	677 000	33 000	5,12
Nøkkeltall					
Antall årsverk	0,25	0,25	0,25		
Personalkostnader pr. årsverk	1 043 336	1 068 000	1 112 000	44 000	4,12
Driftskostnader pr. årsverk	158 180	188 000	188 000	-	0,00
Totale kostnader pr. årsverk	1 201 516	1 256 000	1 300 000	44 000	3,50

¹ Differanse budsjettforslag 2024 og budsjett 2023

Posten «Innleid hjelp – kontroller» omfatter kontrolltiltak i forbindelse med reguleringslagring og fabrikklevering av epler, og vil variere med omfanget av reguleringsvirksomheten. Denne posten er økt med 5 000 kroner i budsjettet for 2024, og dette begrunnes med at det er ventet høye epleavlinger fremover. Av samme årsak er også reisebudsjettet økt med 5 000 kroner. Budsjettet for 2024 er utarbeidet med tanke på å dekke kontrolltiltak i år med normale avlinger og uten at det settes i verk reguleringsstiltak på matpotet.

Posten «Graveprøver – poteter» innebærer kostnader knyttet til å lage en prognose for årets potetavling. Midlene skal dekke lønn for arbeid utført av Landbruksrådgivingen (NLR) og for arbeid med utarbeiding av rapport ved HOFF SA. Kostnadene til administrativt arbeid i regi av NLR og HOFF er foreslått økt med 5 prosent sammenlignet med 2023. Det er i tillegg budsjettet med 110 prøver, og prisen per prøve er foreslått økt med 50 kroner til 2 250 kroner per stykk.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet anbefaler at det godkjennes et budsjett på inntil 677 000 kroner for GPS – Avsetningstiltak i 2024. Budsjettforslaget sikrer en fornuftig lønnsutvikling som ikke overgår SSBs prognose for 2024. Samtidig er det lagt inn en økning i kostnader til reiser og innleid hjelp for å ta høyde for økende epleavlinger.

Under posten «Innleid hjelp - kontroller» er det i foreslått budsjett for 2024 tatt utgangspunkt i et normalår for frukt mht. avsetningstiltak, hvilket er et prinsipp som er fulgt tidligere. Dersom det skulle bli behov for markedsregulering i potetsektoren, eller en regulering innenfor epler ut over det normale, vil det kunne bli behov for å søke om bruk av ytterligere midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk. Av Omsetningsrådets vedtak knyttet til administrasjonsbudsjett for markedsordningen for epler og poteter for 2023 går det fram:

«Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet for administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2023.»

Landbruksdirektoratet foreslår at Landbruksdirektoratet gis fullmakt, også for 2024, til å

godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger.

Landbruksdirektoratets samlede vurdering

Hagebruksfondet blir hvert år tilført kollektiv dekt omsetningsavgift over jordbruksavtalen. I år har i tillegg avtalepartene blitt enige om å tilføre fondet 10,0 mill. kroner ekstra fra ledige midler i 2022.

Basert på de signalene direktoratet har fått fra GPS, vil kostnadene ved reguleringslagring og fabrikklevering av epler fra årets sesong utgjøre omtrent 5,8 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift hagebruk vil dermed utgjøre om lag 18,7 mill. kroner ved inngangen til 2024.

I 2024 blir fondet tilført 38,9 mill. kroner over jordbruksavtalen til markedsregulering i grøntsektoren. Det er søkt om totalt 33 417 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift hagebruk for 2024. Dette inkluderer midler til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter (31 462 000 kroner), og fondet for omsetningsavgift hagebruk sin andel av Stiftelsen Norsk Mats søknader om midler til markedsføring av Nyt Norge (1 425 000 kroner) og forbrukerrettet informasjonsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk (530 000 kroner).

Årlige kostnader til avsetningstiltak for epler har som gjennomsnitt for de tre siste årene (2020 – 2022) utgjort i overkant av 2,2 mill. kroner. Et eventuelt avsetningstiltak innen matpotet vil komme i tillegg til dette.

Til dekning av Omsetningsrådets løpende driftskostnader, samt kostnader for sekretariatsoppgaver, er det foreslått et budsjett på ca. 1,0 mill. kroner for 2024, for belastning av fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Etter dette vil fondet i 2024 kunne øke med i underkant av 2,3 mill. kroner i form av ubrukte midler (38 900 000 kroner – (33 417 000 + 2 200 000 + 1 000 000) kroner = 2 283 000 kroner). Ved utgangen av 2024 vil beregnet fondsstørrelse kunne være på cirka 21,2 mill. kroner. Dette er usikre anslag, som bl.a. er avhengig av behovet for regulering av epler og poteter i 2024.

Landbruksdirektoratet foreslår, etter en samlet vurdering, at det kan benyttes inntil 33 417 000 kroner til faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjon av avsetningstiltak innen eple og potet fra fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2024, hvorav 31 462 000 kroner til OFG, GPS og Fagforum Potet, og totalt 1 955 000 kroner til Stiftelsen Norsk Mat.

Sak nr.: 107/23	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Grønt – Budsjett for 2024 for en opplysningsvirksomhet for honning	Saks nr.: 23/65818- 2

Beskrivelse

I jordbruksoppkjøret 2023 ble det bestemt at Norges Birøkerlag tildeles inntil 1,5 mill. kroner i 2024 for å finansiere en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Det fremgår i avtalen at det er Omsetningsrådet som skal forvalte bevilgningen.

Norges Birøkerlag søker om 1,5 mill. kroner til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Birøkerlaget har inngått en samarbeidsavtale med Opplysningskontoret for egg og kjøtt om å bygge opp og drifte opplysningsvirksomheten. Avtalen varer i første omgang i tre år, og det forutsettes at Norges Birøkerlag får bevilget midler til ordningen også i kommende jordbruksoppkjør.

Landbruksdirektoratet innstiller på å tildele inntil 1 500 000 kroner til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter i regi av Norges Birøkerlag for 2024.

Hjemmel

Jordbruksavtalen (2023 – 2024), kapittel 5.3.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev av 12. oktober 2023 med søknad om midler for 2024, samt samarbeidsavtale mellom Norges Birøkerlag og Opplysningskontoret for egg og kjøtt datert 12.10.2023.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet godkjenner budsjettet for en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Norges Birøkerlag kan anvende inntil 1 500 000 kroner til opplysningsordningen.
2. Omsetningsrådet fastsetter følgende bestemmelser knyttet til tildelingen:

Tiltak det kan ytes tilskudd til

Tilskudd kan ytes til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Utgifter dekkes etter søknad basert på dokumenterte kostnader og innenfor rammen av budsjetterte beløp.

Opplysningsplikt

Landbruksdirektoratet kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon, herunder regnskapsmateriale, forretningspapirer og liknende dokumenter, som er nødvendig for å behandle søknaden, utøve kontroll og forvalte ordningen på en tilfredsstillende måte.

Kontroll

Landbruksdirektoratet fører kontroll med at disse bestemmelsene blir overholdt og kan herunder foreta stedlig kontroll hos den som mottar tilskudd. Virksomheten plikter å yte bistand ved slik kontroll.

Tilbakebetaling

Feil i utbetalingen eller brudd på disse bestemmelsene, kan medføre pålegg om tilbakebetaling av tilskudd eller trekk i senere tilskudd.

Rapportering

Norges Birøkerlag skal sende rapport og revisorattestert regnskap for anvendelse av midler i henhold til disse bestemmelsene til Omsetningsrådet innen 1. mars 2025.

Grønt – Budsjett for 2024 for en opplysningsvirksomhet for honning

Bakgrunn

I årets jordbruksoppgjør ble partene enige om å sette av inntil 1,5 mill. kroner til Norges Birøkerlag for å finansiere en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter.

I Jordbruksavtalen (2023 – 2024) står det følgende under kapittel 5.3 Tilskudd til markedstiltak i grøntsektoren:

«Tilskuddet kan brukes til opplysningsvirksomhet, faglige tiltak og avsetningstiltak, og har en ramme på 40,4 mill. kroner for 2024. Herunder øker bevilgningen til Opplysningskontoret for frukt og grønt med 3,0 mill. kroner. Midlene skal benyttes til å øke forbruket av norsk frukt og grønt. Tverrsektorielt arbeid skal vektlegges. Norges Birøkerlag får 1,5 mill. kroner for å finansiere en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Omsetningsrådet forvalter bevilgningen. Ubenyttede midler tilføres Fondet for omsetningsavgift for hagebruk.»

Norges Birøkerlag har i brev datert 12. oktober 2023 søkt om 1,5 mill. kroner til en opplysningsordning.

Om Norges Birøkerlag

Norges Birøkerlag er en organisasjon som skal fremme kunnskap om birøktnæringen, honningproduksjon og matkultur knyttet til honning og bieprodukter. Sekretariatet består av 7 årsverk.

Norges Birøkerlag ivaretar birøkternes næringspolitiske interesser gjennom årlige jordbruksforhandlinger og i dialog med Mattilsynet og embetsverk.

Organisasjonen har også ansvar for avlsarbeid på bier, sykdomsveiledning, forebyggende helsearbeid og veiledning innenfor alle aspekter av birøkt. I tillegg jobber de for å synliggjøre yrkesmuligheter innen birøkt.

Ved utgangen av 2022 hadde Norges Birøkerlag 4 311 medlemmer i 108 lokale lag og 14 fylkeslag spredt utover hele landet.

Formålet med opplysningsordningen

I søknaden beskriver Norges Birøkerlag utfordringer i honningmarkedet. Det er en økende preferanse for importert honning hos forbrukerne. Birøkterne opplever et prispress på norske produkter. Prispress og økende produksjonskostnader er med på å påvirke rekrutteringen til næringen.

Birøkerlaget beskriver at midlene som er avsatt i jordbruksavtalen skal finansiere en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter med mål om å øke forbrukernes preferanse for norsk vare. Opplysningsordningen skal bygge omdømme og markedsposisjon for norskprodusert honning og andre bieprodukter med den hensikt å øke produksjonen, salget og verdiskapingen for disse produktene. I søknaden har de beskrevet følgende overordnede strategier som legges til grunn for å oppfylle disse målene.

«A. Norsk honning skal etableres tydeligere som et svært attraktivt alternativ til andre søtningmidler som sukker. Norsk honning sine særegne verdier knyttet til norsk natur, renhet, ekthet og anvendelighet skal legges til grunn for dette arbeidet.

B. Andre bie-produkter har et stort potensial for å styrke inntjeningsgrunnlaget for birøkterne og profilen til norsk honningproduksjon. Disse produktene sitt potensiale må

løftes og synliggjøres for norske forbrukere.

C. Honningbiens verdi som pollinatorer og norsk birøkts bidrag til positive klimatiltak generelt og biomangfold spesielt, skal bygges som tydelige underliggende verdier i arbeidet med å styrke norsk honning og andre bie-produkters omdømme og markedsverdi.»

Norges Birøkterlag mener at det bør «settes en målsetting om et økt salg av norskprodusert honning etter fem år tilsvarende 6 prosents volumøkning med base i volumsalg i 2023».

Samarbeid med Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK)

Norges Birøkterlag har inngått en samarbeidsavtale med Opplysningskontoret for egg og kjøtt for å bygge opp og drifte et opplysningskontor for honning og bieprodukter. Avtalen varer i første omgang i inntil tre år, og sikrer Norges Birøkterlag kontroll med formåls- og måloppfyllelse samt bruken av de avsatte midlene, samtidig som den gir OEK/MatPrat den nødvendige driftsmessige, redaksjonelle og kreative frihet til å utforme gode og målrettede tiltak.

I samarbeidsavtalen går det frem at «OEK plikter å stille til rådighet den nødvendige kompetanse, produksjonskapasitet og gi Norges Birøkterlags aktiviteter og produksjoner den nødvendige prioritet, i samsvar med vedtatte strategi og mål og vedtatte budsjett. OEK er innenfor rammene av satte mål og strategi for samarbeidet eneansvarlig for prioritering av midler innenfor gitt årlig ramme inkludert utarbeiding av konsepter, gjennomføring av tiltak samt annen utøvelse av virksomheten. OEK forplikter i dette arbeidet seg til å ivareta den norske honning og andre honningrelaterte produkter på best mulig etisk og omdømmemessig måte.»

Samarbeidet skal gagne begge parter gjennom økt gjennomslag, gjensidig faglig styrking og driftssynergier.

Norges Birøkterlag skriver at det er MatPrat som skal utforme konkrete tiltak i samsvar med gjeldene avtale og fastsatte strategi og mål. Det vil dreie seg om ulikt omdømme- og profilbyggende samt salgsfremmende materiale og innhold for nett, YouTube, Instagram, Facebook og andre aktuelle kanaler.

Framdriftsplan

OEK og Norges Birøkterlag har planlagt å gjennomføre flere markedsundersøkelser og tilhørende grunnlagsanalyser for å kunne planlegge konkrete tiltak i samsvar med målsetting og strategi. De skal videre utarbeide en pakke med tiltak for forbrukerkommunikasjon, samt sette mål for omdømme- og markedsuttak. De skal produsere innhold basert på tiltakspakken, og utover året skal de måle effekten og evaluere tiltakene.

Budsjett

Norges Birøkterlag søker om 1,5 mill. kroner for 2024.

Forslag til budsjett for 2024. Beløp i hele kroner

Kostnader	Budsjett 2024
Personal- og driftskostnader	125 000
Lønn og sosiale utgifter	200 000
Husleie og adm. kostnader	325 000
Kunnskapsinnhenting	250 000
Innholdsproduksjon	400 000
Distribusjon egne digitale kanaler	100 000
PR og kommunikasjon	100 000
Sum	1 500 000

Norges Birøkerlag opplyser om at de ikke er mva-pliktig, og at de dermed ikke får godskrevet inngående mva. på fakturerte tjenester: «Mva blir derfor en direkte kostnad justert for forholdsmessig fradrag, pt. 6,78 %».

Nøkkeltall	
Personal- og driftskostnader	43 %
Markedsaktiviteter	57 %
Sum	100 %

I budsjettet går det frem at 43 prosent av totale kostnader er satt av til personal, drift og lønnskostnader, mens 57 prosent av midlene er satt av til markedsaktiviteter.

Rapportering av regnskap

I samarbeidsavtalen står det følgende om regnskapsrapportering:

«3.9 OEK håndterer regnskap og regnskapsrapportering som prosjektrengskap for Norges Birøkerlag gjennom OEKs etablerte løsninger for dette, og forplikter seg til å følge Regnskapsloven og andre offisielle krav til regnskapsføring, slik at de bevilgede midler blir ivarettatt på beste måte. OEK forplikter seg også til å sikre at Omsetningsrådets og Mat- og Landbruksdepartementets krav til håndtering av omsetningsmidler blir etterlevd herunder også at prosjektrengskapet blir revidert av ekstern revisor. (...)»

Landbruksdirektoratets vurdering

Det er avsatt 1,5 mill. kroner over jordbruksavtalen til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Midlene er øremerket Norges Birøkerlag.

I jordbruksavtalen går det frem at det er Omsetningsrådet som skal forvalte midlene. Omsetningsrådet har ikke forvaltet midler til markedsregulering av honning etter at Landbruksdirektoratet ble sekretariat for Omsetningsrådet 1. juli 2000. Den siste gangen Omsetningsrådet innvilget midler til markedsregulering av honning var i 1996. Da ble det bevilget 0,3 mill. kroner til generisk markedsføring. I perioden 1991 – 1994 ble det brukt vel 25 mill. kroner på tiltakene billigsalg, reguleringslagring, generisk markedsføring og eksporttap. Sekretariatet har ikke gått lenger tilbake i historikken.

Honning er ikke omfattet av formålsparagrafen i omsetningsloven, og Landbruksdirektoratet tolker det dithen at det dermed ikke kan benyttes kollektivt dekte omsetningsmidler til markedsregulering av honning. Fra Omsetningsrådets årsberetning fra 1985 står det følgende: «Honning omfattes ikke av omsetningsloven. I jordbruksavtalen ble honning tatt med gjennom jordbruksavtalen av 1970. Da ble honning inkludert blant de produkter som det kan anvendes midler over jordbruksavtalen til finansiering av markedsregulerende tiltak for. Med virkning fra 1/7 1982 ble det fastsatt retningslinjer for den markedsregulerende virksomhet. (...)»

Markedsregulering av honning inngår i dag i Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning med hjemmel i omsetningsloven. I retningslinjen pekes det på Honningcentralen som aktør når det gjelder markedsregulering av honning, og ikke Norges Birøkerlag. Landbruksdirektoratet mener at dersom en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter skal bli en varig ordning, bør regelverket gjennomgås.

Søknaden

Norges Birøkerlag har søkt om midler til en opplysningsordning som skal være med å bygge omdømme og markedsposisjon for norskprodusert honning og andre norskproduserte bieprodukter. Hensikten er å øke produksjonen, salget og verdiskapingen av norsk honning.

Norges Birøkerlag har inngått en samarbeidsavtale med OEK om å bygge opp og drifte opplysningsvirksomheten. Landbruksdirektoratet mener det er fornuftig bruk av midlene å inngå et samarbeid med en aktør som innehar lang erfaring og har kompetanse og gode verktøy innen generisk markedsføring.

Norges Birøkerlag informerer i søknaden om at det er OEK som skal håndtere regnskap og regnskapsrapportering. Direktoratet mener at Norges Birøkerlag må stå ansvarlig for innsending av rapport og regnskap som viser bruken av midlene.

Landbruksdirektoratet innstiller på at Omsetningsrådet vedtar søknaden med følgende bestemmelser:

Tiltak det kan ytes tilskudd til

Tilskudd kan ytes til en opplysningsordning for honning og andre bieprodukter. Utgifter dekkes etter søknad basert på dokumenterte kostnader og innenfor rammen av budsjetterte beløp.

Opplysningsplikt

Landbruksdirektoratet kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon, herunder regnskapsmateriale, forretningspapirer og liknende dokumenter, som er nødvendig for å utøve kontroll og forvalte ordningen på en tilfredsstillende måte.

Kontroll

Landbruksdirektoratet fører kontroll med at disse bestemmelsene blir overholdt og kan herunder foreta stedlig kontroll hos den som mottar tilskudd. Virksomheten plikter å yte bistand ved slik kontroll.

Tilbakebetaling

Feil i utbetalingen eller brudd på disse bestemmelsene, kan medføre pålegg om tilbakebetaling av tilskudd eller trekk i senere tilskudd.

Rapportering

Norges Birøkerlag skal sende rapport og revisorattestert regnskap for anvendelse av midler i henhold til disse bestemmelsene til Omsetningsrådet innen 1. mars 2025.

Sak nr.: 108/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Alle - Budsjett for markedsføring av Nyt Norge og for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2024	Saks nr.: 23/56512- 7

Beskrivelse

Stiftelsen Norsk Mat søker om 7,125 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge i 2024. Søknaden er i tråd med Norsk Mats gjeldende finansieringsmodell for markedsføring av ordningen.

Styret i Stiftelsen Norsk Mat behandlet i 2021 forslag til ny finansieringsmodell for kostnader til markedsføring av Nyt Norge for fireårsperioden 2022 – 2025. Finansieringsmodellen la opp til kostnader på 19 mill. kroner i 2022, 20 mill. kroner i 2023 og 21 mill. kroner både i 2024 og 2025.

Stiftelsen Norsk Mat søker også om 2,65 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til å drive forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2024. Dette tilsvarer en økning på 6 prosent sammenlignet med vedtatt budsjett for 2023. Det er i tillegg avsatt 2,1 mill. kroner over jordbruksavtalen til samme formål.

Styrene i Nortura, Tine og Felleskjøpet Agri har uttalt seg om Norsk Mats søknader knyttet til de respektive fond. Vedrørende fjørfekjøtt, tar styret i Nortura søknaden til orientering. For grøntsektoren behandles søknaden direkte av Omsetningsrådet.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Stiftelsen Norsk Mats søknader om midler for 2024. Fordelingsnøkkel mellom fondene vedtatt av Omsetningsrådet 22. juni 2018 er lagt til grunn.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, med hjemmel i forskrift av 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1. Lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Søknader fra Stiftelsen Norsk Mat begge datert 7. september 2023 om midler fra Omsetningsrådet til å markedsføre Nyt Norge og til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2024.

Vedtaksregulatorene: To vedtaksbrev fra Felleskjøpet Agri SA datert 30. oktober 2023, vedtaksbrev fra Animalia på vegne av Nortura SA datert 27. oktober 2023 og brev fra Tine SA 6. november 2023.

Møtebehandling

Landbruksdirektoratet orienterte om en midtveiseevaluering av nasjonal strategi for økologisk jordbruk (2018-2030) gjennomført av Oxford Research. I evalueringen blir også Norsk Mat sin rolle vurdert. Oppdraget ble gitt i Jordbruksavtalen 2022–2023.

Tine har etterspurt en evaluering av bruken av omsetningsavgiftsmidler til forbrukerrettet

opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Med evalueringen fra Oxford Research ser ikke Landbruksdirektoratet behov for en egen vurdering av midlene fra omsetningsavgiften til dette tiltaket.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Til finansieringen av nasjonal merkeordning, Nyt Norge, i regi av Stiftelsen Norsk Mat, kan det i 2024 benyttes inntil 7 125 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt:	2 280 000	kroner
Melk:	2 422 500	kroner
Egg:	285 000	kroner
Fjørfe kjøtt:	498 750	kroner
Frukt og grønt:	1 425 000	kroner
Korn:	213 750	kroner

2. Til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i regi av Stiftelsen Norsk Mat kan det i 2024 benyttes inntil 2 650 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt:	848 000	kroner
Melk:	901 000	kroner
Egg:	106 000	kroner
Fjørfe kjøtt:	185 500	kroner
Frukt og grønt:	530 000	kroner
Korn:	79 500	kroner

3. Tilskuddene for 2024 utbetales av Landbruksdirektoratet direkte til Stiftelsen Norsk Mat.

Alle - Budsjett for markedsføring av Nyt Norge og for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk i 2024

I brev av 7. september 2023 søker Stiftelsen Norsk Mat Omsetningsrådet om 7,125 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen Nyt Norge, og 2,65 mill. kroner for generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk. Begge søknader gjelder for budsjettåret 2024.

Budsjett for markedsføring av merkeordningen Nyt Norge for 2024

Nyt Norge er en merkeordning som har som formål å styrke konkurranseevnen til norsk matproduksjon, og å skape preferanse for norskprodusert mat og for norskproduserte blomster og planter.

Merket ble etablert av Stiftelsen Norsk Mat i 2009 på bakgrunn av et oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet om å utvikle, etablere og administrere et gjennomgående kvalitetssystem med en felles merkeprofil ut mot forbruker.

Per første halvår 2023 var 5 060 produkter godkjent for bruk av Nyt Norge fra til sammen 128 virksomheter. Dette er 220 flere produkter enn på samme tid i 2022.

Status for Nyt Norge

Stiftelsen Norsk Mat måler jevnlig befolkningens kjennskap og tillitt til Nyt Norge. Tall fra november 2022 viser at:

- Hjulpen kjennskap til Nyt Norge er på 94 prosent, 1 prosent mer enn i 2021.
- Uhjulpen kjennskap ligger på 38 prosent, 4 prosent lavere enn i 2021.
- 69 prosent sier de har høy eller meget høy tillitt til Nyt Norge, 2 prosent mer enn i 2021.
- 67 prosent sier at merket gir lyst til å kjøpe norsk mat, andelen er uendret fra året før.
- 87 prosent sier at Nyt Norge gjør det enkelt for dem å velge norskprodusert mat. I 2021 var andelen 85 prosent.

Jordbruksoppkjøret 2023

I Prop. 121 S (2022 – 2023) kap. 7.2.8 står det følgende om Nyt Norge: «Stiftelsen må også fortsette arbeidet med å videreutvikle merkeordningen Nyt Norge. Partene legger til grunn at merkeordningen samfinansieres mellom Omsetningsrådet, merkebrukerne og dagligvarehandelen, i tråd med planen styret i Norsk Mat har lagt opp til.»

Finansiering av markedsføringen av Nyt Norge i 2024

Søknaden om midler til markedsføring av Nyt Norge i 2024, 7,125 mill. kroner, er basert på finansieringsmodellen som gjelder for perioden 2022 – 2025. Det har vært flere ulike finansieringsmodeller for Nyt Norge siden oppstarten i 2009. For mer informasjon om de tidligere modellene, se sak 100/21 i møtet 6. desember 2021.

Finansieringsmodell for markedsføringen av Nyt Norge i perioden 2022 – 2025 (beløp i kroner)

Bidragstyper	2022	2023	2024	2025
Omsetningsavgift	7 125 000	7 125 000	7 125 000	7 125 000
Dagligvarehandelen	3 562 500	3 562 500	3 562 500	3 562 500
Merkebrukeravgift	8 312 500	8 312 500	8 312 500	8 312 500
Merkebrukeravgift (nye brukere, vekststrategi)	-	1 000 000	2 000 000	2 000 000
Sum	19 000 000	20 000 000	21 000 000	21 000 000

Det følger av gjeldende finansieringsmodell at markedsføringen skal finansieres med 7,125 mill. kroner fra Omsetningsrådet, ca. 3,56 mill. kroner fra dagligvarehandelen og ca. 8,31

mill. kroner fra merkebrukerne. I tillegg forventer Norsk Mat en vekst i antall merkebrukere som tilsvarer 2,0 mill. kroner ekstra i merkebrukeravgift i 2024.

Finansieringsmodellen ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 6. desember 2021, sak 100/21. I møtet ble det følgende vedtatt: «Stiftelsen Norsk Mats finansieringsmodell knyttet til Nyt Norge fra 2022 til 2025 tas til orientering. Det vil være en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet at de øvrige aktørene bidrar som foreslått. Endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondene for omsetningsavgift vil komme i de årlige budsjettbehandlingene.»

Norsk mat skriver følgende om finansieringsmodellen: «At hele verdikjeden står samlet bak merkeordningen for norsk mat synliggjort gjennom Nyt Norge, er merkets styrke. Alle aktører har en felles interesse i å befeste og øke preferansen for norsk mat og drikke. Finansieringsmodellen der hele verdikjeden bidrar økonomisk gjennom «spleiselagmodellen» har bidratt til å markedsføre og utvikle Nyt Norge fra lanseringen av Nyt Norge i 2009 og frem til i dag. Prinsippet videreføres for styrets valg av finansieringsmodell for perioden 2022-2025.»

Om budsjettert økning i merkebrukeravgift skriver Norsk Mat i en epost 18. oktober 2023: «Vi forventer å nå målet om en vekst på 1 million kr i merkebrukeravgift i 2023. Veksten kommer fra en kombinasjon av produsenter/produkter innen nye kategorier som har kommet til de siste 3 år og nye produsenter innen kategorier vi har vært til stede i helt fra starten av merkeordningen. Når det gjelder neste år, så er det høyst usikkert om vi når den budsjetterte veksten på 2 millioner kr. Det skyldes generell usikkerhet i markedet, krevende økonomi for flere aktører, samt noe usikkerhet rundt hvor raskt vi når å innlemme nye kategorier.»

Drift og utvikling av Nyt Norge

Drift og utvikling av Nyt Norge finansieres med midler over jordbruksavtalen. Norsk Mat har tidligere informert Landbruksdirektoratet om at: «Fra 2018 skal altså drift, utvikling og administrasjon av Nyt Norge slås sammen med drift, utvikling og administrasjon av KSL i en ny avdeling» (sak 75/17 i møte 14. desember 2017). Disse midlene er ikke tatt med i finansieringsmodellen for 2022 - 2025. For 2024 er det bevilget 71 mill. kroner til Stiftelsen Norsk Mat. Hvor mye som skal gå til drift og utvikling av Nyt Norge er ikke klart per november 2023.

Budsjett for markedsføring av Nyt Norge i 2024

Stiftelsen Norsk Mats budsjett for markedsføring av Nyt Norge for 2023 er sendt per epost 18. oktober 2023. Norsk Mat skriver følgende om budsjettet: «Budsjettet er foreløpig og vil bli justert løpende iht. mediemarkedets utvikling og resultater vi oppnår. Omsøkt støtte på 7,125 millioner over omsetningsavgiften vil i sin helhet gå til mediekjøp.»

Planlagt forbruk av midler til markedsføring av Nyt Norge i 2024 (beløp i kroner)

TV (reklamefilm, sponsorplaktaker)	6 300 000
Online video (streamingkanaler, youtube)	3 800 000
Digitale annonser (display, natives)	3 400 000
Sosiale medier (Meta, Snapchat)	3 700 000
Søk (søkeord Google)	1 000 000
Produksjon materiell (alle kanaler)	1 900 000
Diverse (materiell, sponsorater)	400 000
Markedsundersøkelser, kampanjemåling og medieovervåking	500 000
Totalt	21 000 000

Markedsaktiviteter og kommunikasjon 2024

Stiftelsen Norsk mat har lansert en ny kampanje høsten 2023. Kampanjen bygger videre på hovedinnholdet i Nyt Norge kommunikasjonen så langt, og kampanjemateriellet er tilpasset medielandskapet. Den nyutviklede kampanjen er tenkt videreført i 2024.

Norsk Mat skriver at «I likhet med foregående år planlegger vi å gjennomføre 3 hovedkampanjepulser, samtidig som vi fokuserer stadig mer på en kontinuerlig tilstedeværelse i sosiale medier, i diverse digitale flater og på TV gjennom sponsorplakater.»

Utover eksternt produsert materiell, har Norsk Mat en omfattende egenproduksjon av stoff som publiseres kontinuerlig i sosiale medier.

Norsk Mat opplyser om at kampanjesamarbeidet med Opplysningskontoret for frukt og grønt vil trappes ytterligere opp i 2024 i tråd med planene i prosjektet «Økt etterspørsel etter norsk frukt og grønnsaker».

Arbeidet med å knytte KSL og Nyt Norge tettere sammen vil fortsette i 2024. I tillegg til kommunikasjon rettet mot den enkelte bonde, vil de fokusere på å få ut budskapet om sammenhengen mellom KSL og Nyt Norge til varemottakere og til merkebrukere.

En annen viktig oppgave i 2024 blir rekruttering av nye merkebrukere og å få eksisterende merkebrukere til å merke flere produkter, samt å forsøke å påvirke til at merket blir brukt aktivt i kampanjer.

Markedsregulatorenes anbefalinger

Norsk Mat sin søknad har vært til behandling hos markedsregulatorene i de forskjellige sektorene. Oppsummert er tilbakemeldingene som følger:

Nortura/Animalia

Animalias styre behandlet i møte 5. oktober 2023 Norsk Mats søknad om støtte fra omsetningsavgiften til Nyt Norge 2024 og fattet følgende vedtak: «(...) Styret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til markedsføring av norsk mat gjennom Nyt Norge innvilges med 2,28 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam, 498 750 kr fra fjørfekjøtt og 285 000 kr fra egg i 2024.

Styret ber om at saken oversendes for behandling i Norturas styre og til Landbruksdirektoratet.»

Konsernstyret i Nortura behandlet søknaden i møte 17. oktober 2023 og fattet følgende vedtak: «(...) Konsernstyret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til markedsføring av norsk mat gjennom Nyt Norge innvilges med 2,28 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam og 0,285 mill. kr fra egg i 2024.

Konsernstyret gir administrasjonen fullmakt til å oversende budsjettforslaget til Omsetningsrådet.

Konsernstyret tar forslaget om støtte fra omsetningsavgiften for kylling og kalkun på kr 185 500 til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk og kr 498 750 til markedsføring av Nyt Norge til orientering.»

Felleskjøpet Agri

Styret i Felleskjøpet Agri skriver i brev datert 30. oktober 2023: «Felleskjøpet Agri tilrår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad blir godkjend og at 213 750 kroner vert dekt over omsetningsavgiften på korn i 2024.»

Tine

I brev datert 6. november 2023 skriver Tine: «(...) Stiftelsen Norsk Mat søker om midler til finansiering av Nyt Norge og økologisk.no. I TINE er oppfattelsen at Nyt Norge-merket bidrar positivt til fokus på norsk mat. Det søkes om det samme beløpet for 2024 som for 2023 (...)»

Landbruksdirektoratets vurdering og anbefaling

I forbindelse med tidligere års søknader om midler til Nyt Norge, har Landbruksdirektoratet i sin vurdering lagt vekt på at det er gitt klare politiske føringer når det gjelder Stiftelsen Norsk Mats oppgaver knyttet til den nasjonale merkeordningen. Videre har en lagt vekt på at det er utarbeidet en omforent finansieringsplan for markedsføringen av merkeordningen, og at markedsregulatorene har vært positive til søknadene.

Landbruksdirektoratet har vurdert søknad om midler for 2024 på samme måte som tidligere.

Det er økende oppmerksomhet rundt norskprodusert mat. I gjeldende regjeringsplattform, Hurdalsplattformen, kom det fram at «Økt norsk matproduksjon er en kritisk del av vår beredskap» og at regjeringen ønsker å «sette eit mål for sjølvforsyningsgrad av norske jordbruksmatvarer, korrigert for import av fôrråvarer, på 50 prosent.» Nyt Norge-merket er med på å styrke norsk matproduksjon, og bidrar til å gjøre det enklere for forbrukerne å velge norsk mat. Landbruksdirektoratet mener at det fortsatt er viktig å opprettholde og styrke merket for å sikre salget av norske matvarer.

Omsetningsrådet behandlet i møtet 6. desember 2021, sak 100/21, søknad fra Norsk Mat om en ny finansieringsmodell for perioden 2022 – 2025. Det går fram av Omsetningsrådets vedtak at det er en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet at de øvrige aktørene bidrar som foreslått, og at endelige vedtak om budsjett og budsjettbetingelser for midler fra fondene for omsetningsavgift, vil komme i de årlige budsjettbehandlingene.

Markedsregulatorene er innstilte på å tildele midler etter planen som er lagt for finansiering av Nyt Norge i 2024.

På bakgrunn av dette foreslår Landbruksdirektoratet at det bevilges inntil 7,125 mill. kroner til markedsføring av merkeordningen i 2024.

Fordelingen av kostnader mellom de ulike fondene er fordelt etter fordelingsnøkkelen som ble vedtatt i møte i Omsetningsrådet 22. juni 2018 (sak 58/18). Fordelingsnøkkelen tar utgangspunkt i førstehandsverdien av omsetningen i de ulike produktkategoriene (utenom frukt og grønt der kostnadsandel er gjort etter skjønn), og gir følgende fordeling av de omsøkte midlene:

Sektor	Prosent	Kroner
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	32	2 280 000
Melk (ku og geit)	34	2 422 500
Egg	4	285 000
Fjorfekjøtt	7	498 750
Frukt, grønt og potet	20	1 425 000
Matkorn	3	213 750
Totalt	100	7 125 000

Budsjett for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2024

I tillegg til 2,1 mill. kroner avsatt over jordbruksavtalen, søker Stiftelsen Norsk Mat om bruk av 2,65 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet

for økologisk mat og jordbruk for 2024, beløpet er 150 000 kroner høyere enn tildelingen i 2023.

Tildelingen over jordbruksavtalen var opprinnelig på 2,0 millioner kroner, men er siden justert opp til 2,1 millioner. Norsk Mat informerer per epost 18. oktober 2023: «Vi har søkt om og fått tildelt ekstra midler for 2024 som priskompensasjon (+5,9%) for de områdene som finansieres av jordbruksavtalemidler. Jordbruksavtalen bidrar dermed med 2,1 mill kroner til informasjon om økologisk jordbruk og produksjon i 2024. Vi søker om tilsvarende priskompensasjon fra Omsetningsrådet for 2024; 150 000 i økt tildeling. Søknaden til omsetningsrådet er på totalt 2 650 000 kroner.»

Bakgrunn

Stiftelsen Norsk Mat ble ved jordbruksoppkjøret i 2007 tildelt nasjonalt ansvar for generisk markedsføring av økologisk mat. Norsk Mat arbeidet i tiden fram til 2011 etter en informasjons- og markedsføringsstrategi som de hadde utarbeidet i samarbeid med Statens landbruksforvaltning (i dag Landbruksdirektoratet) og organisasjonene Debio, Oikos og opplysningskontorene i landbruket.

Partene ble ved jordbruksoppkjøret i 2016 enige om at generisk markedsføring av økologisk mat skulle evalueres til jordbruksoppkjøret i 2017. Zynk Communication & Leadership utarbeidet en rapport som blant annet konkluderte med at Stiftelsen Norsk Mats oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet var noe uklart. Stiftelsen var blitt gitt ansvar for «forbrukerrettet informasjonsarbeid» og «generisk markedsføring», men begrepene var ikke klart definert, og Zynk mente at dette resulterte i uklarhet om hvilken type innhold Norsk Mat skulle produsere i sine informasjonskanaler. Zynk skrev i rapporten at «Flere sentrale aktører innen økologisk matproduksjon opplever Matmerks oppdrag og rolle som uklar.»

Regjeringen la 25. mai 2018 fram sin nye nasjonale strategi for økologisk landbruk for perioden 2018 – 2030. Den tallfester ikke lenger hvor stor den økologiske produksjonen skal eller bør være, men tar utgangspunkt i at produksjonen skal styres etter forbrukernes etterspørsel. Av sammendraget går blant annet følgende fram:

«Regjeringen legger til grunn at utviklingen av økologisk produksjon og forbruk må skje med utgangspunkt i markedet og etterspørselen etter økologiske produkter, på lik linje med øvrig jordbruksproduksjon. Dette innebærer at jordbruket og markedsaktørene må forventes å fylle en slik etterspørsel med de varene som det er forutsetninger for å produsere i Norge. Regjeringens mål er å stimulere til økologisk produksjon som er etterspurt i markedet.»

I den nasjonale strategiens kapittel 6.2 Informasjon til omsetningsleddet, er Norsk Mats rolle beskrevet under omtalen av innsats rettet inn mot forbrukerleddet. Her sies det blant annet at: «Informasjon til forbrukere kan gis gjennom forbrukerrettet informasjon og generisk markedsføring. Mens forbrukerrettet informasjon her forstås som informasjon som inneholder nøytrale og faktabaserte opplysninger som sørger for at mottakerne kan ta informerte valg, er generisk markedsføring informasjon som skal virke kjøpsutløsende for produktkategorien som markedsføres.» I strategien vises det til at denne forståelsen er i tråd med evalueringen som ble utført av Zynk Communication & Leadership. Norsk Mat ble i den nasjonale strategien gitt et koordinerende ansvar for forbrukerrettet informasjonsarbeid. Fakta og dokumentasjon om økologisk mat skulle systematiseres og tilgjengeliggjøres på en nettside styrt av et eget redaksjonsråd, og det ble foreslått å benytte den allerede eksisterende nettsiden Økologisk.no.

Status, utvikling og forbruk av økologisk mat i Norge

Tall for 2022 fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) viser at økologisk jordbruksareal i Norge utgjorde 4,2 prosent av det totale jordbruksarealet, nesten likt som for 2021 med 4,3 prosent. Karensarealet utgjorde 43 300 dekar i 2022 mot 30 700 dekar i 2021. Dersom karensarealet tas med utgjorde det økologiske jordbruksarealet 4,7 prosent av totalt

jordbruksareal i drift i 2022.

Informasjonen under er hentet fra Landbruksdirektoratets rapport fra 2022, *Produksjon av økologiske jordbruksvarer*.

Produksjonen av **korn**, erter, oljefrø og åkerbønner var den største noensinne i sesongen 2022 – 2023. Andel økologisk av totalleveranse av korn, erter og oljefrø i Norge steg fra 1,2 prosent i 2020 og 2021 til 1,37 prosent i 2022.

Produksjonen av økologisk **melk** ble redusert med 7,1 prosent fra 2021 til 2022. Andelen økologisk melk av total produksjon har holdt seg relativt stabil fra 2021 (3,2 prosent) til 2022 (3,1 prosent).

Den samlede produksjonen av økologisk **kjøtt** av storfe, gris og sau og lam, økte med 2,2 prosent fra året før. Mens produksjonen av økologisk sau- og lammekjøtt gikk noe ned, økte produksjonen av økologisk storfe- og svinekjøtt. Før fjørfeslakt utgjorde den økologiske produksjonen 0,59 prosent av totalt fjørfeslakt i 2022. I 2021 var andelen 0,53 prosent.

Andelen økologiske **egg** av alle innveide egg gikk noe ned fra 7,8 prosent i 2021 til 7,7 prosent i 2022.

Omsetningen av norske økologiske **poteter, grønnsaker og frukt** ble redusert med 11 prosent fra 2021 til 2022, etter en svak omsetningsøkning året før. Selv om omsetningen totalt ble redusert økte imidlertid omsetningen av økologiske poteter og blomkål. Andelen økologiske produkter, målt mot totalomsetningen av norsk frukt og grønt, er redusert med 0,2 prosentpoeng siste år og ligger nå på 2,2 prosent. Den varierer imidlertid mye fra produkt til produkt, fra 0,4 prosent til i overkant av 20 prosent.

I Landbruksdirektoratets rapport om økologisk jordbruksvarer står det videre at Omsetningen av økologiske varer gjennom **dagligvarehandelen** gikk ned med 109 mill. kroner fra 2021 til 2022 (4 prosent). Tallene tyder på at forbruket av økologiske dagligvarer er tilbake på det nivået det var på før pandemien. Omsetningen gjennom andre salgskanaler gikk ned med 1,5 prosent, hovedsakelig på grunn av redusert omsetning hos Vinmonopolet. I de andre salgskanalene steg omsetningen med 18,4 prosent. I kroner var økningen i omsetningen i **andre salgskanaler** i samme størrelsesorden som nedgangen i dagligvarehandelen.

Stiftelsen Norsk Mats arbeid på økologiområdet

I Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018-2030, som ble lansert 25. mai 2018, står det: «Flere aktører arbeider aktivt med å formidle informasjon om økologisk mat i ulike kanaler. Det er potensiale for å forenkle tilgangen til informasjon, utvikle innholdet bedre og etablere sterkere fagmiljø. [Stiftelsen Norsk Mat] får et koordinerende ansvar for å systematisere og tilgjengeliggjøre fakta og dokumentasjon om økologisk mat. Informasjonen rettes mot forbrukere og skal gi sikker og nøytral kunnskap om økologiske produkter.»

Videre heter det: «En større omlegging av Økologisk.no til en ressurside med fakta og dokumentasjon om økologisk mat, vil stille høye krav til faglig innhold. Det skal derfor opprettes et eget redaksjonsråd for ressursiden. Redaksjonsrådet ledes av [Stiftelsen Norsk Mat] og bør ha representanter fra relevante aktører innen forvaltning, kunnskapsutvikling og organisasjoner. Relevante aktører oppfordres til å delta aktivt inn i redaksjonsrådet.» I tråd med dette har det nå blitt utformet en kommunikasjonsstrategi for Økologisk.no og et eget redaksjonsråd, ledet av Stiftelsen Norsk Mat.

Formålet til Økologisk.no er: “Økologisk.no skal gi deg innsikt og kunnskap om økologisk mat og landbruk i Norge gjennom faktabasert og pålitelig informasjon, slik at du kan ta informerte valg og interessen og engasjementet for økologisk mat øker.”

Stiftelsen Norsk Mat skriver at «det er innarbeidet faste rutiner for redaksjonsrådet. Produksjon av innhold koordineres av redaksjonsrådet med mål om at kommunikasjonen blir mer kostnadseffektiv i et stadig skiftende medielandskap.»

Norsk Mat har planlagt å fortsette samarbeidet med Landbrukets Økoløft og produksjon av nytt kampanjemateriell i 2024. Norsk Mat vil fortsette å bruke inspirasjonsbønder til å formidle lett tilgjengelig informasjon til forbrukere og andre bønder.

Overordnet tema i 2024 er spydspissfunksjonen til økologisk landbruk, samt formidling av informasjon om de fire økologiske prinsippene. Norsk Mat skriver at: «Underkategorier av tema bestemmes og justeres i redaksjonsrådsmøtene fortløpende ut fra aktualitet, for å optimalisere samarbeid.»

Jordbruksoppgjøret 2023

I Prop. 121 S (2022-2023) Jordbruksoppgjøret 2023 m.m., kap. 7.4, er følgende tatt inn om Stiftelsen Norsk Mat sin rolle når det gjelder økologisk mat og jordbruk: «Stiftelsen Norsk Mat har ansvaret for å arbeide med faktabasert informasjon om økologisk mat rettet mot forbruker, og de er gitt et koordinerende ansvar for å systematisere og tilgjengeliggjøre fakta og dokumentasjon om økologisk mat.

Avtalepartene er enige om å videreføre avsetningen til dette arbeidet med 2 mill. kroner i 2024, over bevilgningen til Stiftelsen Norsk mat. Omsetningsrådet oppfordres til fortsatt å delta i spleiselaget med staten om den forbrukerrettede informasjonsvirksomheten, og bidra med støtte til dette arbeidet.»

Bidraget over jordbruksavtalen er senere justert opp til 2,1 mill. kroner i henhold til epost mottatt 18. oktober 2023.

Politisk plattform

Hurdalsplattformen for perioden 2021 – 2025 ble presentert 13. oktober 2021, og er regjeringsplattformen for regjeringen bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Økologisk produksjon av mat blir under kapittelet «Landbruk: Trygg mat og levande distrikt» omtalt slik: «Regjeringa vil: Stimulere til auka produksjon og omsetnad av lokalmat og -drikke og økologisk mat.»

Budsjett for 2024

Stiftelsen Norsk Mat har satt opp følgende budsjett for forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2024 (alle tall er oppgitt i kroner):

Kostnader	
Drift og administrasjon	1 200 000
Opplysningsvirksomhet	3 220 000
Samarbeid og utvikling	350 000
Web og interaktive tjenester	-
Sum	4 770 000

Budsjettet for 2024 viser en økning på 9 prosent på posten «Drift og administrasjon» sammenlignet med vedtatt budsjett for 2023. Posten «Opplysningsvirksomhet» er økt med 15 prosent, mens posten «Web og interaktive tjenester» er redusert fra 250 000 kroner i 2023 til 0 kroner for 2024. Norsk Mat forklarer endringene på følgende måte: «Vi har valgt å la den tidligere posten web og interaktive tjenester inngå i posten opplysnings-virksomhet. Grunnen er at alt av kommunikasjon med forbruker har utviklet seg til å bli interaktiv. Alle kanaler vi benytter, inkludert websider, er nå i praksis så sammenfiltret at det etter vår mening ikke har noen hensikt å lage et skille.»

Markedsregulatorenes anbefalinger

Norsk Mat sin søknad har vært til behandling hos markedsregulator i de forskjellige sektorene. Oppsummert er tilbakemeldingene som følger:

Nortura/Animalia

Animalias styre behandlet søknaden i sitt møte den 5. oktober 2023 og fattet følgende vedtak: «Styret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk innvilges med 0,848 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam, 0,186 mill. kr fra fjørfekjøtt og 0,106 mill. kr fra egg i 2024. (...)

Styret ber om at saken oversendes for behandling i Norturas styre og til Landbruksdirektoratet.»

Konsernstyret i Nortura behandlet søknaden i sitt styremøte den 17. oktober 2023 og fattet følgende vedtak: «Konsernstyret foreslår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om støtte fra omsetningsavgiften til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk innvilges med 0,848 mill. kr fra storfe, svin og sau/lam og 0,106 mill. kr fra egg i 2024. (...)

Konsernstyret gir administrasjonen fullmakt til å oversende budsjettforslaget til Omsetningsrådet.

Konsernstyret tar forslaget om støtte fra omsetningsavgiften for kylling og kalkun på kr 185 500 til generisk opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk og kr 498 750 til markedsføring av Nyt Norge til orientering.»

Felleskjøpet Agri

Styret i Felleskjøp Agri gjorde følgende vedtak i sitt styremøte 30. oktober 2023: «Felleskjøpet Agri tilrår at Stiftelsen Norsk Mat sin søknad om 2,65 mill. kroner til markedsføring av økologisk mat i 2024 blir godkjend og at 79 500 kroner vert dekt over omsetningsavgifta på korn.»

Tine

I brev datert 6. november 2023 skriver Tine: «(...) Når det gjelder økologisk.no, så er hensikten av nettsiden skal gi nøytral og sikker kunnskap om økologiske produkter. Markedsregulator mener at ordningen bør evalueres.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Økologisk areal av totalt jordbruksareal var på 4,2 prosent i 2022, tilnærmet likt som i 2020 og 2021. Det var imidlertid en betydelig økning i karensarealet i 2022 sammenlignet med 2021. Andel økologisk korn, erter og oljefrø av totalleveranse steg fra 1,2 prosent i 2021 til 1,37 prosent i 2022. Produksjonen av økologisk kjøtt av storfe, sau, lam og svin økte fra 2021 til 2022. Andelen økologisk fjørfekjøtt (kylling og kalkun) av total produksjon økte i samme periode. Andelen økologisk melk, samt andel økologiske egg, ble derimot redusert i 2022. Andelen økologisk frukt, grønnsaker og poteter av total omsetning ble redusert fra 2,5 prosent til 2,2 prosent, men med stor variasjon mellom de ulike produktene.

Omsetningen av økologiske jordbruksprodukter i dagligvarehandelen sank med 4 prosent fra 2021 til 2022. Omsetningen av økologisk mat og drikke gjennom andre salgskanaler sank med 1,5 prosent grunnet nedgang i salget hos Vinmonopolet. I kroner var økningen i omsetningen i andre salgskanaler i samme størrelsesorden som nedgangen i dagligvarehandelen.

Stiftelsen Norsk Mat har fått i oppdrag å gi forbrukerne faktabasert informasjon om økologisk mat og jordbruk. De drifter nettsiden Økologisk.no i samarbeid med et redaksjonsråd, og i henhold til kommunikasjonsstrategien som ble utarbeidet i 2019. I tillegg

drifter de Økoprat både på Instagram og Facebook. Redaksjonsrådet skal sikre faglig kvalitet, bidra med innholdsproduksjon og sikre gjennomføring og fremdrift.

Stiftelsen Norsk Mat søker om 2,65 mill. kroner for 2024, 6 prosent mer enn i 2023. Tildelingen av midler fra omsetningsavgiftene til forbrukerrettet opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk har vært uendret siden oppstarten i 2008 og frem til og med inneværende år.

Søknadene på områdene melk, kjøtt, egg og korn er behandlet av markedsregulatorene i tråd med retningslinjene. Nortura og Felleskjøpet gir støtte til søknaden på sine respektive områder. Animalia anbefaler at styret i Nortura tar til orientering forslag til anvendelse av midler fra fondet for fjørfekjøtt. Tine mener ordningen bør evalueres.

Det framgår av Prop. 121 S (2022 – 2023) at det er en klar oppfordring fra avtalepartene om at Omsetningsrådet fortsatt skal være med å finansiere opplysningsvirksomhet om økologisk mat og jordbruk i 2024.

Landbruksdirektoratet foreslår på bakgrunn av dette at Stiftelsen Norsk Mat blir tildelt 2 650 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler til opplysningsvirksomhet for økologisk mat og jordbruk for 2024. Økningen på 6 prosent synes rimelig tatt i betraktning den generelle kostnadsveksten i samfunnet, samt at tildelingen har vært uendret siste 15 år.

Samme fordelingsnøkkel som for 2023 legges til grunn, jf. Omsetningsrådets vedtak i møtet 22. juni 2018 sak 058/18. Dette gir følgende fordeling av de omsøkte midlene:

Sektor	Prosent	Kroner
Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)	32	848 000
Melk (ku og geit)	34	901 000
Egg	4	106 000
Fjørfekjøtt	7	185 500
Frukt, grønt og potet	20	530 000
Matkorn	3	79 500
Totalt	100	2 650 000

Sak nr.: 109/23	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Melk - Budsjett Tines administrasjonsgodtgjørelse 2024	Saks nr.: 23/66055- 2

Beskrivelse

Tine SA (Tine) søker om en budsjettramme på kostnadene ved å administrere markedsreguleringen for melk i 2024 på 9 423 520 kroner. Dette er en økning på 6 300 kroner sammenlignet med budsjettet for 2023. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsreguleringen til å fremme omsetningen av jordbruksvarer §3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine av 7. november 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettet for Tine SAs administrasjon av markedsreguleringen i melkesektoren i 2024 godkjennes, og inntil 9 423 520 kroner kan belastes fondet for omsetningsavgift på melk.

Melk - Budsjett Tines administrasjonsgodtgjørelse 2024

I brev av 7. november 2023 søker Tine om budsjetttramme på 9 423 520 kroner for administrasjon av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter i 2024.

Tines budsjettforslag vises i tabellen under. Her vises også vedtatt budsjett for 2023 og regnskap for 2022.

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Differanse budsjett 23 og 24, kroner	Differanse, 23 og 24, prosent
Årsverk	5,4	5,4	5,3		
Lønnskostnad pr. årsverk	999 600	1 052 000	1 101 100	49 100	4,67
Driftskostnad pr. årsverk	453 970	487 300	487 300	-	-
Lønnskostnader, tot. Kr	5 397 840	5 680 800	5 835 830	155 030	2,73
Driftskostnader, tot. Kr	2 451 440	2 631 420	2 582 690	-48 730	-1,85
Styret	483 670	500 000	400 000	-100 000	-20,00
Reise	50 000	30 000	30 000	-	-
Revisjon	240 400	275 000	275 000	-	-
Prognosearbeid, drift	300 000	300 000	300 000	-	-
SUM	8 923 350	9 417 220	9 423 520	6 300	0,07

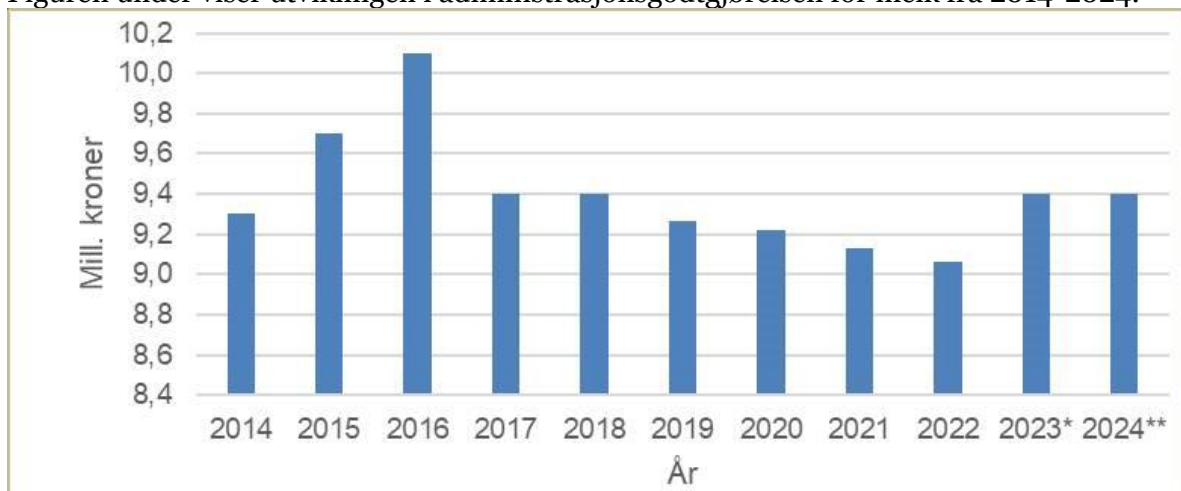
Generelt om budsjettforslaget

Forslaget til budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for melk i 2024 baserer seg som tidligere på:

- Antall årsverk ved hovedkontoret og ved Tine-anlegg som er knyttet til arbeidet med markedsregulering
- Gjennomsnittlige årsverkskostnader til lønn basert på regnskapstall for 2022, justert for kostnadsutvikling i 2023 og 2024.

I tillegg kommer forventede kostnader til konsernstyrets arbeids med markedsregulering, reiser knyttet til markedsreguleringsoppgavene, revisjon og prognosearbeid som gjelder melkeleveranse.

Figuren under viser utviklingen i administrasjonsgodtgjørelsen for melk fra 2014-2024.

* Budsjett for 2023

**Tines forslag for 2024

Personalkostnader

Tine forventer at arbeidet med gjennomføringen av markedsreguleringen i stor grad vil foregå som tidligere. Det er en reduksjon på 0,1 årsverk sammenlignet med inneværende år.

Tine har lagt til grunn en personalkostnad per årsverk på 1 101 100 kroner, som er en økning på 49 100 kroner (5,8 prosent) sammenlignet med budsjettet for 2023. Ifølge SSBs konjunkturtenninger, publisert 8. september 2023, er forventet lønnsutvikling i 2024 på 5,1 prosent.

Det forventes at det blir benyttet 5,3 årsverk til markedsreguleringen, som er en reduksjon på 0,1 fra inneværende år.

Samlede personalkostnader er forventet å bli 5 835 830 kroner, som er en økning på 155 030 kroner sammenlignet med budsjettet for 2023.

Driftskostnader

Tine forventer en reduksjon i de totale driftskostnadene på 48 730 kroner (1,9 prosent) sammenlignet med budsjettet i 2023. Per årsverk tilsvarer dette 487 300 kroner, som er tilsvarende budsjettet i 2023. Den totale reduksjonen kommer av den marginale reduksjonen av antall årsverk benyttet til markedsreguleringen.

Styret

Tine legger til grunn at noe under 10 prosent av styret sitt arbeid er knyttet til saker som angår markedsreguleringen. Det er samme prosentandel som i 2023. Tine budsjetterer med 400 000 kroner til styrets arbeid i 2024, en reduksjon på 100 000 kroner (20 prosent).

Reiser

Tine foreslår et budsjett på 30 000 kroner til reiseaktivitet i 2024. Dette er tilsvarende beløpet som er budsjettert med i 2023.

Prognosetjenester

Tine utfører selv arbeider med melkeprognoser for ku- og geitemelk. Det er fagmiljøet som arbeider med husdyrkontrollen og storfedatabasen som utfører dette arbeidet. For 2024 er det budsjettert med 300 000 kroner, noe som er tilsvarende budsjettet for 2023.

Revisjon

Tine forventer at oppgavene i 2024 vil ha samme omfang som i 2023, og budsjetterer med 275 000 kroner. Dette er det samme som er budsjettert i inneværende år.

Landbruksdirektoratets vurdering

Forslaget til administrasjonsbudsjettet for 2024 er på totalt 9 423 520 kroner. Dette 6 300 kroner høyere enn budsjettet for 2023. For 2023 foreslår Tine en økning i budsjettposten personal, mens postene styret og driftskostnader er redusert. Budsjettpostene prognosearbeid, revisjon og reise er uendret.

Tine legger til grunn en lønnsvekst på 5,8 prosent for 2024. Dette er 0,3 prosent over SSBs prognoserte lønnsutvikling. Det ble lagt frem en forventet økning på 4,4 prosent for 2023, hvor korrigert lønnsvekst er noe høyere. Budsjettet for 2024 korrigerer derfor for dette.

Driftskostnader per årsverk er tilsvarende budsjett i 2023. Reduksjonen i driftskostnader totalt er grunnet en reduksjon i antall årsverk benyttet til markedsreguleringen 2024.

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslag til budsjett og vurdert det til å være i tråd med forutsetningene for administrasjonsgodtgjørelse i melkesektoren. Budsjettforslaget er i samsvar med den gjennomgangen Landbruksdirektoratet hadde med markedsregulatorene

høsten 2011 om kostnadselementene i administrasjonsgodtgjørelsen, se sak 62/11 behandlet av OR i møte 13. desember 2011.

Landbruksdirektoratet anbefaler at budsjettet godkjennes.

Sak nr.: 110/23	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Kjøtt og egg - Budsjett Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2024	Saks nr.: 23/65796- 2

Beskrivelse

Nortura søker om administrasjonsgodtgjørelse for 2024 på 25 340 745 kroner, fordelt med 18 830 962 kroner for kjøtt og 6 509 783 kroner for egg. Samlet budsjettforslag for kjøtt og egg har en økning på 14,7 prosent sammenlignet med 2023 budsjettet.

Landbruksdirektoratets innstilling er i tråd med søknaden.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-2 og § 3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura av 3. november 2023

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Norturas forslag til budsjett for administrasjon av markedsreguleringen i kjøttsektoren for 2024 godkjennes, og inntil 18 830 962 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift for kjøtt.
2. Norturas forslag til budsjett for administrasjon av markedsreguleringen i eggsektoren for 2024 godkjennes, og inntil 6 509 783 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift for egg.

Kjøtt og egg - Budsjett Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2024

Nortura har i brev datert 3. november 2023 oversendt forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for 2024. Budsjettforslaget har en ramme på 25 340 745 kroner, hvorav 18 830 962 kroner er for markedsregulering av kjøtt og 6 509 783 kroner er for markedsregulering av egg.

Forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt i 2024, sammenstilt med regnskap for 2022 og budsjett for 2023

KJØTT	2022	2023	2024	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Lønn	9 480 627	9 712 813	10 519 481	806 669	8,3
Drift	4 203 668	4 663 766	6 166 070	1 502 304	32,2
Styret	1 287 499	1 280 868	1 325 287	44 420	3,5
Reiser	93 412	214 677	294 623	79 946	37,2
Revisjon	139 500	136 500	175 500	39 000	28,6
Andre kostnader	350 000	350 000	350 000	-	-
Sum	15 554 706	16 358 623	18 830 962	2 472 338	15,1

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023

NØKKELTALL KJØTT	2022	2023	2024	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Antall årsverk	9,2	8,8	8,8	0,1	0,9
Lønnskostn. per årsverk	1 034 890	1 109 845	1 191 604	81 759	7,4
Driftskostn. per årsverk	663 037	759 391	941 491	182 100	24,0
Totale kostn. per årsverk	1 697 927	1 869 237	2 133 095	263 858	14,1

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023

Forslag til budsjett for administrasjonsgodtgjørelsen for egg i 2024, sammenstilt med regnskap for 2022 og budsjett for 2023

EGG	2022	2023	2024	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Lønn	3 203 666	3 730 817	4 088 227	357 410	9,6
Drift	1 072 588	1 452 757	1 767 534	314 777	21,7
Styret	321 875	320 217	331 322	11 105	3,5
Reiser	40 892	132 398	153 200	20 802	15,7
Revisjon	93 000	99 500	169 500	70 000	70,4
Sum	4 732 020	5 735 689	6 509 783	774 094	13,5

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023

NØKKELTALL EGG	2022	2023	2024	Endring ¹⁾	Endring i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Budsjettforslag		
Antall årsverk	3,3	3,7	3,7	-	0,4
Lønnskostn. per årsverk	977 025	1 011 473	1 104 329	92 856	9,2
Driftskostn. per årsverk	466 104	543 547	654 121	110 574	20,3
Totale kostn. per årsverk	1 443 129	1 555 019	1 758 450	203 431	13,1

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2023

For kjøtt viser budsjettforslaget en økning i budsjett fra 2023 til 2024 på 15,1 prosent. For egg er budsjettforslaget en økning på 13,5 prosent. Samlet budsjettforslag for kjøtt og egg har en økning på 14,7 prosent.

Generelt om søknaden

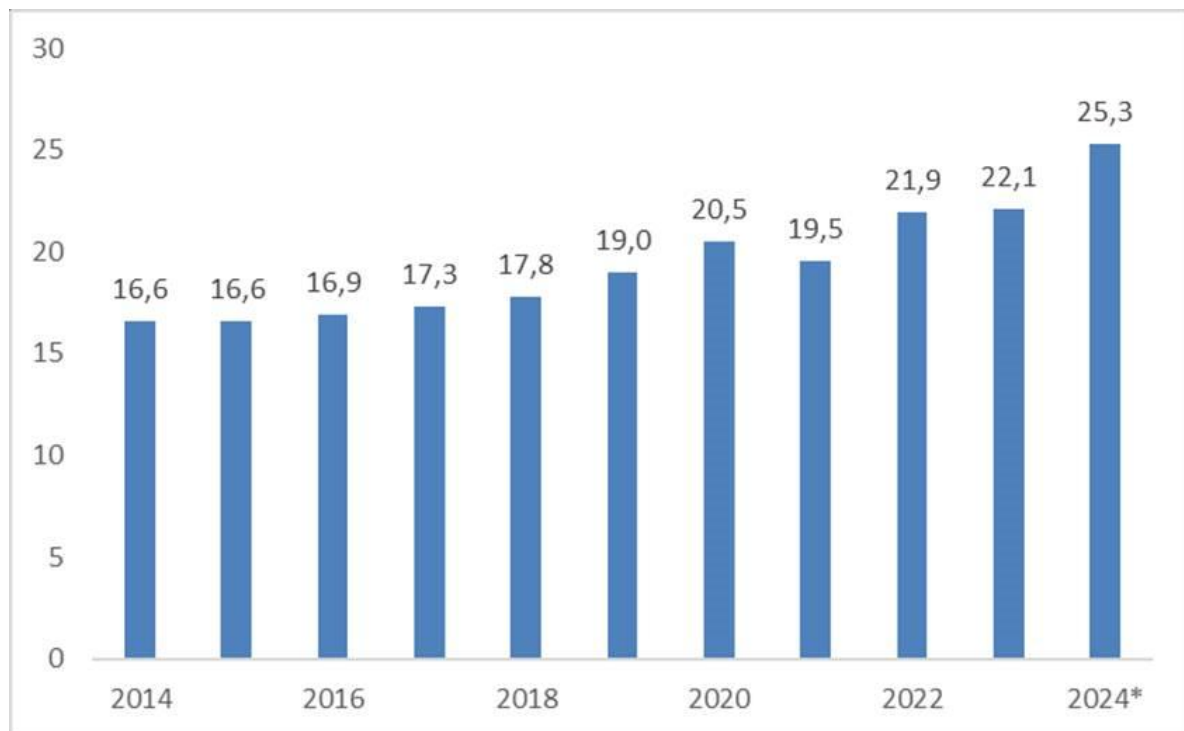
Nortura SA baserer forslag til administrasjonsgodtgjørelse for kjøtt og egg i 2024 på samme opplegg som for de siste årene med et samlet oppsett for kjøtt og egg. Nytt for 2024 er at det søkes om dekning av 0,1 årsverk for informasjon (media etc.) knyttet til Totalmarked.

Beregningene bygger i stor grad på felles forutsetninger. Fellesavdelinger som Totalmarked, regnskap, juridisk bistand, lønning, sentralbord (medlemssenter), personal og konserndirektør har oppgaver både for kjøtt og egg. Kostnader fra disse avdelingene fordeles på fondene for kjøtt og egg. Oppgaver ved andre avdelinger er spesifikke for enten kjøtt eller egg.

Budsjettsøkningen for administrasjon av markedsreguleringen i 2024 har en større kostnadsøkning enn senere år. Generell kostnadsøkning i samfunnet er høyere, og i tillegg til noe mer prosjekt og utviklingsarbeid som beskrevet under. Driftskostnadene øker mest, og det vesentlige av denne økningen er IT-kostnader.

Det har vært effektivisering av arbeidet med markedsreguleringen. Det har bakgrunn i endrede arbeidsmetoder, fusjon og personalendringer. Fra 2006 til 2024 er antall årsverk redusert fra 17,0 til 12,5.

Nortura gir følgende fremstilling av utviklingen i administrasjonskostnader i mill. kroner:

*vedtatt budsjett for 2023 og Norturas forslag til budsjett for 2024

Avdelinger med oppgaver for både kjøtt og egg

Totalmarked kjøtt og egg

Avdelingen har 9,2 årsverk. 8,3 årsverk (90 prosent) er til markedsregulering, hvorav 1,2 årsverk (15 prosent) er knyttet til egg og 7,1 årsverk (85 prosent) er knyttet til kjøtt.

Fra 2023 ble juridisk bistand inkludert i administrasjonsgodtgjørelsen til Nortura. Totalmarked har erfart at de har behov for mer juridisk bistand i arbeidet. Som eksempel drar de frem arbeid med forskrifter og avtaler. De dekker derfor 0,1 årsverk med juridisk kompetanse i Nortura slik at de til enhver tid har denne ressursen til disposisjon. Nortura skriver i sin søknad at det for 2024 vil være nødvendig å også kompensere 0,1 årsverk av arbeidet informasjonsstaben utfører for markedsreguleringen. Nortura opplyser at

informasjonsstaben også tidligere år har utført arbeid for markedsreguleringen, men at de tidligere ikke har søkt om å få disse kostnadene dekket. Nortura opplever at mediebildet har endret seg med mer oppmerksomhet på markedsbalanse for egg og kjøtt. Dette medfører flere henvendelser nå enn tidligere.

I likhet med tidligere år er det lagt inn i budsjettet kjøp av to årsverk fra Animalia til råvarekontroll og fysisk oppfølging av reguleringslagrene, samt forsøks- og kalkyleskjæring i forhold til de pris- og råvarespesifikasjonsoppgaver som tilfaller markedsregulatorrollen.

Totalmarked vil fortsette med utvikling og forbedring av prognosene. Nortura budsjetterer med 300 000 kroner for å utvikle KI-verktøy (kunstig intelligens) med mål å forutse fare for overskudd basert på pris på skåret vare (grovstyknings). Det budsjetteres med 500 000 kroner for et prosjekt der Nortura vil forsøke å se sammenhengende mellom blant annet reallønnsutvikling og salg av kjøtt med mål å styrke vurderingene av salget i en femårs horisont. Hvert andre år gjennomfører Agri Analyse, på oppdrag for Totalmarked, undersøkelser blant bønder om planene for gårdsdriften deres de neste fem årene som Totalmarked benytter i langtidsvurderingene. Det settes av 400 000 kroner til denne jobben. Nortura budsjetterer også med 100 000 kroner til å videreutvikle skåretvarekalkyler og 200 000 kroner dersom det oppstår utredningsbehov i 2024 utover det som er planlagt i budsjettet. Prosjektkostnadene øker med 350 000 kroner i forhold til 2023.

Kostnadene ved prisovervåking og statistikk (i hovedsak AC Nielsen) øker med 120 000 kroner. Kostnadene ved pilotanlegget øker med 111 000 kroner. Samlet øker kostnadene med innleide tjenester/ ekstern bistand med 581 000 kroner.

Arbeidet med markedsreguleringen på avdelingen er beregnet til 8,3 årsverk og tilsvarende kostnader beregnet til 17 081 934 kroner, mot 14 406 708 kroner i 2023.

Regnskapsavdelingen

For regnskapsavdelingen er kostnadene fordelt på grunnlag av bilagsmengde for de ulike avdelingene. Andelen knyttet til markedsregulering er i budsjettet for 2024 beregnet til 1,4 årsverk, og kostnadene er 1 743 706 kroner (7,9 prosent økning fra 2023). Antall årsverk ble i 2020 økt med 0,2 ved overføring av oppgaver med markedsregulering av kjøtt fra Totalmarked, og med det økte andelen for kjøtt til 55 prosent av kostnadene på regnskapsavdelingen.

For egg er det mye rapportering for markedsreguleringen knyttet til regnskapsavdelingen, mot at det for kjøtt er organisert til Totalmarked. 45 prosent av kostnadene på regnskapsavdelingen er ført på egg.

Internservice

I budsjettet har Nortura samlet funksjoner fra lønningskontor, personalavdeling, sentralbord, intern post, rekvisita og kantine. På hver av disse avdelingene utgjør arbeidet med markedsreguleringen en svært liten andel, og det er rasjonelt å se disse administrative enhetene i sammenheng. Det er beregnet at andelen knyttet til markedsregulering utgjør 0,3 årsverk. Samlede kostnader for regulering i enheten er 363 353 kroner (1,7 prosent økning fra 2023).

Konserndirektør/direktør for bransje og marked

Ansvar for markedsreguleringen ligger hos konserndirektør med ansvar for forretningsområdet Råvare og medlem/Visekonsernsjef. Samtidig ble det i 2016 gjennomført en omorganisering ved ansettelse av en direktør felles for Totalmarked, Animalia og Opplysningskontoret for egg og kjøtt. Fra 2017 er det for administrasjonsgodtgjørelsen dekket 0,25 årsverk for direktør og 0,1 årsverk for konserndirektør. Samlet representerte denne endringen en innsparing.

Med budsjettet for 2024 vil Nortura søke om 877 910 kroner (6,0 prosent økning fra 2023) for konserndirektør og direktør bransje og marked.

Styret

I budsjettet har andelen markedsregulering siden 2008 vært beregnet til å utgjøre 30 prosent av arbeidet i styret i Nortura SA. I 2011 ble andelen bekreftet ved vurdering av Landbruksdirektoratet. Nortura foreslår at styrets arbeid med markedsregulering videreføres på 30 prosent for 2024.

Kostnadene med styret uten årsmøte og reiser er 5 522 031 kroner inkludert fraværsgodtgjørelse. 30 prosent av dette utgjør 1 656 609 kroner (3,5 prosent økning fra 2023) og er en del av markedsreguleringen.

Kostnadene for internservice, konserndirektør og styret er fordelt 20/80 mellom egg og kjøtt.

Avdelinger med oppgaver bare for kjøtt

Ingris

Tilbakemelding fra produsentene gjennom Ingris Web er et viktig punkt for å kvalitetssikre prognosen. For å sikre rask tilbakemelding fra produsent er det nødvendig å premiere oppslutning. Kostnaden har vært 350 000 kroner siden 2017, og Nortura søker om samme beløp for 2024.

Plan Nortura

Planavdelingen i Nortura har i mange år hatt ansvar for den praktiske gjennomføringen av forsyningsplikten for kjøtt. Arbeidet skjer i nært samarbeid med Totalmarked, og forsyningen baseres på ukentlig beregnet dekningsgrad. Arbeidet utgjør 0,5 årsverk med en kostnad på 508 481 kroner (0 prosent endring fra 2023).

Avdelinger med oppgaver bare for egg

For egg er arbeidet med konkrete tiltak innen markedsreguleringen delt på noe flere avdelinger enn for kjøtt.

Divisjon drift – avdeling egg

Avdelingen har ansvar for håndteringen av egg i Nortura. Arbeidet knytter seg også til mottak og forsyning av egg ut av Nortura. Fra 2016 og videre i 2020 er stillinger med markedsregulering for egg flyttet og samordnet både fra avdelingene vareforsyning og eggproduktfabrikk, og det gir en effektivisering av logistikkvirksomheten for egg og eggproduktvirksomhet. Det er beregnet at 0,8 årsverk på avdelingen er knyttet til markedsreguleringen. Kostnadene beregnes til 1 126 774 kroner (12,3 prosent) økning fra 2023).

Nortura Eggprodukter

Eggproduktfabrikken er trukket sterkt inn i markedsreguleringen av egg og har oppgaver med markedsregulering på 0,2 årsverk. Det inkluderer skillevirksomheten, mottak av overskuddsegg fra uavhengige eggpakkerier samt oppfølging av lagring. Kostnadene beregnes til 331 790 kroner (8,7 prosent økning fra 2023).

Lokalt arbeid

Desentralisering av markedsregulering for egg gir oppgaver på eggpakkeriene. Administrasjonsgodtgjørelsen inkluderer lokalt arbeid med håndtering av egg samt rapportering satt til 0,7 årsverk. Levering av egg på forsyningsplikten er en del av arbeidet ved Nortura sine eggpakkerier og er inkludert i markedsreguleringen av egg. Kostnadene beregnes til 955 186 kroner (8,3 prosent økning fra 2023).

Tabellen nedenfor oppsummerer budsjettforslaget fordelt på egg og kjøtt.

Norturas budsjetterte administrasjonskostnader for 2024 fordelt på egg og kjøtt

	Årsverk	Tot. egg og kjøtt	Andel kjøtt, %	Kostnader kjøtt	Andel egg, %	Kostnader egg
Totalmarked	9,2	17 081 934	85	14 519 644	15	2 562 290
Regnskapsavdelingen	1,4	1 743 706	55	959 038	45	784 668
Intenservice	0,3	363 353	80	290 682	20	72 671
Konsemdirektør og direktør bransje og marked	0,35	877 910	80	702 328	20	175 582
Styret		1 656 609	80	1 325 287	20	331 322
Ingris Web		350 000	100	350 000	-	-
Varefrysning		508 481	100	508 481	-	-
Div. drift avd. egg	0,8	1 126 774	-	-	100	1 126 774
Nortura Eggprodukter	0,2	331 790	-	-	100	331 790
Lokalt arbeid	0,7	955 186	-	-	100	955 186
Revisjon		345 000	51	175 500	49	169 500
Totalt	12,95	25 340 745		18 830 962		6 509 783

Landbruksdirektoratets vurdering

Norturas budsjettforslag for 2024 er på ca. 25,3 mill. kroner. Dette er en økning på 3,2 mill. kroner som tilsvarer 14,7 prosent økning fra 2023. Forslag til budsjett for kjøtt har en økning på 15,1 prosent, mens det er foreslått en økning på 13,5 prosent for egg.

Budsjettet viser en marginal endring i antall årsverk for kjøtt og egg. De større endringene i budsjettet for kjøtt og egg er på driftskostnader og revisjonskostnader. Nortura skriver at de økte driftskostnadene i hovedsak er relatert til IT-kostnader. De nye digitale prosjektene Nortura viser til skal blant annet utvikle og forbedre prognosene for kjøtt og egg. Dette er tiltak som vil være positive for markedsbalanseringen av kjøtt og egg. Driftskostnadene i 2024 øker også ved at Nortura ønsker 0,1 årsverk av arbeidet informasjonsstaben utfører kompensert over omsetningsavgiften på egg og kjøtt. Nortura opplyser at informasjonsstaben også tidligere har bistått i arbeidet med markedsreguleringen, men at det nå er mer oppmerksomhet på markedsbalansen for egg og kjøtt og da også flere henvendelser. Landbruksdirektoratet vurderer at prosjektene er knyttet til markedsregulatorrollen. Samlet for kjøtt og egg øker budsjettet for avdelingen med 19 prosent fra 2023.

Revisjonskostnadene øker med 28,6 prosent for kjøtt og 70,4 prosent for egg. På spørsmål om årsaken til økningen svarer Nortura at de har byttet revisjonsselskap. Andre arbeidsrutiner hos det nye selskapet bidrar til økte kostnader sammenlignet med tidligere år. Revisjonskostnadene utgjør 1,4 prosent av det totale budsjettet.

I 2023 ble Totalmarkeds fordeling mellom kjøtt og egg endret fra 90/10 til 85/15. Endringen var knyttet til merarbeid innenfor eggsektoren som følge av overproduksjon i 2023. I 2024 er det ifølge Totalmarkeds prognose per november 2023 forventet et underskudd på egg og overskudd på kjøtt for 2024. Disse endringene i balansen har ikke ført til endringer i fordelingen av kostnader på egg og kjøtt hos Totalmarked. Nortura forklarer dette med at kostnadene på egg i hovedsak er faste kostnader som ikke nødvendigvis relaterer seg til endring i mengden egg, i tillegg til at de økte IT-kostnadene også knyttes til egg.

Norturas forslag til budsjett innebærer en økning på 15,1 prosent for kjøtt og 13,5 prosent for egg. Samtidig medførte budsjettet for 2023 en reduksjon i budsjettet for kjøtt på 2,7 prosent. For egg var det også da en økning på 13,8 prosent. Økningen i budsjett er som beskrevet særlig knyttet til økte driftskostnader, og i hovedsak IT-kostnader. Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslaget til budsjett og vurderer det til å være i tråd med forutsetningene for

administrasjonsgodtgjørelse i kjøtt- og eggsektoren. Landbruksdirektoratet anbefaler at forslaget til budsjett for administrasjonsgodtgjørelse til Nortura godkjennes.

Sak nr.: 111/23	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Korn - Administrasjonsbudsjett markedsregulering korn 2024	Saks nr.: 23/63418- 2

Beskrivelse

Felleskjøpet Agri SA (FKA) har lagt fram et budsjett på 6 101 000 kroner for administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2024. Dette er en økning på 12,8 prosent i forhold til budsjett for 2023. Forslaget er vedtatt av styret i Felleskjøpet Agri 30. oktober 2023.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer, § 3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Felleskjøpet Agri av 30. oktober 2023.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Budsjettet for Felleskjøpet Agris administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2024 godkjennes, og inntil 6 101 000 kroner kan anvendes av fondet for omsetningsavgift korn.

Korn - Administrasjonsbudsjett markedsregulering korn 2024

I brev av 30. oktober 2023 legger FKA fram budsjettforslag for administrasjon av markedsreguleringen i 2024. Budsjettet er godkjent av styret i FKA 30. oktober 2023.

Budsjettforslaget er på 6 101 000 kroner. Forslaget til budsjett er basert på tidligere års regnskap, inngåtte avtaler om kjøp av tjenester og bokførte kostnader per 30. september 2023. De enkelte kostnadspostene blir kort omtalt under.

Personalkostnader

I beregningen av personalkostnader er det lagt til grunn en lønnsvekst på 5,1 prosent. Det er videre tatt hensyn til at kostnadene for budsjett 2023 var estimert for lavt. Økningen i forhold til lønnskostnader i den rammen det ble søkt om for 2024 er 16,5 prosent. I følge FKA var både lønn- og pensjonskostnader underbudsjettet for 2023. Dette vil bli nærmere redegjort for i regnskap for 2023.

Totale personalkostnadene er beregnet til 3 647 000 kroner som er en økning på 586 000 kroner, tilsvarende 19,1 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2023.

Det er avsatt 2,8 årsverk til markedsregulering, dette er uendret fra 2023.

Driftskostnader

I budsjettet for 2024 er det avsatt 1 564 000 kroner til driftskostnader. Dette er en økning på 89 000 kroner, tilsvarende 6,0 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2023. Økningen er hovedsak knyttet opp til husleie og IKT-kostnader.

Styret

I budsjettet for 2024 er det avsatt 231 000 kroner til styrearbeid. Dette er en økning på 11 000 kroner, tilsvarende 6,0 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2023. Styrekostnadene påvirkes av styrets geografiske sammensetning.

Reisekostnader

I budsjettet for 2024 er det avsatt 21 000 kroner til dekning av reiseutgifter. Dette er en reduksjon på 22 000 kroner tilsvarende 51,2 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023. Etter koronapandemien har et økende antall møter blitt avholdt elektronisk, og dermed reduseres reisekostnadene.

Kjøp av prognosetjenester

For å kunne utføre oppgaver vedrørende markedsreguleringen er FKA avhengig av å benytte faglig bistand fra NIBIO. Kostnadene til prognosetjenester i budsjettet for 2024 er satt til 605 000 kroner, en økning på 23 000 kroner, tilsvarende 4,0 prosent sammenlignet med budsjettet for 2023.

Revisjon

I budsjettet for 2024 er det avsatt 33 000 kroner til revisjon. Dette er en økning på 3 000 kroner, tilsvarende 10,0 prosent, sammenlignet med budsjettet for 2023.

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjettforslag 2024	Endring	Endring prosent
Kostnader					
Personal	3 139 308	3 061 000	3 647 000	586 000	19,1
Drift	1 556 188	1 475 000	1 564 000	89 000	6,0
Styret	126 000	220 000	231 000	11 000	5,0
Reiser	19 919	43 000	21 000	-22 000	-51,2
Prognosestjenester	1 029 010	582 000	605 000	23 000	4,0
Revisjon	30 000	30 000	33 000	3 000	10,0
Andre	-	-	-	-	-
Sum	5 900 425	5 411 000	6 101 000	690 000	12,8
Nøkkeltall					
Antall årsverk	2,8	2,8	2,8		
Utgifter personal per årsverk	1 121 181	1 093 214	1 302 500	209 286	18,7
Utgifter drift per årsverk	555 781	526 786	558 571	31 786	5,7
Totalt per årsverk	2 107 295	1 932 500	2 178 929	246 429	11,7

Landbruksdirektoratets vurderinger

Landbruksdirektoratet har gjennomgått forslaget til budsjett og vurdert dette til å være i tråd med forutsetningene for markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. FKA's forslag til budsjett for 2024 viser en økning på 690 000 kroner, tilsvarende 12,8 %, sammenlignet med budsjett for 2023. Postene som utgjør størstedelen av økningen er personal og drift.

Økningen i personalkostnader i 2024 er foruten normal lønnsvekst forklart med for lave budsjetterte kostnader for 2023.

Vedtatt budsjett for 2023 viste en reduksjon på 11,5 prosent i forhold til budsjett for 2022, der både lønn og pensjonskostnader var redusert. I ettertid har dette vist seg å være estimert for lavt.

For 2024 er det i budsjettet lagt til grunn 5,1 prosent lønnsvekst på bakgrunn av prognosene for regnskap for 2023. Statistisk sentralbyrås tall viser tilsvarende en gjennomsnittlig forventet årslønnsvekst i 2024 på 5,1 prosent.

Øvrige kostnader har kun mindre justeringer. Antall årsverk er uendret fra 2023 til 2024.

Sak nr.: 112/23	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Melk - Omsetningsavgift for ku- og geitemelk 2024	Saks nr.: 23/64805- 4

Beskrivelse

Tine SA (Tine) foreslår at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk videreføres på 7 øre per liter for 2024. Forslaget er godkjent av konsernstyret i Tine.

Tines budsjettgrunnlag for omsetningsfondet for melk viser forventede inntekter, kostnader og størrelse på fondet som grunnlag for fastsetting av omsetningsavgiften. De totale kostnadene som skal dekkes av omsetningsavgiften er estimert til 200 mill. kroner for regnskapsåret 2024. Tine har prognosert inntektene i 2024 til 209 mill. kroner. Forutsetningene for de prognoserte inntektene er forslag til omsetningsavgift for 2024 på 7 øre per liter, forutsatt melkemengde på 1 430 mill. liter kumelk og 13,2 mill. liter geitemelk, samt inntekter fra overproduksjonsavgift for 2024 på 55 mill. kroner og en prisgevinst på 50 mill. kroner. Dette gir en regnskapsført fondskapital på rundt 70 mill. kroner ved utgangen av 2024.

Reguleringskostnadene varierer som følge av melkebalansen gjennom året. Likviditeten i fondet for omsetningsavgift for melk vil bli negativ i løpet av høsten 2024 med forelagt budsjett. Dette som følge av at kostnadene løper gjennom året, mens inntektene fra overproduksjonsavgiften og omsetningsavgiften i desember kommer inn på kontoen til melkefondet i februar 2025, anslagsvis 63 mill. kroner. I tillegg til dette vil ikke en eventuell prisgevinst bli beregnet og regnskapsført før sent våren 2025. Tine foreslår imidlertid at en slik manglende likviditet kan aksepteres ved at a konto utbetalinger til Tine for løpende regulering utsettes til det er dekning i fondet etter innbetalt, prognosert overproduksjonsavgift.

Landbruksdirektoratet kan ikke tilrå et budsjett og en omsetningsavgift som innebærer at Omsetningsrådet ikke blir i stand til å utbetale sine løpende forpliktelser gjennom året avgiften er satt for. Landbruksdirektoratet innstiller derfor på en omsetningsavgift på ku- og geitemelk på 9 øre per liter fra 1. januar 2024.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine 6. november 2023

Forslag til vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 9 øre per liter fra 1. januar 2024.

Møtebehandling

Marit Haugen foreslo å opprettholde Tines forslag om en omsetningsavgift på 7 øre per kg. Haugen begrunnet sitt forslag som følger:

«Følgende begrunnelse ligger til grunn for rådets vedtak. Det er volatilitet i markedet, lave lager og behov for å produsere mere melk første halvår i 2024. Lav kvotefylling begrunnes delvis med høye variable produksjonskostnader. En økning i avgift vil virke negativt på

produksjonsviljen. Omsetningsrådet har fått presentert tiltakslista for å øke melkeproduksjonen inkludert endringer i basisprisløype. Omsetningsrådet mener det i denne situasjonen er riktig å opprettholde ei så lav omsetningavgift som mulig. Det vil også være vanskelig å skape forståelse for økt omsetningsavgift i en situasjon med for lite melk. Det er videre usikkerhet knyttet til behovet for og kostnader knytte til markedesregulering for 2024. Risikoen med tilstrekkelig kapital til å dekke kostnadene med markedsregulering oppstår eventuelt tidligst høsten 2024. Omsetningsrådet vil komme tilbake til ny vurdering av omsetningsavgiften for 2. halvår 2024.»

Marit Haugens forslag ble enstemmig vedtatt.

Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitemelk fastsettes til 7 øre per liter fra 1. januar 2024.

Melk - Omsetningsavgift for ku- og geitemelk 2024

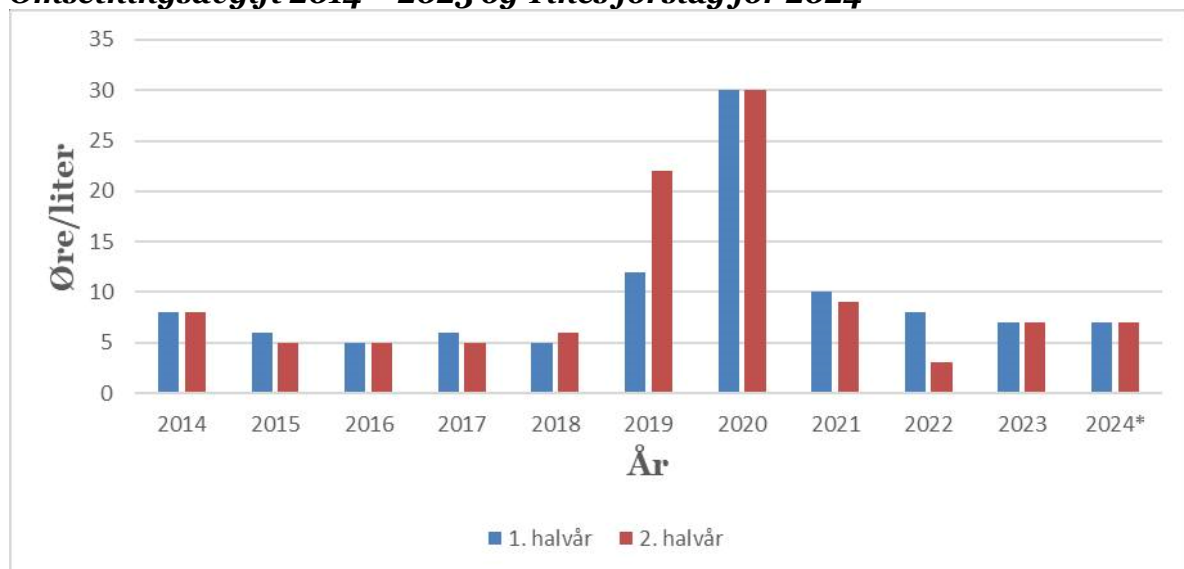
Tine har i brev av 6. november 2023 lagt frem budsjett for markedsreguleringen av melk i 2024 og sats for omsetningsavgift på ku- og geitemelk. Tines forslag til omsetningsavgift fra 1. januar 2024 er 7 øre per liter. Dette er tilsvarende avgiften som har vært gjennom 2023. Forslaget er godkjent av Tines konsernstyre.

Grunnlaget for å fastsette satsen for omsetningsavgiften på melk tar utgangspunkt i forventede inntekter, kostnader og endringer i fondets størrelse. Det er en nær sammenheng mellom forventede melkeleveranser gjennom året og inntektene til fondet for omsetningsavgift på melk. Inntekter er innkrevd omsetningsavgift, overproduksjonsavgift og eventuelt kvotesalg, samt renteinntekter fra fondet. Kostnader er markedsreguleringstiltak, Tines administrasjonsgodtgjørelse, faglige tiltak, opplysningsvirksomhet, administrering av kvoteordningen for Omsetningsrådet i Landbruksdirektoratet og rådets sekretariatskostnader, samt eventuelle kostnader til statlig oppkjøp av melkekvoter.

Utviklingen i omsetningsavgiften på melk

Figuren viser utviklingen i omsetningsavgiften på melk fra 2014 – 2023, med Tines forslag til omsetningsavgift for 2024.

Omsetningsavgift 2014 – 2023 og Tines forslag for 2024

*Tines forslag til omsetningsavgift for 2024

Tines budsjett for markedsreguleringen 2024

Tine skriver i brev av 6. november 2023 at de legger til grunn en forventet melkeleveransen på 1 430 mill. liter kumelk og 18,1 mill. liter geitemelk i 2024.

Foreslått budsjett for 2024 er sammenlignet med revidert budsjett for 2023, basert på Tines prognose fra oktober 2023.

Det er noen forskjeller mellom Tines reviderte budsjett for 2023 av fra oktober og revidert budsjett som ble behandlet i Omsetningsrådet 23. juni 2023, jf. OR-sak 54/23. De største endringene finner man på inntektssiden, hvor overproduksjonsavgiften som følge av økt forholdstall er prognosert til 45 mill. kroner, mens den i juni 2023 var prognosert til 60 mill. kroner. Prisgevinsten var i juni 2023 prognosert til 46 mill. kroner, mens den i oktober er prognosert til 57 mill. kroner for 2023. Resterende endringer er av mindre betydning.

Kostnader

Salg av pulver til fôr: Grunnet den nåværende lagersituasjonen forventes det i 2024 ikke å være tilgjengelig pulver til fôr. Det er derfor ikke forventet at det blir brukt reguleringsmidler til denne posten.

Salg til spesialmarkeder: Satsen for prisnedskrivning til ost ble økt i 2023, men totalforbruket forventes imidlertid å holde seg på samme nivå som tidligere. Tine har budsjettert med 5 mill. kroner.

Geitemelk anvendt til fôr: Tine legger til grunn et salg av geitemelk til fôr på samme nivå som i 2023, altså rundt 800 000 liter. Dette gir en kostnad på 5 mill. kroner.

Skolemelkordningen: Det gis nå kun tilskudd på ¼-litre med melk, og det forventes i 2024 en kostnad på 4 mill. kroner.

Reguleringslagring: Kostnader til reguleringslager vil variere med størrelsen på lageret og eventuelle endringer i satser. Tine planlegger en oppbygging på lager av ost og pulver, og forventer at smørlagerene fortsatt vil være høye inn i 2024. Tine budsjetterer ut fra dette med 45 mill. kroner.

Overføringstransport av reguleringsprodukter: Tine forventer at det blir behov for overføring av reguleringsprodukter mellom lagre, tilsvarende en kostnad på 4 mill. kroner. Dette er tilsvarende budsjett som i 2023.

Overføringstransport av reguleringsmelk: Kostnadene ved transport av reguleringsmelk forventes å holde seg på samme nivå i 2024 som i 2023. Kostnadene vil kunne variere basert på mengde overført melk og kjørte kilometer. Det er på bakgrunn av dette lagt til grunn en kostnad på 30 mill. kroner, som er på nivå med budsjettet for 2023.

Kapasitetsgodtgjørelse: Tine budsjetterer med 40 mill. kroner i kompensasjon for reguleringskapasitet for 2023. Dette er tilsvarende Tines estimat for 2023.

Administrasjon

Administrasjonskostnader hos Tine som markedsregulator: Det er budsjettert med 9,4 mill. kroner, som er på samme nivå som i 2023. Se egen sak i dagens møte om budsjett for administrasjonsgodtgjørelse.

Administrasjon av kvoteordningen i Landbruksdirektoratet: Kostnadene til administrasjon av kvoteordningen i 2024 er budsjettert til 12 mill. kroner, som er tilsvarende det budsjetterte beløpet for 2023. Se sak 36/23 fra møtet 20. april i år.

Administrasjon av Omsetningsrådet i Landbruksdirektoratet: Posten er budsjettert med ca. 3,5 mill. kroner for 2024. Se sak 35/23 fra møtet 20. april i år.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Faglige tiltak: Tine budsjetterer med 12,799 mill. kroner til faglige tiltak i 2024. Støtten fordeles til avlsarbeid i Geno og Norsk Sau og Geit (NSG) med henholdsvis 7,08 mill. kroner og 1,675 mill. kroner. I tillegg foreslås det at 477 000 kroner går til å dekke kostnader til KOORIMP og 3,567 mill. kroner til Helsetjenesten for storfe. Se egen innstilling i dagens møte om fordelingen innenfor faglige tiltak.

Opplysningsvirksomhet: Tine søker om midler til Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS (OFM) på 27,45 mill. kroner. Dette er en økning på 1,45 mill. kroner fra

budsjettet for 2023. For mer om budsjettet til OFM, se egen sak i dagens møte.

Stiftelsen Norsk Mat: I budsjettforslaget for Stiftelsen Norsk Mats generiske markedsføring av økologisk mat samt prosjektet «Nyt Norge» er kostnadene budsjettet 3 mill. kroner.

Kvoteordningen

Det er ikke planlagt statlig oppkjøp av kvoter i 2024.

De totale kostnadene som skal dekkes over omsetningsavgiften i 2024 blir ut fra Tines forslag 200 mill. kroner.

Inntekter

Overproduksjonsavgift: Tine forventer en overproduksjonsavgift på 55 mill. kroner i 2024, noe som er 10 mill. kroner høyere enn estimatet for 2023.

Renter: Tine forutsetter at renteinntektene i fondet blir på 3 mill. kroner i 2024.

Omsetningsavgift: Tine foreslår en omsetningsavgift på 7 øre per liter. Dette er basert på forutsetninger om melkeleveranser på 1 430 mill. liter kumelk og 17,8 mill. liter geitemelk. Ut fra dette budsjetterer Tine med totalt 101 mill. kroner i inntekt fra omsetningsavgiften i 2024.

Prisgevinst: Tine fører også opp prisgevinst som en forventet inntekt i 2024. Denne er forventet å bli høy, og Tine budsjetterer foreløpig med 50 mill. kroner i prisgevinst.

Fondskapital

Inngående balanse: Tine har budsjettet med at regnskapsført melkefond skal være på rundt 60 mill. kroner med en prognosert overproduksjonsavgift på 45 mill. kroner.

Utgående balanse: Tines budsjett vil gi et regnskapsført fond på rundt 70 mill. kroner ved utgangen av 2024, noe som gir en anslått økning på 10 mill. kroner fra utgangen av 2023.

Likviditet

Tine skriver i sitt forslag at man kan forvente at likviditeten i fondet blir negativ i løpet av høsten 2024. Ved en eventuell manglende likviditet foreslår Tine at de avventer innbetaling på løpende reguleringskostnader til det er dekning på fondskonto etter innbetalt overproduksjonsavgift.

Budsjettforslag 2024, estimat for 2023 og regnskap 2022

Kostnader	2022 Regnskap	Estimat for 23, mai 23	Estimat for 23 oktober 23	Budsjett 2024 satt okt 23
Skummetmelkpulver til fôr	3	9	9	-
Spesialmarkeder	5	5	5	5
Geitemelk til fôr	5	3	4	4
Skolemilk	6	5	5	4
SUM prisnedskrivning	19	22	23	13
Reguleringslagring	37	48	44	45
Overføringstransport	3	4	4	4
Reguleringstransport	30	30	30	30
Reguleringskapasitet	41	38	40	40
Sum direkte reg. kostn	111	119	118	119
Faglige tiltak (Geno, NSG, KOORIM)	12	12	12	13
Melk.no	25	26	26	27
Matmerk, "Nyt Norge"	2	2	2	2
Matmerk, økologi	1	1	1	1
Sum faglige tiltak og oppl.virksomh	40	41	41	43
Adm og planl i TINE	9	9	9	9
Kvoter - oppkjøp	0	0	0	0
Prosjekt i Ldir (fagsystem melkekv)	-			
Adm. av kvoteordningen	12	12	12	12
Adm. Omsetningsrådet	4	4	4	3
Sum adm mm	25	25	25	25
Sum kostnader	195	207	207	200
Inntekter				
Omsetningsavgift	51	98	98	101
Overproduksjonsavgift	57	60	45	55
Statlige midler til oppkjøp	-			
Renter	0	1	2	3
Prisgevinst/pristap	54	46	57	50
Sum inntekter	162	205	202	209

Landbruksdirektoratets vurdering

Tine forventer at melkeleveransen i 2024 blir på 1 432 mill. liter kumelk og 17,8 mill. liter geitemelk. Til sammenligning er november-prognosen for 2023 på 1 407 mill. liter, og Tine forventer derfor en liten økning i totalt melkevolum i 2024. Tine forventer en økning i reguleringskostnadene på 7 mill. kroner, som generelt sett kan forklares via kostnadsvekst. Det bemerkes at adm.kostnadene for rådet og rådets sekretariat er budsjettetert til 4,4 mill.

kroner, jf. sak 35/23 av 20. april i år, og ikke 3,5, som oppført av Tine. Reguleringskostnadene er også et resultat av melkekurven, som forventes å se relativt lik ut i 2024 som den gjorde i 2023.

Tine mener vi vil kunne forvente en overproduksjonsavgift på 55 mill. kroner for 2024. For 2023 var det prognosert en inntekt på 60 mill. kroner, men denne er redusert til 45 mill. kroner i nyere prognoser. I årene 2022, 2021 og 2020 var overproduksjonsavgiften hhv. 56,9 mill. kroner, 36,5 mill. kroner og 23,9 mill. kroner. Det er sannsynlig at det i 2024 blir et høyere forholdstall enn hva det var i 2023, og normen tilsier at jo høyere forholdstallet er, desto lavere blir overproduksjonsavgiften. Landbruksdirektoratet vurderer at det kan bli en lavere overproduksjonsavgift enn 55 mill. kroner, og at en slik reduksjon vil påvirke resultat og likviditet i negativ retning.

Det er ingen oppkjøp av statlige kvoter i 2024.

Tine budsjetterer med inntekter til fondet til melk på 209 mill. kroner, mens kostnadene som skal dekkes er budsjettert med 200 mill. kroner. Inntektsposten inkluderer her da også den forventede prisgevinsten. Dette vil da gi en økning i fondskapital på 9 mill. kroner. Fondets regnskapsførte saldo ved inngangen av 2024 prognoseres til rundt 60 mill. kroner, mens det ved inngangen til 2025 vil være rundt 70 mill. kroner på fondet, etter Tines beregninger.

I møte i Omsetningsrådet 20. oktober 2015 (sak 69/15) gjorde Omsetningsrådet en vurdering av prinsipper for fastsetting av omsetningsavgift, herunder størrelse på de ulike fondene. Konklusjonen når det gjelder fondet for melk var at dette fondet bør være på ca. 50 mill. kroner eller 3-4 måneders forbruk. Et regnskapsført fond på i størrelsen ca. 50 mill. kroner ved utgangen av 2024 vil ut fra dette være tilstrekkelig.

Ut fra likviditetsmessige hensyn vil et fond på 50-60 mill. kroner likevel ikke være tilstrekkelig i 2024. Dette er på grunn av at overproduksjonsavgiften for 2023, samt omsetningsavgiften for november og desember først kommer inn på fondet i januar og februar. I tillegg vil eventuell prisgevinst komme på fondskonto ved lukking av regnskap våren 2025. Landbruksdirektoratet er enig i at det kan forventes en relativt stor prisgevinst i 2024, men at det er vanskelig å være sikker på selve beløpet.

For å ha et likvid fond gjennom hele 2024, må omsetningsavgiften økes. Direktoratet mener inntektene fra omsetningsavgiften må økes med mellom 20-30 mill. kroner sammenlignet med Tines budsjettforslag, dvs. at det vil være behov for en omsetningsavgift på minimum 9 øre per liter i 2024.

Tabellen under viser hvordan direktoratet prognoserer at likviditeten vil se ut de fire siste månedene i 2024 med ulike omsetningsavgifter.

	7 øre	8 øre	9 øre	10 øre
September	2 821 990	11 299 990	19 777 990	28 255 990
Oktober	- 9 456 915	211 085	9 879 085	19 547 085
November	- 9 524 865	1 333 135	12 191 135	23 049 135
Desember	- 5 194 865	6 853 135	18 901 135	30 949 135

Prognosert likviditet de fire siste mnd. i 2024 med ulike omsetningsavgifter

Direktoratet viser i denne sammenheng til omsetningslovens ordlyd vedrørende avgiften:

«§5.

Rådet samlar og legg til rette det tilfanget som trengst og gjer framlegg um dei tiltak som bør setjast i verk for å fremja dei fyremåla som er nemde i § 1.

På grunnlag av dette kan kongen for upp til 1 år um gongen leggja på avgiften ved

umsetnaden av kjøtt av storfe, sau, svin, fjørfe og reinsdyr, korn og oljefrø, mjølk, egg, pelsdyrskinn, poteter, frukt og bær etter dei føresegnene som er nemde nedanfor.»

Siden kostnadene til reguleringen påløper gjennom hele året, vil Tines forslag til budsjett føre til at likviditeten i fondet for omsetningsavgift for melk blir negativ i løpet av 2024. Tine foreslår likevel at en manglende likviditet kan aksepteres ved at utbetalinger til Tine for løpende regulering utsettes til det er dekning i fondet. Dette vil være etter innbetalt overproduksjonsavgift, eventuelt også prisgevinst. Det bemerkes at søknad om prisgevinst behandles samtidig med de øvrige regnskaps sakene i mars/april påfølgende år.

Etter retningslinjer for melk og melkeprodukter §6 heter det «Markedsregulator kan renteberegne sitt tilgodehavende. Renteberegningen skjer på basis av månedlige akkumulerte differanser.» Normalt utbetaler direktoratet løpende a konto til Tine for kostnader i markedsreguleringen, jf. samme retningslinje §6: «Så lenge fondet for markedsregulering av melk har disponible midler skal markedsregulator, på basis av budsjettgrunnlaget for omsetningsavgiften, få overført a konto midler til å dekke de løpende kostnadene med markedsreguleringen. A konto overføringer skal skje i midten av hver måned.» Reguleringskostnadene er sammensatt av kostnader til Tine knyttet til reguleringstiltak og administrasjon samt til «andre» - OFM, Animalia, Norsk Mat og Landbruksdirektoratet. Disse må utbetales i 2024, med siste betaling i november. Basert på nåværende budsjett og nødvendig sikkerhetsmargin innebærer dette at a konto utbetaling til Tine må stanses fra anslagsvis oktober.

Fondskapitalen vil ved inngangen til 2024 være på rundt 60 mill. kroner etter overproduksjonsavgift og omsetningsavgift for november og desember er registrert. Dette er rundt 30 mill. kroner lavere enn ved inngangen til 2023. Fondet i seg selv er likevel regnskapsmessig stabilt med Tine sitt budsjettforslag, med tanke på vurderingen til Omsetningsrådet i sak 69/15. Inntektsstrukturen, hvor mer enn 50 prosent av inntekter kommer inn etter faktiske utgifter skal være utbetalt, gjør det problematisk å starte på en inngående balanse på 50-60 mill. kroner dersom fondet skal holdes likvid gjennom året.

Landbruksdirektoratet kan ut fra ovenstående ikke tilrå et budsjett og en omsetningsavgift som innebærer at Omsetningsrådet ikke blir i stand til å utbetale sine løpende forpliktelser gjennom året avgiften er satt for. Landbruksdirektoratet innstiller derfor på en omsetningsavgift på ku- og geitemelk på 9 øre per liter fra 1. januar 2024.

Sak nr.: 113/23	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2024	Saks nr.: 23/63100- 9

Beskrivelse

Nortura fremmer forslag til satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg, samt maksimalsatser for omsetningsavgift på kjøtt for 2024. Styret i Animalia fremmer forslag til satser for omsetningsavgift på kylling og kalkun.

For egg, kylling og kalkun innstiller Landbruksdirektoratet i tråd med Nortura og Animalias forslag.

Omsetningsrådet vedtok 6. november 2023 at målsatt størrelse på fondet for kjøtt skal økes til 500 mill. kroner, jf. sak 88/23. Nortura har i sitt forslag til omsetningsavgift for 2024 lagt til grunn en oppbygging av fondet over tre år. Landbruksdirektoratet innstiller på en oppbygging over to år, og foreslåtte satser er derfor noe høyere enn det som ligger i Norturas forslag.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Animalia datert 27. oktober 2023

Brev fra Nortura datert 13. november 2023

Forslag til vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt fra og med 1. januar 2024 fastsettes til:

Egg	kr 0,90 per kg
Kjøtt av kylling	kr 0,28 per kg
Kjøtt av kalkun	kr 0,28 per kg
2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av storfe fastsettes til kr 5,00 per kg fra og med 1. januar 2024.
3. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av sau og lam fastsettes til kr 3,00 per kg fra og med 1. januar 2024.
4. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av svin fastsettes til kr 3,00 per kg fra og med 1. januar 2024.
5. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2–4, fastsettes satsene for omsetningsavgift på kjøtt for 2024 som følger:

Kjøtt av storfe:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,90 per kg
F.o.m. 04.03.2024	kr 3,90 per kg
F.o.m. 01.04.2024	kr 2,80 per kg
F.o.m. 30.09.2024	kr 4,30 per kg
F.o.m. 11.11.2024	kr 3,40 per kg

Kjøtt av lam:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,30 per kg
F.o.m. 29.07.2024	kr 1,30 per kg
F.o.m. 09.09.2024	kr 2,30 per kg

Kjøtt av sau:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,30 per kg
-------------------	----------------

Kjøtt av svin:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,30 per kg
-------------------	----------------

For kjøtt av svin gjelder satsen også for purke og råne.

Møtebehandling

Hans Thorn Wittussen foreslo å opprettholde Norturas forslag til omsetningsavgift. Markedsreguleringskostnaden forventes å bli vesentlig lavere i 2025 enn i 2024. Av den grunn ønsker Nortura å legge en større andel av oppbyggingen av fondet til 2025.

Wittussens forslag ble enstemmig vedtatt.

Protokollen fra denne saken frigis ved møteslutt.

Vedtak

1. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt fra og med 1. januar 2024 fastsettes til:

Egg	kr 0,90 per kg
Kjøtt av kylling	kr 0,28 per kg
Kjøtt av kalkun	kr 0,28 per kg
2. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av storfe fastsettes til kr 5,00 per kg fra og med 1. januar 2024.
3. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av sau og lam fastsettes til kr 3,00 per kg fra og med 1. januar 2024.
4. Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsen for omsetningsavgiften på kjøtt av svin fastsettes til kr 3,00 per kg fra og med 1. januar 2024.
5. Under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet fastsetter maksimalsatser som anbefalt i punkt 2–4, fastsettes satsene for omsetningsavgift på kjøtt for 2024

som følger:

Kjøtt av storfe:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,70 per kg
F.o.m. 04.03.2024	kr 3,70 per kg
F.o.m. 01.04.2024	kr 2,60 per kg
F.o.m. 30.09.2024	kr 4,10 per kg
F.o.m. 11.11.2024	kr 3,20 per kg

Kjøtt av lam:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,00 per kg
F.o.m. 29.07.2024	kr 1,00 per kg
F.o.m. 09.09.2024	kr 2,00 per kg

Kjøtt av sau:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,00 per kg
-------------------	----------------

Kjøtt av svin:

F.o.m. 01.01.2024	kr 2,10 per kg
-------------------	----------------

For kjøtt av svin gjelder satsen også for purke og råne.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Omsetningsavgift 2024

Nortura har i brev av 13. november 2023 foreslått satser for omsetningsavgift på kjøtt og egg, samt maksimalsatser for omsetningsavgift på kjøtt for 2024. Konsernstyret i Nortura behandlet saken 17. oktober 2023. Animalia har i brev av 27. oktober 2023 fremmet forslag til satser for omsetningsavgift på kylling og kalkun. Animalias styre behandlet saken 5. oktober 2023.

Markedsbildet 2023, basert på augustprognosen

Egg

Det prognoseres at tilførselen av norske egg vil øke med 1 prosent sammenlignet med 2022. Samtidig prognoseres det at engrossalget vil øke 2 prosent. På tross av periodevis underdekning av egg grunnet godt salg og begrenset import er det per i dag god markedsbalanse i eggmarkedet, i motsetning til det betydelige overskuddet man har hatt i de foregående årene.

Sau/lam

Det er forventet et fall i engrossalget i 2023. Nedgang i søye- og lammetallet gjør at tilførslene av lam prognoseres også å falle noe, men ikke i like stor grad som salget. Det forventes derfor at vi går inn i 2024 med både sau og lam på reguleringslager. For lam prognoseres det et reguleringslager på i underkant av 1 000 tonn.

Svin

Det har vært et betydelig fall i engrossalget av gris i 2023, fra et høyt salg i 2022 hvor reiserestriksjoner og stengte grenser påvirket i starten av året. Salget av gris var godt i starten av sommeren, men unormalt svakt i juni og juli. For året som helhet prognoseres det et fall i engrossalget på 7 prosent. På tross av et forventet fall i tilførslene på 2 prosent, estimeres det et reguleringslager av gris på 3 800 tonn ved utgangen av året.

Storfe

For året som helhet prognoseres det en nedgang i tilførslene på 2 prosent, mens engrossalget forventes å gå ned 7 prosent. Dette vil innebære et reguleringslager ved utgangen av 2023 på nærmere 7 000 tonn.

Markedsbildet 2024, basert på augustprognosen

Egg

Det prognoseres at både tilførsler og salg øker med 1 prosent sammenlignet med 2023. Totalt sett gir det et marked i balanse for året under ett, men det er underdekning i 1. og 3. tertial. Økningen i tilførslene har sammenheng med at det midlertidige tiltaket med opphold i eggproduksjonen bare har virkning for 2023 og noe inn i 2024.

Sau/lam

For 2024 er det prognosert 2 prosent reduksjon i tilførslene av lam, mens det forventes en økning i engrossalget på 3 prosent sammenlignet med 2023. Det ventes både sau og lam på reguleringslager ved inngangen til året.

Gris

Prognosen viser et overskudd på 1 200 tonn gris for året sett under ett. Tilførslene prognoseres å være uendret, mens salget prognoseres opp 2 prosent sammenlignet med 2023.

Storfe

Prognosen for 2024 viser et underskudd på om lag 3500 tonn isolert for året. Markedet for storfe vil likevel bli preget av at vi går inn i året med mye på reguleringslager. Tilførslene er

prognosert å gå ned med om lag 4 prosent, mens engrossalget ventes å øke med 2 prosent sammenlignet med 2023. Kalveslaktning finansiert av omsetningsavgift er ett av tiltakene som settes i verk for å bedre markedsbalansen.

Lager - kjøtt

For sau/lam budsjetteres det med reguleringslager ved inngangen til 2024 som tas ut gjennom 1. halvår, samt noe sesonginnfrysing på høsten.

For storfe budsjetteres det med uttak fra reguleringslageret gjennom 1. halvår. Det budsjetteres også med innfrysing av storfe i slaktesesongen.

For gris budsjetteres det med uttak gjennom hele året, samt litt innfrysing i sommermånedene.

Behov for midler og forslag til omsetningsavgift

Egg

Fondet for omsetningsavgift anslås til 24 mill. kroner ved inngangen til 2024, som er en økning på 7 mill. kroner i løpet av 2023. Tiltaket «midlertidig opphold av eggproduksjon» er budsjettert med 9,5 mill. kroner i 2023.

Nortura foreslår en reduksjon i omsetningsavgift på kr 0,1 per kg i inneværende periode til kr 0,90 per kg for 2024. Med denne reduksjonen viser budsjettet at fondet øker med ca. 7,5 mill. kroner til om lag 31,5 mill. kroner i løpet av 2024.

Budsjettforslag reguleringskostnader egg 2024 sammenlignet med prognose for 2023 og regnskap fra tidligere år

Reguleringskostnader, egg	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Pristap/gevinst	- 237 000	- 170 000	- 1 067 000		
Supplering, lagring	1 863 000	1 628 000	3 267 000	500 000	500 000
Spesialmarkeder	1 003 000	1 843 000	1 949 000	2 000 000	2 000 000
Førtidsslaktning	6 467 000	4 605 000	25 844 000		
Priskompensasjon	17 261 000	22 002 000	24 396 000	27 000 000	28 000 000
Adm.	4 780 000	4 420 000	5 041 000	5 736 000	5 800 000
Korrigeringsrente			551 000		
Overskuddsbygg til før	11 553 000		10 554 000		
Billigsalg av egg / veldedighet	257 000		3 200 000		
Midlertidig opphold i eggproduksjon			1 000 000	9 500 000	
Sum avsetningstiltak	42 947 000	34 328 000	74 735 000	44 736 000	36 300 000

Tallene er avrundet til hele tusen. Det er noen mindre avvik sammenlignet med Norturas søknad grunnet oppdaterte budsjettall.

Samlet budsjettforslag markedsregulering egg 2024 sammenlignet med prognose for 2022 og regnskap fra tidligere år

Markedsregulering egg, samlet	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)
Avsetningstiltak	42 947 000	34 328 000	74 735 000	44 736 000	36 300 000
Faglige tiltak	4 264 000	4 322 000	4 276 000	4 724 000	4 800 000
-Ekstrabevilgning			307 000		700 000
-Forsøkshus	1 477 000	1 477 000	1 477 000	1 477 000	1 477 000
OEK	12 785 000	11 881 000	12 486 000	12 700 000	13 500 000
OEK ekstra kampanje			3 000 000		
Adm. Omsetn.Råd	3 353 000	3 241 000	2 991 000	3 000 000	3 000 000
Økologisk	100 000	100 000	100 000	100 000	106 000
Nyt Norge	237 000	240 000	285 000	285 000	285 000
Totalt behov egg	65 163 000	55 589 000	99 657 000	67 022 000	60 168 000

Tallene er avrundet til hele tusen. Det er noen mindre avvik sammenlignet med Norturas søknad grunnet oppdaterte budsjettall.

Oversikt over fondet for egg sammenlignet med budsjettforslaget for 2023, prognose for 2021 og regnskap fra tidligere år

Fondet for egg	2020	2021	2022	2023	2024
	Regnskap (kr)	Regnskap (kr)	Prognose (kr)	Budsjettforslag (kr)	Budsjettforslag (kr)
Fond 01.01	40 738 000	35 113 000	37 722 000	16 713 000	23 991 000
Inngang	59 360 000	58 053 000	81 201 000	73 900 000	67 320 000
Renter	178 000	145 000	316 000	400 000	400 000
Sum	100 276 000	93 311 000	119 239 000	91 013 000	91 711 000
Forbruk	65 163 000	55 589 000	99 657 000	67 022 000	60 168 000
Tap på fordringer			1 070 000		
Fond 31.12	35 113 000	37 722 000	18 512 000	23 991 000	31 543 000
Endring	- 5 624 000	2 609 000	- 19 210 000	5 479 000	7 552 000
Tallene er avrundet til hele tusen.					
Det er noen mindre avvik sammenlignet med Norturas søknad grunnet oppdaterte budsjettall.					

Kjøtt (storfe, svin, sau og lam)

Fondets størrelse ved inngangen til 2024 er beregnet å være på om lag 203 mill. kroner. Det er om lag 39 mill. kroner mindre enn forventet da satsene for omsetningsavgift ble justert i august 2023. Differansen skyldes at reguleringskostnadene er justert opp for alle dyreslag, at kostnaden forbundet med trekkrettigheten er oppjustert i tråd med økt ramme og at det er tatt høyde for at ekstraordinære kostnader i høst som følge av mangel på bisonpaller vil bli dekket av omsetningsavgift. Det er også lagt til en forsinket utbetaling for utkjøp av smågrisprodusenter.

Med bakgrunn i prognose er reguleringskostnadene i 2024 beregnet til 272 mill. kroner, som er en økning på ca. 48 mill. kroner sammenlignet med 2023. Det forventes høyere kostnader både for svin, storfe og småfe. Økningen er størst for storfe, men det er også en betydelig økning for svin. Dette har sammenheng med det store lageret som bygges opp nå i høst og som medfører mye kostnader også neste år. Frysefradrag og lagerleie er de største postene.

Reguleringskostnader kjøtt – prognose for 2023 og budsjett for 2024

	Prognose 2023 (kr)	Budsjett 2024 (kr)
Innfrysing/svinn	37 000 000	11 000 000
Lagerkostnader	70 000 000	76 000 000
Frakter	13 000 000	15 000 000
Frysefradrag	48 000 000	106 000 000
Adm./pallehold/renter	37 000 000	37 000 000
Produksjonsregulering ¹⁾	1 408 000	27 000 000
Ekstraordinære kostnader ²⁾	25 600 000	-
Prisgevinst	- 8 000 000	0
Totalt	224 008 000	272 000 000
¹⁾ Forsinket krav for utkjøp av smågrisprodusenter i 2023		
²⁾ Justert etter endelig søknad, se egen sak		

Budsjetterte kostnader på 272 mill. kroner i 2024 fordeler seg med 92 mill. kroner på svin, 158 mill. kroner på storfe og 22 mill. kroner på sau/lam. Budsjettet for storfe er inkludert 17 mill. kroner til tiltaket om økt slakting av kalv. I budsjettet for svin er det lagt inn 10 mill. kroner til tiltak for slakting av lett gris i 2024. Det vil bli lagt frem søknad om dette for Omsetningsrådet.

Omsetningsrådet vedtok i 2018 en utkjøpsordning for smågrisprodusenter. En av

produsentene sendte først krav om utbetaling i 2023, og produsenten har fått utbetalt 1,4 mill. kroner. Landbruksdirektoratet har derfor justert Norturas tabell over reguleringskostnader for denne kostnaden.

Ekstraordinære kostnader i høst, dvs. kostnader som har sammenheng med mangel på bisonpall (innkjøp av jumbokartong, omstabling fra bisonpall til jumbokartong, leie av frysecontainere, overtid og leieskjæring, mm) er i budsjettet fordelt mellom dyreslagene i forhold til forventet innfrysingsmengde i inneværende år. I Norturas brev er det lagt til grunn et foreløpig anslag på 15 mill. kroner. Nortura har i etterkant av oversendelse av forslaget til omsetningsavgift sendt en egen søknad om disse kostnadene, og av den søknaden fremgår det en total kostnad på 25,6 mill. kroner. Tabellene over reguleringskostnader og fondet for kjøtt er derfor justert for denne kostnaden.

Kostnader til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for kjøtt fra firbeinte i 2024 er på til sammen 160 mill. kroner og er hentet fra budsjettforslagene fra Animalia og Opplysningskontoret for egg og kjøtt.

Utvikling av fondet for kjøtt fra 2020. Tallene for 2023 er prognose, mens tallene for 2024 er Norturas budsjettforslag.

		Regnskap			Prognose	Budsjett
		2020	2021	2022	2023	2024
Fond 01.01.		311 404 000	293 797 000	283 860 000	242 898 000	202 677 000
Omsetningsavgift		241 008 000	170 214 000	168 015 000	327 000 000	548 000 000
Renteinntgang fondet		3 818 000	1 206 000	2 754 000	7 000 000	6 000 000
Annet		5 507 000	-1 086 000	1 100 000	700 000	
Sum inntekter		250 333 000	170 334 000	171 869 000	334 700 000	554 000 000
Administrasjon org.	Eget vedtak	15 367 000	15 054 000	15 555 000	17 700 000	20 000 000
Markedsregulering		112 264 000	24 130 000	48 634 000	206 308 000	252 000 000
Faglig tiltak/opplysning	Eget vedtak	136 980 000	137 857 000	144 900 000	147 000 000	160 000 000
Sekretariatet (adm)	Eget vedtak	3 329 000	3 230 000	3 742 000	3 913 000	4 000 000
Annet						
Sum utgifter		267 940 000	180 271 000	212 831 000	374 921 000	436 000 000
Fondsending		-17 607 000	-9 937 000	-40 962 000	-40 221 000	118 000 000
Fond 31.12.		293 797 000	283 860 000	242 898 000	202 677 000	320 677 000
Tallene i tabellen er avrundet til hele tusen						

Forslaget gir en utgående reserve på om lag 321 mill. kroner i 2024. Det betyr at fondet økes med om lag 118,0 mill. kroner i løpet av året, hvor av 84 mill. kroner er knyttet til oppbygging av fondet.

Oppbygging av fondet for kjøtt

Norturas konsernstyre vedtok 18. august 2023 å foreslå for Omsetningsrådet at målsetningen for kjøttfondets størrelse bør økes til 500 mill. kroner og at oppbyggingen skjer over tre år. I sak 88/23 av 6. november 2023 vedtok Omsetningsrådet å øke målsatt størrelse på fondet til 500 mill. kroner. I saksfremlegget anbefalte Landbruksdirektoratet at perioden for fondsoppbygging reduseres til to år.

I Norturas forslag til satser for 2024 er det tatt høyde for at fondet økes med 84 mill. kroner, dvs. en tredjedel av total økning. Som budsjettet viser er det stort behov for omsetningsavgift neste år, selv uten fondsoppbygging. Prognosen for 2024 viser at markedet vil komme i bedre

balanse og det settes inn ulike tiltak som vil bedre situasjonen ytterligere. Derfor mener Nortura det er sannsynlig at behovet for omsetningsavgift blir lavere i 2025. Det åpner for at en stor andel av fondsoppbyggingen kan være gjennomført i løpet av 2024 og 2025. Med en slik løsning vil belastningen i form av økt omsetningsavgift fordeles mer jevnt i perioden.

Nortura foreslår at kostnaden ved å bygge fondet fordeles mellom de firbeinte dyreslagene i tråd med andelen av totale kostnader til regulering, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet de siste fem årene. Det gir følgende fordeling:

	Storfe	Sau/lam	Gris	Sum
Fordeling kostnader siste 5 år	35 %	15 %	49 %	100 %
Årlig kostnad	30 mill. kr	13 mill. kr	41 mill. kr	84 mill. kr
Behov for omsetningsavgift	30 øre/kg	60 øre/kg	30 øre/kg	35 øre/kg

Dette er innarbeidet i forslaget til satser for 2024.

Dersom oppbyggingen av fondet fordeles likt over to år, dvs. 125 mill. kroner hvert år, øker behovet for omsetningsavgift i 2024 med 20 øre per kg for storfe og svin, og 30 øre per kg for sau/lam.

Trekkrettigheten

Omsetningsrådet vedtok 22. august 2023, sak 69/23, å utvide rammen for trekkrettigheten fra 250 mill. kroner til 500 mill. kroner, med varighet til 1. juli 2024. I budsjettet for 2024 er det lagt til grunn at det vil være behov for trekkrettighet også etter 1. juli 2024.

Fjørfekjøtt (kylling og kalkun)

I henhold til avtale mellom Nortura og KLF skal styret i Animalia fremme forslag til omsetningsavgift på fjørfekjøtt direkte til Omsetningsrådet. For disse sektorene er det fra 2007 ikke lenger markedsregulering, og omsetningsavgiften skal kun dekke kostnadene ved faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, samt administrasjon.

Budsjettrammer 2024 foreslått av Animalias styre og Bransjestyret

	Beløp (kr)
OEK	18 000 000
Animalia	10 406 000
Sum	28 406 000
Matmerk, økologisk	185 500
Matmerk, Nyt Norge	498 750
OR administrasjon *	602 000
Forsøkshus fjørfe	2 216 000
Sum kostnader	31 908 250
*Anslag basert på budsjett 2023	

I tabellen over er det ikke tatt hensyn til en budsjettpost på 0,7 mill. kroner som tidligere er satt av i tilfelle fugleinfluenza eller annen akutt sykdom. I tillegg er det kalkulert en renteinngang til fondet på 140 000 kroner.

I inneværende års budsjett ble produksjonen av fjørfekjøtt anslått til 110 500 kylling og kalkun, men nå ser det ut som produksjonen vil ende på ca. 112 500 tonn. Animalia skriver at det er betydelig usikkerhet knyttet til utviklingen fremover, men de anslår at produksjonen i 2024 vil øke med ca. to prosent for kylling og reduseres med ca. tre prosent for kalkun. Dersom produksjonen blir på 114 600 tonn, en økning på 1,9 prosent fra 2023, blir kostnadene ved faglige tiltak og opplysningsvirksomhet inkludert aktivitet utført av Stiftelsen

Norsk Mat, Fjørforforsk og kostnader til Omsetningsrådet med sekretariat på 27,7 øre per kg i 2024. For 2023 ble tilsvarende beregning anslått til 27,4 øre per kg.

Omsetningsavgiften i 2023 er på 28 øre per kg. Med denne satsen var forventningen ved fastsettelsen av avgiften for 2023 at størrelsen på fondet skulle reduseres med 0,1 mill. kroner fra 22,5 mill. kroner ved inngangen av 2023 til ca. 22,4 mill. kroner ved utgangen av året. Det er da forutsatt at et beløp på 700 000 kroner til faglig tiltak beredskap, til bruk ved f.eks. utbrudd av fugleinfluenza, blir benyttet. Disse kostnadene ser ikke ut til å påløpe i 2023. Inngående fond for 2023 endte på 24,4 mill. kroner, som var noe høyere enn hva som var forventet. Dersom produksjonskvantumet for året blir som anslått nå på 112 500 tonn, vil fondets størrelse ved utgangen av 2023 bli på ca. 24,8 mill. kroner, som er 0,4 mill. kroner høyere enn ved inngangen av året.

Ut ifra prognosen vil 1 øre per kg i omsetningsavgift utgjøre 1,11 mill. kroner.

Med de foreliggende forslagene til budsjetter for fag- og opplysningstiltak inkludert midler til faglige tiltak beredskap blir budsjetterte kostnader totalt 32,5 mill. kroner. Med det anslåtte produksjonskvantumet for kylling og kalkun vil kostnadene i 2024 tilsvare 28,3 øre per kg. Med uendret sats for omsetningsavgiften på 28 øre per kg vil innbetalingen til fondet bli på ca. 32,1 mill. kroner og fondet vil gå marginalt ned til 24,4 mill. kroner.

Endringer i budsjettet og usikkerhet knyttet til produksjonskvantumet i 2024 vil ha direkte virkning på utviklingen av fondet. En reduksjon med f.eks. tre prosent i produksjon vil gi 0,96 mill. kroner i redusert innbetaling fra omsetningsavgiften.

Omsetningsrådet vedtok i 2015, jf. sak 69/15, at anbefalt nivå for fjørfefondet er 20 mill. kroner. De siste årene har fondet vært betydelig lavere, og helt nede i 12 mill. kroner. Dette er gjort ved å holde avgiften uendret på et så lavt nivå at fondet er redusert, av hensyn til den anstrengte økonomien som har vært i fjørfeproduksjonen.

Animalia har erfart at forbruk og produksjonskvantum svinger fort, og at det er betydelig ressursbehov til de felles fag- og opplysningstjenestene. Fondet er nå på ønsket nivå, og prognose og budsjett viser at dette vil holdes stabilt med de gitte forutsetningene. Selv om en fondsstørrelse på dagens nivå ikke er veldig stor for å kunne gi en viss buffer mot uforutsette hendelser og det er markedsmessig usikkerhet knyttet til blant annet forbrukernes fokus på dyrevelferd og mattrygghet, mener Animalia det ikke er noe som taler for å øke satsen nå.

Ut fra en samlet vurdering foreslår styret i Animalia å holde omsetningsavgiften på 28 øre per kg. Med de gitte forutsetningene vil fondet reduseres med ca. 0,4 mill. kroner til ca. 24,4 mill. kroner i 2024.

Markedsregulators forslag til satser for omsetningsavgiften

Forslaget til omsetningsavgift for et utgående fond på om lag 31,5 mill. kroner for egg og om lag 321 mill. kroner for kjøtt i 2024.

	Maks sats	01.01.2024	04.03.2024	01.04.2024	29.07.2024	09.09.2024	30.09.2024	11.11.2024
Egg		0,90						
Kylling		0,28						
Kalkun		0,28						
Storfe	5,00	2,70	3,70	2,60			4,10	3,20
Lam	3,00	2,00			1,00	2,00		
Sau	3,00	2,00						
Svin	3,00	2,10						

Omsetningsavgiften på kjøtt har et felles fond, men satsene for omsetningsavgiften settes individuelt ut fra behovet for midler for å dekke kostnader knyttet til det enkelte dyreslaget. Målet er at hvert dyreslag skal bære sine kostnader, og Nortura mener at satsene som foreslås

gir god balanse mellom inntekter og kostnader for alle dyreslagene sett over flere år.

De foreslåtte satsene for storfe og lam, med variasjon gjennom året, er begrunnet i ønsket om å styre mest mulig av slaktingen til underskuddsperioder. I satsene for storfe er det i tillegg lagt inn avgiftsøkning i forbindelse med telledatoer 1. mars og 1. oktober, for å motvirke ubalanse i markedet ved at mange venter med å slakte til etter disse datoene. Det foreslås flat sats for sau.

Landbruksdirektoratets vurdering

Egg

Den foreslåtte satsen på kr 0,9 per kg egg medfører at fondet i 2024 økes med ca. 7,5 mill. kroner til 31,5 mill. kroner. I 2023 antas det at fondet økes med 5,5 mill. kroner til 24,0 mill. kroner. I sak 69/15 i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015 ble det vedtatt at anbefalt nivå for eggfondet er 30,0 mill. kroner.

Reguleringskostnadene i 2022 var betydelig mye større enn tidligere år grunnet ekstra kostnader knyttet til billigsalg, miljøfôr og førtidsslakting for å håndtere et stort overskudd av egg. Dette førte til en kraftig nedbygging av eggfondet i 2022. I 2023 har det vært ekstra kostnader for eggfondet grunnet tiltaket midlertidig opphold i eggproduksjonen, men ingen kostnader knyttet til førtidsslakting. Med en omsetningsavgift på kr 1,0 per kg egg og lavere kostnader til avsetningstiltak bygges fondet for egg gradvis oppover i 2023. For 2024 prognoserer Nortura Totalmarked per november 2023, en økning i salget av egg, men ingen endring i tilførslene. Dette gir en underdekning for 2024 på 1 300 tonn egg. Det forventes dermed få til ingen kostnader knyttet til tiltak utenom de faste i eggsektoren, sånn som førtidsslakting. Med den foreslåtte satsen på kr 0,9 per kg egg bygges fondet opp til det anbefalte nivået i løpet av 2024.

Ekstrabevilgning på 700 000 kroner til mulig sykdomsbekjempelse har ikke blitt brukt de siste årene. De siste årene har det imidlertid vært påvist både høypatogen fugleinfluenza og Newcastle Disease i fjørfebesetninger i Rogaland. Landbruksdirektoratet mener at beløpet kan stå i budsjettet uten at det er med i vurderingen av størrelsen på omsetningsavgiften. Det må likevel være penger på fondet for at det skal kunne utbetales penger til aktiviteter.

Forslag til budsjett medfører at fondet er rundt anbefalt nivå ved utgangen av 2024. Nortura vurderer at forslaget med å redusere omsetningsavgiften med 10 øre per kg egg gir tilstrekkelig sikkerhet på fondet. Landbruksdirektoratet viser til at det hvert år gjøres en halvårsvurdering av behovet for endring av avgiften i Omsetningsrådets møte i juni. I særlige situasjoner er det også mulighet for å endre avgiften på andre tidspunkt enn fra 1. januar og 1. juli. På grunnlag av dette innstiller direktoratet på markedsregulators forslag til sats for egg på kr 0,90 per kg egg.

Kjøtt

I Omsetningsrådets møte 6. november 2023, sak 88/23, vedtok rådet at ny målsatt størrelse på fondet for omsetningsavgift på kjøtt skal være på 500 mill. kroner. I Norturas forslag til omsetningsavgift for 2024 er det lagt til grunn en oppbygging av fondet over tre år. De mener det er sannsynlig at behovet for omsetningsavgift blir lavere i 2025, slik at en stor andel av fondsoppbyggingen kan være gjennomført i løpet av 2024 og 2025. De mener dette gir en jevnere belastning i form av økt omsetningsavgift gjennom perioden. Oppbygging av fondet over tre år medfører en ekstra avgiftsinnbetaling på 84 mill. kroner i 2024. Norturas forslag gir et utgående fond i 2024 på 321 mill. kroner.

Ser man bort fra avgiftsinnbetalingen knyttet til økning av målsatt fondsstørrelse på 84 mill. kroner i Norturas forslag til budsjett, får man et utgående fond i 2024 på 237 mill. kroner. Dette er noe under tidligere anbefalt nivå på 250 mill. kroner, vedtatt i Omsetningsrådet 20. oktober 2015, sak 69/15. Prognosen for 2023 viser at fondet i løpet av året reduseres med 40

mill. kroner. Ved utgangen av året vil fondet være på 203 mill. kroner som er betydelig under anbefalt nivå. Sett bort fra økning av fondsstørrelsen vil fondet i løpet av 2024 øke med 34 mill. kroner.

I sak 88/23 der ny målsatt fondsstørrelse ble vedtatt, argumenterte Landbruksdirektoratet for en oppbygging av fondet over to år. Direktoratet mener fortsatt det er flere grunner til å bygge opp fondet over to år. Vi er midt i en situasjon med betydelig behov for avgiftsmidler for å finansiere nødvendige reguleringstiltak. Markedsreguleringens grunnprinsipp er balansering av markedet gjennom året og med en nødvendig avgift som maksimalt kan settes for ett år av gangen. I dette ligger også at belastningen for primærprodusenten blir størst i perioder hvor reguleringsbehovet er størst, og dermed fordeles på de produsentene som er del i overskuddet. Samtidig så man allerede i fjor høst at fondets størrelse burde vært større, jf. sak 91/22 av 27. oktober 2022. Evalueringen av kjøttfondet fra Nortura skulle opprinnelig legges frem i junimøtet 2023. Etter planen ville man dermed startet oppbyggingen på et tidligere tidspunkt. Siden Omsetningsrådets vedtak av 22. august 2023 (sak 69/23), som gav Nortura anledning til å øke trekkretten fra 250 til 500 mill. kroner frem til 1. juli 2024, har det vært en krevende periode for Nortura å forhandle frem avtalen. En lang forhandlingsperiode har gjort at Nortura fra starten av september til slutten av oktober har hatt kapitalbinding i reguleringslageret ut over lånerammene i fondet for kjøtt og løpende trekkrettighet. Også dette tilsier at det bør skje en så rask oppbygging av fondet som mulig frem mot reforhandling av avtalen før 1. juli neste år. Det er også betydelige kostnader ved å bruke trekkrettigheten, som også taler for å redusere bruken av denne så raskt som mulig. Nortura mener at behovet for omsetningsavgift sannsynligvis vil være lavere i 2025. Selv om prognosene kan tyde på det, er det fortsatt stor usikkerhet rundt hvordan markedet for kjøtt vil se ut fremover. Den siste tiden har vist at det er mange usikkerhetsmomenter som kan spille inn og påvirke markedsbalanseringen. Kostnadsbildet har eksempelvis endret seg bare siden sommeren. Omsetningsavgiften for kjøtt ble økt i Omsetningsrådets møte 22. august 2023, sak 68/23. Oppdatert prognose for 2023 viser et utgående fond som er 39 mill. kroner lavere enn det som lå til grunn i august. Samtidig er ekstraordinære kostnader høsten 2023 nå budsjettert til 10 mill. kroner mer enn det som ligger til grunn i Norturas forslag til omsetningsavgift. Jo lenger periode man legger til grunn for økning av fondsstørrelsen, desto større blir usikkerheten og risikoen.

I sak 88/23 ble det lagt til grunn at oppbygging over tre år i snitt medfører behov for økning i omsetningsavgift med 35 øre per kg, mens det ved oppbygging over to år vil være behov for en økning på 50 øre per kg. Dette gir en differanse mellom to og tre års oppbygging på 15 øre per kg. I Norturas forslag til omsetningsavgift fremkommer det at en oppbygging over to år vil medføre en økning på 20 øre per kg for storfe og svin og 30 øre per kg for sau/lam, som er noe høyere enn differansen på 15 øre per kg. Bakgrunnen for dette er avrundinger på flere nivåer. Nortura avrunder satsene for omsetningsavgift til hel tiøring. Norturas grunnlagstall viser samtidig at behovet ved to års oppbygging er litt over 50 øre per kg (52,3 øre per kg), mens oppbyggingen over tre år er litt under 35 øre per kg (34,9 øre per kg). Differansen mellom de to er derfor litt større enn 15 øre per kg. Samtidig fører avrundning til hel tiøring at avgiften for storfe og svin blir økt med 20 øre per kg og sau/lam med 30 øre per kg. Satsen for sau/lam er noe høyere da det er et mindre kvantum som skal bære sin andel av kostnadene. Derfor blir differansen mellom to og tre års oppbygging litt høyere enn det som ble skissert i sak 88/23.

Landbruksdirektoratet innstiller på at fondet for kjøtt bygges opp over to år. I følge Norturas søknad medfører dette en økning på 20 øre per kg for storfe og svin og 30 øre per kg for sau/lam. Det gir følgende satser for omsetningsavgift på kjøtt i 2024:

	Maks sats	01.01.2024	04.03.2024	01.04.2024	29.07.2024	09.09.2024	30.09.2024	11.11.2024
Storfe	5,00	2,90	3,90	2,80			4,30	3,40
Lam	3,00	2,30			1,30	2,30		
Sau	3,00	2,30						
Svin	3,00	2,30						

Ved oppbygging over to år blir det innbetalt 125 mill. kroner ekstra til fondet. Ved oppbygging over tre år ville denne innbetalingen vært på 84 mill. kroner. Differansen er på 41 mill. kroner. Utgående fond vil dermed være på 362 mill. kroner ved utgangen av 2024.

I 2018 vedtok Omsetningsrådet tilskuddsordningen utkjøp av smågrisprodusenter. En av produsentene har først sendt krav om utbetaling nå i år og har fått utbetalt 1,4 mill. kroner. Landbruksdirektoratet har justert tabellene fra Norturas søknad for denne kostnaden.

I Norturas søknad er det lagt til grunn en kostnad på 15 mill. kroner til ekstraordinære kostnader forårsaket av mangel på bisonpall. Nortura har i etterkant sendt en endelig søknad for disse kostnadene med en estimert total kostnad på 25,6 mill. kroner. Tabellene er derfor justert for denne kostnaden. Nortura har informert om at de mener det ikke er behov for å vurdere satsene for omsetningsavgift for 2024 på nytt på grunnlag av denne kostnadsøkningen. De mener det er stor usikkerhet om kostnadsanslagene og at differansen på ca. 10 mill. kroner er innenfor feilmarginen.

Landbruksdirektoratet innstiller med dette på at omsetningsavgiften for kjøtt settes med satser som gir en oppbygging av fondet for kjøtt til målsatt nivå over to år.

Maksimalsatser på kjøtt

Maksimalsatsene er foreslått med bakgrunn i forslag om satser for omsetningsavgift. Det foreslås en økning på kr 0,90 per kg for storfe, en økning på kr 1,50 per kg for svin og en økning på kr 0,50 per kg for sau/lam. Landbruksdirektoratet mener at de foreslåtte maksimalsatsene fra Nortura gir tilstrekkelig rom for eventuelle høyere reguleringskostnader, selv om direktoratet innstiller på en høyere sats enn Nortura begrunnet i økning av fondsstørrelsen.

Fjørfekjøtt (kylling og kalkun)

Den foreslåtte uendrede satsen på kr 0,28 per kg medfører at fondet i 2024 etter budsjett vil reduseres med ca. 0,4 mill. kroner sammenlignet med 2023, til ca. 24,4 mill. kroner. I 2023 er det prognosert en økning på ca. 0,4 mill. kroner. I sak 69/15 i Omsetningsrådets møte 20. oktober 2015 ble det vedtatt at ønsket nivå for fjørfefondet er 20,0 mill. kroner.

Ekstrabevilgning på 700 000 kroner til mulig sykdomsbekjempelse har ikke blitt brukt de siste årene. De siste årene har det imidlertid vært påvist både høypatogen fugleinfluensa og Newcastle Disease i fjørfebesetninger i Rogaland. Landbruksdirektoratet mener at beløpet kan stå i budsjettet uten at det er med i vurderingen av størrelsen på omsetningsavgiften. Det må likevel være penger på fondet for at det skal kunne utbetales penger til aktiviteter.

Siden fjørfekjøttsektoren ikke har avsetningstiltak, er utgiftene mer forutsigbare enn for andre sektorer. Foreslått budsjett gir en utgående balanse for 2024 som gjør at fondet er litt over anbefalt nivå på 20,0 mill. kroner. Animalias vurdering er at en fondsstørrelse på dagens nivå ikke er veldig stor for å kunne gi en buffer mot uforutsette hendelser og at det er markedsmessig usikkerhet knyttet til blant annet forbrukernes fokus på dyrevelferd og mattrygghet, men at det ikke er noe som taler for å øke satsen nå. Landbruksdirektoratet innstiller på styret i Animalias forslag om å videreføre satsen for fjørfekjøtt på kr 0,28 per kg i 2024.

Konklusjon

Omsetningsavgiftene, med unntak av korn, revideres fast på halvårlig basis. Landbruksdirektoratet innstiller på forelagt forslag for egg og fjørfekjøtt og vurderer det som tilstrekkelig at eventuelle avvik fra budsjett kan tas hensyn til i den halvårlige revisjonen. Landbruksdirektoratet støtter markedsregulators og styret i Animalias forslag til omsetningsavgift for egg og fjørfekjøtt.

For kjøtt innstiller Landbruksdirektoratet på en oppbygging av fondet til ny målsatt størrelse over to år. Direktoratet innstiller derfor på satser som er 20 øre per kg høyere enn Norturas forslag for storfe og svin og 30 øre per kg høyere for sau/lam. Utover dette har Landbruksdirektoratet ingen innvendinger mot Norturas forslag. For øvrig er det også for omsetningsavgiften på kjøtt en halvårlig revisjon der eventuelle avvik fra budsjett kan tas hensyn til.

Sak nr.: 114/23	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 08.12.2023	Tittel: Alle - Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådets møte 8. desember 2023	Saks nr.: 23/35941- 3

Beskrivelse

Som et ledd i å effektivisere arbeidet delegerte Omsetningsrådet i sak 49/10 vedtaksmyndighet i noen saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, slik det er gitt adgang til etter de endringer i omsetningsloven som trådte i kraft 1. januar 2010. Fullmakten ble videreført til Landbruksdirektoratet fra 01.07.2014, jf. vedtak i sak 51/14. Omsetningsrådet vedtok 22. juni 2020 Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet 22. juni 2020.

Hjemmel

Reglement for delegering av myndighet fra Omsetningsrådet til Landbruksdirektoratet som sekretariat for rådet av 22. juni 2020, med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 3 siste ledd.

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Oversikten over delegerte saker avgjort av Landbruksdirektoratet tas til orientering.

Alle - Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådets møte 8. desember 2023

Oversikt over delegerte saker til møtet 8. desember 2023.

Sak	Arkivnr.	Tittel
26/23	23/52201-5	Vedtak om reguleringslagring av epler kl. 1 i 2023
		Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner Grøntproducentenes Samarbeidsråds søknad om reguleringslagring av inntil 3 500 tonn epler kl. 1 av sortene rød Gravenstein, Lobo, Karin Schneider, Elstar, rød Aroma, vanlig Aroma, Fryd og Rubinstep i 2023.